LETNO POROČILO O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH 2020

POROČILO SDH DRŽAVNEMU ZBORU RS

SLOVENSKI DRŽAVNI HOLDING, d. d.

LETNO POROČILO O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH 2020

POROČILO SDH DRŽAVNEMU ZBORU RS

Država je pomembna lastnica podjetij v Sloveniji. Zato ima veliko odgovornost biti dejavna in profesionalna lastnica.

Splošni cilj podjetij z lastništvom države, ki jih upravlja SDH, je uspešno, dobičkonosno in gospodarno poslovanje, ustvarjanje vrednosti in v veliko primerih tudi učinkovito izvajanje strateških in razvojnih ciljev, pogosto v okviru posameznih javnih služb. To je treba doseči na trajnostni način, z upoštevanjem ekonomskega, okoljskega in družbenega vidika.

Ljubljana, oktober 2021

KAZALO

UVOD 7

1 KLJUČNI PODATKI O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB V LASTI RS IN SDH ZA LETO 2020 8
1.1 Ključni poudarki in informacije o upravljanju kapitalskih naložb v lasti RS in SDH v letu 2020 9

2 PISMO UPRAVE 10

O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH 12

3 PREDSTAVITEV SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA, D. D. 13
3.1 Vizija, poslanstvo in vrednote SDH 15
3.2 Status in organizacijska struktura SDH, d. d. 16
3.3 Namen ustanovitve SDH 17
3.4 Notranja organiziranost SDH 17
3.5 Strateške usmeritve in cilji SDH 18
3.5.1 Cilji 19

4 SKLADNOST POSLOVANJA, INTEGRITETA IN NOTRANJA REVIZIJA 20
4.1 O skladnosti poslovanja 20
4.2 Izvajanje Načrta integritete 20
4.3 Kodeks etike 21
4.4 Usmeritve za družbe s kapitalsko naložbo države na področju etike, skladnosti poslovanja in integritete 21
4.5 Sistem obravnave prijave sumov domnevnih nepravilnosti 21
4.6 Notranja revizija 22

5 NADZORNI SVETI DRŽAVNIH DRUŽB IN KANDIDACIJSKI POSTOPKI 23
5.1 O kadrovski komisiji SDH 24
5.2 Delo kadrovske komisije v letu 2020 25
5.3 Izobraževanja za nadzornike družb s kapitalsko naložbo države: znanje za strokovno in odgovorno delo 25
5.4 Raznolikost in sestava kandidatov ter nadzornikov in uprav družb s kapitalsko naložbo po spolu 26
5.4.1 Osnovna analiza kandidatov s Portala Kadrovske komisije SDH 26
5.4.2 Raznolikost sestave članov nadzornih svetov in uprav družb v lasti RS in SDH po spolu 26

6 PRAVNI OKVIR UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH TER SPREMEMBE AKTOV UPRAVLJANJA V LETU 2020 28
6.1 Okvir delovanja družb s kapitalsko naložbo države 28
6.2 Sistem korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države – pravne podlage in dokumenti upravljanja ter njihove spremembe v letu 2020 29
6.2.1 Strategija upravljanja kapitalskih naložb države 30
6.2.2 Letni načrt upravljanja kapitalskih naložb 30
6.2.3 Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države 30
6.2.4 Politika upravljanja SDH 30
6.2.5 Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države 31
6.2.6 Priporočila in pričakovanja SDH 31
6.2.7 Izhodišča SDH za glasovanje na skupščinah družb v letu 2020 32
6.2.8 Druga priporočila, stališča in dokumenti, izdani v letu 2020 32

7 MAKROEKONOMSKO OKOLJE IN PREGLED DOGAJANJA V NAJPOMEMBNEJŠIH PANOGAH PORTFELJA 33
7.1 Pregled izbranih makroekonomskih podatkov in podatkov slovenskega ter svetovnega trga kapitala 33
7.2 Pregled po glavnih panogah portfelja 37

8 UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB SDH IN RS V LETU 2020 43
8.1 Temeljna načela upravljanja naložb 43
8.2 Dejavno upravljanje kapitalskih naložb RS in SDH 44
8.3 Dejavna priprava na letne skupščine družb ter izvajanje drugih pravic delničarja oziroma družbenika 45
8.4 Spremljanje poslovanja družb 46
8.4.1 Temeljni cilji družb v upravljanju in klasifikacija naložb 47
8.4.2 Strateški in finančni cilji družb, ki opravljajo gospodarske javne službe 48
8.5 Obvladovanje tveganj v državnih družbah 48
8.6 Izpostavljeni dogodki v letu 2020 na področju upravljanja 49
8.7 Pomembnejše dejavnosti na področju upravljanja v letu 2020 po posameznih družbah 49
8.8 Razpolaganje s kapitalskimi naložbami v letu 2020 in njihovo pridobivanje 53
8.8.1 Dejanja v zvezi z razpolaganjem s kapitalskimi naložbami 54
8.8.2 Dejanja v zvezi s pridobivanjem kapitalskih naložb 54
8.9 Pričakovanja glede čiste dobičkonosnosti lastniškega kapitala in prilivov iz naslova dividend 55

9 TRAJNOSTNO POSLOVANJE DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE IN KLJUČNI IZZIVI KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA PRI TEM 56

USPEŠNOST POSLOVANJA DRUŽB V LASTI RS IN SDH IN OSEBNE IZKAZNICE DRUŽB 58

10 USPEŠNOST POSLOVANJA DRUŽB V LASTI RS IN SDH 59
10.1 Portfelj kapitalskih naložb RS in SDH na dan 31. december 2020 59
10.2 Vrednost in struktura upravljavskega portfelja 61
10.3 Uspešnost poslovanja 63
10.4 Dividende 66
10.5 Povzetek meril za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države in izpolnjevanje teh meril v letu 2020 67

11 OSEBNE IZKAZNICE 20 NAJVEČJIH DRUŽB PORTFELJA RS IN SDH 69
ELEKTRO CELJE, d. d. 71
ELEKTRO GORENJSKA, d. d. 74
ELEKTRO LJUBLJANA, d. d. 77
ELEKTRO MARIBOR, d. d. 80
ELEKTRO PRIMORSKA, d. d. 83
GEN ENERGIJA, d. o. o. 86
HSE, d. o. o. 89
PLINHOLD, d. o. o. 92
PETROL, d. d., Ljubljana 94
DARS, d. d. 98
LUKA KOPER, d. d. 101
POŠTA SLOVENIJE, d. o. o. 104
SLOVENSKE ŽELEZNICE, d. o. o. 107
NLB, d. d. 111
SID BANKA, d. d., Ljubljana 114
SAVA RE, d. d. 117
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d. 120
KRKA, d. d., Novo mesto 124
SIJ, d. d. 126
TELEKOM SLOVENIJE, d. d. 128

12 MALE OSEBNE IZKAZNICE VSEH DRUGIH DRUŽB V LASTI RS IN SDH 130
Adria, d. o. o., Ankaran 130
Bodočnost Maribor, d. o. o. 130
Cetis, d. d., Celje 131
Cinkarna Celje, d. d., Celje 132
CSS, d. o. o. 132

D. S. U., d. o. o., Ljubljana 133
DRUŽBE TVEGANEGA KAPITALA (DTK) – V LIKVIDACIJI 134
Elektrogospodarstvo Slovenije – razvoj in inženiring, d. o. o. 134
Elektrooptika, d. d. 135
Geoplin, d. o. o. 135
HIT, d. d., Nova Gorica 136
Infra, izvajanje investicijske dejavnosti, d. o. o. 137
Javno podjetje Uradni list Republike Slovenije, d. o. o. 138
Kontrola zračnega prometa Slovenije, d. o. o. 138
KOPP, d. o. o. 140
KOTO, d. o. o. 140
Loterija Slovenije, d. d., Ljubljana 141
Nafta Lendava, proizvodnja naftnih derivatov, d. o. o. 142
PS ZA AVTO, d. o. o., Ljubljana 142
RŽV, Javno podjetje za zapiranje Rudnika urana, d. o. o. 143
Sava, d. d. 144
Studentenheim Korotan GMBH 145
Terme Olimia, d. d., Podčetrtek 146
Unior, d. d., Zreče 147
Varnost sistemi, d. o. o. 148
Vodnogospodarska podjetja 148

13 METODOLOŠKA, PRAVNA IN DRUGA POJASNILA 152

UVOD

1 KLJUČNI PODATKI O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB V LASTI RS IN SDH ZA LETO 2020

5,9 %

Ciljni ROE portfelja RS in SDH skupaj v letu 2020 iz Letnega načrta upravljanja

4,3 %

Doseženi ROE portfelja RS in SDH v letu 2020

131,5 mio €

Ciljni znesek dividend portfelja RS in SDH v letu 2021 (za poslovno leto 2020) iz Letnega načrta upravljanja (skupaj z dividendami, odvisnimi od soglasij regulatorjev)

150,9 mio €

Znesek prejetih dividend portfelja RS in SDH v letu 2021 (za poslovno leto 2020)

9,9 mrd €

Knjigovodska vrednost deležev RS in SDH na dan 31. decembra 2020

1.1 Ključni poudarki in informacije o upravljanju kapitalskih naložb v lasti RS in SDH v letu 2020

Na dan 31. december 2020 je imel SDH skupaj v upravljanju 69 aktivnih kapitalskih naložb (31. decembra 2019 jih je bilo 72) in 26 neaktivnih naložb (družb v likvidaciji ali v stečaju). Knjigovodska vrednost lastniških deležev v upravljanju je znašala 9,9 mrd EUR, kar je za 0,4 mrd EUR manj kot ob koncu leta 2019. Znižanje vrednosti je v največji meri posledica prodaje deleža RS v Abanki, ki je bila zaključena 5. februarja 2020. Ostalih večjih sprememb v portfelju v letu 2020 ni bilo.

Koncentracija naložb ostaja visoka, saj 10 največjih naložb je predstavljalo 79 %, 20 največjih naložb pa 97 % knjigovodske vrednosti celotnega portfelja. Največji delež naložb so predstavljale strateške družbe, in sicer skoraj 81 %.

Čista dobičkonosnost lastniškega kapitala (ROE) upravljavskega portfelja je v letu 2020 dosegla 4,3 %, kar je za 2,6 odstotne točke manj kot v letu 2019 in za 1,6 odstotne točke manj kot od cilja opredeljenega v Letnem načrtu upravljanja za leto 2020 (LNU). Razlog za nižjo donosnost je epidemija covid-19, ki je povsem spremenila pogoje poslovanja in globalne makroekonomske razmere. Učinek krize covid-19 se je različno odražal po posameznih družbah.

V letu 2021 (za poslovno leto 2020) bodo dividendna izplačila družb iz upravljavskega portfelja SDH skupaj dosegla 150,9 mio EUR, od česar bo RS prejela 111,1, SDH pa 39,8 mio EUR. To je bistveno več kot v letu 2020 (za poslovno leto 2019) in več od ciljev iz LNU. Največji izplačevalci dividend so Krka, Telekom, NLB in Zavarovalnica Triglav, ki skupaj prispevajo 62 % vseh dividend.

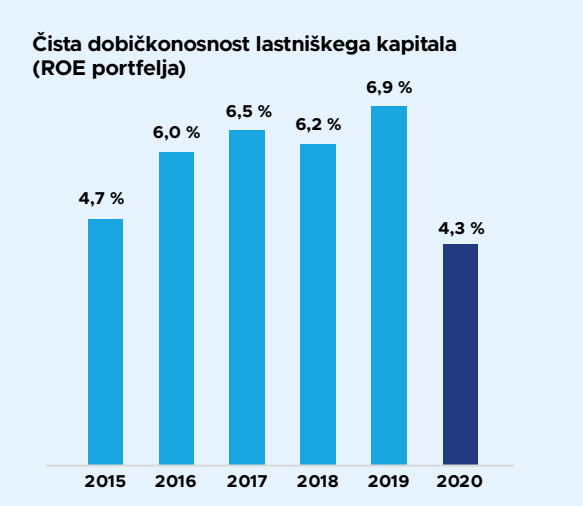

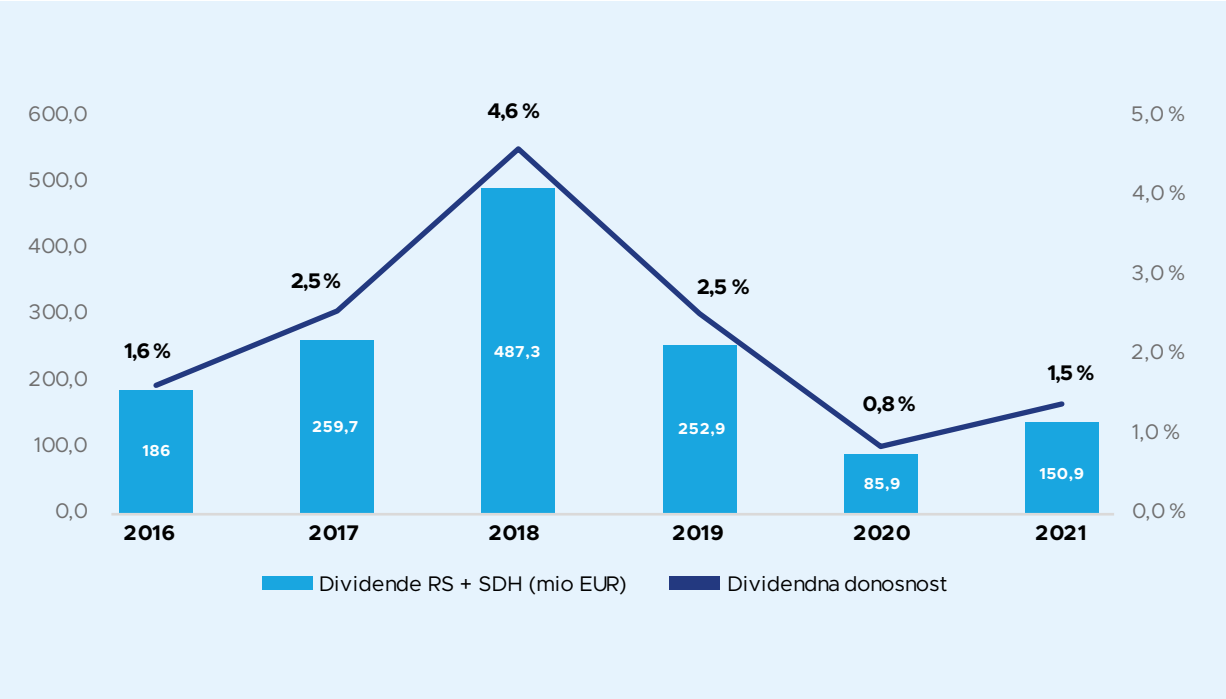

2 PISMO UPRAVE

Spoštovani,

rezultate upravljavskega portfelja SDH je v letu 2020 pomembno zaznamovala epidemija covida-19. SDH je po izbruhu epidemije še okrepil upravljavske aktivnosti v najpomembnejših družbah portfelja in dlje časa pozorno spremljal predvsem družbe, ki so del kritične infrastrukture države, zlasti v sektorju energetike in prometa. Sproti se je tudi seznanjal z oceno vpliva epidemije covida-19 na delovanje vseh družb v upravljanju SDH, predvsem z oceno vpliva na njihove prihodke, ter spremljal ukrepe družb za varovanje zdravja zaposlenih in ukrepe za stabilizacijo poslovanja ter za zagotavljanje zadostne likvidnosti. Redno je izvajal vse ostale upravljavske aktivnosti, spremljal tudi interventne ukrepe države in dal njihovim predlagateljem več pobud. Družbe, ki so del kritične infrastrukture države, so ves čas zagotavljale nemoteno poslovanje, kar je bilo izjemnega pomena za slovensko gospodarstvo.

Rezultati za leto 2020 kažejo, da je čista dobičkonosnost lastniškega kapitala (ROE) portfelja dosegla 4,3 %. Pri tem je treba omeniti, da je to rezultat brez upoštevanja enkratnega učinka slabitev naložb pri HSE zaradi TEŠ in tudi enkratnih pozitivnih učinkov pri NLB zaradi prevzema Komercijalne banke Beograd. Ob upoštevanju omenjenih postavk je čista dobičkonosnost lastniškega kapitala (ROE) portfelja v letu 2020 2,2 %. Kriza zaradi covida-19 se je različno odrazila v poslovanju posameznih družb. V portfelju SDH so bile najbolj prizadete družbe iz turistične panoge, proizvodne družbe in družbe iz panoge prometa. Do zdaj so bile nekoliko manj prizadete nekatere druge panoge, najmanj pa je kriza zaradi covida-19 vplivala na farmacijo in telekomunikacijsko dejavnost. Na znižanje ROE negativno vplivajo tudi nekatere regulatorne spremembe, npr. spremembe Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje.

RS in SDH bosta v letu 2021 (za poslovno leto 2020) skupaj prejela dividende v višini 150,9 mio EUR. Znesek izplačanih dividend se je glede na leto prej občutno povečal in je tudi nad načrtovanim nivojem za poslovno leto 2020. Regulatorji so v letu 2021 omilili pogoje izplačil dividend za banke in zavarovalnice in jim tako omogočili izplačilo dividend. Od posameznih družb pri izplačilu dividend nominalno največ prispeva Krka, sledijo Zavarovalnica Triglav, NLB, Telekom Slovenije, Gen energija in Petrol. Navedenih šest izplačevalcev dividend bo izplačalo 78 % vseh dividend.

Koncentracija naložb portfelja ostaja visoka, tako deset največjih naložb predstavlja kar 79 %, dvajset največjih naložb pa 97 % vrednosti vseh naložb v upravljanju. Družba DARS, ki je največja strateška naložba, sama predstavlja skoraj 30 % knjigovodske vrednosti portfelja, skupaj z ostalimi strateškimi naložbami, katerih delež se povečuje, pa predstavlja že 80,9 % vrednosti portfelja. Konec leta 2020 je vrednost neposrednih lastniških deležev RS in SDH, merjena s knjigovodskimi vrednostmi, znašala **9,9 mrd EUR**.

Krepitev trajnostnega poslovanja družb s kapitalsko naložbo države je ena od prednostnih tem upravljanja

Uprave in nadzorni sveti družb so odgovorni za dolgoročno odpornost podjetja v poslovnem okolju, ki se hitro spreminja tudi zaradi posledic podnebnih sprememb. Ena ključnih odgovornosti je nadzor in učinkovito upravljanje podnebnih tveganj in tudi priložnosti, ki jih prinašata trajnostno naravnano poslovno in družbeno okolje.

SDH je julija 2020 s priporočili družbe v upravljanju želel spodbuditi k ekonomski, družbeni in okoljski transformaciji poslovnih strategij/modelov, ki bi vodila do večje konkurenčnosti, manjših tveganj in do trajnostne uspešnosti na dolgi rok. SDH je z namenom spodbujanja trajnostnega poslovanja sprejel še druge ukrepe, ki se nanašajo na uvajanje dodatnih trajnostnih kazalnikov pri internem spremljanju družb, v letne načrte družb je uvrstil dodatne kvalitativne cilje, prav tako pa je temo uvrstil tako na dnevni red periodičnih sestankov z družbami kot tudi v program izobraževalnih srečanj.

Integracija trajnostnega poslovanja v vse sisteme upravljanja na ravni družb je ključnega pomena za trajnostno uspešnost. Z namenom ohranjanja konkurenčnosti družb, z obvladovanjem tveganj in priložnosti, zagotavljanjem finančne uspešnosti in izpolnjevanjem pričakovanj deležnikov bodo morali organi vodenja in nadzora novo realnost vključiti v lastno kulturo delovanja, stalno krepiti kompetence s tega področja in tvorno medsebojno sodelovati pri doseganju trajnostne uspešnosti na dolgi rok.

Dr. Janez Žlak,
predsednik uprave

Janez Tomšič,
član uprave

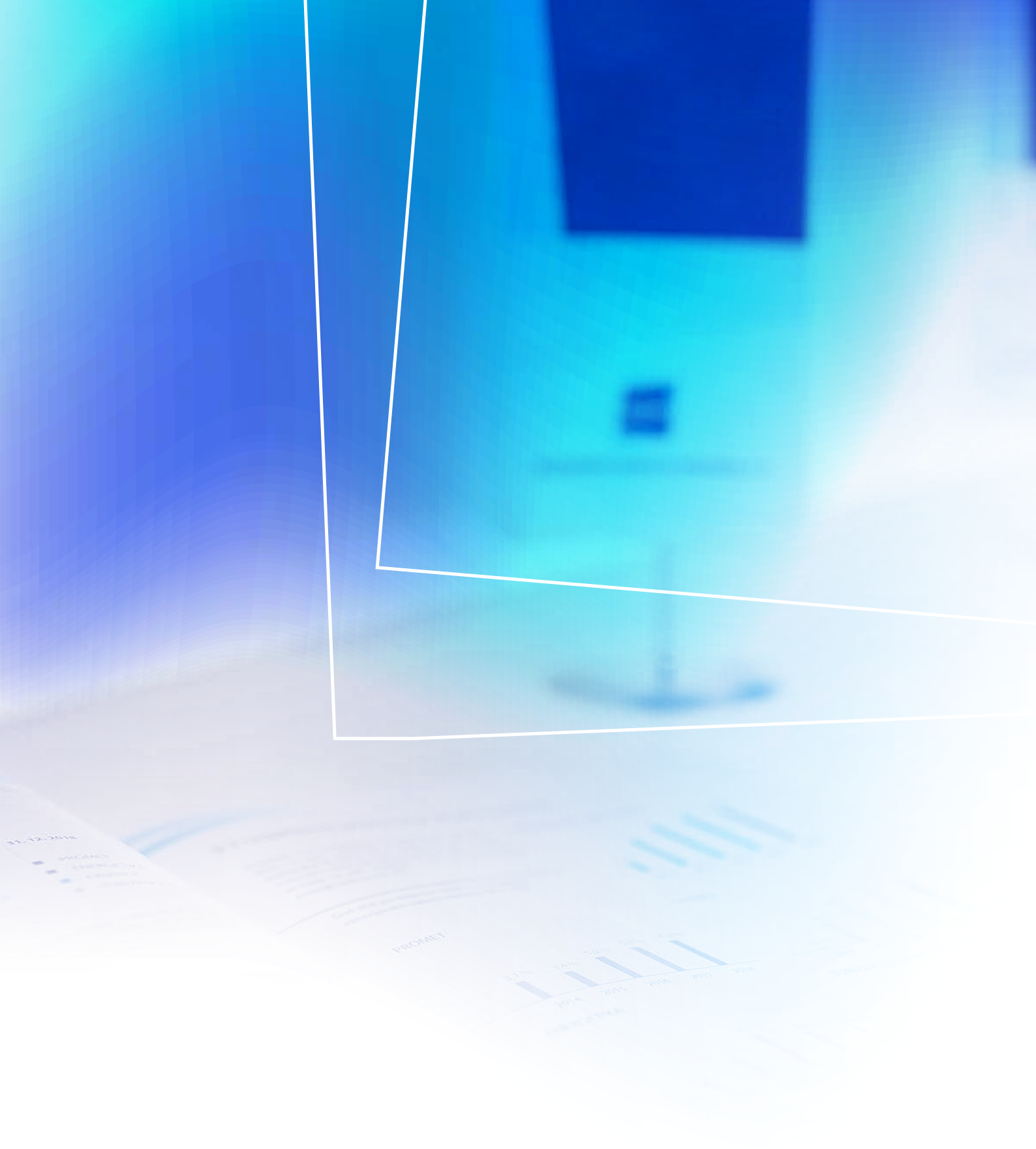

O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH

3 PREDSTAVITEV SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA, D. D.

SDH je krovni upravljavec kapitalskih naložb države, ki upravlja kapitalske naložbe RS in SDH. Obsežen in raznovrsten portfelj vključuje različne panoge, in sicer energetiko, proizvodni sektor, zavarovalnice, banke, promet, infrastrukturo, splošni gospodarski sektor in turizem ter druge panoge. Upravljanje kapitalskih naložb države je najpomembnejša dejavnost SDH.

SDH je nastal 26. aprila 2014, ko je začel veljati zakon, ki ureja njegovo ustanovitev, status, naloge, akte upravljanja naložb in nekatera druga vprašanja (ZSDH-1). S preoblikovanjem družbe SOD nadaljuje uresničevanje vseh pooblastil, pristojnosti, pravic in obveznosti družbe SOD. SDH kot zavezanec (stranka v postopku) sodeluje v postopkih o določitvi odškodnine za podržavljeno premoženje in skrbi za tekoče poravnavanje obveznosti iz denacionaliziranega premoženja. Kot nosilec javnega pooblastila v imenu in za račun RS vodi postopke izdaje odločb o višini odškodnine ter poravnava obveznosti po ZSPOZ in ZIOOZP.

Edini ustanovitelj in delničar SDH je RS. SDH posluje kot delniška družba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, določenimi z ZGD-1, ZSDH-1, ZSOS ter drugimi zakoni in statutom.

Pomembnejši podatki iz osebne izkaznice

SDH SLOVENSKI DRŽAVNI HOLDING, d. d.

Firma družbe:	Slovenski državni holding, d. d.
Sedež družbe:	Ljubljana
Poslovni naslov družbe:	Mala ulica 5, 1000 Ljubljana
Telefonska številka:	01 300 91 13
Spletni naslov in e-pošta:	www.sdh.si, info@sdh.si
Šifra dejavnosti:	K 64.990
ID za DDV:	SI46130373
Matična številka:	5727847
Transakcijski račun:	SI56 0291 3001 6492 958, odprt pri NLB
Datum ustanovitve pravne osebe:	19. februar 1993
Datum ustanovitve SDH:	26. april 2014
Datum preimenovanja SOD v SDH:	11. junij 2014
Družba registrirana kot:	delniška družba pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod številko registrskega vložka 1/21883/00
Osnovni kapital:	260.166.917,04 EUR
Število zaposlenih na dan 31. decembra 2020:	58
Članstvo v drugih organizacijah:	Združenje nadzornikov Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije
Uprava družbe:	Dr. Janez Žlak, predsednik uprave (od 7. oktobra 2020), Janez Tomšič, član uprave (od 23. aprila 2021). **V letih 2020 in 2021 so bili predsedniki in člani uprave še:** Vanessa Grmek, članica uprave (od 1. februarja 2021 do 22. aprila 2021), Boštjan Koler, član uprave (od 1. decembra 2018 do 31. januarja 2021), Boris Medica, član uprave (od 1. decembra 2019 do 31. januarja 2021), Gabrijel Škof, predsednik uprave (od 1. oktobra 2019 do 1. julija 2020), Igor Kržan, predsednik uprave (od 2. julija 2020 do 6. oktobra 2020).
Člani nadzornega sveta družbe:	Karmen Dietner, predsednica, mag. Ivan Simič, namestnik predsednice (član od 17. julija 2020, namestnik predsednice od 26. avgusta 2020), Janez Vipotnik, član, mag. Božo Emeršič, MBA, član (od 17. julija 2020), dr. Leon Cizelj, član (od 22. 9. 2021). **V letu 2020 in 2021 so bili člani še:** Igor Kržan, član (do 5. januarja 2021),* Duško Kos, namestnik predsednice (do 17. julija 2020), Damjan Belič, član (do 17. julija 2020).

Člani revizijske komisije NS:	Mag. Ivan Simič, predsednik, Karmen Dietner, članica, Darinka Virant, zunanja članica. **V letu 2020 sta bila člana še:** Duško Kos, predsednik (do 17. julija 2020), Damjan Belič, član (do 17. julija 2020).
Člani komisije za tveganja NS:	Janez Vipotnik, predsednik, mag. Božo Emeršič, MBA, član, Darinka Virant, zunanja članica. **V letu 2020 sta bila člana še:** Igor Kržan in Karmen Dietner.
Člani kadrovske komisije:	Samo Roš, predsednik, Urška Podpečan, namestnica predsednika, Vlasta Lenardič, članica (od 6. aprila 2020). **V letu 2020 je bila članica še:** Brigita Vončina, članica (do 5. aprila 2020).
Člani ESSO:	Zdenko Lorber, predsednik (Slovenska zveza sindikatov Alternativa), Saška Kiara Kumer, namestnica predsednika (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije), Miroslav Garb (Konfederacija novih sindikatov Slovenije Neodvisnost), Albert Pavlič (Zveza delavskih sindikatov Slovenije Solidarnost), Jakob Počivavšek (Konfederacija sindikatov Pergam), Branimir Štrukelj (Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije), Damjan Volf (Konfederacija sindikatov 90 Slovenije).

* Od 2. julija 2020 do 6. oktobra 2020 je bila funkcija zamrznjena.

3.1 Vizija, poslanstvo in vrednote SDH

Vizija

Ustvarjanje vrednosti kapitalskih naložb za lastnika.

Poslanstvo

RS in SDH sta pomembna lastnika kapitalskih naložb v gospodarskih družbah v Sloveniji, zato je osnovno poslanstvo SDH odgovorno, profesionalno in dejavno upravljanje teh naložb. Dejavno upravljanje pomeni med drugim osredotočanje na ustvarjanje vrednosti za lastnike, torej za RS in SDH.

SDH sodeluje tudi v denacionalizacijskih postopkih ter upravičencem zagotavlja zanesljivo in popolno poravnavo vseh zakonskih obveznosti.

Poslanstvo pri prodajah naložb je transparentno in učinkovito vodenje vseh postopkov na mednarodno primerljiv način, z enako obravnavo vseh investitorjev in prizadevanjem, da se pri prodaji doseže čim boljši ekonomski učinek.

Naše vrednote

Vrednote, na katerih temelji delovanje SDH, so medsebojno povezane in so osnova za delovanje SDH.

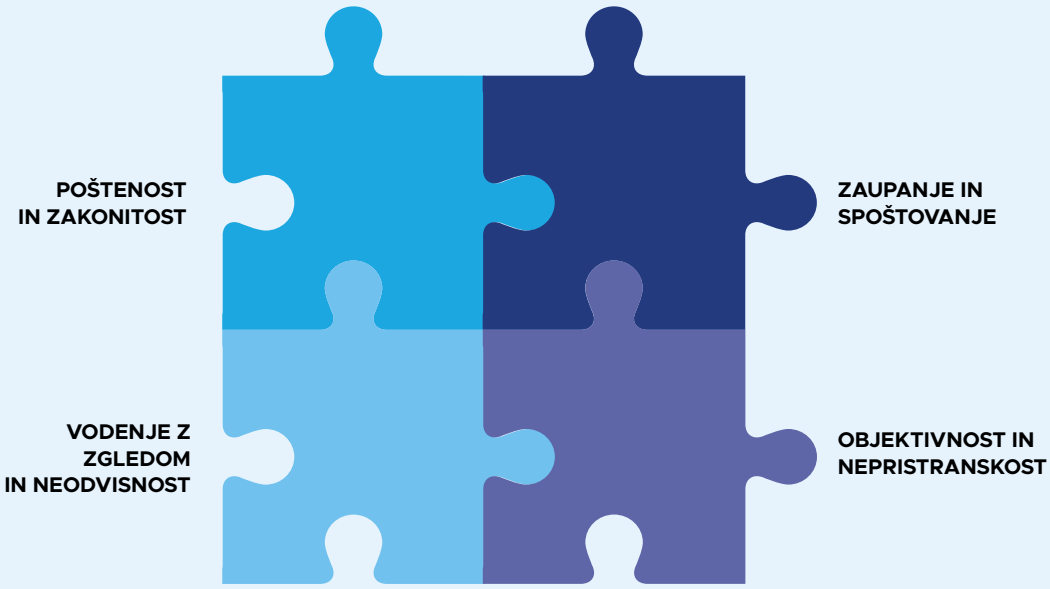

3.2 Status in organizacijska struktura SDH, d. d.

SDH ima status delniške družbe z dvotirnim sistemom upravljanja. Ima štiri organe: skupščino, nadzorni svet, upravo in ekonomsko socialni strokovni odbor (v nadaljnjem besedilu: ESSO). Ustanovitelj in edini delničar SDH je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: RS). Naloge in pristojnosti skupščine SDH izvaja Vlada RS. Nadzorni svet ima po ZSDH-1 pet članov, ki jih vse na predlog Vlade RS imenuje Državni zbor RS. Uprava SDH je tričlanska. Predsednika in člana uprave imenuje nadzorni svet SDH. ESSO je sedemčlansko posvetovalno telo uprave SDH. Člane imenujejo sindikalne zveze oziroma konfederacije, reprezentativne na ravni države, ki so članice Ekonomsko-socialnega sveta, potrjuje pa jih uprava SDH. Nadzorni svet SDH ima dve komisiji, in sicer revizijsko komisijo in komisijo za tveganja. Za potrebe imenovanja članov uprave se oblikuje tudi nominacijska komisija. Uprava SDH ima dve posvetovalni telesi, in sicer ESSO, ki ima po izrecni zakonski in statutarni določbi položaj organa SDH, in kadrovsko komisijo.

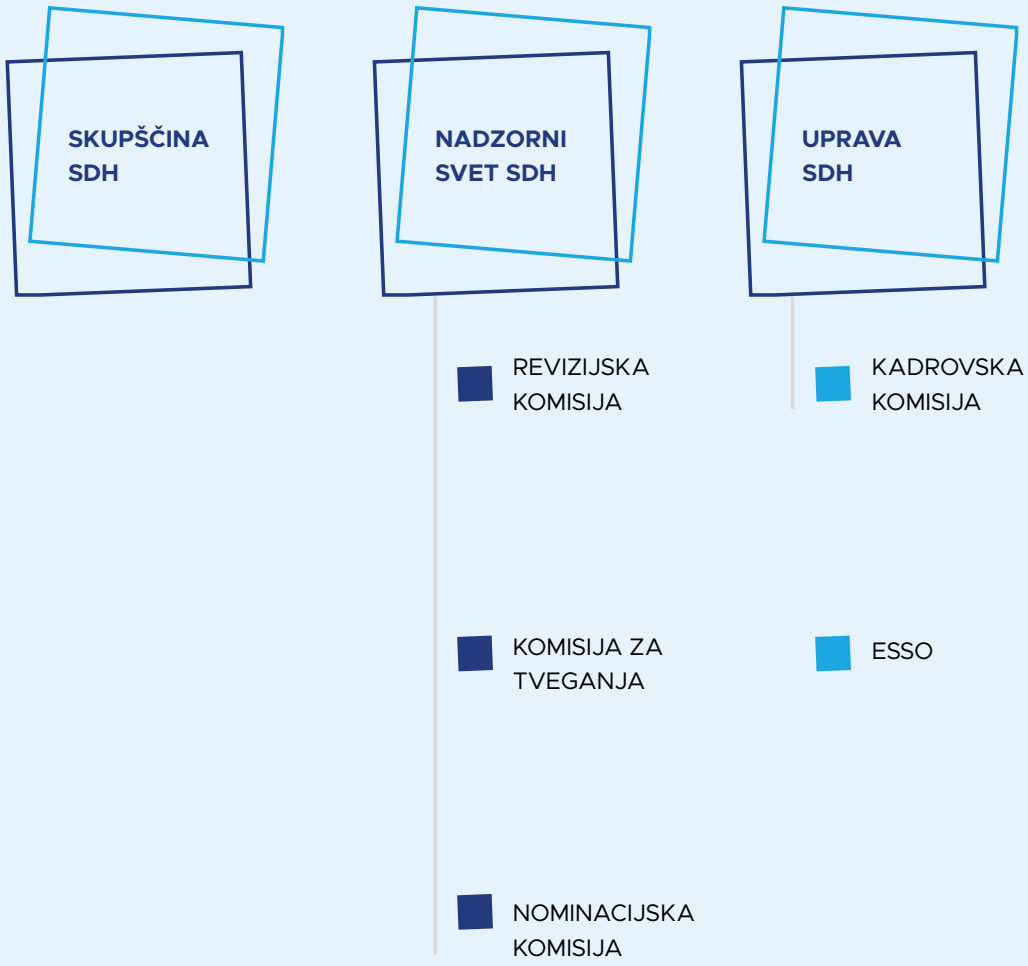

Shema: Organi SDH in njihova delovna oziroma posvetovalna telesa

3.3 Namen ustanovitve SDH

SDH je bil ustanovljen za koncentrirano, pregledno, strokovno in od zunanjih vplivov neodvisno upravljanje kapitalskih naložb države.

SDH nadaljuje tudi izvajanje pooblastil, pristojnosti, pravic in obveznosti SOD (poravnava obveznosti upravičencem po več zakonih).

3.4 Notranja organiziranost SDH

Družbo vodi uprava, del leta 2020 so posamezna področja, razvidna iz organigrama SDH, vodili izvršni direktorji, posamezne organizacijske enote pa strokovni direktorji. Za opravljanje posebnih funkcij pa so oblikovana tudi druga strokovna delovna mesta s posebnimi pristojnostmi in odgovornostmi.

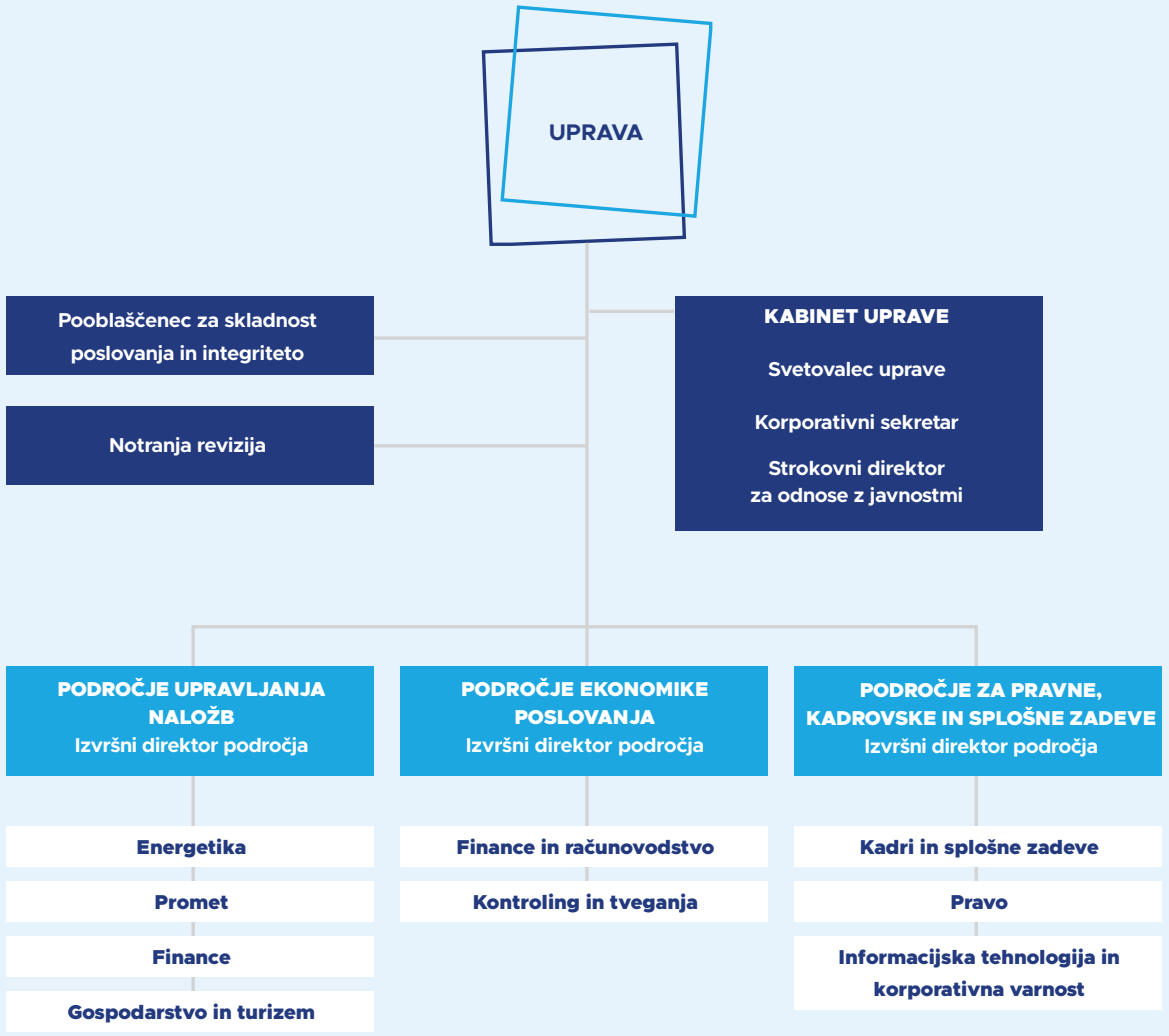

Slika: Organigram SDH na dan 31. decembra 2020

3.5 Strateške usmeritve in cilji SDH

Strateške usmeritve so izbrana vodila za približevanje viziji SDH v naslednjem dolgoročnem obdobju. So osnova za opredelitev delovanja SDH kot celovite organizacije, ki ima nalogo upravljanja kapitalskih naložb in druge naloge.

USTVARJANJE VREDNOSTI KAPITALSKIH NALOŽB ZA LASTNIKA

Preobrazba

Preobrazba je prva usmeritev in prvi korak, ki omogoča postavitev osnov za doseganje vizije. Glavni dejavniki prve usmeritve obsegajo:

- izvajanje ključnih strateških projektov na področju upravljanja kapitalskih naložb države;
- prestrukturiranje naložb v upravljanju;
- prenovo in nadgradnjo operativnega modela delovanja SDH;
- zagotavljanje strokovnosti upravljanja in dvig kulture korporativnega upravljanja v SDH in podjetjih v upravljanju.

Osredotočenost

Osredotočenost je druga usmeritev in bo zagotovila usmerjenost virov in energije v dejavnike, ki bodo prinašali največjo vrednost za lastnika kapitalskih naložb. Glavni dejavniki druge usmeritve obsegajo:

- stabiliziranje portfelja kapitalskih naložb (fokusne industrije, predvidljivost dividend);
- povečevanje in izkoriščanje sinergij v portfelju kapitalskih naložb;
- upravljanje tveganj;
- pravočasno izvedbo ukrepov družb za prilagoditev poslovanja v pogojih morebitnega ohlajanja gospodarskih razmer.

Ustvarjanje vrednosti

Ustvarjanje vrednosti je vizija in glavno vodilo v delovanju SDH. Glavni dejavniki te usmeritve obsegajo:

- povečevanje vrednosti lastniškega kapitala, dobičkonosnosti poslovanja in donosnosti kapitala;
- doseganje strateških ciljev države, skladno z LNU;
- učinkovito upravljanje strateških naložb države;
- izvajanje dejavnosti za razvoj in izboljševanje okolja, v katerem deluje SDH;
- naslavljanje trajnostnega vidika poslovanja družb s kapitalsko naložbo države.

Slika: Vizija s strateškimi usmeritvami SDH

3.5.1 Cilji

Cilji SDH pri upravljanju kapitalskih naložb RS in SDH

Splošni cilj družb s kapitalsko naložbo države, ki jih upravlja SDH, je uspešno, dobičkonosno in gospodarno poslovanje, ustvarjanje vrednosti in v veliko primerih tudi učinkovito uresničevanje strateških in razvojnih načrtov, pogosto v okviru posameznih javnih služb. To je treba doseči na trajnostni način, z upoštevanjem ekonomskega, okoljskega in družbenega vidika.

Ključni cilji, ki jim sledi SDH pri upravljanju kapitalskih naložb, so:

- učinkovito, skrbno, pregledno in odgovorno upravljanje kapitalskih naložb v skladu z določili ZSDH-1;
- uresničevanje strateških, ekonomsko-finančnih in drugih ciljev družb, kot so opredeljeni v Strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, vsakokratnem letnem načrtu upravljanja in ciljih, ki jih vsako leto za SDH določi Vlada RS;
- stalno izboljševanje učinkovitosti poslovanja družb v portfelju;
- povečanje vrednosti in čiste dobičkonosnosti lastniškega kapitala (ROE) družb.

Drugi cilji SDH kot gospodarske družbe so:

- zagotovitev zadostne likvidnosti za poplačilo vseh svojih zapadlih zakonskih in pogodbenih obveznosti ter optimalno upravljanje premoženja v skladu s srednjeročnimi in dolgoročnimi potrebami družbe po denarnih sredstvih;
- zagotovitev primernih virov financiranja v prihodnje;
- tekoče izpolnjevanje nalog po javnem pooblastilu;
- učinkovito izvajanje vseh podpornih funkcij znotraj družbe in obvladovanje stroškov ter optimizacija procesov;
- obvladovanje tveganj družbe.

4 SKLADNOST POSLOVANJA, INTEGRITETA IN NOTRANJA REVIZIJA

4.1 O skladnosti poslovanja

SDH je edina družba v RS, katere temelje za postavitev sistema skladnosti poslovanja in integritete predpisuje poseben zakon (ZSDH-1). Določila zakona so v družbi nadgrajena s podrobno opredelitvijo postopkov in ukrepov v okviru notranjih aktov družbe, z imenovanjem pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto ter opredelitvijo njegovih nalog in z aktivno vlogo zaposlenih, uprave družbe in članov nadzornega sveta pri zaznavi tveganj ter pripravi in izvrševanju ukrepov iz Načrta integritete.

Z opredelitvijo prioritetnih ciljev, med katerimi sta tudi zaveza družbe k transparentnemu poslovanju in etičnemu delovanju v skladu z najvišjimi pričakovanji in standardi, so postavljeni temelji in v okviru Kodeksa korporativnega upravljanja SDH oblikovane tudi usmeritve za vse družbe s kapitalsko naložbo države, ki so v upravljanju SDH.

4.2 Izvajanje načrta integritete

SDH je na področju skladnosti poslovanja in integrite-te deloval v skladu z določili ZSDH-1 in določili internih aktov družbe, ki so bili v letu 2020 dopolnjeni, v skladu s spremembami v okolju, organizacijskimi spremembami, priporočili zunanjih institucij ter spremembami nekaterih internih postopkov. V letu 2020 je družba skrbela za izvrševanje vseh stalnih in enkratnih ukrepov iz Načrta integritete. Načrt se je tekoče dopolnjeval z novoidentificiranimi tveganji, za obvladovanje katerih so bili sprejeti ustrezni stalni in enkratni ukrepi. Načrt integritete je bil obravnavan na rednih sejah Odbora za tveganja in na kolegiju pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto. Pooblaščenec je o izpolnjevanju Načrta integritete tekoče poročal organom upravljanja in nadzora družbe, letno poročilo pa je bilo pripravljeno tudi za Komisijo za preprečevanje korupcije.

Tekoča obravnava tveganj in ukrepov iz Načrta integritete v okviru SDH ter kvartalno poročanje o izpolnjevanju načrta nadzornemu svetu

Notranji pravni akti, register daril in sledljivost komuniciranja z državnimi organi

Svetovanje in izobraževanja za zaposlene in za družbe portfelja

Sodelovanje z nadzornimi organi in preiskovalnimi institucijami

Komisija za obravnavo nepravilnosti v družbah portfelja

Slika: Glavna orodja integritete v SDH

4.3 Kodeks etike

V začetku leta 2020 je bil Kodeks etike SDH dopolnjen in nadgrajen z zavezami na področju vodenja z zgledom, ničelne tolerance do korupcije, spoštovanja človekovih pravic v poslovanju, trajnostnega poslovanja in medsebojnih odnosov v družbi. Kodeks etike je bil v okviru delavnic v posameznih organizacijskih enotah predstavljen vsem zaposlenim, ti pa so se zavezali k spoštovanju njegovih določil.

4.4 Usmeritve za družbe s kapitalsko naložbo države na področju etike, skladnosti poslovanja in integritete

V okviru Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države je SDH oblikoval priporočila, vezana na sprejetje etičnega kodeksa, ter zaveze na področju postavitve sistema skladnosti poslovanja in integritete. Ključna priporočila predstavljajo minimalne zahteve, ki jih mora vsebovati kodeks etike vsake posamezne družbe, SDH pa pričakuje, do bodo družbe oblikovale delovno mesto pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto, pripravile protikorupcijski program, identificirale tveganja na področju korupcije ter protipravnega in neetičnega ravnanja, pripravile program izobraževanj in usposabljanj zaposlenih ter oblikovale sistem zaznave nepravilnosti in vzpostavile mehanizme ustreznega in učinkovitega odzivanja, sledljivosti in vodenja registra prijav, zaščite prijaviteljev ter rednega poročanja organom upravljanja in nadzora družbe o prejetih prijavah in njihovi obravnavi.

4.5 Sistem obravnave prijave sumov domnevnih nepravilnosti

V okviru sistema za obravnavo prijave sumov domnevnih nepravilnosti, ki predvideva tudi možnost prikritja identitete in zaščite prijaviteljev, se SDH na spletnih straneh obrača tudi na vse posameznike, ki so v družbah s kapitalsko naložbo države zaznali sume nepravilnosti oziroma sume protipravnih dejanj.

Vsi, ki so seznanjeni s kakršnokoli obliko suma nepravilnosti pri poslovanju družb s kapitalsko naložbo države, lahko o tem obvestijo SDH oziroma podajo prijavo nepravilnosti. Prijave in obvestila v prvem koraku prejme pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto in se glede na vsebino prijave odloči za nadaljnje postopke. Prijavo, povezano z družbo s kapitalsko naložbo države, strokovne službe SDH skrbno proučijo, pridobijo dodatne informacije in po potrebi pripravijo predlog ustreznih ukrepov, v skladu s pristojnostmi SDH.

V letu 2020 je SDH prejel 42 prijav nepravilnosti, od katerih se jih je 26 nanašalo na domnevne nepravilnosti v družbah s kapitalsko naložbo države. Obravnavala jih je štiričlanska interna komisija v sodelovanju s skrbnikom naložbe. Komisija je na podlagi dodatnih informacij in odgovorov na vsebino prijav od pristojnih organov v posameznih družbah ter že izvedenih ukrepov v družbah samih oblikovala stališča, SDH pa je po potrebi izvedel dodatne aktivnosti.

4.6 Notranja revizija

Notranja revizija v SDH deluje kot neodvisna funkcija. Podlaga za njeno delovanje je Temeljna listina o delovanju Notranje revizije, ki sta jo potrdila uprava in nadzorni svet SDH. Pri svojem delovanju je zavezana k spoštovanju Hierarhije pravil strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju. Notranja revizija je v okviru SDH odgovorna za izvajanje stalnega in celovitega nadzora nad zakonitostjo in pravilnostjo poslovanja družbe ter preverjanje primernega delovanja v poslovne procese vgrajenih notranjih kontrol. Naloga notranje revizije je dati upravi in nadzornemu svetu nepristransko oceno o ustreznosti in učinkovitosti upravljanja ključnih tveganj družbe.

Notranja revizija je v letu 2020 izvedla pet revizijskih pregledov in svetovanj v SDH ter dva pregleda poslovanja v družbah v upravljanju SDH; pregledi so se nanašali tako na skladnost kot tudi na smotrnost poslovanja. Najpomembnejše revizije v SDH so se nanašale na procese upravljanja kapitalskih naložb, varnost poslovanja ter neprekinjeno poslovanje in upravljanje kadrov. Pravna podlaga za preglede SDH v družbah v upravljanju je Protokol o izvajanju pravice do pregledov poslovanja v posameznih družbah v upravljanju SDH.

Namen vključevanja družb v upravljanju SDH v obseg dejavnosti notranje revizije SDH je okrepiti pregled in nadzor SDH nad poslovanjem teh družb, s čimer je narejen tudi pomemben napredek pri upravljanju naložb države. Notranja revizija SDH pomaga upravljavcem pri pregledu določenih poslov ali procesov, kadar tak pregled lahko dodatno prispeva k še boljšemu upravljanju in nadzoru posamezne družbe v upravljanju. V pregledih so podani predlogi pregledovanim družbam v upravljanju z namenom še boljšega obvladovanja tveganj v pregledovanih procesih. S pregledom poslovanja družb v upravljanju želi SDH pozitivno vplivati na pravilnost in smotrnost poslovanja družb ter zmanjševati tveganja, pomembna za SDH oziroma Republiko Slovenijo.

V letu 2020 je Notranja revizija SDH organizirala tudi posvet za notranje revizije družb v upravljanju SDH v večinski lasti RS o načrtovanju v notranji reviziji. Posvet se je izkazal kot zelo učinkovito orodje za razvoj notranjerevizijske stroke v družbah v upravljanju, družbe pa so pokazale interes za organizacijo takih srečanj tudi v prihodnje.

5 NADZORNI SVETI DRŽAVNIH DRUŽB IN KANDIDACIJSKI POSTOPKI

Eden od ključnih lastniških vzvodov korporativnega upravljanja je pravica in dolžnost lastnikov, da v nadzorne organe družb imenujejo neodvisne in strokovne osebe, ki odgovorno nadzirajo delo uprav družb in sodelujejo z njimi pri njihovem upravljanju.

Člani organov nadzora morajo izpolnjevati dve vrsti pogojev: pogoje, ki jih predpisuje ZSDH-1, in splošne pogoje. Pogoji, ki jih določa zakon (21. člen ZSDH-1), so na kratko povzeti v spodnji shemi.

Poleg zakonsko določenih pogojev morajo imeti člani organov nadzora tudi potrebna znanja in sposobnosti, kot so strokovna kompetentnost, poslovna kredibilnost, finančna in strateška znanja, poznavanje osnov upravljanja podjetij, timska usmerjenost, razumevanje poslovne kulture in zavezanost k spoštovanju načel poslovne etike.

Člani organov nadzora morajo imeti potrebne poslovne izkušnje in poslovno zrelost, da lahko presojajo o globalnih poslovnih trendih in priložnostih, koristih in tveganjih, ki jim je izpostavljena družba, o poslovnem ciklu in modelu družbe, o strateških usmeritvah in poslovnih politikah družbe, ter sposobnost neodvisnega presojanja v dobro družbe. Člani organov nadzora morajo biti sposobni odločati o izbiri vodstva družb ter usmerjati in vrednotiti delo vodstvenih menedžerjev (uprav).

Pristojnost SDH je tudi skrb za heterogeno sestavo nadzornih svetov in zagotavljanje kakovostnega nadzora nad delom nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države.

Skladno z 21. členom ZSDH-1 mora SDH na skupščinah družb glasovati tako, da so v nadzorne svete imenovani strokovnjaki za finance, korporativno upravljanje, poslovanje družbe in drugi strokovnjaki, ki so potrebni za učinkovit nadzor glede na dejavnost, obseg poslovanja in druge lastnosti družbe.

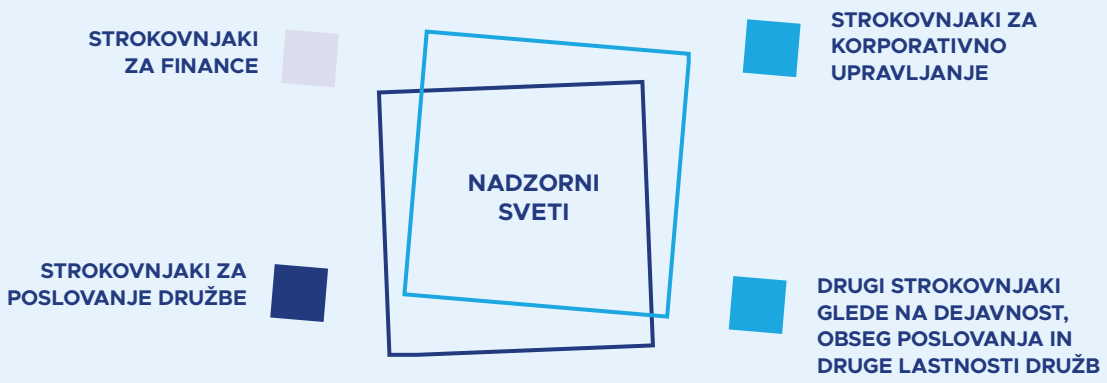

Shema: Ciljni profil strokovnjakov za nadzorne svete

5.1 O kadrovski komisiji SDH

Kadrovska komisija je posvetovalno telo uprave, ki na podlagi ZSDH-1 in Politike upravljanja SDH izvaja postopke pridobivanja kandidatov za člane nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države ter postopke njihove akreditacije in nominacije. Kadrovsko komisijo sestavljajo trije člani, in sicer: strokovnjak za področje korporativnega upravljanja, strokovnjak za področje delovanja nadzornih svetov in strokovnjak za področje upravljanja človeških virov. Člane kadrovske komisije imenuje uprava SDH za mandatno dobo štirih let.

- Gre za opredelitev mogočih nabornih poti ter načina in vsebine prijave v postopek akreditacije oziroma nominacije.

- Preverja se, ali prijavljeni kandidati izpolnjujejo temeljne pogoje in merila za člana NS, ki niso povezani s konkretno družbo.
- Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje in merila, se akreditirajo in vpišejo v bazo akreditiranih kandidatov.

- Preverja se, ali potencialni kandidat izpolnjuje pogoje in merila, ki so povezani s konkretno družbo, za katero se je sprožil ta postopek.

Shema: Prikaz kandidacijskega postopka, ki ga izvaja kadrovska komisija

5.2 Delo kadrovske komisije v letu 2020

Kadrovska komisija v trenutni sestavi deluje od aprila 2020; Samo Roš, predsednik Kadrovske komisije, strokovnjak za področje korporativnega upravljanja, in Urška Podpečan, namestnica predsednika Kadrovske komisije, strokovnjakinja za področje delovanja nadzornih svetov, sta člana od 1. aprila 2019, Vlasta Lenardič, strokovnjakinja za področje upravljanja človeških virov, pa je postala članica 6. aprila 2020.

Kadrovska komisija je v letu 2020 izvedla 42 rednih in štiri korespondenčne seje; na rednih sejah je obravnavala 53 naročil postopkov za 22 različnih družb s kapitalsko naložbo države, in sicer za HSE, d. o. o., KAD, d. d., Elektro Celje, d. d., Bodočnost, d. o. o., Pomgrad, d. d., KOPP, d. o. o., Savo RE, d. d., NLB, d. d., Zavarovalnico Triglav, d. d., Krko, d. d., Telekom Slovenije, d. d., Cinkarno Celje, d. d., Geoplin, d. o. o., Slovenske železnice, d. o. o., DARS, d. d., KZPS, d. o. o., Petrol, d. d., Elektrooptiko, d. d., Infro, d. o. o., VGP Novo mesto, d. d., Gen energijo, d. o. o., STH Ventures, d. o. o. Kadrovska komisija je poleg naročil postopkov za člane nadzornih svetov družb obravnavala tudi štiri naročila postopkov za preveritev kandidatov za člane poslovodstev družb Nafta Lendava, d. o. o., PS Za avto, d. o. o., Študentski dom Korotan, d. o. o., in CSS, d. o. o., invalidsko podjetje.

Kadrovska komisija posluje pretežno v digitalni obliki. Prav tako pa se kandidati, zainteresirani za članstvo v nadzornih svetih družb v lasti države, lahko prijavijo v evidenco potencialnih kandidatov za članstvo v nadzornih svetih družb digitalno na Portalu Kadrovske komisije SDH na spletnem naslovu http://kk.sdh.si/, in sicer tako, da oddajo vlogo za akreditacijo z vsemi zahtevanimi dokazili.

5.3 Izobraževanja za nadzornike družb s kapitalsko naložbo države: znanje za strokovno in odgovorno delo

Za poslovodne in nadzorne organe družb upravljavskega portfelja je SDH v letu 2020 organiziral pet izobraževalnih srečanj. Izobraževalni srečanji v januarju in februarju sta potekali v živo (Pregled ključnih pristojnosti in odgovornosti revizijskih komisij z vidika Agencije za javni nadzor nad revidiranjem kot revizijskega regulatorja in Kibernetska varnost: celovito obvladovanje kibernetskih tveganj, sprememba zavedanja in varnostne kulture podjetja). Srečanja Strateško upravljanje korporativne kulture, Trajnostne poslovne strategije podjetij ter Analiza bilanc in finance so potekala v sodelovanju s Centrom poslovne odličnosti Ekonomske fakultete po spletni platformi Zoom. Vsi dogodki so bili dobro obiskani.

5.4 Raznolikost in sestava kandidatov ter nadzornikov in uprav družb s kapitalsko naložbo po spolu

Zagotavljanje raznolikosti članov organov nadzora je pomembno za izboljšanje kakovosti odločanja, npr. o strategijah in tveganjih, saj je s tem omogočen širši krog pogledov, mnenj, izkušenj, dojemanja in vrednot. Cilj politike raznolikosti je doseči večjo učinkovitost nadzornega sveta oziroma poslovodstva kot celote.

5.4.1 Osnovna analiza kandidatov s Portala Kadrovske komisije SDH

Konec leta 2020 je bilo na Portalu Kadrovske komisije v evidenco potencialnih kandidatov za članstvo v nadzornih svetih družb s kapitalsko naložbo države vpisanih 428 kandidatov. Delež žensk je nekaj manj kot 18 %, kar kaže upad glede na podatke v letu pred tem, ko je bil ta delež 23 %.

Med akreditiranimi kandidati na Portalu Kadrovske komisije sta najbolje zastopani starostni skupini od 41 do 50 let (36 %) in od 51 do 60 let (35 %). Slabše zastopana je skupina kandidatov nad 61 let, najslabše pa starostna skupina do 40 let.

5.4.2 Raznolikost sestave članov nadzornih svetov in uprav družb v lasti RS in SDH po spolu

Sestava nadzornih svetov in uprav po spolu je bila v letu 2020 podobno kot prejšnje leto še vedno neuravnotežena. Moški v nadzornih svetih in upravah še vedno močno prevladujejo, kar se izkazuje tudi v letu 2020. Razmerje raznolikosti sestave z vidika spola se je do leta 2019 izboljševalo v korist predstavnic, v letu 2020 pa se je razmerje obrnilo v prid moškim za 1,9 odstotne točke v nadzornih svetih in za 0,7 odstotne točke v upravah.

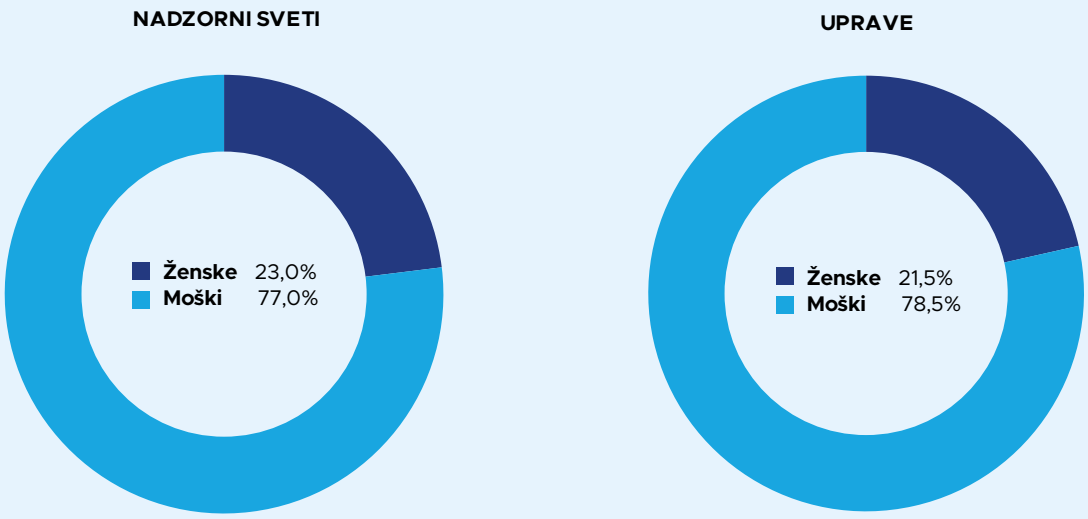

Slika: Sestava nadzornih svetov in uprav družb v neposredni lasti RS in SDH po spolu na 31. december 2020 (izvzete so družbe v stečaju oziroma v likvidaciji)

Podobno nesorazmerje v zastopanosti spolov je bilo tudi v predsedstvih organov vodenja oziroma nadzora, vendar se je leta 2020 v primerjavi s stanjem konec leta 2019 razmerje tako pri udeležbi kot pri predsedstvih nadzornih svetov družb in upravah nagnilo v prid moških.

Nadzornim svetom družb v neposredni lasti RS oziroma SDH so v 76,1 % primerov predsedovali moški (v primerjavi s stanjem konec leta 2019 se je delež žensk znižal z 29,2 na 23,9 %), medtem ko so uprave družb v letu 2020 ohranile delež na ravni iz leta 2019 in imele kar 87,3 % predsednikov (delež predsedujočih žensk v upravah se je zvišal le za 0,2 odstotne točke, z 12,5 v letu 2019 na 12,7 %).

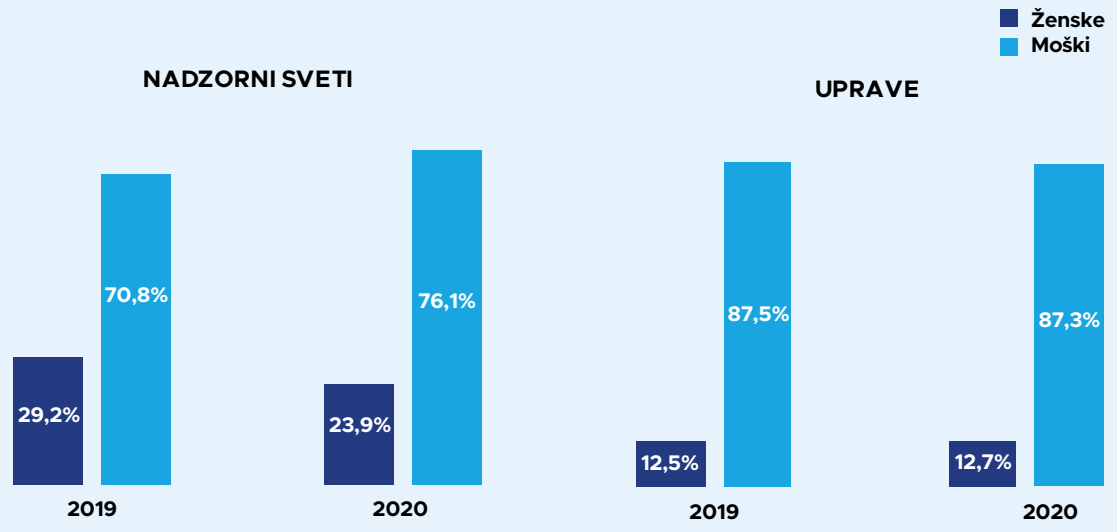

Graf: Spremembe v sestavi predsedujočih nadzornim svetom oziroma upravam družb v neposredni lasti Republike Slovenije in SDH po spolu, po stanju ob koncu let 2019 in 2020 (izvzete so družbe v stečaju oziroma v likvidaciji)

6 PRAVNI OKVIR UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB RS IN SDH TER SPREMEMBE AKTOV UPRAVLJANJA V LETU 2020

Pomembnejše aktivnosti SDH za dvig ravni korporativnega upravljanja v letu 2020 so bile:

- sprejetje Letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb RS in SDH,
- dopolnitev akta Priporočila in pričakovanja SDH s Priporočili za sprejem pravil o drugih pravicah članov organov vodenja,
- priporočilo o odpovedi delu prejemkov članov nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države zaradi epidemije covida-19, priporočili o trajnostnem poslovanju družb in spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju,
- priprava in objava treh vzorcev pravil družbe za izvedbo elektronskih skupščin na podlagi določb statutov družb, elektronskih skupščin na podlagi določb ZIUOPDVE in virtualnih skupščin na podlagi določb ZIUOPDVE,
- sprejetje Izhodišč SDH za glasovanje na skupščinah družb v letu 2020 in
- analiza upoštevanja Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države ter Priporočil in pričakovanj SDH.

6.1 Okvir delovanja družb s kapitalsko naložbo države

	Javne družbe s kapitalsko naložbo države	Nejavne družbe s kapitalsko naložbo države	Enoosebne družbe v lasti države
Pravni okvir	ZGD-1, ZBan-2, ZZavar-1, ZTFI, ZPre-1, statut, Kodeks upravljanja javnih delniških družb, Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	ZGD-1, specialna zakonodaja, akt o ustanovitvi, Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, Kodeks upravljanja za nejavne družbe	ZGD-1, specialna zakonodaja, akt o ustanovitvi, Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države
Cilji in naloge	povečevanje vrednosti družbe na dolgi rok	povečevanje vrednosti družbe na dolgi rok, druge naloge, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi	povečevanje vrednosti družbe na dolgi rok, druge naloge, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi
Hierarhično najvišji organ družbe	skupščina družbe	skupščina družbe oz. družbeniki kot organ	edini družbenik

Za družbe s kapitalsko naložbo države, v katerih ima država prevladujoč vpliv, veljajo tudi nekateri posebni zakoni, kot npr. Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnosti, ZSDH-1 (posamezne določbe, npr. deveti odstavek 60. člena, 62. člen, drugi odstavek 64. člena ter 69., 70. in 71. člen).

6.2 Sistem korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države – pravne podlage in dokumenti upravljanja ter njihove spremembe v letu 2020

SDH upravlja kapitalske naložbe države v skladu z ZSDH-1, ZGD-1, drugimi zakoni in predpisi, akti o ustanovitvi družb ter v skladu z akti upravljanja, upoštevaje statusno organiziranost družbe in dobre prakse korporativnega upravljanja. SDH pri upravljanju spoštuje meje korporativnega upravljanja in pristojnosti organov vodenja in nadzora družb v upravljanju, kot to določa 20. člen ZSDH-1.

Sistemska ureditev področja korporativnega upravljanja v SDH se odraža v dokumentih upravljanja SDH, ki določajo temelje korporativnega upravljanja in zagotavljajo njegovo transparentnost. Ti dokumenti so Strategija upravljanja kapitalskih naložb, letni načrt upravljanja kapitalskih naložb (LNU), Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države, Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, Priporočila in pričakovanja SDH, Politika upravljanja SDH in Izhodišča SDH za glasovanje na skupščinah. SDH je tudi v letu 2020 s pomočjo dejavnega upravljavskega pristopa skrbel za uveljavitev dobrih praks korporativnega upravljanja za doseganje zastavljenih upravljavskih ciljev.

Ključni dokument korporativnega upravljanja je Strategija upravljanja kapitalskih naložb, na podlagi katere so kapitalske naložbe razvrščene na strateške, pomembne in portfeljske. Z razvrstitvijo kapitalske naložbe v posamezno skupino so določeni tudi cilji pri upravljanju in minimalni delež države v posamezni naložbi.

V nadaljevanju so predstavljeni ključni akti korporativnega upravljanja.

SPREJME	DOKUMENT	VSEBINA
DRŽAVNI ZBOR	Strategija upravljanja kapitalskih naložb države	Naložbe definira in jih klasificira v tri vrste: strateške, pomembne in portfeljske. Definira razvojne politike RS. Opredeljuje posamezne strateške cilje.
UPRAVA S SOGLASJEM NS IN VLADE RS	Letni načrt upravljanja	Opredeljuje cilje pri upravljanju posameznih naložb ter ukrepe in usmeritve za njihovo doseganje. Določa pričakovane denarne tokove.
	Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb	Upoštevati morajo strateške cilje, ki jih določa strategija, ter določati tudi ekonomske in finančne cilje.
SKUPAJ UPRAVA in NS SDH	Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	Načela in priporočila dobre prakse upravljanja.
	Politika upravljanja SDH	Načela, postopki in merila za zagotavljanje preglednosti in sledljivosti odločitev.
UPRAVA	Priporočila in pričakovanja SDH	Specifična priporočila in pričakovanja do družb po načelu spoštuj ali pojasni.

6.2.1 Strategija upravljanja kapitalskih naložb države

Državni zbor RS je strategijo upravljanja naložb sprejel z Odlokom o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države (Uradni list RS, št. 53/15, z dne 17. julija 2015; v nadaljnjem besedilu: strategija upravljanja). Po zakonu je strategija upravljanja predvidena kot temeljni akt upravljanja naložb, s katerim Državni zbor sporoča upravljavcu (SDH), vladi, vlagateljem, državljanom in vsej zainteresirani javnosti lastniško politiko države v družbah s kapitalsko naložbo države. Vsebina strategije upravljanja je opredelitev in razvrstitev naložb na posamezne vrste (strateške, pomembne in portfeljske), opredelitev razvojnih usmeritev države kot delničarke ali družbenice družb in opredelitev posameznih strateških ciljev, ki jih želi uresničiti država s strateškimi naložbami. Državni zbor je v strategiji upravljanja poudaril tudi pomen dviga kulture korporativnega upravljanja, povečanja učinkovitosti razpolaganja z naložbami, premišljenega pridobivanja naložb in povečanja donosa kapitala, pa tudi razmislek o uvrstitvi družb na organizirani trg vrednostnih papirjev. Akt v letu 2020 ni bil spremenjen. Praviloma se ne uresničuje neposredno ter predstavlja podlago in smernice za sprejetje vsakokratnega letnega načrta upravljanja naložb.

6.2.2 Letni načrt upravljanja kapitalskih naložb

Na podlagi strategije upravljanja vlada vsako leto poda soglasje k letnemu načrtu upravljanja kapitalskih naložb (LNU), ki ga pripravi SDH. LNU opredeljuje podrobne cilje upravljavca naložb (SDH) pri upravljanju posameznih naložb za posamezno poslovno leto, ki se morajo gibati v okviru ciljev, postavljenih v strategiji. Vsebuje tudi konkretni načrt (opredelitev ukrepov in usmeritev) za dosego ciljev upravljanja, prav tako pa določa še pričakovane denarne tokove iz upravljanja kapitalskih naložb države.

Konec novembra 2020 je SDH pripravil LNU za leto 2021, h kateremu je Vlada RS podala soglasje dne 23. decembra 2020. Splošni del LNU je javno objavljen, posebni del pa je zaupen dokument.

6.2.3 Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

SDH je na podlagi prvega odstavka 17. člena ZSDH-1 prenovil Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države (v nadaljnjem besedilu: merila za merjenje uspešnosti poslovanja), h katerim je Vlada RS dala soglasje dne 23. decembra 2020. Merila za merjenje uspešnosti poslovanja so akt delničarja oziroma družbenika in opredeljujejo kazalnike, s katerimi SDH spremlja uspešnost poslovanja družb s kapitalsko naložbo države. Kazalniki se delijo na ekonomsko-finančne in nefinančne in so določeni za vsako družbo oz. skupino posebej, upoštevajoč njene specifike. Kvantifikacija teh kazalnikov se za vsako posamezno družbo oz. skupino letno določi z LNU.

6.2.4 Politika upravljanja SDH

Politika upravljanja Slovenskega državnega holdinga (v nadaljnjem besedilu: politika upravljanja) je pravni akt, ki vsebuje načela, postopke in merila, ki jih SDH spoštuje pri opravljanju nalog skladno z ZSDH-1. Politika upravljanja se deli na splošni del, ki vsebuje temeljni okvir delovanja SDH in nekatere temeljne usmeritve SDH pri izpolnjevanju nalog SDH, in na posebni del. Posebni del politike upravljanja je zapisan v obliki členov in določa pravila za ravnanje v posameznih okoliščinah, in sicer v kandidacijskih postopkih, postopkih pridobivanja kapitalskih naložb države in razpolaganja z njimi ter v nekaterih drugih primerih. Oba dela politike upravljanja sta zavezujoča za SDH. Namen politike upravljanja je zagotoviti preglednost in sledljivost sprejemanja odločitev SDH. V letu 2020 je veljala politika upravljanja, ki je bila sprejeta marca 2019.

6.2.5 Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (v nadaljnjem besedilu: kodeks) je SDH sprejel 19. decembra 2014. Kodeks je bil večkrat prenovljen, nazadnje marca 2021 (o vsebini te spremembe in dopolnitve kodeksa se bo poročalo prihodnje leto). Kodeks vsebuje načela in priporočila dobre prakse za korporativno upravljanje družb s kapitalsko naložbo države. Namenjen je družbam s kapitalsko naložbo države. Uporabljale naj bi ga tudi (podrejene) družbe v skupini, v kateri ima družba s kapitalsko naložbo države položaj nadrejene družbe. Smiselno ga mora uporabljati tudi SDH. Nekatera priporočila v kodeksu so splošna in se nanašajo na vse družbe s kapitalsko naložbo države, del priporočil pa se nanaša na družbe s specifično pravnoorganizacijsko obliko, upoštevaje tudi lastniško strukturo družbe in dejstvo, ali se z vrednostnimi papirji družbe trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Kodeks vsebuje tudi posamezna splošna pričakovanja SDH do družb s kapitalsko naložbo države. Njegov namen je določiti standarde vodenja in nadzora v družbah s kapitalsko naložbo države ter oblikovati transparenten in razumljiv sistem korporativnega upravljanja v teh družbah. Kodeks je namenjen družbam s kapitalsko naložbo države po načelu spoštuj ali pojasni.

6.2.6 Priporočila in pričakovanja SDH

V skladu s četrtim odstavkom 32. člena ZSDH-1 lahko SDH sprejema tudi druge smernice (priporočila) in stališča ter jih namenja družbam s kapitalsko naložbo države.

SDH je v skladu z omenjenim pooblastilom decembra 2014 prvič sprejel Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga, s katerimi po načelu "spoštuj ali pojasni" od družb s kapitalsko naložbo države na posameznih ožjih področjih pričakuje ravnanje v skladu z njimi.

Uprava SDH je v juliju 2020 aktu Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga dodala dve priporočili, in sicer št. 7 in 8. Gre za **priporočilo o trajnostnem poslovanju družb** s kapitalsko naložbo države in priporočilo o **spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju.** SDH želi z njima spodbuditi družbe k ekonomski, družbeni in okoljski transformaciji poslovnih strategij/modelov, ki vodijo do večje konkurenčnosti, manjših tveganj in trajnostne uspešnosti. Od družb se pričakuje, da vključijo vse tri vidike trajnostnega poslovanja (ekonomski, družbeni in okoljski) v svojo poslovno strategijo in/ali poslovni model z opredelitvijo konkretnih ukrepov, ki jih bo v luči trajnostnega poslovanja izvajala obvladujoča družba tudi na ravni skupine povezanih družb. Pri tem naj kvantitativno in/ali kvalitativno določijo cilje, ki jih zasledujejo v zvezi s posameznimi vidiki trajnostnega poslovanja in posameznimi ukrepi, ter časovni vidik njihovega izpolnjevanja. Priporočila glede spoštovanja človekovih pravic pomenijo višje standarde pri poslovanju družb in so pomemben sestavni del trajnostnega poslovanja družb.

Avgusta 2020 je uprava SDH sprejela še priporočilo št. 9, ki se nanaša na **sprejetje pravil o drugih pravicah, ki naj jih organi nadzora upoštevajo pri sklepanju pogodb s člani organov vodenja zaradi opravljanja funkcije vodenja družbe in njenih poslov.** V priporočilu so opredeljeni posamezni pojmi, ki se nanašajo na te pravice, in dolžnost organa nadzora, da skupščino družbe seznani s pravili o drugih pravicah in o razlogih za opredelitev posameznih pravil.

Cilj priporočila SDH o drugih pravicah je v večji meri poenotiti ureditev drugih pravic med družbami s kapitalsko naložbo države in zlasti pravic, ki lahko predstavljajo večji strošek za družbe, in podati usmeritve tudi glede najvišjega sprejemljivega zneska. Posebej pomembno je tudi, da se odpravijo dvomi o pravilni uporabi ZPPOGD in da vse družbe ZPPOGD razumejo na enak način. Priporočila o drugih pravicah bodo prispevala tudi k večji transparentnosti na tem področju, saj bodo javno objavljena. Prav tako bodo priporočila delovala preventivno, saj naj bi preprečevala ali vsaj zmanjševala morebitne napake ali ekscese.

6.2.7 Izhodišča SDH za glasovanje na skupščinah družb v letu 2020

V marcu 2020 je SDH sprejel Izhodišča SDH za glasovanje na skupščinah družb v letu 2020, v katerih so bila med drugim podrobneje razdelana tudi pričakovanja SDH glede razkritij prejemkov in politike prejemkov članov organov vodenja družb, ki jih upravlja SDH, in tudi njihovih odvisnih družb na skupščinah teh družb. Namen razkritij na področju prejemkov organov vodenja je večja transparentnost nagrajevanja in politik nagrajevanja organov vodenja. Informacije iz razkritij je SDH upošteval pri pripravi Priporočil o drugih pravicah članov organov vodenja, pri čemer je bilo ugotovljeno, da družbe drugih pravic članov organov vodenja ne urejajo neobičajno ali ekscesno.

6.2.8 Druga priporočila, stališča in dokumenti, izdani v letu 2020

V skladu s četrtim odstavkom 32. člena ZSDH-1 lahko SDH sprejema tudi druge smernice (priporočila) in stališča ter jih namenja družbam s kapitalsko naložbo države. SDH je tako, upoštevajoč gospodarsko in finančno situacijo zaradi epidemije covida-19, konec marca 2020 sprejel in objavil **Priporočilo o odpovedi delu prejemkov članov nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države**, namenjeno družbam v upravljanju SDH ne glede na višino kapitalskega deleža oziroma delež glasovalnih pravic RS in/ali SDH. Namen priporočila je bil v tem, da se člani nadzornih svetov, neizvršni člani upravnih odborov in zunanji člani komisij nadzornih svetov ali upravnih odborov prostovoljno odpovejo 30 % prejemkov, do katerih so bili upravičeni iz naslova opravljanja svojih funkcij. Priporočilo je veljalo za čas od vključno marca 2020 do konca (prvega vala) epidemije covida-19. Samoiniciativno in prostovoljno so se prejemkom v navedeni višini odpovedali tudi člani nadzornega sveta SDH v celotni takratni sestavi ter zunanja članica komisij nadzornega sveta SDH.

SDH je zaradi nemotenega izvajanja korporativnih aktivnosti v času epidemije covida-19 za družbe v upravljanju SDH pripravil tri vzorce pravil za izvedbo elektronskih skupščin na podlagi določb statutov družb, elektronskih skupščin na podlagi določb ZIUOPDVE in virtualnih skupščin na podlagi določb ZIUOPDVE.

SDH je med epidemijo covida-19 aktivno sodeloval pri pripravi predlogov zakonov in podzakonskih aktov in dajal tudi pobude za njihovo spremembo ali dopolnitev. Tako je zaradi dopustitve izvedbe skupščin družb s fizično prisotnostjo delničarjev oz. družbenikov predlagal spremembo Odloka o začasni omejitvi gibanja ljudi in omejitvi prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-Cov-2 ter pripravil predlog amandmaja k 82. členu Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covida-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (s ciljem vzpostavitve izjeme pri plačilnih rokih za terjatve družb, ki opravljajo javno gospodarsko službo), ki je bil sprejet pri spremembi zakona. SDH je v oktobru 2020 podal tudi **pobudo za sprejetje ustrezne zakonodaje, ki bi v kriznih razmerah omogočila izvedbo elektronskih in virtualnih skupščin**; besedilo predloga je bilo vključeno v Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije covida-19 (ZIUOPDVE).

7 MAKROEKONOMSKO OKOLJE IN PREGLED DOGAJANJA V NAJPOMEMBNEJŠIH PANOGAH PORTFELJA

7.1 Pregled izbranih makroekonomskih podatkov in podatkov slovenskega ter svetovnega trga kapitala

		Jesenska napoved (september 2021)		
	2020	2021	2022	2023
BDP, realna rast v %	–4,2	6,1	4,7	3,3
Stopnja reg. brezp. v %	8,7	7,7	6,9	6,6
Inflacija (povp. leta) v %	–0,1	1,4	2,0	1,9

Vir: UMAR, Jesenska napoved (september 2021).

Svetovno gospodarstvo je v letu 2020 zaradi negativnih učinkov pandemije covida-19 upadlo za 3,2 %, kar je prvo krčenje gospodarske aktivnosti po več letih konstantne rasti svetovnega BDP. V letu 2021 Mednarodni denarni sklad (IMF) pričakuje okrevanje gospodarske aktivnosti, saj napoveduje rast za 6,0 %. V letih 2021 in 2022 pa IMF pričakuje rast svetovnega gospodarstva v višini 4,9 % in 3,5 %. V letu 2020 je gospodarska rast padla tako v državah razvitega sveta (–4,6 %) kot v razvijajočih se državah (–2,1 %), vendar bolj v državah razvitega sveta. Med razvijajočimi se trgi izstopa Kitajska, ki ji je v letu 2020 kljub koronakrizi uspelo zabeležiti pozitivno gospodarsko rast (+2,3 %), medtem ko so nekateri drugi večji razvijajoči se trg beležili padce gospodarske aktivnosti med 7 in 8 % (npr. Indija). Upad gospodarske aktivnosti po svetu je bil odvisen od omejitvenih ukrepov, ki jih je sprejela posamezna država (delno zapiranje gospodarstva), strukture gospodarstva (različna občutljivost panog za negativne učinke koronakrize), stanja gospodarstva pred vstopom v koronakrizo (nakopičeni nerazrešeni problemi, strukturne težave posameznih gospodarstev, prevelike uteži posamezne panoge v nacionalnem gospodarstvu itd.), pravilnosti ukrepov proti posledicam koronakrize itd.

V letu 2019 so bila prisotna opozorila glede upočasnjevanja gospodarske rasti, konec leta pa je na Kitajskem izbruhnila epidemija covida-19, ki se razširila po vsem svetu in močno vplivala na gospodarsko aktivnost vseh držav. Odziv držav na covid-19 je bil generalno gledano velik tako prek instrumentov fiskalne kot prek instrumentov monetarne politike. Gospodarstvo v EU se je v letu 2020 krčilo po več zaporednih letih rasti (od leta 2013). Padec BDP v EU je v letu 2020 znašal 6,5 %, v državah evrskega območja pa 6,3 %, zato je Evropa v času koronakrize zabeležila mnogo večji upad gospodarske aktivnosti kot preostali regiji svetovne gospodarske moči (ZDA in Azijsko-pacifiška regija). V EU so tako posamezne države kot tudi institucije sprejele različne programe ukrepov za boj s koronakrizo. Izpostaviti pa je treba, da je v boju z negativnimi učinki epidemije covida-19 v Evropi bilo ključno, da so stimulacijski programi za podporo gospodarstvu in ljudem bili izvedeni pravočasno in v dovolj velikem obsegu. Posebno v prvem valu epidemije so bile v posameznih državah EU očitne razlike med velikostjo reševalnih programov za pomoč gospodarstvu in ljudem zaradi koronakrize (merjena velikost programa z % BDP). Nekatere evropske države niso upoštevale prvega ali drugega kriterija, in posledice so se zrcalile v bistveno večjem padcu BDP v drugem kvartalu leta 2020 (Španija, Italija) kot v državah, ki so se na koronakrizo odzvale pravočasno z dovolj velikim paketom pomoči gospodarstvu in ljudem. Upad gospodarske aktivnosti v Evropi v letu 2020 delno pojasnjuje tudi dejstvo, da so evropska gospodarstva v koronakrizo vstopila nepripravljena (struktura gospodarskih panog, nerazrešeni problemi itd.), zato so določene dejavnosti v času koronakrize utrpele veliko škodo (avtomobilska industrija, turizem in gostinstvo itd.).

Evropska komisija je pripravila svoje reševalne programe, hkrati pa tudi odobrila oz. potrdila posamezne nacionalne reševalne programe. Stopnje koriščenja evropskih programov so različne (kot v Sloveniji). Ukrepi zajemajo tudi prehod k zeleni ekonomiji, posamezni programi pa predpisujejo delež, ki mora biti namenjen zelenim projektom. Ukrepi, ki so bili sprejeti na ravni EU, zajemajo 540 milijard EUR vreden nujni paket (Emergency package, namenjen je delavcem, podjetjem in državam članicam ter obsega 100 milijard EUR iz programa SURE (program za delovno silo) in 200 milijard EUR iz EIB za potrebe financiranj ter ESM (European stability mechanism, reševalni sklad), ki obsega 240 milijard EUR), 750 milijard EUR iz sklada za okrevanje EU (European recovery fund) in 1.074,3 milijarde EUR

iz proračuna EU za obdobje 2021–2027. V letih 2020 in 2021 so tudi ZDA ameriškemu gospodarstvu in prebivalstvu namenile obsežen program pomoči, od tega so programi administracije predsednika Trumpa znašali več kot 3.000 milijard dolarjev, programi administracije predsednika Bidna pa približno 1.844 milijard dolarjev.

Na koronakrizo so se močno odzvale tudi centralne banke z instrumenti monetarne politike. ECB temeljne obrestne mere ni znižal, saj je bila ta že ob začetku koronakrize 0 %, je pa v letu 2020 uvedel PEPP (Pandemic emergency purchase programme) in ga zaradi zaostrovanja koronakrize še povečal. Program odkupa vrednostnih papirjev (iz privatnega in javnega sektorja) tako znaša 1.850 milijard EUR, pri čemer se je ECB zavezal, da bo program odkupa vrednostnih papirjev potekal najmanj do konca koronakrize, v vsakem primeru pa vsaj do marca 2022. Zapadle glavnice vrednostnih papirjev, ki so bili kupljeni v sklopu PEPP, se bodo reinvestirale vsaj do konca leta 2023. V času epidemije je ECB zaradi zaostrovanja koronakrize tudi podaljšal veljavnost programa TLTRO-III (obrestna mera pri operacijah TLTRO (Targeted Long Term Refinancing Operations) za banke je bila znižana, v programu TLTRO III znaša –1 %) in modificiral pogoje zanj ter uvedel program PELTRO (Pandemic Emergency Longer Term Refinancing Operations) po nižji obrestni meri, kot je obrestna mera refinanciranja za potrebe likvidnosti. Sprejeta so bila manj stroga pravila kriterijev za primernost vrednostnih papirjev, ki jih ECB smatra za ustrezna pri svojem delovanju. ECB je s sprejetjem manj striktnih pravili glede kapitalske ustreznosti komercialnih bank omogočil, da bodo komercialne banke v koronakrizi lahko izdale do 1.800 milijard EUR posojil v sklopu zagotavljanja likvidnosti gospodinjstvom in podjetjem. ECB je v boju zoper krizo, ki jo povzroča koronavirusna bolezen, sprejel dodatne ukrepe za zajezitev negativnih vplivov na gospodarstvo. ECB je tako ublažil tudi politiko kontrole, ki jo imajo centralne banke pri nadzoru komercialnih bank za ocenjevanje kakovosti kreditnega portfelja, saj začasna politika nudi več fleksibilnosti pri determiniranju plačilno nesposobnih kreditojemalcev (problematika NPL, slaba posojila). Omenjeni ukrep se povezuje z državnimi garancijami za posojila in z moratoriji, ki veljajo pri posameznih posojilih zaradi koronavirusne bolezni. Nadzorni organi bodo tako lahko bolj fleksibilni pri klasifikaciji kreditnega portfelja komercialne banke, kaj sodi v kategorijo NPL in kaj ne. Ukrepi fiskalne in monetarne politike, ki so bili sprejeti v boju zoper negativne učinke koronakrize, so ublažili padec gospodarske aktivnosti v letu 2020, v drugem kvartalu leta 2021 je bilo prisotno delno okrevanje gospodarske aktivnosti po velikem padcu BDP v drugem kvartalu leta 2020, pri čemer je za obete gospodarske aktivnosti ključno, da se prihajajoči val epidemije (delta različica covida-19) v jeseni 2021 čim bolj omeji oz. da se prepreči scenarij iz jeseni 2020.

Resnost krize oz. nevarnost, ki jo covid-19 predstavlja za gospodarstvo, ponazarja reakcija Ameriške centralne banke (FED), ki je v marcu 2020 na izrednih sestankih rezala temeljno obrestno mero za 50 in za 100 bazičnih točk, zato je temeljna obrestna mera ponovno v območju ničelne obrestne mere (interval med 0,00 in 0,25 %). Podobno velike reze temeljne obrestne mere na posamičnem sestanku je FED nazadnje izvedel v letu 2008 ob soočenju z učinki finančne krize. FED je ameriškemu gospodarstvu priskočil na pomoč z obsežnim programom, vrednim več tisoč milijard dolarjev; sredstva so bila namenjena za posojila in za nakupe vrednostnih papirjev. Nakupe vrednostnih papirjev je FED v letu 2020 prilagajal razmeram na trgu in junija 2020 podal zavezo, da bo mesečno odkupil vsaj za 80 milijard dolarjev obveznic in za 40 milijard dolarjev vrednostnih papirjev (hipotekarni vrednostni papirji). S kupovanjem vrednostnih papirjev želi FED zagotavljati normalno delovanje kapitalskih oz. kreditnih trgov. Z znižanjem temeljne obrestne mere v letu 2020 in z zavezo, da bodo obrestne mere ostale nizke daljši čas (glede na inflacijo in stanje na trgu dela), pa je FED želel vplivati tudi na dolgoročne obrestne mere, saj je cilj z znižanjem spodbuditi potrošnjo v gospodarstvu in gospodarsko aktivnost. Temeljna obrestna mera in višina mesečnega odkupa vrednostnih papirjev sta ostali enaki tudi v prvi polovici leta 2021 zaradi podpore, ki jo je ameriška ekonomija potrebovala pri okrevanju po koronakrizi.

Ekonomija ZDA je v letu 2020 realizirala 3,4-odstotni padec BDP, kar je v primerjavi z gibanjem BDP nekaterih drugih velikih razvitih držav v času koronakrize relativno dober rezultat. Opozoriti je treba, da v času svetovne prosperitete ekonomija ZDA generalno raste hitreje kot ekonomije evrskega območja, v času krize pa je ekonomija ZDA utrpela manjši padec BDP kot države evrskega območja, kar kaže na številne strukturne težave evropskih ekonomij.

Po napovedih FED naj bi ameriška ekonomija v letu 2021 porasla za 7,0 %, v letu 2022 naj bi bila rast v višini 3,3 %, v letu 2023 pa 2,4 %. ECB za države evrskega območja v letu 2021 predvideva 4,6-odstotno rast BDP, 4,7-odstotnov letu 2022 in 2,1-odstotno v letu 2023.

Gospodarska rast v Republiki Sloveniji je v letu 2020 znašala –4,2 %, s čimer je bil zabeležen nekoliko bolj ugoden rezultat kot v celotnem EU ali celotnem evrskem območju, a je padec slovenske gospodarske aktivnosti zaradi navezanosti slovenskega gospodarstva na evropske države še vedno precej podoben

evropskemu. Ključno je torej, da slovenska ekonomija tudi v prihodnjih letih raste hitreje (in v krizah/recesijah pade manj kot druga gospodarstva v Evropi), kot bo povprečna evropska rast, da se bo zaostanek v slovenski gospodarski razvitosti za povprečjem EU zmanjševal.

UMAR v Jesenski napovedi za Republiko Slovenijo napoveduje 6,1-odstotno rast BDP v letu 2021, 4,7-odstotno v letu 2022 in 3,3-odstotno v letu 2023.

Slovenski trg kapitala

V prvih tednih leta 2020 so tečaji delnic na slovenski borzi sicer še pridobili nekaj vrednosti, ki pa je bila hitro izgubljena zaradi močnih padcev tečajev, ki jih je sprožila koronakriza. Indeks SBITOP je tako v obdobju med 19. februarjem in 23. marcem 2020 izgubil kar 30,33 % vrednosti. Z lokalnega dna, doseženega 23. marca 2020 (indeks SBITOP je bil s 684,74 točke na nivojih vrednosti, ki jih je nazadnje dosegal v letu 2016), je indeks SBITTOP nato na krilih optimizma, ki je vladal tudi na tujih borzah, do 30. junija 2020 zrasel za 23,97 %. Do oktobra 2020, ko je tečaj indeksa izgubil približno 6,5 % vrednosti zaradi zaostritve epidemije, je sledilo obdobje stagnacije. Do konca leta je sledila rast za skoraj 14 %, zato je indeks SBITOP leto 2020 zaključil pri vrednosti 900,37 točke. SBITOP je leta 2020 investitorjem dal, glede na razmere koronakrize, relativno ugoden rezultat, saj je padec vrednosti borznega indeksa znašal zgolj 2,78 %. Do 30. junija 2021 je bilo gibanje tečajev ugodno, saj je indeks rasel brez večjih vmesnih padcev tečaja. V prvih šestih mesecih leta 2021 je SBITOP indeks pridobil še 24 % vrednosti.

Promet na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev je bil v letu 2020 nekoliko večji kot v letu 2019; skupni borzni promet je znašal 400,94 mio EUR, promet brez svežnjev pa 378,42 mio EUR (v letu 2019 je bil skupni borzni promet 329,5 mio EUR, promet brez svežnjev pa 279,3 mio EUR).

Največ borznega prometa je bilo opravljenega z delnicami (399,1 mio EUR), prometa z obveznicami pa je bilo zgolj 1,8 mio EUR (v letu 2019 25,1 mio EUR). V letu 2020 se je povprečno dnevno število poslov glede na trgovanje v letu 2019 sicer povečalo za 42,52 %, a bilo je še vedno precej manjše od trgovanja v letu 2016. Z delnicami, uvrščenimi v Prvo kotacijo, se je najbolj trgovalo, saj se je z njimi ustvarilo kar 93,53 % vsega prometa z delnicami.

V letu 2020 se je ponovno najbolj trgovalo z delnicami Krke, s katerimi se je ustvarilo za 176,0 mio EUR prometa brez svežnjev, kar predstavlja 46 % celotnega prometa brez svežnjev na borznem trgu. Drugo mesto po kriteriju likvidnosti je pripadlo delnici NLB s 46,9 mio EUR prometa brez svežnjev, kar predstavlja 12 % danega prometa. Tretja je bila delnica Petrola, s katero je bilo ustvarjenih 44,4 mio EUR borznega prometa brez svežnjev oziroma slabih 12 % danega prometa.

Celotna tržna kapitalizacija borznega trga je konec leta 2020 znašala 40,9 mio EUR, kar je za 17 % več kot v letu 2019. Tržna kapitalizacija delnic je bila v letu 2020 6,9 mrd EUR. V letu 2020 je bilo v trgovanje uvrščenih sedem novih obveznic (skupna vrednost izdaj je bila mrd 4,4 mrd EUR) in en komercialni zapis (skupna vrednost 25,0 mio EUR). Ob koncu leta 2020 je bilo v borzno trgovanje vključenih 64 vrednostnih papirjev.

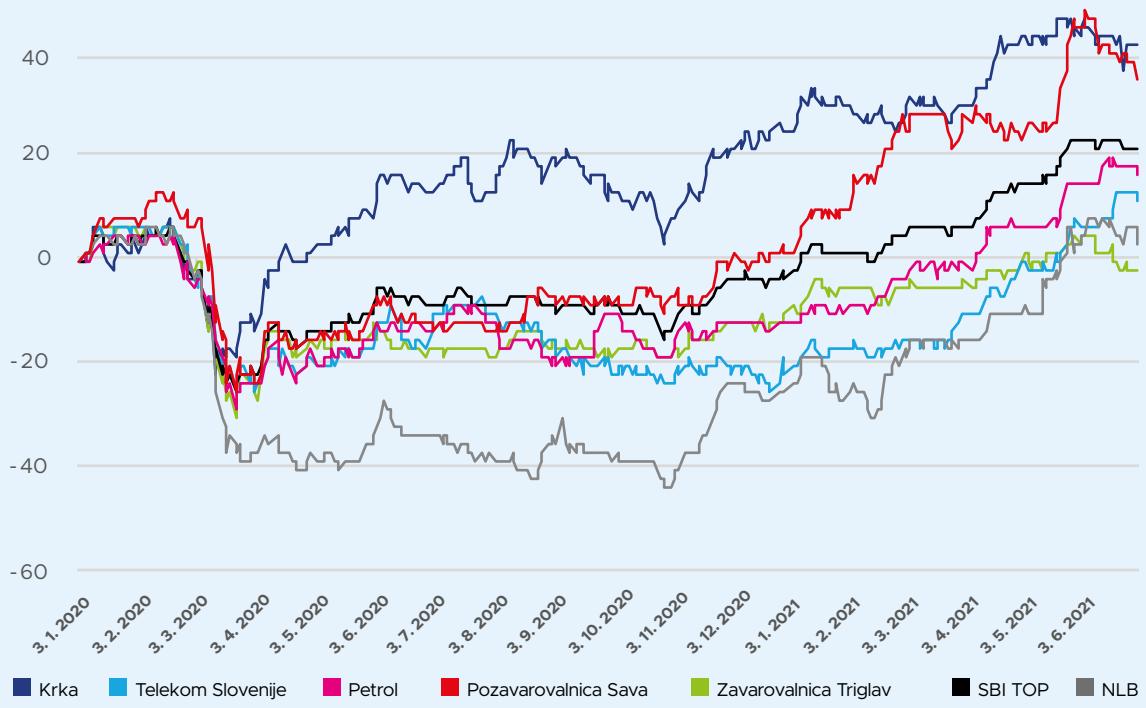

Slika: Donos pomembnejših delnic, ki predstavljajo pomemben delež kapitalskih naložb SDH, na Ljubljanski borzi od začetka leta 2020 do 30. junija 2021, v %

Svetovni trg kapitala

V letu 2020 so bili zaradi epidemije covida-19 pretresi na kapitalskih trgih veliki, in VIX indeks (t. i. indeks strahu investitorjev, ki meri volatilnost opcij) je v marcu 2020 dosegel najvišje vrednosti po letu 2009. Strah investitorjev je bil v marcu 2020 tako na podobnih nivojih kot v obdobju finančne krize leta 2008. Učinki koronakrize so bili izrazito vidni tudi na trgu nafte, na katerem so borzni udeleženci 20. aprila 2020 s terminsko pogodbo za dobavo nafte trgovali po negativnih vrednostih, in tako je konec dneva terminska pogodba za dobavo nafte dosegla vrednost –37,63 $. Špekulativni lastniki pogodb za dobavo nafte (borzni trgovci) so bili zaradi nezmožnosti prevzema nafte (na trgu ni bilo prostih skladišč) in skrbi glede prihodnje potrošnje nafte v času koronakrize (delno zaprtje gospodarstev in s tem manjše povpraševanje po nafti) pripravljeni novemu lastniku pogodbe o dobavi nafte (prevzemnik nafte) celo plačati za prevzem naftne pogodbe in obveznosti, ki izhajajo iz nje (fiziček prevzem in skladiščenje nafte). Tako je cena sodčka WTI nafte 20. aprila 2020 dosegla negativno vrednost, kar je izjemen dogodek na trgu kapitala, saj je končni lastnik terminske pogodbe (končni prevzemnik količin nafte v skladu s terminsko pogodbo) dobil sodčke nafte zastonj in še plačilo za njihov prevzem. Stanje na naftnem trgu se je med letom sicer nekoliko popravilo, a je bila cena sodčka WTI nafte konec leta 2020 vseeno nižja kot na začetku leta 2020. Svetovnemu delniškemu trgu (merjeno z indeksom MSCI World) je v letu 2020 kljub pretresom v februarju in marcu uspelo povečati donos za +14,06 %, merjeno v dolarjih, za investitorje. Pozitivna rast svetovnega delniškega trga se je nadaljevala tudi v prvi polovici leta 2021, rast pa je bila prisotna tudi na trgu nafte, na katerem je bila cena 30. junija 2021 že višja kot 1. januarja 2020, ko covid-19 še ni bil globalno prisoten. Višji nivoji delniških trgov in naftnega trga dne 30. junija 2021 v primerjavi s stanjem 1. januarja 2020 nakazujejo določeno mero optimizma investitorjev glede razpleta koronakrize. Obvezniški trgi so investitorje v letu 2020 nagradili s pozitivnimi donosi, vendar so na trg vplivali pričakovanja in ocene investitorjev glede razpleta koronakrize, velikosti reševalnih paketov za gospodarstva in ocene prihodnjih ravnanj centralnih bank na področju inflacijskih pričakovanj (vprašanje točke doseganja ciljne inflacije) in izvajanj monetarnih stimulacijskih paketov (trajanje teh programov).

Obravnavani svetovni delniški indeksi so investitorjem od konca leta 2019 do 30. junija 2021 dali negativni donos (CROBEX indeks) in pozitivne donose (ostali zajeti indeksi v grafu), pri čemer je obračun donosa, opravljen v EUR (preračun v EUR, opravljen pri S&P 500 in Crobex indeksu, kjer delnice kotirajo v drugi valuti).

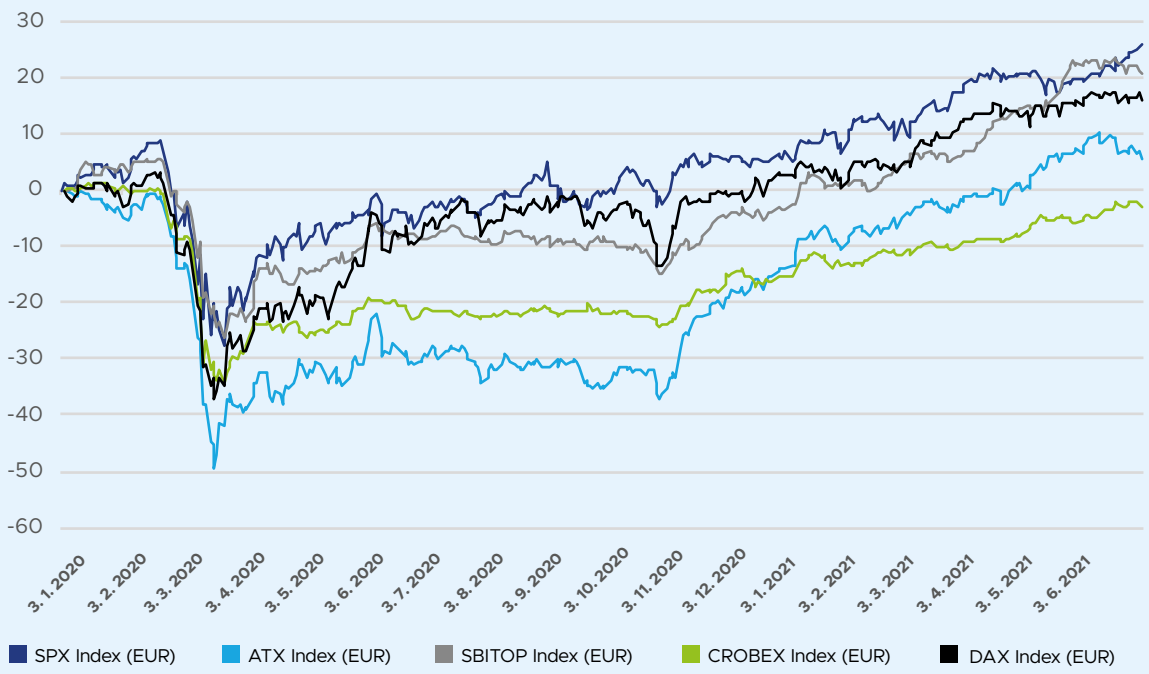

Slika: Donos pomembnejših regionalnih in svetovnih delniških indeksov in SBITOP od konca leta 2019 do 30. junija 2021 (vsi donosi so podani v EUR), v %

7.2 Pregled po glavnih panogah portfelja

Cestni promet: Epidemija covida-19 je imela zaradi zmanjšanja migracij (omejitve pri prehajanju državne in regionalnih meja) ter gospodarskih aktivnosti in mednarodnih tokov velik vpliv na cestni promet. V prvem in drugem valu epidemije so se skoraj povsem ustavile turistične dejavnosti in s tem tudi potovanja oz. migracije ljudi v tem delu Evrope. Manj prizadet je bil tovorni promet, ki je večino časa deloval nemoteno, a je zaradi splošnega padca gospodarske aktivnosti po vsej Evropi prav tako beležil upad. Posledico navedenega je upravljavec cestninskih cest DARS čutil v padcu cestninskih prihodkov. Promet vozil, težjih od 3,5 tone največje dovoljene mase (težkih vozil), se je po prvem valu epidemije razmeroma hitro približal ravni v primerljivem obdobju leta 2019, medtem ko je promet vozil, lažjih do 3,5 tone največje dovoljene mase (lahkih vozil), stagniral vse do konca leta 2020. Na celotnem avtocestnem križu je bil leta 2020 zabeležen približno 20-odstotni padec prometa lahkih vozil. Ne glede na to so potekale obsežne obnove (obnovljenih je bilo 53 km avtocest, med njimi tudi zahodna cev predora Golovec) in posodabljanja avtocestnega omrežja in hitrih cest. DARS je vstopil v fazo velikih investicij. Konec avgusta je stekla dolgo pričakovana gradnja druge cevi predora Karavanke. Oktobra 2020 je DARS pričel gradnjo še večjega projekta, hitre ceste na t. i. tretji razvojni osi. Gradnja bo potekala v več sklopih tako na severnem kot na južnem delu tretje razvojne osi in bo trajala več let. Sočasno je DARS nadaljeval vrsto aktivnosti na področju načrtovanja in umeščanja avtocest, hitrih cest, manjših odsekov, priključkov, razširitev in povezovalnih cest v prostor. Na koncu velja omeniti, da je DARS v letu 2020 objavil razpis za izbiro ponudnika za vzpostavitev sistema elektronske vinjete in da je v prvi polovici leta 2021 izbral izvajalca. Tako namerava DARS že konec leta 2021 za vozila z največjo dovoljeno maso do 3,5 tone uvesti elektronske vinjete, s čimer se bo končalo obdobje klasičnih vinjet v obliki nalepk, ki so v uporabi vse od leta 2008, ter pričelo digitalno obdobje cestninjenja osebnih vozil.

Železniški promet: V letu 2020 je prišlo do upada tovornega in potniškega železniškega prometa, na kar so vplivale ovire v prometu zaradi del na progah in epidemija covida-19, zaradi katere je bil v določenem obdobju potniški promet celo ustavljen. Na področju tovornega prometa so se Slovenske železnice soočale s konkurenco številnih tujih operaterjev, ki so na slovenskih tirih že prisotni in nanje še prihajajo. Posodabljanje železniške infrastrukture, ki povzroča ovire v prometu, je

nujno za razvoj železniškega prometa, ki bo v perspektivi postal hrbtenica integriranega prometa. Vzporedno se izvaja in se bo nadaljevalo posodabljanje voznega parka (Slovenske železnice so v letu 2020 prevzele pet vlakov od pogodbene količine 52 potniških vlakov, posodabljanje voznega parka v tovornem prometu pa se bo pospešilo z ustanovitvijo družbe skupnega podviga s strateškim partnerjem). Pomemben izziv je celovita digitalizacija prometa in poslovnih procesov, ki jih Slovenske železnice že izvajajo v okviru šestih projektov digitalizacije.

Pomorski promet: V Sloveniji poteka pomorski promet preko edinega pristanišča v Kopru, kjer se odvijata tovorni in potniški promet. Leto 2020 je zaznamovala epidemija covida-19, zaradi katere v koprsko pristanišče ni priplula nobena potniška ladja. Prav tako je epidemija botrovala upadu tovornega prometa, ki se je zmanjšal za 14 %, na 19,5 mio ton. Na globalni ravni se je pomorski promet skrčil za približno 4 %. Epidemija je povzročila dvojni šok, tako na strani ponudbe kot tudi na strani povpraševanja. Zapiranje držav in nato njihovo odpiranje sta povzročili velike težave v dobavnih verigah. Omejene ladijske kapacitete ob koncu leta 2020 so povzročile dvig cen ladijskih prevozov ter neenakomerne prihode ladij in ozka grla v pristaniščih. Stanje se je v začetku leta 2021 še poslabšalo. Epidemija je dodatno pospešila že v preteklih letih opazen trend deglobalizacije oziroma preoblikovanja dobavnih verig. Podjetja so velik del pozornosti usmerjala v obvladovanje tveganj in krepitev odpornosti proti nepredvidenim šokom. Miselnost, da je treba za zagotavljanje nemotenega načina poslovanja zagotoviti večjo diverzifikacijo proizvodnih virov, skrajšati oziroma najti nove dobavne poti ter povečati lokalne skladiščne kapacitete in zaloge, se je spremenila. Opazno pa je tudi nadaljevanje trenda vstopanja ladijskih prevoznikov v lastništva pristaniških terminalov in logističnih podjetij, s čimer se povečuje njihova vertikalna integracija v celotni transportni verigi. V letu 2021 in ob umirjanju razmer, povezanih s covidom-19, je mogoče pričakovati ponovno rast pomorskega prometa.

Zračni promet: Letalski promet in dejavnosti, povezane z njim, je epidemija covida-19 najbolj prizadela. Evropska letališča so v predkriznem letu 2019 ponujala več kot 6000 letalskih povezav, te pa zaradi epidemije covida-19 še vedno niso znova v celoti vzpostavljene. Po oceni organizacije Eurocontrol so letalski prevozniki, letališča in izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa v Evropi v letu 2020 beležili skupne neto izgube v višini 56,2 mrd EUR, 1,7 mrd manj potnikov, 6,1 mio manj letov in 191.000 neposrednih izgub delovnih mest. Nenaden upad potniškega prometa je leta 2020 posledično zmanjšal tudi skupne prihodke evropskih letališč, in sicer po ocenah za približno 33,6 mrd EUR, kar predstavlja 69-odstotni upad v primerjavi z letom 2019. Eurocontrol je januarja 2021 napovedal, da bo letalski promet po najbolj optimistični oceni raven iz leta 2019 znova dosegel leta 2024, po najbolj pesimistični pa šele leta 2029. Navedeno se je odrazilo v poslovanju Kontrole zračnega prometa, padcu prihodkov in visoki izgubi, prvič v zgodovini delovanja podjetja.

Poštni promet: V letu 2020 se je na področju poštnega prometa nadaljeval trend upada pisemskih storitev. Epidemija covida-19 je pospešila spremembo navad potrošnikov, ki se zdaj usmerjajo v spletno nakupovanje. To je vplivalo na porast paketnega poslovanja, ki se je v zadnjih mesecih leta praktično podvojilo glede na primerljivo obdobje preteklega leta. Upad pisemskih storitev je nadomeščalo uvajanje elektronskega poslovanja. Izkazala se je potreba po celovitih logističnih storitvah, ki potrjuje pravilnost usmeritve Pošte Slovenije, da se kot ponudnik univerzalnih poštnih storitev z integracijo Intereurope vzporedno uveljavi tudi kot ponudnik celovitih logističnih in paketnih storitev.

Turizem je v Sloveniji pomembna gospodarska dejavnost, ki daje številne multiplikativne učinke v ekonomiji. Panoga je v preteklih letih dosegala zelo visoke stopnje rasti in je v letu 2019 predstavljala 9,9 % BDP Slovenije.

Leti 2020 in 2021 je panogo turizma zaznamovala epidemija covida-19, ki je povzročila eno največjih kriz v turistični panogi. Turistične družbe in družbe, ki se ukvarjajo s prirejanjem iger na srečo, so skladno z odlokom Vlade RS od 16. marca do 31. maja 2020 in od 12. oktobra 2020 do maja 2021 zaprle vse namestitvene in igralniške kapacitete, razen nekaterih kapacitet za izvajanje zdravstvenih storitev. Prihodi turistov v letu 2020 so se v primerjavi z letom 2019 zmanjšali za 50,8 %, število prenočitev pa se je zmanjšalo za 41,6 %. Spremenila se je tudi struktura gostov, saj so več kot 60 % gostov predstavljali domači gostje.

Zaradi zaprtja namestitvenih kapacitet so bili vplivi na prihodke in poslovno uspešnost na področju turizma v letu 2020 zelo veliki, kar bo posledično vplivalo na zaposlenost, likvidnost družb in možnost izvedbe načrtovanih investicij. Turističnim družbam so bili na voljo ukrepi, sprejeti v okviru interventne zakonodaje za pomoč gospodarstvu oziroma za ublažitev negativnih posledic epidemije covida-19. Med pomembnejšimi je bila tudi uvedba turističnih bonov za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma. Skupno je država prebivalcem RS v letu 2020 razdelila 345 mio EUR turističnih bonov.

Analitiki predvidevajo postopno okrevanje turistične panoge v globalnem okviru, vendar napoved teme-

lji na predpostavkah pozitivnega razpleta epidemije, vrnitve potrošniške samozavesti in odprave potovalnih omejitev. Poudariti pa je treba, da bo okrevanje trajalo več let, in analitiki ocenjujejo, da bo obseg turističnih potovanj dosegel nivo leta 2019 šele v letu 2023 oziroma letu 2024. V turistični panogi se pojavljajo novi trendi, kot so personalizacija, individualizem, spletna plačila, trajnost in tehnologija. Posledica epidemije so tudi spremembe v vedenju in vrednotah turistov.

Igralništvo je regulirana in nadzorovana dejavnost. Že več let se pričakuje sprememba Zakona o igrah na srečo (ZIS), ki bi med drugim omogočila tudi zasebno lastništvo družb za prirejanje posebnih iger na srečo. V Loteriji Slovenije je dejavnost urejena nekoliko drugače, saj prireja klasične igre na srečo. Loterija Slovenije je uvrščena med strateške naložbe. V večini držav članic EU velja za loterijo sistem monopolnih družb oziroma sistem izključnih pravic, ki se dodelijo državnim upravljavcem, zasebnim nepridobitnim upravljavcem ali takšnim, ki jih neposredno nadzoruje javni organ. Večina prihodkov je zato ustvarjena v državni loteriji.

V letu 2020 in prvi polovici leta 2021 je bila panoga igralništva pod hudim pritiskom negativnih vplivov epidemije covida-19, saj so morali ponudniki v skladu z veljavnimi predpisi popolnoma zapreti svoje igralniško-hotelirske kapacitete. Obeti v panogi so negotovi, tveganja pa so zaradi virusa še vedno visoka. Okrevanje bo zato postopno. Izvajalci posebnih iger na srečo so soočeni s prilagoditvami poslovanja novim varnostnim zahtevam, poleg tega pa tudi s spremembo potrošniških navad in krepitvijo spletnega igralništva ter krepitvijo konkurence. Na poslovanje pa pomembno vplivajo tudi odločitve regulatornih organov o višini davčnih obremenitev. Med večjimi izzivi igralnic v RS je tudi starostna struktura gostov; igralnice morajo ponudbo igralnih in spremljajočih zabaviščno-gostinskih storitev prilagoditi tako, da bo privabljala tudi mlajše goste. Na evropskem trgu iger na srečo je konkurenca ponudnikov spletnih iger na srečo in stav močna, saj v posameznih državah Evropske unije dosegajo visoke letne stopnje rasti poslovanja.

Slovenske **farmacevtske družbe** delujejo na globalnem farmacevtskem trgu. Analitiki napovedujejo, da bo ta v obdobju 2020–2024 rasel po 2,4-odstotni povprečni letni stopnji in v letu 2024 ustvaril vrednost 960,9 mrd EUR. Poslovanje gospodarskih družb je v letu 2020 zaznamovala epidemija covida-19, vendar je treba izpostaviti, da je bila farmacevtska industrija ena izmed redkih panog, ki so v času epidemije beležile rast poslovanja. Farmacevtske družbe bodo cilj povečevanja prodaje in širjenja poslovne dejavnosti zasledovale z organsko rastjo, uvedbo novih izdelkov in terapevtskih področij, z vstopi na nove trge, večanjem pogodbene proizvodnje in prevzemi. Farmacevtske družbe si konstantno prizadevajo plasirati na trg nova zdravila, pri čemer večja kompleksnost zdravil omogoča višje prodajne marže. Nova zdravila se izdelujejo v različnih farmacevtskih oblikah in jakostih. Analitiki farmacevtski panogi napovedujejo pozitivne obete, saj je v letu 2020 velika večina farmacevtskih družb potrdila veljavnost svojih prvotnih načrtov poslovanja. Težko je predvideti, kako bo zaradi epidemije covida-19 trg deloval v naslednjih letih, a po napovedih analitikov bo epidemija gotovo vplivala tudi na globalni farmacevtski trg.

Evropski telekomunikacijski operaterji so bili v letih 2019 in 2020 pod močnim pritiskom evropske zakonodaje, saj je bila 15. maja 2019 uvedena cenovna omejitev maloprodajnih cen klicev in kratkih sporočil znotraj EU, v letu 2020 pa je začela veljati tudi kapica pri obračunu dodatno zaračunanih količin prenosa podatkov. Slovenski trg telekomunikacij zaznamujejo vse močnejša konkurenca, zasičenost trga, cenovno občutljivi uporabniki ter posledično ozek manevrski prostor za zadržanje obstoječih in pridobivanje novih uporabnikov. Trg telekomunikacij v RS je razvit, zato je uporaba standardnih trženjskih pristopov neučinkovita. V začetku leta 2020 so se zaradi epidemije covida-19 okoliščine poslovanja na maloprodajnem in veleprodajnem trgu spremenile (zastoj poslov v času epidemije in zmanjšan obseg po njej), kar je operaterje prisililo k ustrezni prilagoditvi poslovnih aktivnosti in optimizaciji poslovanja, spremenjene okoliščine pa lahko vplivajo tako na finančno stanje in likvidnost posameznega operaterja kot tudi na izvedbo začrtanih projektov.

Jeklarski trg je v letu 2020 deloval pod močnim vplivom okoliščin, povezanih z epidemijo covida-19, in povečanega uvoza jekla iz neevropskih držav. Zaradi obseženega ukinjanja delovnih mest se za razvita gospodarstva napoveduje le delno okrevanje povpraševanja, in sicer za 7,8 % v letu 2021. Uresničitev napovedi oziroma dejansko povpraševanje po jeklu bo odvisna od poteka epidemije covida-19, sposobnosti gospodarstev za doseganje ustreznih letnih stopenj rasti po končanju krize zaradi koronavirusne bolezni, velikosti stimulacijskih paketov, ki jih bodo posamezne države uvedle, investicijske aktivnosti privatnih sektorjev gospodarstva in gibanja gospodarske aktivnosti v sektorjih, ki so ključni odjemalci jeklarske industrije (gradbeništvo, avtomobilska industrija itd.). Slovenska jeklarska industrija večino prodaje realizira na evropskih trgih. Skupina Sij je na globalnem trgu jekla z vidika masovnosti proizvodnje nišni in manjši proizvajalec, zato se lažje prilagaja konkurenci na trgu, kljub temu pa tudi na njeno poslovanje vplivajo razmere v panogi. Razmere na trgu so sicer v letu 2021 bistveno boljše kot v letu 2020.

Pri **kovaški industriji** (Unior) je treba omeniti težave avtomobilske industrije (zelo pomemben kupec Uniorja) tako na evropski kot na globalni ravni že v preteklem obdobju, v letu 2020 pa je avtomobilska industrija doživela še močan udarec zaradi epidemije covida-19, saj so bile posamezne tovarne vozil zaprte več tednov, prav tako pa je na različnih kontinentih sveta močno upadla tudi prodaja novih vozil. Po podatkih panožnega združenja evropske avtomobilske industrije ACEA je bilo v letu 2020 v Evropski uniji skupno na novo registriranih 9,9 mio osebnih avtomobilov. To je za 3,1 mio oziroma za 23,7 % manj kot v letu 2019, kar je največji letni padec, odkar merijo to statistiko, pri čemer so v vseh članicah zabeležili znižanje prodaje. Na največjem, nemškem avtomobilskem trgu je bil upad nekaj manjši od povprečja, in sicer 19,1-odstoten, medtem ko so ostale večje države zabeležile precej višje padce, in sicer Španija 32,3 %, Italija 27,9 % in Francija 25,5 %.

Težave avtomobilske industrije iz preteklega obdobja in slaba prodaja novih vozil v letu 2020 pomenijo negativne obete za dobavitelje avtomobilske industrije, kot je podjetje Unior. Slovenska avtomobilska industrija daje več deset tisoč delovnih mest in predstavlja približno 10 % slovenskega BDP. Dobavitelji avtomobilske industrije morajo svoje poslovne modele prilagoditi novim značilnostim, ki vladajo v panogi (elektrifikacija vozil, grožnje carin, cenovni pritiski avtomobilskih tovarn, prestavljanje lokacij proizvodnje vozil med državami in kontinenti itd.). Analitiki ocenjujejo, da bo okrevanje evropske avtomobilske industrije močno pogojeno z obsegom državnih pomoči, saj je avtomobilska industrija v krizo zaradi epidemije covida-19 vstopila s številnimi nerešenimi problemi, povečanje brezposelnosti pa pomeni slabe obete za prodajo vozil. Globalna in najvplivnejša podjetja v tej panogi tudi ocenjujejo, da bo okrevanje avtomobilske industrije trajalo vsaj dve leti.

Vodnogospodarska podjetja opravljajo javno vodnogospodarsko službo na podlagi dodeljene koncesije za obdobje 2019–2026. Izpostaviti je treba, da družba VGP Kranj, d. d., ni pridobila koncesije za to obdobje, zato je njen obstoj ogrožen.

Banke v Sloveniji so v leto 2020 vstopile kapitalsko in likvidnostno dobro pripravljene. Omejitve izplačil dobičkov v obliki dividend so utrdile kapitalski položaj bank, te pa so ga še dodatno okrepile z izdajo podrejenih dolžniških instrumentov. Banka Slovenije navaja, da je bil ustvarjeni dobiček pred obdavčitvijo slovenskega bančnega sistema sicer za petino nižji kot v letu 2019, kar pa je glede na nadaljevanje zaostrenih gospodarskih razmer zaradi epidemije covida-19 razmeroma dober rezultat. V letu 2020 so se močno povečale (vpogledne) vloge gospodinjstev in nefinančnih družb, čemur so botrovali omejene možnosti trošenja, državni interventni ukrepi v obliki finančnih pomoči in previdnost zaradi negotovih gospodarskih razmer. Makrobonitetni ukrepi Banke Slovenije na področju kreditiranja prebivalstva so privedli do pomembnega znižanja rasti potrošnikih posojil, medtem ko se stopnja rasti stanovanjskih posojil ni pomembneje spremenila. Kreditno tveganje se postopno povečuje in tudi v letu 2021 predstavlja najpomembnejše tveganje, ki mu bodo izpostavljene banke. V primeru počasnejšega okrevanja gospodarstva bodo najbolj izpostavljena gospodinjstva z dohodki, nižjimi od povprečne plače, tem je bila pred sprejetjem makrobonitetnih ukrepov dodeljena tudi večina novih potrošniških posojil. Prav tako je kreditno tveganje povečano v storitvenih dejavnostih, ki jih je epidemija covida-19 najmočneje prizadela in katerih preživetje je bilo v veliki meri odvisno od državnih interventnih ukrepov. Zaradi navedenega so banke v letu 2020 ponovno, po treh letih sproščanja, oblikovale dodatne oslabitve in rezervacije.

Zmanjšanje gospodarske aktivnosti in povečana tveganja na finančnih trgih so pomembno vplivala tudi na poslovanje slovenskih **zavarovalnic**; te so v letu 2020 v povprečju zabeležile slabše poslovne rezultate kot leto prej, predvsem zaradi padca rasti zbranih kosmatih premij in nižje dobičkonosnosti iz naložbenega dela. Posebej prizadet je bil segment življenjskih zavarovanj, kjer so se zbrane kosmate premije v primerjavi z letom prej znižale, medtem ko je bila rast zbranih premij v segmentu premoženjskih zavarovanj, ki predstavlja približno polovico vseh zbranih premij, močno okrnjena in komaj pozitivna (1,7 %). Povečana volatilnost na finančnih trgih in nizke donosnosti so po eni strani vplivale na zmanjšanje povpraševanja po zavarovalniških produktih, vezanih na enote vzajemnih skladov, po drugi pa na nizko donosnost naložbenega portfelja zavarovalnic, povečanje odhodkov, povezanih z garantiranimi produkti za zavarovance, slabitev naložb in na oblikovanje dodatnih rezervacij. Zato so slovenske zavarovalnice, čeprav je bilo leto 2020 z vidika škodnih dogodkov ugodno (v delu premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj), leto v agregatu zaključile s padcem čistega dobička. Solventnost zavarovalnic se je nekoliko poslabšala, a ostaja na dokaj visoki ravni (količnik SCR 190 %).

Trg energentov

Skupna poraba električne energije v Sloveniji je v letu 2020 znašala 13.746 GWh (z upoštevanjem izgub na prenosnem in distribucijskem sistemu in porabo ČE Avče) in je v primerjavi z letom 2019 bila nižja za 4,7 %, kar je posledica epidemije covida-19 in padca gospodarske aktivnosti. Brez upoštevanja izgub in porabe ČE Avče se je skupna poraba električne energije v Slo-

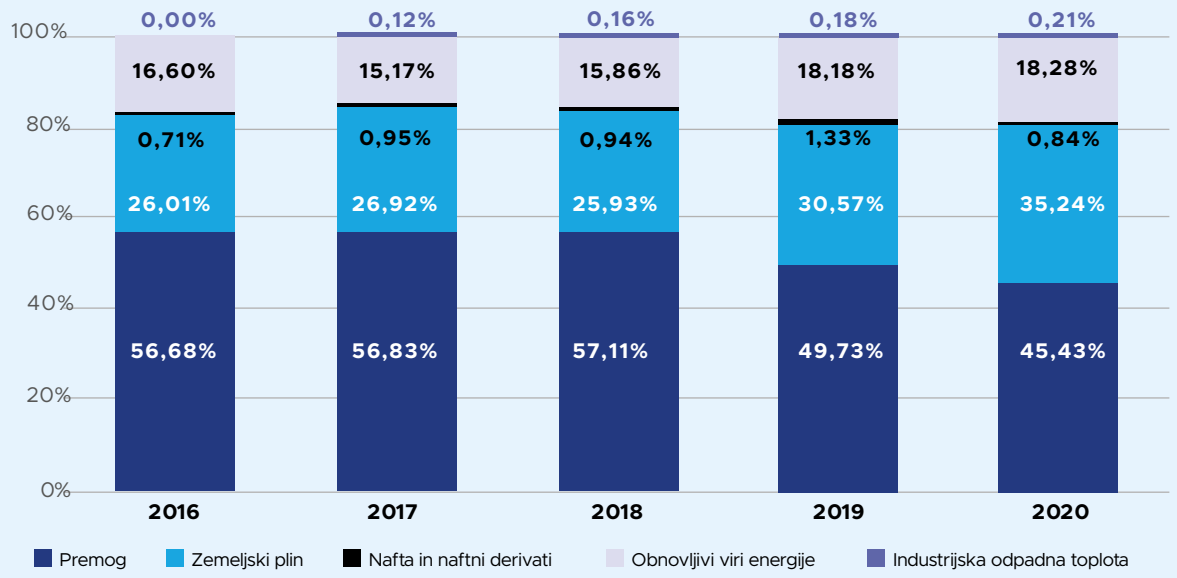

Grafikon: Struktura primarnih energentov v obdobju 2016–2020

Vir: Agencija za energijo.

veniji v primerjavi z letom 2019 znižala za 6 %. Uspelo nam je doseči 92,6-odstotno pokritost porabe električne energije z domačo proizvodnjo, kar je največ v zadnjih petih letih.

V strukturi primarnih energentov je razvidno opazno zmanjšanje deleža premoga in povišanje deleža zemeljskega plina, razlog je v zamenjavi energentov v družbi Energetika Ljubljana in nekoliko nižji porabe lignita v TEŠ.

Zaveza iz podnebno-energetskega svežnja EU za Slovenijo za leto 2020 je bila doseči 25-odstotni skupni delež OVE v končni porabi energije. Slovenija je v letu 2019 dosegla 22-odstotni delež OVE v končni porabi energije, ocena za leto 2020 pa kaže le še 1,5-odstotni zaostanek za ciljnim 25-odstotnim deležem. Razlog za tak napredek v zadnjem letu je treba nujno pripisati tudi manjši porabi končne energije zaradi epidemije covida-19. V prihodnosti bo treba več napora vložiti v razogljičenje prometa.

V letu 2020 so se pojavili ogromni cenovni pritiski na proizvajalce, ki uporabljajo premog kot primarni energent, kar je posledica konstantnega naraščanja cen emisijskih kuponov CO2, ki so se samo od januarja do julija 2021 povišale za 60 %. Analitiki napovedujejo še nadaljnjo rast cen emisijskih kuponov in zmanjševanje razlike do prodajne cene električne energije. Cene emisijskih kuponov posredno determinirajo hitrost in intenzivnost zamenjave premoga s plinom kot gorivom, ki poganja termoelektrarne. Tako kot ostale cene energentov je v letu 2020 padla tudi cena premoga (v povprečju za 16 %), in sicer tako zaradi manjšega povpraševanja (zapiranje termoelektrarn) kot tudi zaradi uveljavitve kvot za uvoz premoga na Kitajsko. Sicer v Termoelektratni Šoštanj uporabljajo 100-odstotno domač primarni vir, lignit.

V letu 2020 se je povprečna cena pasovne energije na borzi v Sloveniji v primerjavi z letom 2019 znižala za kar 23 % in je znašala 37,55 EUR/MWh, kar je najnižja vrednost po letu 2016. Cene električne energije so se znižale tudi drugod po Evropi, največje znižanje cen beležijo na italijanskem trgu GME (NORD), kjer so se znižale za 26 %. Najnižjo ceno pasovne energije (30,47 EUR/MWh) tudi letos beležimo na nemški borzi, kjer so se povprečne cene v primerjavi z letom 2019 znižale za 19,6 %. Nižje cene na nemški borzi so med drugim tudi posledica rekordne vrednosti deleža proizvodnje iz OVE, ki je v prvih šestih mesecih leta 2020 znašal kar 55,8 % celotne proizvodnje. Najvišja povprečna cena (39,00 EUR/MWh) na trgu za dan vnaprej v letu 2020 pa je bila dosežena na madžarski borzi.

Cena zemeljskega plina je v prvi polovici leta 2020 padala, v drugi polovici leta pa je bilo zaznati izrazit trend rasti. Glede na leto 2019 se je za značilne poslovne od-

jemalce zemeljskega plina končna cena zemeljskega plina znižala za skoraj 13 %, vendar je bila še vedno za dobrih 6 % nad povprečjem EU, višja pa je bila tudi v primerjavi s cenami v vseh sosednjih državah. V sosednjih državah so bile v primerjavi s Slovenijo cene nižje v razponu od 3 do 17 %. Ugodne cene plina so posledica varne oskrbe po plinovodih, povečane ponudbe LNG plina in velikih zalog.

Epidemija covida-19 je vplivala tudi na cene nafte. Po izbruhu epidemije, ko so države za omejitev širjenja virusa sprejele omejevalne ukrepe, so cene nafte in njenih derivatov hitro padle. Cene nafte so se v letu 2020 gibale med 13,2 USD/sod in 70,0 USD/sod. Povprečna cena surove nafte je v letu 2020 znašala 41,8 USD/sod, kar je za 35 % manj kot v letu 2019, povprečna cena v evrih pa je bila nižja za 36 %.

8 UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB SDH IN RS V LETU 2020

Najpomembnejša dejavnost SDH je upravljanje kapitalskih naložb SDH in RS, ki obsega pridobivanje kapitalskih naložb in razpolaganje z njimi ter izvrševanje pravic delničarja ali družbenika. V tem okviru SDH proaktivno deluje tudi pri uresničevanju strategij države po posamičnih dejavnostih (npr. strategije turizma). Pregled kapitalskih naložb v upravljanju je razviden iz tabel v nadaljevanju poročila.

8.1 Temeljna načela upravljanja naložb

Ena najpomembnejših nalog SDH je koncentrirano upravljanje naložb, ki so v lasti SDH, in naložb RS, ki jih upravlja SDH, in sicer s ciljem dolgoročnega maksimiranja njihove donosnosti in vrednosti, za doseganje gospodarskih in razvojnih ciljev ter ciljev javnega interesa. Vse to zahteva od SDH učinkovit in pregleden sistem upravljanja naložb z jasno razdelitvijo pristojnosti in odgovornosti ter z uveljavljanjem ukrepov, ki omejujejo tveganja za korupcijo ter druga neetična in nedovoljena ravnanja in vplivanja ter krepijo skladnost poslovanja, sledljivost in odgovornost pri sprejemanju odločitev.

Pri uresničevanju namena in ciljev ZSDH-1 SDH posluje pod enakimi pogoji kot druge gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki in zasebniki na upoštevnem trgu, pri čemer ne sme izkoriščati svojega položaja, ker bi to lahko povzročilo omejevanje konkurence ali bi omejevalo druge gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike in zasebnike na trgu.

Temeljna načela, ki jih SDH upošteva pri upravljanju naložb, so:

- **načelo skrbnosti in odgovornosti,**
- **načelo neodvisnosti,**
- **načelo preglednosti,**
- **načelo gospodarnosti.**

8.2 Temeljna načela upravljanja naložb

Spodnja shema prikazuje vse bistvene elemente aktivnega upravljanja kapitalskih naložb RS in SDH.

Ključni dejavniki za uspešno upravljanje kapitalskih naložb, ki se kaže v povečani skupni čisti dobičkonosnosti lastniškega kapitala naložb RS in SDH, so selekcija neodvisnih, strokovnih, odgovornih in poslovno neoporečnih članov organov nadzora, skrbno spremljanje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države po vnaprej določenih ciljih in merilih za merjenje uspešnosti poslovanja in nadzor nad tem, implementacija dobrih praks korporativnega upravljanja ter pravočasno in ustrezno ukrepanje v primeru odstopanj od načrtovanih rezultatov.

MERILA
Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb:
strateški cilji, ekonomsko-finančni cilji

SPREMLJANJE POSLOVANJA
Spremljanje poslovanja družb:
kvartalno oziroma mesečno* poročanje družb,
periodični sestanki z NS/upravami družb, sestanki za načrtovanje poslovanja

LETNI NAČRT
LNU - Letni načrt upravljanja kapitalskih naložb države:
strateški in ekonomsko-finančni cilji za vse pomembnejše
družbe in pričakovanja SDH do družb

SKUPŠČINE DRUŽB
Dejavna priprava na letne skupščine družb, izvajanje drugih
pravic delničarja/družbenika: **upravljalske pravice, premoženjske pravice**

DOBRA PRAKSA
Implementacija dobre prakse korporativnega upravljanja:
kodeks korporativnega upravljanja družb
s kapitalsko naložbo države, priporočila in pričakovanja SDH

NADZORNIKI
Nadzorniki:
izbor primernih članov organov nadzora

** Mesečno poročanje za družbe v 100-odstotni lasti RS je bilo uvedeno v letu 2018.*

8.3 Dejavna priprava na letne skupščine družb ter izvajanje drugih pravic delničarja oziroma družbenika

Skupščine družb so pomemben korporativni dogodek za izvrševanje pravic delničarja/družbenika.

Cilj SDH je glasovanje za sklepe, ki podpirajo uresničevanje Strategije upravljanja kapitalskih naložb države in ostalih strateških in/ali ekonomsko-finančnih ciljev, opredeljenih z Letnim načrtom upravljanja. Ti cilji pokrivajo vse ključne vidike, pomembne za razvoj in konkurenčnost družb.

Glasovanja SDH so predvidljiva, transparentna in skladna z akti korporativnega upravljanja.

SDH je v skladu z ZSDH-1 in drugimi ključnimi dokumenti korporativnega upravljanja v letu 2020 v svojem imenu in za račun SDH in/ali RS uresničeval korporacijske pravice delničarja oziroma družbenika in opravljal druge naloge, predvsem:

- sprotno spremljal poslovanje družb v upravljanju in izvrševanje LNU za leto 2020 v njih;
- v razmerah razglašene epidemije sprotno spremljal zagotavljanje neprekinjenega delovanja in ukrepe, ki so jih družbe povzemale za zagotavljanje likvidnosti;
- na podlagi poznavanja poslovanja družb in panog ter ob kritičnem upoštevanju njihovih razvojnih načrtov v LNU za leto 2020, ki je bil sprejet s soglasjem Vlade RS 6. februarja 2020, opredelil podrobne cilje SDH pri upravljanju posameznih kapitalskih naložb, ukrepe in usmeritve za doseganje teh ciljev ter tudi pričakovane denarne tokove iz upravljanja kapitalskih naložb;
- se udeleževal skupščin in glasoval v imenu RS in/ali SDH oziroma sprejemal sklepe ustanovitelja v družbah v upravljanju SDH; v letu 2020 je bilo izvedenih skupno 115 skupščin delničarjev, na katerih so bili sprejeti tudi sklepi ustanovitelja;
- skrbel za uresničevanje drugih pravic delničarja ali družbenika, kot so vložitev zahteve za sklic skupščine, razširitev dnevnega reda, vložitev nasprotnih predlogov, vložitev zahteve za sodno imenovanje članov nadzornega sveta, vložitev zahteve za posebno revizijo in vložitev odškodninskega zahtevka ter druge naloge v skladu s korporativnimi pravicami delničarja ali družbenika;
- skrbel za ustrezno vsebinsko in pravno presojo posameznih dejavnosti in odločitev v vlogi upravljavca kapitalskih naložb;
- izvajal vsa potrebna dejanja za ustrezne in pravočasne postopke akreditacije, nominacije in izbire kandidatov za člane nadzornih svetov;
- pridobival posamezne kapitalske naložbe in razpolagal z njimi v skladu z veljavno zakonodajo in drugimi veljavnimi relevantnimi akti;
- posredoval svoje pripombe in predloge glede sprememb zakonodaje na področju korporativnega upravljanja;
- si stalno prizadeval za dvig kakovosti korporativnega upravljanja družb v upravljanju SDH, in sicer tudi tako, da je v komunikaciji z družbami SDH poskušal doseči večjo skladnost njihovega delovanja s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države ter Priporočili in pričakovanji SDH.

SDH je pri svojem delovanju in upravljanju kapitalskih naložb sodeloval tudi z drugimi pomembnimi deležniki (npr. KAD), pristojnimi ministrstvi ter drugimi organi in institucijami.

8.4 Spremljanje poslovanja družb

SDH kot upravljavec kapitalskih naložb RS in SDH v skladu z določili veljavnih predpisov izvaja redne periodične sestanke s člani organov vodenja in nadzora družb s kapitalsko naložbo države. Teme, ki se obravnavajo na teh sestankih, se večinoma nanašajo na rezultate in načrte poslovanja, izzive na trgu, strateške poglede na razvoj družbe, pričakovanja SDH glede ključnih poslovnih finančnih ciljev (npr. ROE in višina dividend) in strateških ciljev ter njihovo izpolnjevanje, vidike možne optimizacije poslovanja oziroma ukrepe prestrukturiranja, spoštovanje priporočil in pričakovanj SDH ter druga pomembna dejanja družb, povezana s poslovanjem. **Vsebina in predvsem obseg informacij, prejetih na sestankih, sta odvisna od statusne oblike posamezne družbe in deleža lastništva RS in SDH.** Intenzivnost spremljanja posameznih družb s strani SDH pa je med drugim odvisna tudi od okoliščin poslovanja vsake posamezne družbe (npr. ali je družba v fazi izvajanja večjih projektov, ali so se pomembno spremenile okoliščine poslovanja družbe, ali je družba v težavah).

V letu 2020 je bila na periodičnih in drugih sestankih posebna pozornost namenjena tako vplivom posledic covida-19 na poslovanje družb, njihovo likvidnost, njihove poslovne in investicijske načrte kakor tudi obvladovanju tveganja. Dodatno so družbe, ki delujejo v najbolj prizadetih dejavnostih in predstavljajo strateško infrastrukturo, tedensko poročale o zagotavljanju neprekinjenega poslovanja, ukrepih in morebitnih težavah.

V nadaljevanju sta prikazana proces spremljanja poslovanja družb in priprave LNU ter nadzor SDH nad tem.

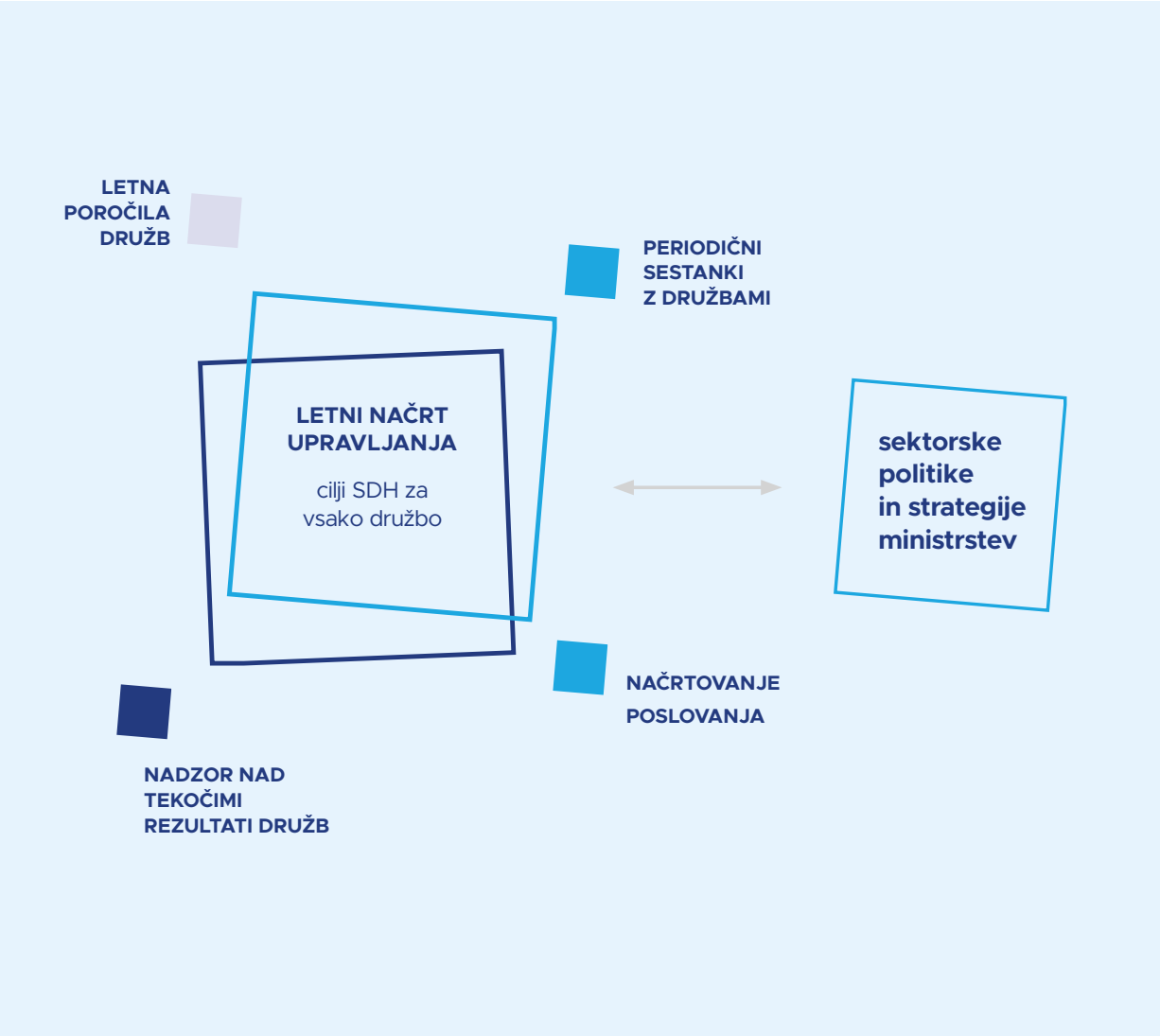

8.4.1 Temeljni cilji družb v upravljanju in klasifikacija naložb

Cilji pri upravljanju posamezne naložbe se, skladno z ZSDH-1, razlikujejo glede na njeno klasifikacijo kot strateško, pomembno ali portfeljsko. Vsaka naložba SDH in RS se uvrsti v eno izmed treh skupin naložb, ki imajo enake ali podobne značilnosti in uresničujejo enake ali podobne cilje. Lahko govorimo o temeljnih ciljih upravljanja. Spodnja preglednica prikazuje te temeljne cilje in klasifikacijo naložb.

STRATEŠKO RAZVOJNI CILJI	Uresničevanje pomembnih družbenih interesov, kot so zagotavljanje ustrezne ravni in dostopnosti infrastrukture, opravljanje javnih služb, varnostni cilji, razvojni cilji in uresničevanje drugih pomembnih družbenih interesov. Ohranjanje ključnih razvojnih dejavnikov v državi in zasledovanje razvojnih prioritet in ciljev iz strateških razvojnih dokumentov RS. →	**STRATEŠKE NALOŽBE** Zasledujejo se strateški in gospodarski cilji. Minimalni delež v strateških naložbah je po prvem odstavku 14. člena ZSDH-1 določen na 50% + 1 glas. **POMEMBNE NALOŽBE** Zasledujejo se razvojni in gospodarski cilji. Minimalni delež v pomembnih naložbah je po drugem odstavku 14. člena ZSDH-1 na 25% + 1 glas.
GOSPODARSKI CILJI	Povečanje vrednosti naložbe in zagotavljanje čim višjega donosa za lastnike. →	**PORTFELJSKE NALOŽBE** Zasledujejo se izključno gospodarski cilji. S portfeljskimi naložbami lahko SDH prosto razpolaga.

Umestitev posamezne naložbe v določeno skupino naložb določa Strategija upravljanja.

Pri določanju smeri, ukrepov in ravnanj, ki jih izvaja SDH pri upravljanju kapitalskih naložb države in pri podrobnejšem opredeljevanju ciljev, se upoštevajo zlasti naslednja izhodišča:

- temeljne usmeritve, določene v Strategiji upravljanja;
- temeljni cilji upravljanja, zaradi katerih je bila posamezna naložba klasificirana v določeno temeljno skupino;
- dodatni cilji upravljanja, ki jih določa Strategija upravljanja;
- SDH ima v družbah s kapitalsko naložbo države na razpolago "le" korporacijskopravne vzvode, ki izvirajo iz položaja delničarja oziroma družbenika;
- SDH pri pripravi LNU upošteva tudi strategije in poslovne načrte, ki so jih pripravile družbe same, če so družbe seznanile SDH z lastnimi strateškoplanskimi dokumenti in so ti načrti skladni s cilji SDH. SDH ima v družbah s kapitalsko naložbo države, ki so organizirane kot delniška družba, omejen dostop do informacij, ker je po veljavnem pravu pravica delničarjev do obveščenosti omejena.

Posamezni cilji so v obliki meril (kazalnikov) določeni v Merilih za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države. Glede na vrsto naložbe so tako za posamezno naložbo določena ekonomsko-finančna merila oz. kazalniki ter strateška merila oz. kazalniki, če gre za strateške naložbe.

Konkretni cilji po postavljenih merilih oz. kazalnikih so za posamezno naložbo opredeljeni v vsakokratnem LNU.

SDH za potrebno učinkovito spremljanje uspešnosti zastavljenih ciljev družb s kapitalsko naložbo države, ki so v portfelju upravljanja SDH, uporablja adekvatna orodja in podatke na treh ravneh, ki so mu na voljo, predvsem:

- **pretekle dinamike** – spremljajo se trendi v izkazanih poslovnih rezultatih posamezne družbe, gibanje ključnih kazalnikov uspešnosti v opazovanem obdobju;
- **primerjalne analize (benchmarking)** – vrednosti ključnih kazalnikov uspešnosti oziroma izbranih finančnih kazalnikov posamezne družbe v določenem

trenutku in v preteklosti se primerjajo z vrednostmi, ki so jih dosegli predhodno določeni primerljivi konkurenti, pri čemer se upoštevajo razlike v gospodarskem okolju, v katerem posamezne družbe delujejo, ki vplivajo na poslovne rezultate in druge posebnosti posamezne družbe in konkurentov;

- **poslovne načrte** – primerjajo se rezultati, ki jih je načrtovala posamezna družba, in vrednosti, ki jih SDH na podlagi preteklih analiz, primerjave z rezultati konkurentov in ocene gibanj v gospodarskem okolju določi kot pričakovane, ter uresničevanje načrtov.

8.4.2 Strateški in finančni cilji družb, ki opravljajo gospodarske javne službe

Pomemben del družb portfelja RS, ki jih upravlja SDH, opravlja naloge v javnem interesu. Gre za družbe, ki opravljajo gospodarsko javno službo, kot je to opredeljeno z zakoni s področja energetike, prometa, varstva okolja in drugih področij.

Skupno vsem tem družbam, ki v okviru svojega delovanja opravljajo zgolj ali tudi dejavnost gospodarske javne službe, je strateškost njihove dejavnosti, ki v prvi vrsti terja zadovoljevanje javnih potreb, ki je nadrejeno doseganju dobička.

Takšno vsebinsko opredelitev strateške naložbe oziroma kriterij za razvrstitev družb med strateške naložbe opredeljuje tudi Strategija. Seveda pa je treba družbam za tovrstne dejavnosti poleg strateških ciljev zastaviti tudi ekonomsko-finančne cilje, parcialno definirane glede na naravo gospodarske javne službe, ki jo neka družba opravlja. Tudi tem družbam torej SDH v LNU določi letne cilje, ki so tako ekonomsko-finančni kot tudi strateški, in bdi nad njihovim uresničevanjem. Izpolnjevanje teh ciljev SDH objavi v vsakokratnem letnem poročilu o upravljanju.

8.5 Obvladovanje tveganj v državnih družbah

Družbe, ki sodijo v portfelj upravljanja kapitalskih naložb, se pri svojem poslovanju srečujejo s tveganji različnih vrst. SDH kot upravljavec kapitalskih naložb ta tveganja spremlja in si s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, Priporočili in pričakovanji SDH, organizacijo izobraževanj, na katera povabi tudi člane nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države, in z drugimi ukrepi prizadeva, da podjetja tveganja pri svojem poslovanju ustrezno obvladujejo.

Obvladovanje tveganj v podjetjih, v katerih imata SDH in RS kapitalsko naložbo, je v interesu SDH, ki kot upravljavec kapitalskih naložb zasleduje doseganje ustreznih finančno-poslovnih rezultatov. Obvladovanje tveganj je eno izmed pomembnih področij za doseganje ustreznih rezultatov poslovanja (merjeno z ROE kazalniki, višino izplačanih dividend itd.). Neustrezno obvladovanje tveganj podjetij bi lahko ogrozilo cilje, ki jih SDH postavlja v sklopu LNU kapitalskih naložb. Neobvladana tveganja se namreč odrazijo v poslovnem rezultatu posameznega podjetja, kar vpliva na vrednost ROE kazalnika posameznega podjetja in upravljavskega portfelja SDH kot celote ter v končni posledici na zmožnost izplačila dividend.

SDH tveganja v družbah opazuje redno, s spremljanjem tekočega poslovanja in dogajanja na trgu. O ključnih tveganjih in njihovem obvladovanju pa družbe tudi redno poročajo v okviru rednih periodičnih sestankov s člani organov vodenja in nadzora družb.

Na nivoju SDH redno potekajo delovni sestanki in sestanki odbora za tveganja, na katerih se redno spremljajo in obravnavajo tveganja znotraj SDH in tveganja v državnih družbah. Z namenom boljšega sodelovanja in pretoka informacij na področju spremljanja tveganj v družbah in znotraj SDH je bila imenovana tudi stalna delovna skupina.

SDH je zaradi izbruha koronavirusne bolezni sprejel ustrezne ukrepe za spremljanje in obvladovanje internih tveganj in tveganj po družbah, vzpostavil pa je tudi ustrezno poročanje deležnikom.

8.6 Izpostavljeni dogodki v letu 2020 na področju upravljanja

SDH je oktobra 2020 Državnemu zboru RS poslal Letno poročilo o upravljanju kapitalskih naložb RS in SDH za leto 2019.

SDH je na podlagi 67. člena ZSDH-1, ki nalaga spremljanje učinkovitosti poslovanja državnih družb, pripravil Letno poročilo o upravljanju kapitalskih naložb RS in SDH za leto 2019. Ob tem je upošteval priporočila dobre prakse, zapisana v Smernicah OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti. Poročilo, ki poglobljeno prikazuje sistem upravljanja kapitalskih naložb ter tudi predstavitev vseh družb v upravljanju in rezultate na ravni portfeljev, sta obravnavala matični Odbor za finance in monetarno politiko Državnega zbora RS ter Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance Državnega sveta RS.

Mednarodni teden ozaveščanja o prevarah

Na podpisni slovesnosti v juniju 2020 je SDH podprl skupni boj 18 partnerjev proti korupciji, prevaram in finančnemu kriminalu. S podpisom sporazuma o sodelovanju je bila javno izražena podpora iniciativi Mednarodni teden ozaveščanja o prevarah 2020, ki je potekala med 16. in 20. novembrom 2020 in na kateri so potekali številni dogodki, konference in okrogle mize, vsi z namenom ozaveščanja širše javnosti o problematiki, ki se dotika vseh nas.

Projekt krepitve kakovosti korporativnega upravljanja SDH in družb portfelja

SDH je v sodelovanju z EBRD, podporno službo Evropske komisije za strukturne reforme (DG Reform) in svetovalno družbo Deloitte Slovenija v prvem četrtletju leta 2020 zaključil projekt Krepitev uspešnosti in upravljanja podjetij v državni lasti v Sloveniji. Projekt, ki ga je zaokrožila dvodnevna delavnica, na kateri so sodelovali člani organov vodenja in nadzora družb v upravljanju SDH in predstavniki ministrstev, je SDH omogočil sistematičen pregled korporativnih praks izbranih družb v upravljavskem portfelju, primerjave s tujino in smernicami najboljših praks ter ponudil priporočila za nadaljnji razvoj sistema korporativnega upravljanja državnih družb v Sloveniji.

8.7 Pomembnejše dejavnosti na področju upravljanja v letu 2020 po posameznih družbah

Epidemija nove koronavirusne bolezni, ki je svet in Slovenijo prizadela v letu 2020, je imela različne učinke na poslovanje družb v portfelju SDH. Najbolj so bile prizadete družbe iz turistične panoge, proizvodne družbe (avtomobilska in jeklarska industrija) in družbe iz panoge prometa. Najmanj negativno je kriza vplivala na farmacijo in telekomunikacijsko dejavnost.

Pri rednem upravljanju kapitalskih naložb v letu 2020 je bila posebna skrb namenjena najbolj prizadetim družbam v epidemiji in družbam, ki predstavljajo kritično infrastrukturo.
V nadaljevanju navajamo pomembnejša dejanja in dogodke na področju upravljanja v letu 2020 po posameznih stebrih upravljanja.

STEBER GOSPODARSTVO IN TURIZEM

- **Strategija turizma**

SDH je v letu 2020 pridobil potrebne podlage za izvajanje aktivnosti na področju turizma. Vlada RS je dne 6. februarja 2020 podala soglasje k Letnemu načrtu upravljanja kapitalskih naložb za leto 2020, ki vsebuje tudi načrt konsolidacije, upravljanja in prestrukturiranja turističnih družb v državni lasti (v nadaljevanju: LNU turizem). Ta predvideva številne aktivnosti na področju turističnih družb, kar vključuje nakupe in konsolidacijo lastniških deležev v družbah ter ustanovitev Slovenskega turističnega holdinga (v nadaljevanju: STH). Predvideno je, da se vse načrtovane aktivnosti izvedejo v obdobju treh do štirih let. Predvidene aktivnosti so se zaradi razglasitve epidemije covida-19 v marcu 2020 in zaradi njenih negativnih posledic na turistično panogo zamaknile, saj je SDH ocenil, da jih je treba ponovno proučiti ter pred sprejetjem odločitev o morebitnih nakupih turističnih družb temeljito analizirati spremenjene okoliščine poslovanja v turistični panogi ter oceniti kratkoročni in dolgoročni vpliv epidemije tako na turistično panogo kot tudi na posamezne turistične družbe v državni lasti. V letu 2020 je SDH izvajal aktivnosti v zvezi s pridobitvijo pozitivne odločbe Agencije za varstvo konkurence (AVK) za pridobitev 20,87 % lastniškega deleža v družbi Terme Olimia, d. d. (postopek nakupa je bil izveden v letu 2019). Konec leta 2020 je AVK izdal pozitivno odločbo. Na podlagi pozitivne odločbe AVK je SDH v letu 2021 odkupil lastniški delež družbe Terme Olimia, d. d., od Nove KBM, d. d., in v skladu s prevzemno zakonodajo uspešno prevzel preostale delnice družbe.

- **Sava, d. d.**

V družbi Sava je SDH lastnik in tudi pomemben upnik. V letu 2020 sta bila med upniki in družbo Sava sklenjena dva dodatka k Pogodbi o reprogramu, s katerima se je podaljševala zapadlost terjatev upnikov do družbe Sava. Datum končne zapadlosti terjatev SDH do družbe Sava je tako sedaj 30. junij 2021. Prav tako je SDH izvajal aktivnosti, predvidene po Pogodbi o reprogramu (izdaja soglasij ...), in z drugimi upniki usklajeval zadeve, za katere je potrebna soglasna odločitev upnikov skladno s stranskim upniškim sporazumom (Creditor Side Agreement – CSA), sklenjenim med upniki družbe, ki so hkrati tudi trije največji lastniki družbe Sava. V letu 2020 je bil zaradi celovite ureditve razmerij med družbami Sava, SDH in York sklenjen tudi dodatek k CSA, s katerim se je CSA spremenil v delničarski sporazum, uredile pa so se še nekatere druge spremembe.

- **Sij, d. d. (Sij)**

Med večinskim delničarjem družbe Sij, družbo Dilon, d. o. o., in RS/SDH je bil v letu 2019 sklenjen delničarski sporazum, ki ureja upravljanje družbe, usklajevanje in posvetovanje med delničarjema glede zadev, ki so pomembne za oba delničarja, ter druge pomembnejše zadeve, povezane z upravljanjem družbe. V skladu z njim se je SDH v letu 2020 seznanil s petletno strategijo skupine Sij. Posebna pozornost je bila namenjena spremljanju poslovanja skupine, saj je Sij ena izmed družb, ki so bile zaradi posledic epidemije še posebej prizadete.

- **Hit, d. d.**

Družba je na podlagi ocenjenih učinkov zaradi pojava epidemije na pristojni ministrstvi poslala predlog za znižanje davka od iger na srečo. SDH je predlog proučil in tudi sam na pristojni ministrstvi poslal dopis, v katerem je podprl predlagani ukrep družbe, ki bi lahko pomembno znižal morebitna tveganja, povezana z nadaljnjim poslovanjem družbe in morebitno kapitalsko neustreznostjo.

STEBER PROMET

- **DARS, d. d.**

Na predlog SDH je bil na skupščini 28. januarja 2020 imenovan posebni revizor z namenom preverbe postopkov in ravnanja nadzornega sveta družbe v zvezi z odpoklicem predsednika in člana uprave s funkcije v letu 2016. Ugotovitve posebne revizije, ki so bile predstavljene na skupščini 23. junija 2020, so pokazale, da so člani NS odločitev sprejeli na podlagi ustreznih informacij in s primernim postopkom, zato morebitni sodni postopek zoper člane NS ni smiseln oz. verjetno ne bi bil uspešen.

SDH je v letu 2020 naredil obširen historični pregled poslovanja družbe DARS z vidika njenih prihodkov in odhodkov v obdobju od leta 2015 do leta 2019 ter na podlagi tega pripravil zaključke tako glede poslovanja in možnosti izboljšav kakor tudi glede upravljanja te naložbe.

- **Slovenske železnice, d. o. o**

Uprava SDH je v vlogi ustanovitelja in edinega družbenika družbe Slovenske železnice konec novembra 2020 podala soglasje k projektu strateškega partnerstva v železniškem tovornem prometu in logistiki, in sicer družb SŽ – Tovorni promet, d. o. o., in Fersped, d. o. o., z EP Logistics International, a. s., ki ga sklepata družba Slovenske železnice in EP Logistics International, a. s. Projekt je bil z upravljavskega vidika redno spremljan med letom, v nadaljevanju pa bo SDH spremljal postopke v zvezi z ustanovitvijo nove družbe in vpliv njenega delovanja na rezultate Skupine Slovenske železnice.

- **Pošta Slovenije, d. o. o.**

Uprava SDH je januarja 2020 podala soglasje k Strateškemu razvojnemu programu Skupine Pošta Slovenije od leta 2020 do leta 2025. Ob tem je SDH izrazil pričakovanje, da se program dopolni, ko bodo znani revidirani podatki o poslovanju skupine Intereuropa in njihov vpliv na strateški razvojni program. Zato in tudi zaradi vpliva epidemije covida-19 in z njo povezanih sprememb v ključnih dejavnostih Skupine Pošta Slovenije je SDH v januarju 2021 podal soglasje še k noveliranim projekcijam strateškega razvojnega programa.

V letu 2020 se je SDH redno mesečno seznanjal z aktivnostmi, povezanimi z integracijo Intereurope v Skupino Pošta Slovenije, in z vplivom na posamezne kazalnike poslovanja Pošte Slovenije in Skupine.

Leto 2020 je bilo za Pošto Slovenije aktivno na področju predlogov sprememb zakonodaje, intenzivno pa je potekal tudi socialni dialog, kar je SDH spremljal z upravljavskega vidika in v okviru svojih pristojnosti.

- **Javno podjetje Koprska pristaniška pilotaža, d. o. o.**

Na podlagi potrjene dopolnitve Letnega načrta upravljanja za leto 2020, ki je vsebovala ustanovitev novega podjetja za opravljanje javne gospodarske službe pomorske pilotaže, je SDH 20. februarja 2020 ustanovil Javno podjetje Koprska pristaniška pilotaža, d. o. o. (KOPP). Družba je svojo dejavnost začela opravljati 10. maja 2020 izključno na območju koprskega tovornega pristanišča.

STEBER ENERGETIKA

Na področju energetike je SDH v letu 2020 izvedel številne upravljavske aktivnosti, povezane s sprejemanjem sklepov ustanovitelja in podajo predlogov za spremembe področne zakonodaje, ter aktivno sodeloval tudi v komunikaciji med družbami na področju energetike in s pristojnimi ministrstvi. Med drugim je SDH letu 2020 podal ključne vsebinske pripombe in predloge za dopolnitev Nacionalnega energetskega podnebnega načrta (NEPN), ki so bile v veliki meri upoštevane. NEPN je strateški dokument, ki vpliva na razvoj in poslovanje vseh družb s kapitalsko naložbo države s področja energetike. SDH je spremljal pripravo 10-letnega načrta razvoja distribucijskega omrežja električne energije, ki so ga pripravila elektrodistribucijska podjetja in ga v novembru 2020 oddala na SODO, ki je pripravil skupni dokument in ga uskladil z resornim ministrstvom.

- **Skupina Gen**

SDH je dne 15. aprila 2020 sprejel Razvojni načrt družbe in Skupine GEN za obdobje 2020–2024 s pogledom do leta 2030, njegove ključne cilje pa je vključil v LNU 2021 kot pričakovanja do družbe. Gen je vlogo za predhodni postopek v zvezi s podaljšanjem delovanja Jedrske elektrarne Krško (JEK) za 20 let (od 2023 do 2043) poslal pristojnim organom pred štirimi leti. V tem času je ARSO že odločil, da za podaljšanje delovanja presoja vplivov na okolje in okoljevarstveno dovoljenje nista potrebna, a se je po sodbi Upravnega sodišča RS ta odločitev spremenila. ARSO je izdal sklep, da mora JEK za 20-letno podaljšanje obratovalnega dovoljenja elektrarne izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Dne 31. januarja 2020 je bila na MZI vložena vloga za pridobitev energetskega dovoljenja (ED) za JEK 2. SDH redno spremlja vse navedene aktivnosti. Svet Agencije za energijo je dne 21. decembra 2020 sprejel Akt o vodenju registra potrdil o izvoru električne energije.

- **Petrol, d. d.**

V letu 2020 je bila v skladu s sklepom skupščine družbe Petrol z dne 12. decembra 2019 izvedena posebna revizija vodenja poslov, sklenjenih v obdobju od 1. januarja 2015 do 24. oktobra 2019, ki so presegli 1 mio EUR, in sicer poslov s področja dolgoročnih finančnih naložb, poslov, povezanih z odsvojitvijo dolgoročnih finančnih naložb, poslov, povezanih z nekaterimi drugimi vrstami investicij, in poslov, ki se nanašajo na sponzorske pogodbe. Posebno revizijo je izvedla družba BDO Revizija, d. o. o. SDH se je na skupščini družbe Petrol dne 28. decembra 2020 seznanil s Poročilom delničarjem o posebni reviziji poslov družbe Petrol. Delničarji družbe so upravi družbe Petrol naložili, naj skladno s svojimi zakonskimi in statutarnimi pristojnostmi samostojno in z dolžno skrbnostjo izvede nadaljnje aktivnosti v zvezi z ugotovitvami poročila, naj o tem pripravi pisno poročilo in ga predloži skupščini v seznanitev na naslednji redni seji, vendar ne kasneje kot 30. aprila 2021.

- **Holding Slovenske elektrarne, d. o. o. (HSE)**

SDH je skladno z LNU 2020 podrobno spremljal nadaljevanje prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje (PV), racionalizacijo poslovanja družb v skupini HSE, zniževanje finančnega dolga in obvladovanje likvidnosti. V avgustu 2020 je SDH pregledal Razvojni načrt skupine HSE, h kateremu ni podal soglasja zaradi sprememb v bistvenih predpostavkah, ki bodo vplivale na bodoče poslovanje skupine HSE (projekcije cene električne energije in emisijskih kuponov). SDH kot ustanovitelj je v letu 2020 dal soglasje HSE k ukinitvi družb TET NM in ELPROM in k naknadnim vplačilom v kapital družbe Termoelektrarna Šoštanj (TEŠ) v obliki prenosa finančnih terjatev v višini 149,6 mio EUR ter k naknadnim vplačilom v kapital družbe PV v obliki prenosa finančnih terjatev v višini 46,2 mio EUR. SDH je pred izdajo soglasja k dokapitalizaciji družb TEŠ in PV preveril likvidno stanje TEŠ in skupine PV, se seznanil s stališčem nadzornega sveta HSE ter pregledal oceno poslovanja skupine HSE za leto 2020 in poslovni načrt skupine HSE za leto 2021. Dokapitalizaciji sta skladni tudi z testoma zasebnega investitorja iz junija 2019, ki ju je za HSE izdelal KF Finance.

- **Elektrodistribucijska podjetja (EDP)**

SDH je pripravil in dne 30. junija 2020 na Računsko sodišče RS posredoval Ugovor zoper revizijska razkritja v Predlogu revizijskega poročila: Uspešnost izvedbe popravljalnih ukrepov za ureditev izvajanja gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja v obdobju od 25. novembra 2014 do 30. junija 2019. SDH je pripravil tudi Poročilo za Ministrstvo za infrastrukturo RS (MZI) kot del odzivnega poročila na Revizijsko poročilo Računskega sodišča RS z dne 3. novembra 2020 in ga 2. decembra 2020 posredoval MZI.

SDH je na podlagi direktive 2009/72/ES, LNU 2020 in zahtev Računskega sodišča (Revizijsko poročilo z dne 3. novembra 2020) v letu 2020 aktivno spremljal procese lastniškega, pravnega in funkcionalnega ločevanja operaterja distribucijskega omrežja od dejavnosti dobave in proizvodnje električne energije. V letu 2020 so se glede odvisnih družb EDP, katerih dejavnost je trgovanje z električno energijo, izvajale/izvedle aktivnosti prodaje poslovnih deležev družb E3, ECE in Energija plus. SDH je aktivno spremljal postopke prodaj in povezovanj.

STEBER FINANCE

- Zaključek postopkov privatizacije bank in drugi postopki razpolaganja s kapitalskimi naložbami in njihovega pridobivanja

V letu 2020 je SDH v imenu in za račun RS zaključil postopek prodaje 100-odstotnega lastniškega deleža Abanke, d. d. RS je v februarju 2020 prejela kupnino v višini 444,242 mio EUR in lastništvo Abanke prenesla na Novo KBM. Obenem je SDH izvajal tudi dejanja v zvezi s prodajo manjšinskih kapitalskih naložb v imetništvu RS in SDH ter dejanja v zvezi s pridobivanjem kapitalskih naložb. Dejanja SDH v zvezi s postopki razpolaganja s kapitalskimi naložbami in njihovega pridobivanja so opisana v naslednjem poglavju.

8.8 Razpolaganje s kapitalskimi naložbami v letu 2020 in njihovo pridobivanje

SDH vodi postopke razpolaganja s kapitalskimi naložbami v imetništvu RS in SDH in njihovega pridobivanja na podlagi veljavne Strategije upravljanja kapitalskih naložb države in letnih načrtov upravljanja kapitalskih naložb za posamezna leta. Postopki prodaje se vodijo na podlagi Politike upravljanja SDH, ki vsebuje načela, postopke in merila, v skladu s katerimi ravna SDH pri opravljanju nalog, kot jih določa ZSDH-1. Politika tako med drugim določa metode prodaje, način obveščanja o razpolaganju s kapitalskimi naložbami in njihovem pridobivanju, potek in način vodenja posameznih postopkov prodaj kapitalskih naložb ter način najema finančnih institucij in drugih svetovalcev.

SDH si prizadeva, da prodajni postopki tečejo učinkovito, pregledno, enakopravno, konkurenčno in v skladu s primerljivo mednarodno tržno prakso. V ta namen in predvsem zaradi povečanja kredibilnosti pri investitorjih SDH prodajne postopke največjih kapitalskih naložb vodi v sodelovanju s priznanimi mednarodnimi finančnimi in pravnimi svetovalci, usposobljenimi za investicijsko svetovanje.

Temeljni cilj, ki mu SDH sledi pri prodajah kapitalskih naložb, je doseganje čim višje kupnine. Pri prodaji naložb v lastništvu RS ali SDH v okviru zakonskih možnosti upošteva tudi druge cilje, ki so pomembni z vidika stabilne gospodarske rasti, kot so izboljšanje kakovosti in zmogljivosti javnih storitev, nadaljnji razvoj družb, nove investicije, odpiranje novih trgov, zagotavljanje konkurenčnosti in podobno.

8.8.1 Dejanja v zvezi z razpolaganjem s kapitalskimi naložbami

Postopke razpolaganja s kapitalskimi naložbami in njihovega pridobivanja vodi SDH na podlagi letnih načrtov upravljanja kapitalskih naložb, h katerim za posamezna leta poda soglasje Vlada RS.

V letu 2020 se je na podlagi pogodbe, sklenjene z Novo KBM dne 20. junija 2019, zaključil postopek prodaje 100 % lastniškega deleža družbe Abanka. RS je dne 5. februarja 2020 prejela kupnino v višini 444,242 mio EUR in lastništvo Abanke prenesla na kupca.

Poleg zgoraj navedenega je SDH v letu 2020 vodil tudi aktivnosti v zvezi s postopkom prodaje nekaterih manjših kapitalskih naložb v imetništvu RS oziroma SDH. Objavljena so bila vabila k oddaji ponudb za nakup 49-odstotnega poslovnega deleža v družbi Meta Ingenium, družbi tveganega kapitala, d. o. o. (v nadaljevanju: Meta Ingenium), v imetništvu RS, za nakup 0,09-odstotnega poslovnega deleža v družbi Regionalni center za razvoj, d. o. o. (v nadaljevanju: RCR), v imetništvu RS, ter dvakrat za nakup delnic družbe Cetis, grafične in dokumentacijske storitve, d. d., Celje (v nadaljevanju: Cetis), ki so v lasti SDH in KAD in skupaj predstavljajo 15,279-odstotni delež družbe Cetis. Do 31. decembra 2020 je bil na podlagi zgoraj navedenih javnih povabil k oddaji ponudb zaključen postopek prodaje poslovnega deleža družbe Meta Ingenium, medtem ko se je postopek prodaje delnic družbe Cetis zaključil brez prodaje, postopek prodaje poslovnega deleža RCR pa je bil zaključen v februarju 2021.

SDH je v imenu in za račun RS zahteval izplačilo denarne odpravnine za 503 delnice družbe Hram Holding, d. d., ki so bile na podlagi sklepa skupščine v novembru 2020 umaknjene z organiziranega trga vrednostnih papirjev Ljubljanske borze. RS je kupnino za te delnice prejela v januarju 2021. V letu 2020 so bile izvedene tudi nekatere pripravljalne aktivnosti v zvezi s postopkom prodaje 1,73-odstotnega lastniškega deleža SDH v družbi Intereuropa, d. d.

SDH in KAD sta dne 11. marca 2020 z družbama Casino Square, d. d., in Eurotas, d. d., sklenila Dodatek k Dogovoru o ureditvi medsebojnih razmerij, ki pomeni podaljšanje dogovorov, sklenjenih v preteklih letih, in se nanaša na možnost odkupa delnic družbe Casino Portorož, d. d., v lasti SDH in KAD pod odložnim pogojem, ki se uresniči v primeru izpolnjevanja pogojev Zakona o igrah na srečo. Dogovor velja do 12. marca 2027.

8.8.2 Dejanja v zvezi s pridobivanjem kapitalskih naložb

SDH je 20. februarja 2020 ustanovil tudi podjetje za opravljanje gospodarske javne službe pomorske pilotaže KOPP, d. o. o., ki je poslovanje in izvajanje storitev pomorske pilotaže kot edini izvajalec te storitve v koprskem tovornem pristanišču pričela 10. maja 2020.

V skladu z LNU Turizem je SDH v prvi polovici leta 2020 vodil aktivnosti za pridobitev izbranih naložb s področja turizma, vendar zaradi epidemije covida-19 in spremenjenih razmer na področju turizma v letu 2020 transakcije niso bile izpeljane.

SDH je julija 2019 v imenu in za račun RS z Novo KBM sklenil pogodbo o nakupu 147.309 delnic družbe Terme Olimia, ki predstavljajo 20,871-odstotni lastniški delež družbe. Transakcija v letu 2020 ni bila zaključena, saj je SDH pozitivno odločbo AVK v zvezi s koncentracijo, s katero je bil izpolnjen odložni pogoj za pridobitev navedenih delnic, prejel šele konec leta 2020. Potem, ko je odločba AVK postala pravnomočna, je RS v marcu 2021 poravnala kupnino in v zameno prejela delnice družbe Terme Olimia, s čimer je bila transakcija zaključena. RS in z njo povezane družbe (v smislu ZPre-1) so s pridobitvijo delnic presegle dodatni prevzemni prag v družbi Terme Olimia, zato je SDH v imenu in za račun RS skladno s prevzemno zakonodajo v aprilu 2021 objavil javno ponudbo za prevzem preostalih delnic, ki je bila v maju 2021 uspešno zaključena. Aktivnosti se izvajajo skladno s Strategijo turizma, predvidene pa so bile tudi v letnih načrtih upravljanja 2019 in 2020 in v Letnem načrtu upravljanja 2021 za družbo Terme Olimia.

SDH je v letu 2020 v skladu s sklepom Vlade RS z dne 11. junija 2020 pričel izvajati tudi aktivnosti v zvezi z odplačnim prenosom Selekcijsko poskusnega centra Ptuj na RS. Postopek prenosa v letu 2020 ni bil zaključen, zato SDH svoje aktivnosti s tem v zvezi nadaljuje tudi v letu 2021.

Na podlagi zakona, ki ureja dedovanje, je RS v letu 2020 prejela manjše število delnic različnih družb in večinske lastniške deleže v družbah Entry, d. o. o. (50 %), Dekorus, d. o. o. (100 %), in Velta plast, d. o. o. (100 %).

8.9 Pričakovanja glede čiste dobičkonosnosti lastniškega kapitala in prilivov iz naslova dividend

Pomemben cilj družb je doseganje ustreznega dolgoročnega donosa na investirani kapital – poleg drugih ciljev, ki jim družbe sledijo skladno s svojim poslanstvom oziroma namenom ustanovitve (opravljanje javnih služb ipd.).

SDH pri upravljanju kapitalskih naložb upošteva posebnosti poslovanja posameznih družb, stremi k začrtani dobičkonosnosti posameznih družb in portfelja kot celote – ob hkratnem upoštevanju trajnostnih vidikov poslovanja in tveganj. SDH je s tem namenom za vsako posamezno naložbo določil ciljne vrednosti kazalnika čiste dobičkonosnosti lastniškega kapitala (ROE) ali sredstev (ROA), in sicer ob upoštevanju zgoraj navedenih dejavnikov poslovanja in vrednosti navedenega kazalnika pri izbranih primerljivih družbah.

SDH vsako leto sprejme izhodišča za glasovanje na skupščinah, v katerih je zapisana politika dividend, s katero želi, z upoštevanjem ravnotežja med tekočimi dividendami in naložbami ter prihodnjo rastjo poslovanja družbe, v največji meri slediti cilju zviševanja tržne vrednosti enote lastniškega kapitala in s tem premoženja lastnikov družbe.

S tega vidika je politika dividend za SDH eden od pomembnejših dejavnikov korporativnega upravljanja, zato ji SDH posveča posebno pozornost. SDH pričakuje, da se pri oblikovanju dividendnih politik upoštevajo naslednji dejavniki:

- strategija družbe,
- faza razvoja družbe,
- struktura kapitala družbe,
- dostop do virov financiranja,
- davčni vidik,
- politika izplačil dobička za druge namene (na primer udeležba zaposlenih),
- najmanjše zakonsko regulirano izplačilo dividend zaradi pravice do izpodbojnosti,
- pričakovana stopnja donosnosti družbe,
- izvedena in načrtovana vlaganja z upoštevanjem optimalnih tehtanih povprečnih stroškov kapitala (WACC) in
- značilnosti sektorja, v katerem deluje družba, vključno s stopnjo konkurence v sektorju.

9 TRAJNOSTNO POSLOVANJE DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE IN KLJUČNI IZZIVI KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA PRI TEM

Za SDH bo uspeh, ko bodo družbe dosegale finančno uspešnost, ki jo pričakuje lastnik, ob hkratnem udejanjanju vseh treh vidikov in ciljev trajnostnega poslovanja.

Družbe s kapitalsko naložbo države so pomemben in viden deležnik slovenskega gospodarstva, zato je izjemnega pomena, da v svojih strateških razvojnih načrtih in poslovnih modelih upoštevajo vse vidike trajnostnega poslovanja (ESG). Odločitve na ravni EU in posameznih držav, regulatorni trendi in preusmerjanje kapitalskih tokov od netrajnostnih k trajnostnim družbam spodbujajo vse več podjetij k odgovornemu in celovitemu upravljanju trajnostnega poslovanja. Upravljanje vseh vidikov trajnostnega poslovanja ni več izbira, ampak vse bolj postaja nuja, saj lahko pasivnost na tem področju ogroža dolgoročni obstoj podjetja. Podjetja se morajo zavedati tako poslovnih priložnosti, povezanih s prehodom na trajnostno poslovanje, predvsem v nizkoogljično gospodarstvo, kot tudi tveganj, ki so raznolika in pri nekaterih še niso vidna na trgih.

Skladno s tem so organi vodenja in nadzora odgovorni za dolgoročno odpornost podjetja v poslovnem okolju, pri čemer so podnebne spremembe eden izmed pomembnih dejavnikov. Ena ključnih odgovornosti je zato vzpostavitev učinkovitega upravljanja podnebnih tveganj in priložnosti.

SDH je julija 2020 v obliki izdanih priporočil družbe s kapitalsko naložbo države spodbudil k ekonomski, družbeni in okoljski transformaciji poslovnih strategij/modelov, ki bi vodila do večje konkurenčnosti, manjših tveganj in trajnostne uspešnosti na dolgi rok. SDH družbam priporoča, naj s svojimi strategijami in poslovnimi modeli prispevajo k ustvarjanju vrednosti, tako da omogočajo in spodbujajo trajnostni razvoj, izkoriščajo priložnosti za ustvarjanje trajnostne vrednosti in razvijajo nove, inovativne poslovne modele, ki bodo prispevali h krepitvi njihove konkurenčnosti. Pri oblikovanju in izvajanju poslovne strategije družbe naj upoštevajo in druga okoljska tveganja, ki pomembno vplivajo na njihovo poslovno okolje v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju, in jih uvajajo v obstoječi okvir za upravljanje tveganj.

SDH je z namenom spodbujanja trajnostnega poslovanja sprejel še druge ukrepe:

- za najpomembnejše družbe portfelja (top 20 družbe) je konec leta 2019 pričel spremljati podatke iz dodatnih **meril za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države** in vanje vključil nabor dodatnih kazalnikov s področja trajnostnega poslovanja;
- sprejel je **priporočila za spoštovanje človekovih pravic pri poslovanju**, ki pomenijo višje standarde na tem področju;
- nadgradil je Kodeks upravljanja **nefinančnega poročanja** (poročanje o trajnostnem poslovanju, ki še nadgrajuje zakonske zahteve);
- temo trajnostno poslovanje je posebej izpostavil na dnevnem redu **periodičnih sestankov z družbami;**
- v LNU 2021 je za nekatere posamezne družbe vključil tudi **kvalitativne cilje** pri trajnostnem poslovanju, s čimer je pristopil h krepitvi aktivnosti korporativnega upravljanja SDH na tem področju.

Ključni izzivi in prioritete korporativnega upravljanja pri trajnostnem poslovanju in prehodu v nizkoogljično družbo

Dobro korporativno upravljanje se ukvarja z vzpostavitvijo učinkovitih mehanizmov, ki so usmerjeni k doseganju dolgoročne vrednosti družb in k finančni uspešnosti oziroma k uresničevanju drugih ciljev družb. Te cilje je možno doseči z razumevanjem in upoštevanjem interesov vseh svojih ključnih deležnikov ter njihovo vključitvijo tako na strateški ravni kot na ravni sprejemanja pomembnejših poslovnih odločitev.

- Organi vodenja in nadzora družbe so odgovorni delničarjem in družbenikom za dolgoročno doseganje vrednosti družbe. Zagotoviti morajo, da je trajnostno poslovanje, ki danes predstavlja »conditio sine qua non« za dolgoročno uspešno poslovanje družb strateška prioriteta in da je integrirano v vse procese in sisteme za upravljanje tveganj in priložnosti v celotni organizaciji.
- Med člani organov vodenja in nadzora mora biti dosežena zadostna mera raznolikosti, s posebnim poudarkom na ustreznih kompetencah, da bi lahko učinkovito razpravljali in sprejemali kakovostne odločitve na ustreznih informacijskih podlagah.
- Družbe morajo določiti najučinkovitejši način za vključitev vseh trajnostnih vidikov v sistem korporativnega upravljanja (pomembna vloga strateških komisij, nominacijskih komisij, revizijskih komisij, komisij za tveganja in drugih komisij organov nadzora).
- Organi nadzora implementirajo merila za merjenje uspešnosti trajnostnega poslovanja tudi v sistem nagrajevanja organov vodenja ter ocenjujejo kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno ustreznost upravljanja trajnostnega poslovanja.
- Organi vodenja in nadzora bi morali zagotoviti ustrezen sistem spodbud za dolgoročno in trajnostno uspešnost podjetja.
- Organi vodenja in nadzora so odgovorni, da se pomembna trajnostna tveganja, priložnosti in strateške odločitve dosledno in transparentno razkrijejo vsem deležnikom, zlasti vlagateljem in regulatorjem v obliki polletnega, četrtletnega in letnega poročanja (poslovna poročila, računovodski izkazi, investitorske konference ...).

USPEŠNOST POSLOVANJA DRUŽB V LASTI RS IN SDH IN OSEBNE IZKAZNICE DRUŽB

10 USPEŠNOST POSLOVANJA DRUŽB V LASTI RS IN SDH

10.1 Portfelj kapitalskih naložb RS in SDH na dan 31. december 2020

Na dan 31. december 2020 je imel SDH skupaj v upravljanju 69 aktivnih kapitalskih naložb (31. decembra 2019 jih je bilo 72). Od teh je imela samo RS neposreden lastniški delež v 46, samo SDH v 13, v 10 aktivnih naložbah pa sta imela neposredne lastniške deleže tako RS kot SDH. Na podlagi uveljavitve Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-A) je imel SDH ob zaključku leta 2020 v upravljanju 16 manjših lastniških deležev RS.

Poleg teh je na dan 31. december 2020 SDH upravljal tudi 26 neaktivnih kapitalskih naložb (družb v stečaju ali likvidaciji; 31. decembra 2019 je bilo takih naložb 24), v katerih je imela samo RS neposreden lastniški delež v 16, samo SDH v osmih, v dveh pa sta imela neposredne lastniške deleže tako RS kot SDH.

Tabela: Seznam aktivnih kapitalskih naložb RS in SDH v družbah, v katerih je lastniški delež RS in/ali SDH nad 5 % oziroma je za družbo pripravljen LNU, na dan 31. december 2020*

Steber, kapitalska naložba	Delež RS (%)	Delež SDH (%)	Skupaj (%)
PROMET			
DARS, d. d.	100,00		100,00
KOPP, d. o. o	100,00		100,00
KZPS, d. o. o.	100,00		100,00
LUKA KOPER, d. d.	51,00	11,13	62,13
POŠTA SLOVENIJE, d. o. o.	100,00		100,00
SŽ, d. o. o.	100,00		100,00
ENERGETIKA			
EGS-RI, d. o. o.	100,00		100,00
ELEKTRO CELJE, d. d.	79,50		79,50
ELEKTRO GORENJSKA, d. d	79,48	0,31	79,79
ELEKTRO LJUBLJANA, d. d.	79,50	0,30	79,80
ELEKTRO MARIBOR, d. d.	79,86		79,86
ELEKTRO PRIMORSKA, d. d.	79,68		79,68
GEN ENERGIJA, d. o. o.	100,00		100,00
GEOPLIN, d. o. o., Ljubljana	25,01		25,01
HSE, d. o. o.	100,00		100,00
INFRA, d. o. o.	100,00		100,00
NAFTA LENDAVA, d. o. o.	100,00		100,00
PETROL, d. d., Ljubljana	10,82	12,68	23,50
PLINHOLD, d. o. o.	60,10	0,05	60,15
RŽV, d. o. o.	100,00		100,00

FINANCE			
D. S. U., d. o. o.	100,00		100,00
DTK MURKA, družba tveganega kapitala, d. o. o.	49,00		49,00
NLB, d. d.	25,00		25,00
Sava Re, d. d.	13,89	17,68	31,57
SID banka, d. d., Ljubljana	99,41		99,41
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d.**	34,48	28,09	62,57

TURIZEM IN GOSPODARSTVO			
ADRIA, d. o. o.		11,74	11,74
A. L. P. PECA, d. o. o.	9,09		9,09
BODOČNOST MARIBOR, d. o. o.	77,52		77,52
CASINO BLED, d. d.		33,75	33,75
CASINO Portorož, d. d.		9,46	9,46
CETIS, d. d.		7,47	7,47
CINKARNA Celje, d. d.		11,50	11,50
CSS, d. o. o.	97,96		97,96
ELEKTROOPTIKA, d. d.	0,01	70,48	70,49
HIT, d. d., Nova Gorica		20,00	20,00
KOTO, d. o. o.	66,23		66,23
KRKA, d. d., Novo mesto	7,21	9,00	16,21
LOTERIJA SLOVENIJE, d. d.		15,00	15,00
POMGRAD – VGP, d. d.	25,01		25,01
PS ZA AVTO, d. o. o., Ljubljana		90,00	90,00
SAVA, d. d.		18,69	18,69
SIJ, d. d.	25,00		25,00
STUDENTENHEIM KOROTAN GMBH	100,00		100,00
TELEKOM SLOVENIJE, d. d.	62,54	4,25	66,80
TERME OLIMIA, d. d.		4,01	4,01
UNIOR, d. d.		39,43	39,43
URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, d. o. o.	100,00		100,00
VARNOST SISTEMI, d. o. o.		9,74	9,74
VGP, d. d.	25,00		25,00
VGP DRAVA Ptuj, d. o. o.	25,00		25,00
VGP Novo mesto, d. d.	25,00		25,00

Op.:* Seznam ne vsebuje kapitalskih naložb RS v družbah, ki jih je pridobila v last na podlagi zakona o dedovanju.

** RS ima v Zavarovalnici Triglav prek ZPIZ 34,47-odstotni delež lastništva, skupaj z delnicami Zavarovalnice Triglav v lasti RS pa znaša skupni delež lastništva RS v Zavarovalnici Triglav 34,48 %.

10.2 Vrednost in struktura upravljavskega portfelja

Konec leta 2020 je vrednost neposrednih lastniških deležev RS in SDH, merjena s knjigovodskimi vrednostmi, znašala 9,9 mrd EUR in je bila v primerjavi s koncem leta 2019, ko je znašala 10,3 mrd EUR, za 0,4 mrd EUR oziroma za 4 % nižja. Znižanje je predvsem posledica prodaje deleža RS v Abanki.

Tabela: Deset največjih naložb RS in SDH po knjigovodski vrednosti lastniškega deleža, na dan 31. december 2020

Družba	Steber	Klasifikacija	Delež RS + SDH na dan 31. decembra 2020	Knjigovodska vrednost lastniškega deleža RS + SDH 31. decembra 2020 (v EUR)	Delež v celotnem portfelju
DARS, D. D.	PROMET	STRATEŠKA	100,00 %	2.922.963.531	29,48 %
GEN ENERGIJA, D. O. O.	ENERGETIKA	STRATEŠKA	100,00 %	912.480.438	9,20 %
HSE, D. O. O.	ENERGETIKA	STRATEŠKA	100,00 %	900.395.852	9,08 %
SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.	PROMET	STRATEŠKA	100,00 %	548.275.424	5,53 %
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.	FINANCE	STRATEŠKA	62,57 %	544.482.788	5,49 %
NLB, D. D.	FINANCE	POMEMBNA	99,41 %	530.760.000	5,35 %
SID BANKA, D .D.	FINANCE	STRATEŠKA	25,00 %	473.293.684	4,77 %
TELEKOM SLOVENIJE, D. D.	GOSPODARSTVO	PORTFELJSKA	66,79 %	394.416.740	3,98 %
POŠTA SLOVENIJE, D. O. O.	PROMET	STRATEŠKA	100,00 %	325.382.900	3,28 %
KRKA, D. D.	GOSPODARSTVO	POMEMBNA	16,21 %	283.972.229	2,86 %
SKUPAJ NAJVEČJIH 10				**7.836.423.586**	**79,03 %**
Ostalo				2.079.908.672	20,97 %
SKUPAJ CELOTEN PORTFELJ				**9.916.332.258**	**100,00 %**

Koncentracija naložb ostaja visoka, tako deset največjih naložb predstavlja kar 79 %, dvajset največjih naložb pa kar 97 % vrednosti vseh naložb v upravljanju. Največja naložba, družba DARS, sama predstavlja skoraj 30 % vrednosti portfelja.

Večino naložb predstavljajo naložbe stebrov Promet in Energetika, skupaj skoraj 73 %, kar je še nekoliko več kot konec leta 2019. V letu 2020 se je zaradi prodaje znižal delež stebra Finance, in sicer za 3,1 odstotne točke, deleži ostalih stebrov pa so se rahlo povišali. Še naprej najnižji delež naložb predstavljajo naložbe iz stebra Turizem in gospodarstvo.

Po kriteriju klasifikacije v portfelju prevladujejo strateške naložbe, katerih delež se je v letu 2020 še povečal in tako konec leta znaša 80,8 %. Pomembne naložbe predstavljajo nekaj manj kot 14 % portfelja, najmanj pa je portfeljskih naložb, katerih delež se je v letu 2020 še precej znižal zaradi prodaje Abanke.

V letu 2020 se je rahlo povečal delež družb, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev, in sicer s 17,6 na 19,4 %, še vedno pa prevladuje delež nekotirajočih, ki se je v letu 2020 znižal z 82,4 na 80,6 %.

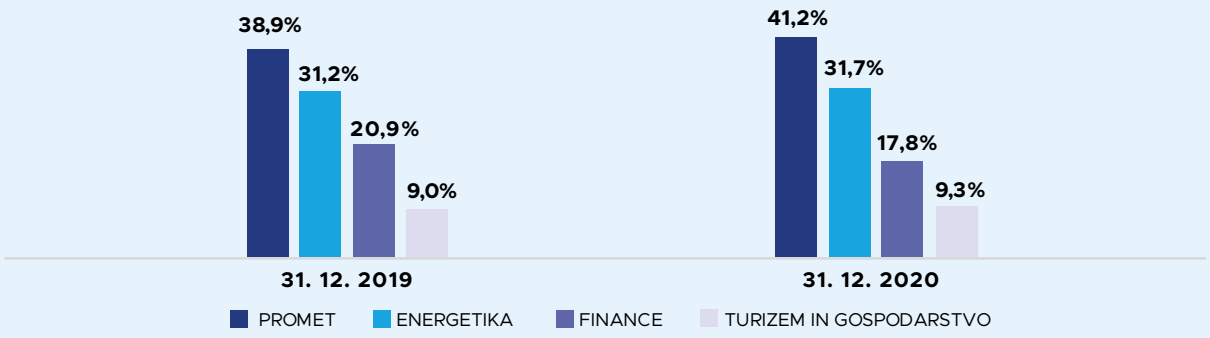

Graf: Sestava upravljavskega portfelja na dan 31. december 2020 – po stebrih (panogah)

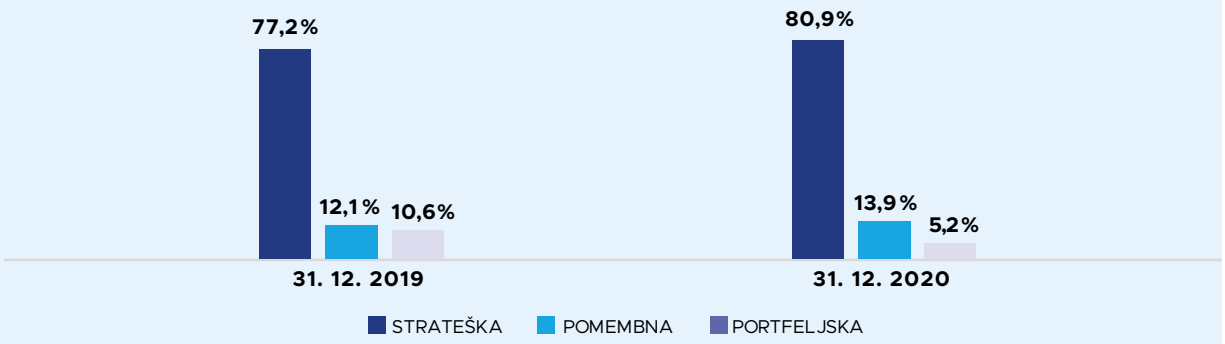

Graf: Sestava upravljavskega portfelja na dan 31. december 2020– po klasifikaciji (strateškosti)

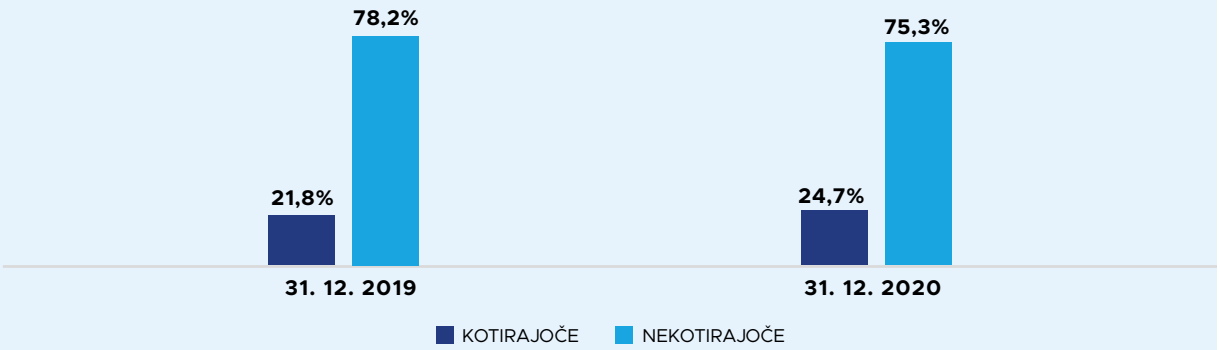

Graf: Sestava upravljavskega portfelja na dan 31. december 2020 – po kotaciji na borzi vrednostnih papirjev

10.3 Uspešnost poslovanja

V letu 2020 je bila dosežena čista dobičkonosnost lastniškega kapitala (ROE) na ravni celotnega portfelja 4,3%[1] , kar je za 2,6 odstotne točke manj kot v letu 2019. Razlog za znižanje donosnosti je učinek krize zaradi covid- 19. Učinek krize zaradi covida-19 se je različno odrazil v poslovanju posameznih družb. V portfelju SDH so bile najbolj prizadete družbe iz turistične panoge, proizvodne družbe in družbe iz panoge prometa. Zaenkrat so bile nekoliko manj prizadete nekatere druge panoge, najmanj pa je kriza zaradi covida-19 vplivala na farmacijo in telekomunikacijsko dejavnost. Med večjimi družbami so rast donosnosti v letu 2020 beležile GEN, Krka, Telekom in Plinhold, nižje donosnosti pa so dosegle vse ostale večje družbe. Družba HSE je sicer iz tekočega poslovanja dosegla ugodne rezultate, vendar je zaradi enkratnih učinkov slabitev za naložbe v TEŠ in PV končni rezultat negativen.

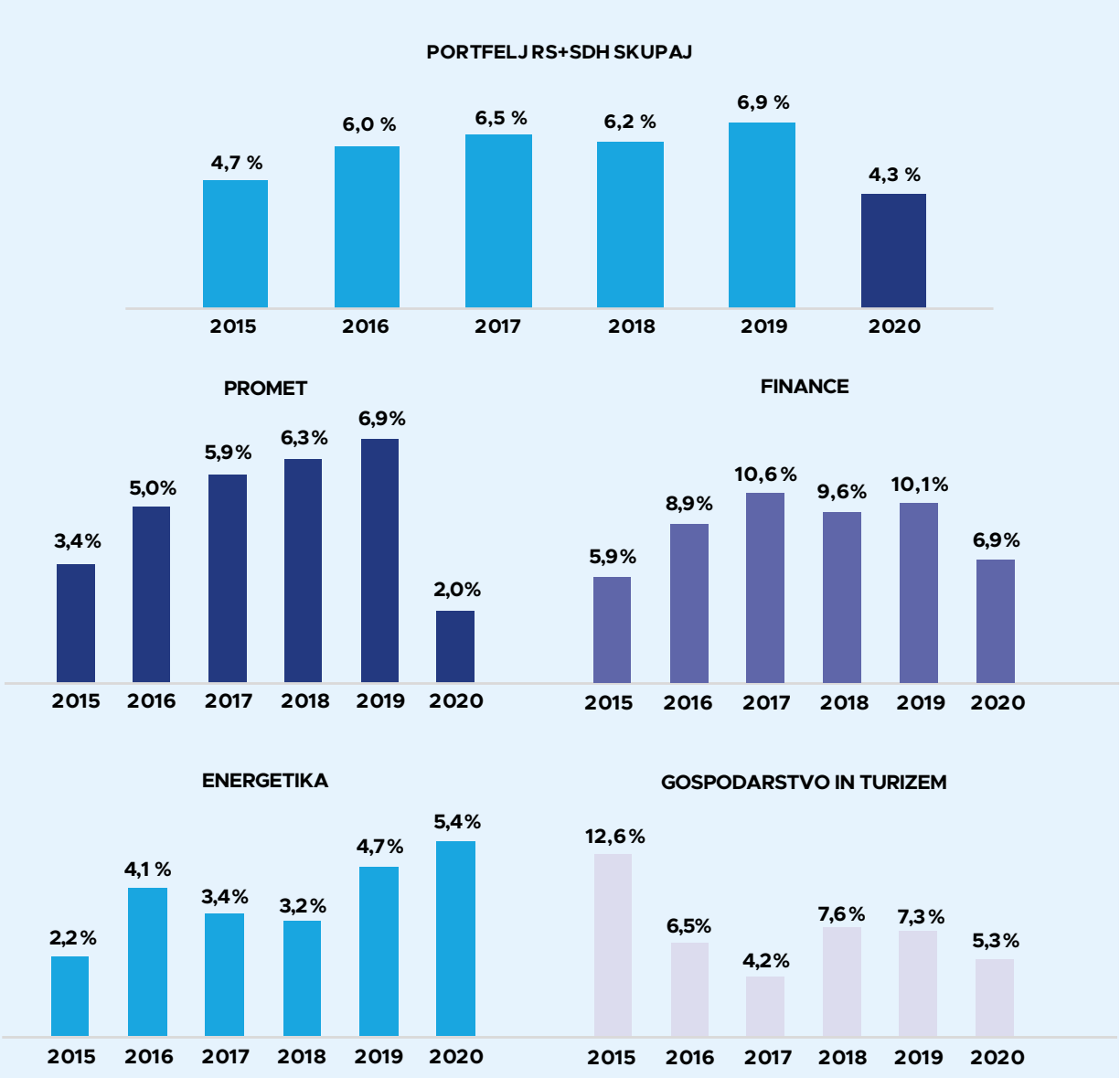

Grafi: ROE portfelja RS in SDH kot celote in posameznih upravljavskih stebrov v obdobju 2015–2020

[1] Brez upoštevanja izrednih slabitev pri HSE, oblikovanih za TEŠ v skupni vrednosti 243,5 mio EUR in enkratnih pozitivnih učinkov pri NLB zaradi prevzema Komercijalne banke Beograd v višini 128,4 mio EUR. Če bi upoštevali navedeni postavki, bi ROE portfelja v upravljanju v letu 2020 znašal 2,2 %.

Najbolj so se rezultati v letu 2020 relativno znižali pri **stebru Promet**. Vse družbe tega stebra beležijo slabše rezultate kot so bili doseženi v 2019. Tudi upad prihodkov glede na pričakovanja je bil pri tem stebru najvišji.

Zaradi dobrega poslovanja (pred slabitvami) obeh energetskih stebrov, GEN in HSE, **steber Energetike** v 2020 z doseženim ROE 5,4% izkazuje celo nekoliko boljši poslovni rezultat kot v 2019 (ko je bil 4,7%). Slabitve pri HSE so posledica predvidenih nižjih cen električne energije in rasti cen CO2 kuponov. Podobna situacija je bila v letu 2015, tudi takrat SDH izrednih odpisov v zvezi z naložbo TEŠ ni upošteval pri izračunu donosnosti na nivoju portfelja.

Steber Finance je v 2020 posloval zadovoljivo, dosežena donosnost je bila 6,9% (ob upoštevanju enkratnih učinkov pri NLB, bi bila donosnost stebra celo 9,0%), pri tem sta v boljšem položaju zavarovalnici. Pri NLB so se rezultati znižali bolj kot pri obeh zavarovalnicah (seveda brez upoštevanja enkratnih učinkov), SID banka pa po dobrih rezultatih v 2019 (tudi na račun enkratnih vplivov) v 2020 izkazuje nizko donosnost.

Huda prizadetost dejavnosti turizma, iger na srečo in nekaterih proizvodnih dejavnosti zaradi krize COVID-19 negativno vpliva na rezultate **stebra Turizem in gospodarstvo**. Ker pa imata največji delež v tem stebru družbi Telekom in Krka, steber še vedno izkazuje zadovoljive rezultate. Donosnost v 2020 tako znaša 5,3%. Z rezultati tudi v letu 2020 izstopa Krka.

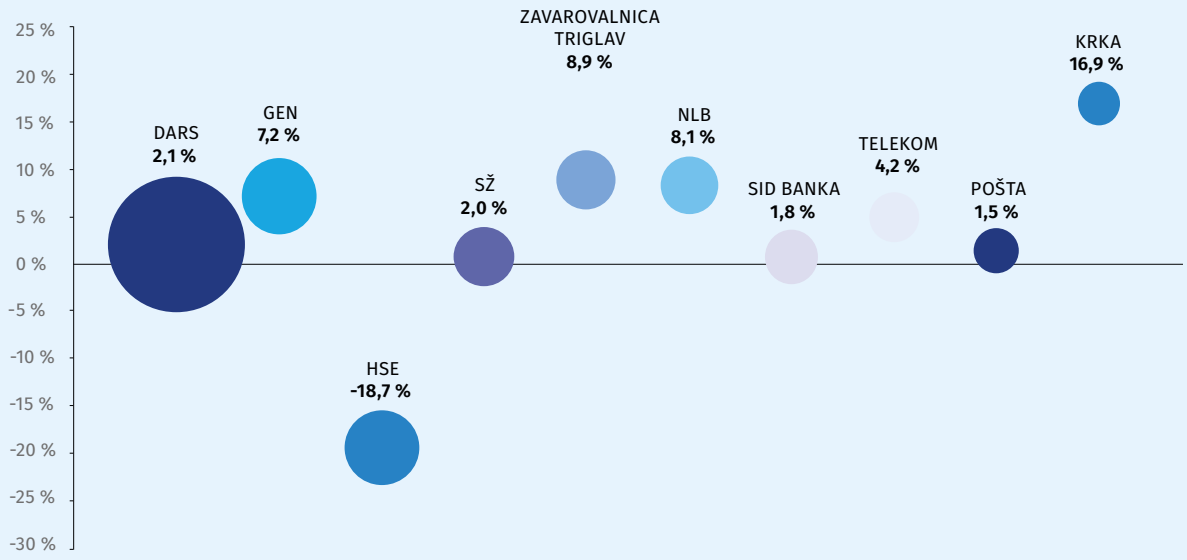

Graf: ROE desetih največjih naložb v upravljavskem portfelju SDH v letu 2020. Velikost kroga predstavlja velikost družbe v portfelju (knjigovodska vrednost lastniškega deleža RS oziroma SDH) in s tem njeno utež pri izračunu ROE upravljavskega portfelja.

Tabela: ROE 2020 in ocenjene dividende za poslovno leto 2020 pri petih največjih družbah v posameznem upravljavskem stebru

Steber, kapitalska naložba (na dan 31. decembra 2020)	Lastniški delež RS + SDH	Knjigovodska vrednost deleža RS + SDH (EUR)	Delež v celotnem portfelju	ROE 2019	ROE 2020	Dividende za RS in SDH za posl. l. 2020 (EUR)
PROMET						
DARS, D. D.	100,00 %	2.922.963.531	29,48 %	4,79 %	2,06 %	
SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.	100,00 %	548.275.424	5,53 %	7,81 %	2,00 %	
POŠTA SLOVENIJE, D. O. O.	100,00 %	325.382.900	3,28 %	23,50 %	1,47 %	1.500.000
LUKA KOPER, D. D.	62,13 %	274.393.184	2,77 %	9,95 %	7,44 %	9.915.557
KZPS, D. O. O.	100,00 %	10.307.825	0,10 %	19,66 %	–82,16 %	
SKUPAJ TOP 5 PROMET		4.081.322.864	41,16 %			11.415.557
ENERGETIKA						
GEN ENERGIJA, D. O. O.	100,00 %	912.480.438	9,20 %	5,78 %	7,24 %	13.000.000
HSE, D. O. O.	100,00 %	900.395.852	9,08 %	2,76 %	–18,75 %	
ELEKTRO LJUBLJANA, D. D.	79,80 %	267.330.972	2,70 %	4,29 %	3,47 %	2.499.887
ELEKTRO MARIBOR, D. D.	79,86 %	241.071.424	2,43 %	4,81 %	3,58 %	2.776.605
PETROL, D. D.	23,50 %	194.240.864	1,96 %	13,50 %	8,83 %	10.784.730
SKUPAJ TOP 5 ENERGETIKA		2.515.519.550	25,37 %			29.061.223
FINANCE						
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.	62,57 %	544.482.788	5,49 %	10,90 %	8,90 %	24.184.416
NLB, D. D.	25,00 %	530.760.000	5,35 %	11,70 %	8,11 %	23.050.005
SID BANKA, D. D.	99,41 %	473.293.684	4,77 %	7,20 %	1,82 %	
SAVA RE, D. D.	31,57 %	145.291.555	1,47 %	13,80 %	13,30 %	4.620.871
D. S. U., D. O. O.	100,00 %	67.353.785	0,68 %	5,87 %	4,84 %	1.000.000
SKUPAJ TOP 5 FINANCE		2.089.706.259	17,76 %			52.855.292
GOSPODARSTVO IN TURIZEM						
TELEKOM SLOVENIJE, D. D.	66,80 %	394.416.740	3,98 %	0,20 %	4,20 %	19.644.336
KRKA, D. D.	16,21 %	283.972.229	2,86 %	15,23 %	16,90 %	26.579.460
SIJ, D. D.	25,00 %	95.320.631	0,96 %	10,98 %	–12,47 %	1.494.417
UNIOR, D. D.	39,43 %	64.206.505	0,65 %	6,15 %	–1,31 %	
CINKARNA CELJE, D. D.	11,50 %	20.018.833	0,20 %	12,45 %	11,01 %	1.951.950
SKUPAJ TOP 5 GOSPODARSTVO IN TURIZEM		859.915.986	8,65 %			49.670.163
SKUPAJ TOP 5 VSI STEBRI		9.546.464.659	92,94 %			143.002.234
CELOTNI PORTFELJ RS + SDH		9.916.332.258	100,00 %			150.865.107

10.4 Dividende

Znesek izplačanih dividend v letu 2021 (za poslovno leto 2020) se je glede na leto 2020 občutno povečal in je tudi nad načrtovanim nivojem za to leto. Nizek obseg dividend v letu 2020 (za poslovno leto 2019) je posledica epidemije covida-19 in zaostrenih pogojev poslovanja, ki so se odrazili v poslovanju nekaterih družb. Nižje izplačilo dividend je bilo predvsem posledica omejitev, ki so jih v zvezi z izplačili dividend bank in zavarovalnic v letu 2020 uvedle nadzorne institucije.

Regulatorji so v letu 2021 omilili pogoje izplačil dividend za banke in zavarovalnice in jim tako omogočili izplačilo dividend.

Najvišji delež dividend bodo prispevale družbe iz stebra Finance, s skoraj enakim deležem sledi steber Gospodarstvo in turizem, nato steber Energetika, najnižji delež pa je prispeval steber Promet.

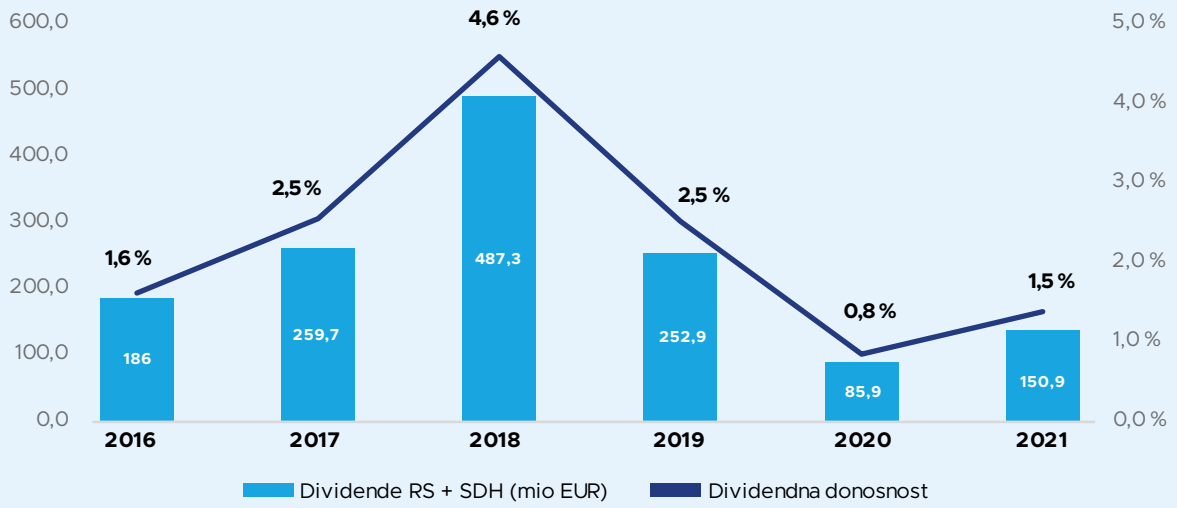

Graf: Prikaz višine izplačanih dividend v EUR za naložbe v lasti RS in SDH, ločeno po letih (za preteklo poslovno leto)

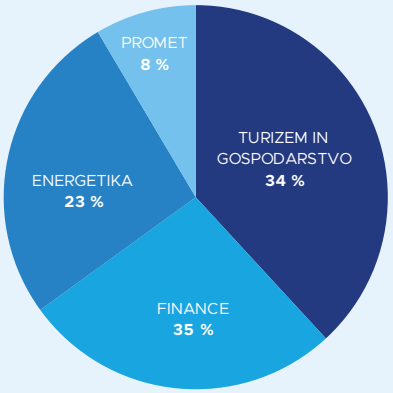

Graf: Največji izplačevalci dividend RS in SDH v letu 2021 (za poslovno leto 2020) - po posameznih stebrih

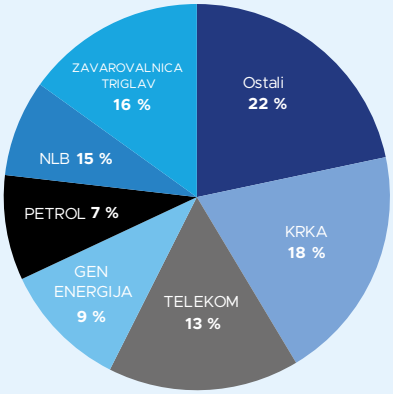

Graf: Največji izplačevalci dividend RS in SDH v letu 2021 (za poslovno leto 2020) - po posameznih družbah

Pri posameznih družbah pri izplačilu dividend prednjači Krka, sledita Zavarovalnica Triglav in NLB. Največjih 6 izplačevalcev dividend je izplačalo 78 % vseh dividend.

10.5 Povzetek meril za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države in izpolnjevanje teh meril v letu 2020

V spodnji tabeli je podan pregled izpolnjevanja dveh od meril za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države (ROE in EBITDA marža), oblikovanih konec leta 2019 za poslovno leto 2020. Pri kapitalskih naložbah, označenih z modro barvo, so podane vrednosti, ki se nanašajo na druge kazalnike, kar je obrazloženo tudi v opombah pod tabelo. Iz preglednice so izpuščene kapitalske naložbe države, za katere letni načrt upravljanja ni bil pripravljen (lastniški deleži minimalnih vrednosti, družbe v prodajnih postopkih idr.).

Tabela: Doseganje ciljev na podlagi postavljenih meril (ROE, EBITDA marža) v Letnem načrtu upravljanja za leto 2020

	ROE 2020 (%)		EBITDA marža 2020 (%)	
Steber, kapitalska naložba	Letni načrt upravljanja	Realizacija	Letni načrt upravljanja	Realizacija
PROMET				
DRUŽBA ZA AVTOCESTE V REPUBLIKI SLOVENIJI, D. D.	4,60	2,06	80,00	77,32
KONTROLA ZRAČNEGA PROMETA SLOVENIJE, D. O. O.	2,92	–82,16	11,50	–58,95
LUKA KOPER, D. D.	10,00	7,44	30,00	28,06
POŠTA SLOVENIJE, D. O. O.	4,60	1,47	10,40	9,01
SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.	5,10	2,00	14,40	11,79
ENERGETIKA				
ELEKTRO CELJE, D. D.	4,00	2,66	41,30	36,79
ELEKTRO GORENJSKA, D. D.	4,50	3,20	48,00	45,37
ELEKTRO LJUBLJANA, D. D.	4,10	3,47	44,30	41,88
ELEKTRO MARIBOR, D. D.	4,55	3,58	41,70	39,33
ELEKTRO PRIMORSKA, D. D.	4,15	3,68	42,73	39,30
GEN SKUPINA	6,00	7,24	4,91	6,59
GEOPLIN, D. O. O., Ljubljana	4,10	8,82	1,10	6,66
HSE SKUPINA	4,52	–18,75	9,58	10,03
PETROL SKUPINA	12,80	8,83	13,86	10,20
PLINHOLD SKUPINA	1,70	4,14	61,70	60,98
FINANCE				
D. S. U., D. O. O.	5,00	4,84	63,00	65,70
NLB, D. D.	11,00	8,11	57,00	58,30
POZAVAROVALNICA SAVA, D. D., LJUBLJANA	11,00	13,30	95,00	93,90
SID BANKA, D. D., LJUBLJANA	3,00	1,82	45,00	31,09
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D., LJUBLJANA	10,50	8,90	95,00	91,20
GOSPODARSTVO IN TURIZEM				
ADRIA, D. O. O.	3,06	3,46	18,00	22,77
BODOČNOST MARIBOR, D. O. O.	5,90	9,56	6,40	6,65
CETIS SKUPINA	11,20	13,71	14,30	17,49
CINKARNA CELJE, D. D.	8,50	11,01	16,50	18,76
CSS, D. O. O.	9,25	–12,67	6,28	–2,55
HIT SKUPINA	10,20	–20,00	16,10	6,83
KOTO, D. O. O.	1,68	3,07	10,59	11,19
KRKA SKUPINA	12,00	16,90	26,00	32,70
LOTERIJA SLOVENIJE, D. D.	18,50	24,34	5,90	7,74

POMGRAD – VGP, D. D.	2,65	0,32	7,50	15,09
SAVA SKUPINA	4,40	–8,90	21,00	7,96
SIJ SKUPINA	4,10	–12,47	8,90	5,37
STUDENTENHEIM KOROTAN GMBH	–6,50	–9,88	1,00	–24,69
TELEKOM SLOVENIJE SKUPINA	8,00	4,20	30,50	32,00
TERME OLIMIA SKUPINA	8,95	–4,34	26,66	18,09
UNIOR SKUPINA	7,90	–1,31	12,10	10,87
URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, D. O. O.	3,00	1,24	12,00	10,37
VARNOST SISTEMI, D. O. O.	10,74	13,20	24,50	22,99
VGP, D. D.	4,07	–12,15	5,48	–0,41
VGP DRAVA Ptuj, D. O. O.	17,80	13,22	9,54	7,37
VGP NOVO MESTO, D. D.	7,00	7,06	14,16	17,15

Opombe: v primeru, da družbe pripravljajo konsolidirane izkaze, se kazalniki nanašajo na poslovne rezultate skupin, razen pri elektrodistribucijskih podjetjih (EDP), kjer se kazalniki EBITDA marža pri vseh nanašajo na matične družbe. Pri družbi Petrol je namesto EBITDA marža naveden kazalnik Bruto marža. Pri bankah je namesto EBITDA marže naveden kazalnik CIR (angl. cost-to-income ratio). Pri zavarovalnicah je namesto EBITDA marže naveden kazalnik Kombinirani količnik.

11 OSEBNE IZKAZNICE 20 NAJVEČJIH DRUŽB PORTFELJA RS IN SDH

Seznam osebnih izkaznic po stebrih energetika, promet, finance ter gospodarstvo in turizem

ENERGETIKA
ELEKTRO CELJE, D. D.
ELEKTRO GORENJSKA, D. D.
ELEKTRO LJUBLJANA, D. D.
ELEKTRO MARIBOR, D. D.
ELEKTRO PRIMORSKA, D. D.
GEN ENERGIJA, D. O. O.
HSE, D. O. O.
PLINHOLD, D. O. O.
PETROL, D. D.
PROMET
DARS, D. D.
LUKA KOPER, D. D.
POŠTA SLOVENIJE, D. O. O.
SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.
FINANCE
NLB, D. D.
POZAVAROVALNICA SAVA, D. D.
SID, SLOVENSKA IZVOZNA IN RAZVOJNA BANKA, D. D., LJUBLJANA
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.
GOSPODARSTVO IN TURIZEM
KRKA, D. D.
SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA, D. D.
TELEKOM SLOVENIJE, D. D.

ENERGETIKA

Fotografija: iStock

ELEKTRO CELJE, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Vrunčeva ulica 2A, 3000 Celje
Št. zaposlenih: 711
Lastniški delež RS: 79,50 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupino Elektro Celje sestavljajo obvladujoča družba Elektro Celje, d. d., ter odvisni družbi ECE, d. o. o. (74,33-odstotni delež), in Elektro Celje OVI, d. o. o. (100-odstotni delež). Odvisna družba ECE, d. o. o., opravlja dejavnost nakupa in prodaje električne energije in drugih energentov ter storitve svetovanja. Odvisna družba Elektro Celje OVI, d. o. o., se ukvarja s proizvodnjo električne energije in inženiringom. Družba Elektro Celje, d. d., izvaja delegirane storitve GJS distribucijskega operaterja.

DV Mozirje, foto: arhiv Elektro Celje, d. d.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	79,50
AMPELUS HOLDING LIMITED	3,74
INTERCAPITAL SECURITIES LTD. – FIDUCIARNI RAČUN	1,77
COLLIS PLUS, D. O. O.	1,65
ELEKTRO CELJE, D. D.	1,38

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	2,99	4,13	6,59
ROA PRED DAVKI	2,10	2,91	4,60
EBITDA MARŽA	36,19	11,54	16,57
EBIT MARŽA	9,06	3,84	7,46
NETO DOLG/EBITDA	1,60	1,38	0,97
FINANČNI VZVOD	1,43	1,42	1,42

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	–	–	–
DENARNA SREDSTVA	665.036	1.799.728	5.584.107
SKUPAJ SREDSTVA	337.297.991	332.064.289	323.636.596
KAPITAL	236.545.580	236.545.580	228.621.568
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	51.387.375	49.359.128	26.893.324
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	49.365.036	49.401.492	46.744.384

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	47.688.885	50.890.572	180.987.203
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	67.290.629	67.447.638	199.251.788
ODPISI VREDNOSTI	18.255.701	18.236.681	18.214.630
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	6.237.847	8.595.312	12.550.115

Opomba: Podatki izkaza finančnega položaja in izkaza uspeha vključujejo ustavljeno poslovanje ECE, d. o. o., v letu 2020 in primerjalno v letu 2019.

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

ELEKTRO CELJE, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROA (v %)	1,89	3,10
EBITDA marža (v %)	36,79	41,30
Neto finančni dolg/EBITDA	1,58	1,50
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	55,20	50,30
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	79.832,00	80.300,00
ROE skupine (v %)	2,66	4,00
Strateška merila		
SAIDI (minute/uporabnika/leto)	30,67	30,50
Delež izgub na distribuirano EE (v % na leto)	4,30	4,30
OPEX na distribuirano EE (EUR/MWh/leto)	20,98	19,70
SAIFI (število prekinitev/uporabnika/leto)	0,65	0,70
MAIFI (število kratkotrajnih prekinitev/uporabnika/leto)	3,26	3,70

Informacija o poslovanju skupine Elektro Celje

Decembra 2020 je bila podpisana transakcijska dokumentacija o prodaji in prenosu poslovnih deležev v družbi ECE, d. o. o., na HSE, d. o. o. Po izpolnitvi pogojev iz transakcijske dokumentacije se bo poslovni delež družbe Elektro Celje, d. d., v družbi ECE, d. o. o., zmanjšal s 74,3 na 36,4 %. Vzpostavljena je tudi nakupna in prodajna opcija za prodajo preostalega deleža v obdobju od 1. januarja do 31. maja 2025.

Konsolidirani izkazi v revidiranem Letnem poročilu skupine Elektro Celje za leto 2020, skladno z MSRP 5, so sestavljeni z upoštevanjem ustavljenega poslovanja odvisne družbe ECE, d. o. o., in pripojitve družbe Solar plus, d. o. o., k odvisni družbi Elektro Celje OVI, d. o. o.

Čisti poslovni izid iz ohranjenega poslovanja je v letu 2020 znašal 5,2 mio EUR, kar je za 64,4 % doseženega v predhodnem letu in za 49,5 % načrtovanega za leto 2020. Slabši poslovni izid skupine je posledica epidemije in spremenjene zakonske regulacije. Z Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP, ZIUZEOP-A) je zakonodajalec Agenciji za energijo naložil, naj zniža priznani donos na sredstva za leto 2020. Sprememba omrežninskega akta je prinesla znižanje priznanega donosa s 5,26 na 4,13 %, kar je rezultiralo v znižanih prihodkov skupine za 2,8 mio EUR. Hkrati so spremembe določile še, da se državne pomoči obravnavajo kot drugi prihodki, kar pomeni, da pomoč države po ZIUZEOP znižuje prihodke po pogodbi s SODO. Vpliv na slabši poslovni izid skupine je tudi posledica manjšega izplačila iz udeležbe na dobičku odvisne družbe ECE, ki je v letu 2020 znašal le 49 tisoč EUR (1,0 mio EUR v letu 2019).

V letu 2020 so poslovni prihodki skupine Elektro Celje znašali 67,3 mio EUR, kar je za 0,2 % manj od doseženih v letu 2019.

Poslovni odhodki Skupine Elektro Celje so znašali 61,2 mio EUR, kar je več od načrtovanih (za 9,2 %) in več od doseženih v letu 2019 (za 5,1 %). Višji so predvsem zaradi večjega obsega investicij v lastni režiji.

Bilančna vsota skupine Elektro Celje je 31. decembra 2020 znašala 337,3 mio EUR in je bila v primerjavi z letom 2019 višja za 1,6 %. Na rast bilančne vsote je vplivala predvsem večja vrednost opredmetenih in neopredmetenih sredstev kot posledica intenzivnega investiranja.

Kapital skupine, ki predstavlja 70,2 % obveznosti do virov sredstev, je 31.decembra 2020 znašal 236,5 mio EUR, kar je za 1,4 % več od stanja na dan 31. decembra 2019, predvsem na račun povečanja osnovnega kapitala obvladujoče družbe.

Skupina Elektro Celje je v letu 2020 investirala 26,2 mio EUR, kar je za 0,8 mio EUR več kot v letu 2019.

Družba oz. skupina Elektro Celje v letu 2020 ni dosegla ekonomskih meril, načrtovanih z LNU. Glavni razlog za slabše vrednosti preostalih kazalnikov so nižji prihodki po pogodbi s SODO kot posledica znižanja donosa na sredstva. Kazalniki LNU 2020 so bili namreč sprejeti še pred epidemijo koronavirusne bolezni ter ukrepi ter spremembami, povezanimi z njo.

Kazalnik ROA v višini 1,89 % je nižji od načrtovanih vrednosti (načrtovana vrednost v LNU 3,10 %), pretežno zaradi nižjega celotnega dobička družbe.

Glede na vrednost kazalnika neto finančni dolg/EBITDA bi lahko, z ustvarjenim denarnim tokom v letu 2020, vse finančne obveznosti odplačali v 1,6 leta (brez investiranja v tem obdobju), kar je v okviru pričakovanj.

Bruto dodana vrednost na zaposlenega znaša 79.832 EUR in je le za 468 EUR nižja glede na pričakovanja po LNU. Nižji prihodki SODO vplivajo tudi na EBITDA maržo, ki je bila v letu 2020 dosežena v višini 36,79 %, kar je 90,6 % načrtovane vrednosti.

Ker je bil načrt investicij v letu 2020 presežen za 986 tisoč EUR, je tudi CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (55,20 %) skoraj enak načrtovanemu z LNU 2020 (50,30 %).

Dosežene vrednosti kazalnikov zanesljivosti napajanja (SAIFI 0,65 in MAIFI 3,26) za leto 2020 so ugodnejše od načrtovanih vrednosti in vrednosti v predhodnem obdobju, razen kazalnika SAIDI (30,67), in tudi vrednosti, ki jih je z aktom določila Agencija za energijo. Tudi strateški cilj delež izgub na preneseno električno energijo je bil v letu 2020 dosežen; ob distribuiranih 1.952.512 MWh električne energije je znašal 4,30 %, kolikor znašajo načrtovane izgube po LNU, in ugodnejši za 2,3 % glede na načrtovano vrednost. Zaradi manjšega obsega distribuirane električne energije kazalnik OPEX na distribuirano električno energijo presega načrtovano vrednost.

Glavni cilji skupine in poslovne usmeritve v prihodnje

Načrtovani dobiček pred obdavčitvijo za leto 2021 znaša 9,4 mio, kar je za 3,9 mio EUR več, kot je bilo realizirano v letu 2020. Na distribucijskem območju, ki ga pokriva družba Elektro Celje, bodo v letu 2021 za investicijska vlaganja namenili 26,0 mio EUR. Predvidena investicijska sredstva so višja, kot jih predvideva Načrt razvoja distribucijskega omrežja električne energije v Republiki Sloveniji za desetletno obdobje od 2019 do 2028, ki za leto 2021 predvideva investicijska vlaganja v višini 22,1 EUR.

Strateške usmeritve

Ključne strateške usmeritve družbe so naslednje:
- zagotavljanje kakovostnih storitev za odjemalce s krepitvijo distribucijske mreže, uvajanjem novih tehnologij in storitev,
- optimizacija in povečanje učinkovitosti poslovnih procesov in zagotavljanje donosnosti lastnikom,
- trajnostni razvoj.

Strateški cilji

- Poslovna uspešnost,
- kakovost in zanesljivost oskrbe,
- nove storitve za odjemalce,
- digitalizacija poslovanja,
- razvoj sodobnega zmogljivega omrežja,
- razvoj storitev,
- učinkovita organizacija,
- razvoj organizacijske kulture in voditeljstva.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	DA
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	DA

ELEKTRO GORENJSKA, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Ulica Mirka Vadnova 3A, 4000 Kranj
Št. zaposlenih: 309
Lastniški delež RS: 79,48 %
Lastniški delež SDH: 0,31 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupino Elektro Gorenjska sestavljata obvladujoča družba Elektro Gorenjska, d. d., in njena odvisna družba Gorenjske elektrarne, d. o. o., ki je v 100-odstotni lasti družbe Elektro Gorenjska, d. d. Skupina kot povezani osebi obravnava še družbo ECE, d. o. o., v kateri ima družba Elektro Gorenjska, d. d., 25,67-odstotni delež, in družbo Soenergetika, d. o. o., v kateri imajo Gorenjske elektrarne, d. o. o., 25-odstotni lastniški delež. Družba ECE, d. o. o., opravlja dejavnost nakupa in prodaje električne energije in drugih energentov ter izvaja storitve svetovanja. Postopek povezovanja HSE, d. o. o., in ECE, d. o. o., je v zaključni fazi. Družba Gorenjske elektrarne, d. o. o., pa opravlja dejavnost pridobivanja električne energije iz malih hidroelektrarn.

Družba Elektro Gorenjska izvaja delegirane storitve gospodarske javne službe (GJS) distribucijskega operaterja.

Foto: Hranilnik na Suhi, avtor: Nejc Petrovič, Elektro Gorenjska

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	79,48
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	2,50
BAU 1, D. O. O.	1,67
SAVA RE, D. D.	1,62
PIVOVARNA LAŠKO UNION, D. O. O.	1,57

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	3,73	5,20	6,29
ROA PRED DAVKI	2,55	3,53	4,23
EBITDA MARŽA	46,64	48,63	49,11
EBIT MARŽA	17,09	20,29	22,32
NETO DOLG/EBITDA	2,30	2,60	2,18
FINANČNI VZVOD	1,46	1,47	1,48

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	3.011.605	988.631	1.800.835
DENARNA SREDSTVA	5.920.503	7.895.236	6.365.442
SKUPAJ SREDSTVA	245.367.283	243.184.405	238.792.693
KAPITAL	168.642.937	165.914.359	161.338.484
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	45.327.984	47.426.246	48.590.100
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	13.553.133	12.841.422	13.496.601

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	37.114.917	37.853.514	37.316.975
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	43.671.329	43.856.345	43.753.970
ODPISI VREDNOSTI	12.908.248	12.428.932	11.720.804
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	5.349.080	7.260.202	8.796.285

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

ELEKTRO GORENJSKA, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROA (v %)	2,54	3,12
EBITDA marža (v %)	45,37	48,00
Neto finančni dolg/EBITDA	2,80	2,63
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	48,26	43,09
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	106.306,87	110.030,00
ROE skupine (v %)	3,20	4,50
Strateška merila		
SAIDI (minute/uporabnika/leto)	19,83	24,00
Delež izgub na distribuirano EE (v % na leto)	3,99	4,25
OPEX na distribuirano EE (EUR/MWh/leto)	21,99	20,30
SAIFI (število prekinitev/uporabnika/leto)	0,66	0,70
MAIFI (število kratkotrajnih prekinitev/uporabnika/leto)	3,91	6,60

Informacija o poslovanju skupine Elektro Gorenjska

Poslovanje družbe v letu 2020 je zaznamovala epidemija covida-19. Z Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP, ZIUZEOP-A) je zakonodajalec Agenciji za energijo naložil, naj zniža donos na sredstva za leto 2020. Zaradi sprememb omrežninskega akta na tej podlagi, se je priznani regulirani donos na sredstva za leto 2020 znižal s 5,26 na 4,13 %, kar je pomenilo znižanje prihodkov družbe za 2,2 mio EUR. Hkrati so spremembe omrežninskega akta določile še, da se državne pomoči obravnavajo kot drugi prihodki, kar pomeni, da pomoč države po ZIUZEOP znižuje prihodke po pogodbi s SODO. Zaradi pomembnega vpliva sprememb zakonodaje na poslovanje družbe oziroma skupine je družba pripravila rebalans plana poslovanja za leto 2020, v katerem je upoštevala tudi znižanje stroškov na osnovi akcijskega načrta.

Čisti prihodki od prodaje so v letu 2020 znašali 37,1 mio EUR in so bili v primerjavi s predhodnim letom nižji za 0,7 mio EUR oz. za 1,9 %. Stroški blaga, materiala in storitev so v letu 2020 znašali 8,7 mio EUR in so za 0,2 mio EUR višji kot predhodno leto. Stroški dela v višini 14,2 mio EUR so za 0,6 mio EUR višji kot leto prej.

Skupina Elektro Gorenjska je v letu 2020 dosegla čisti poslovni izid v višini 5,3 mio EUR, kar je za 1,9 mio EUR manj kot v preteklem letu. K slabšemu poslovnemu izidu so prispevali predvsem nižji prihodki po pogodbi s SODO (znižanje priznanega donosa – regulatorno tveganje), višji poslovni odhodki (predvsem material in storitve) ter slabši rezultat poslovanja pridružene družbe ECE.

Sredstva skupine Elektro Gorenjska so na zadnji dan leta 2020 znašala 245,4 mio EUR, kar je za 2,2 mio EUR več kot v letu 2019, in so se v primerjavi s stanjem na zadnji dan leta 2019 povečala za 0,9 %. Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo 89 % bilančne vsote skupine. Na dan 31. decembra 2020 je kapital znašal 168,6 mio EUR in je v primerjavi s stanjem na dan 31. decembra 2019 višji za 2,7 mio EUR oziroma za 1,6 %. Skupina Elektro Gorenjska je v letu 2019 investirala 17,1 mio EUR, kar je za 0,2 mio EUR več kot v letu 2019.

Skupina Elektro Gorenjska je imela na dan 31. decembra 2020 zaposlenih 309 delavcev, kar je za šest zaposlenih manj kot na dan 31. decembra 2019.

Družba Elektro Gorenjska, d. d., je pri ekonomskem merilu CAPEX v čistih prihodkih od prodaje presegla načrtovane vrednosti z LNU 2020, pri vseh ostalih ekonomskih merilih (ROA, EBITDA marža, neto finančni dolg/EBITDA, dodana vrednost na zaposlenega in ROE skupine) pa so realizirane vrednosti slabše od načrtovanih z LNU 2020. Kazalnik CAPEX v čistih prihodkih od prodaje je bil boljši tako zaradi višje vrednosti investicij kot tudi zaradi nižjih čistih prihodkov od prodaje. Glavni razlog za slabše vrednosti preostalih kazalnikov so predvsem nižji prihodki po pogodbi s SODO zaradi znižanja donosa na sredstva. Kazalniki LNU 2020 so bili namreč sprejeti še pred epidemijo koronavirusne bolezni ter ukrepi in spremembami, povezanimi z njo.

Vsi strateški in ekonomski kazalniki so bili boljši v primerjavi z načrtovanimi v rebalansu. Družba je v rebalansu plana poslovanja prvotno načrtovane strateške vrednosti kazalnikov zaradi izbruha epidemije nekoliko

zvišala. Izkazalo se je, da je bilo leto 2020 kljub epidemiji z vidika obratovanja omrežja Elektro Gorenjska mirno, vremenski vplivi so bili ugodni, kazalniki SAIDI, SAIFI in MAIFI pa so bili posledično boljši od načrtovanih. Zaradi nižje distribucije električne energije je nekoliko višja vrednost OPEX na distribuirano električno energijo.

Postopek povezovanja HSE in ECE (povezana družba z Elektro Gorenjska, d. d.) je v zaključni fazi, s HSE so bili 1. decembra 2020 podpisani transakcijski dokumenti. V decembru 2020 je bila poslana vloga na Javno agencijo za varstvo konkurence (AVK), saj mora ta h koncentraciji podati soglasje, da je priglašena koncentracija skladna s pravili konkurence oziroma da ne krši določb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence. Soglasje AVK še ni izdano.

Glavni cilji skupine in poslovne usmeritve v prihodnje

Družba Elektro Gorenjska, d. d., načrtuje, da bo leto 2021 zaključila s celotnim dobičkom (poslovni izid pred obdavčitvijo) v znesku 8,0 mio EUR oziroma s čistim dobičkom v znesku 7,1 mio EUR.

Za nove investicije in rekonstrukcijo elektroenergetske infrastrukture in ostalih sredstev bo v letu 2021 namenila 13,2 mio EUR, v letih 2022 in 2023 pa po 14,2 mio EUR. Izhodišče za pripravo načrta investicij regulirane dejavnosti za leto 2021 je desetletni Načrt razvoja distribucijskega omrežja električne energije v Republiki Sloveniji za obdobje 2019–2028. V predstavljenih vrednostih investicij niso v celoti upoštevane investicije na osnovi Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta.

Strateške usmeritve

- Opolnomočenje za delovanje na trgu storitev prožnosti (pridobitev lastne koncesije za GJS DO, ohranitev skupine Elektro Gorenjska);
- biti najboljši operater po tehničnih in ekonomskih kazalnikih za distribucijo električne energije v Sloveniji in primerljiv z najboljšimi v EU;
- inovativen razvoj tistih tržnih dejavnosti v okviru skupine Elektro Gorenjska, ki so sprejemljive z vidika regulative in zagotavljajo celovitost rešitve uporabnikom;
- povečanje proizvodnje ekološko čiste energije in zagotavljanje sistemskih storitev oziroma storitev na trgu prožnosti.

Strateški cilji

- Kompetentni zaposleni na vseh ravneh,
- zavzeti in ustvarjalni zaposleni,
- agilna kultura in vključevalno vodenje,
- zadovoljstvo uporabnikov in ključnih poslovnih partnerjev v verigi vrednosti,
- optimalen odnos z vsemi lokalnimi skupnostmi in interesnimi skupinami,
- ponudba novih produktov oz. storitev ob transparentni ločitvi tržnih od netržnih dejavnosti,
- odprt, učinkovit inovacijski sistem in razvoj novih tržnih storitev,
- stroškovna učinkovitost in vitka organiziranost,
- integriran sistem vodenja kakovosti na ravni skupine,
- kakovostno projektno vodenje na ravni skupine,
- večja donosnost,
- rast dodane vrednosti na zaposlenega,
- rast prihodkov.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

ELEKTRO LJUBLJANA, D. D.

Sedež: Slovenska cesta 56, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 858
Lastniški delež RS: 79,50 %
Lastniški delež SDH: 0,30 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Elektro Ljubljana sestavljajo matična družba Elektro Ljubljana, d. d., in hčerinska družba Elektro Ljubljana OVE, d. o. o. Družba Elektro energija, d. o. o., je bila 6. decembra 2016 vertikalno integrirana v skupino GEN-I.

Družba Elektro Ljubljana izvaja delegirane storitve GJS distribucijskega operaterja, osnovna dejavnost odvisne družbe Elektro Ljubljana OVE je razvoj uporabe obnovljivih virov energije.

Fotografija: polnilna postaja za električna vozila (avtorstvo arhiv Elektro Ljubljana, d. d.)

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	79,50
GENERALI, D. D.	3,92
TRIGLAV VZAJEMNI SKLADI – DELNIŠKI TRIGLAV STEBER GLOBAL	2,72
AMPELUS HOLDING LIMITED	1,65
KD GROUP, D. D.	1,47

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	3,67	5,03	6,32
ROA PRED DAVKI	2,41	3,30	4,09
EBITDA MARŽA	41,88	44,38	45,91
EBIT MARŽA	12,51	16,39	19,51
NETO DOLG/EBITDA	2,22	1,94	1,87
FINANČNI VZVOD	1,52	1,52	1,53

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	–	96	6.325
DENARNA SREDSTVA	2.229.221	2.508.600	3.117.065
SKUPAJ SREDSTVA	509.556.928	499.978.445	489.601.491
KAPITAL	335.015.072	328.198.761	319.939.892
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	74.758.909	74.118.153	71.406.092
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	34.828.306	37.358.236	38.961.567

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	82.203.014	86.815.271	84.388.121
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	98.366.745	103.032.607	103.811.899
ODPISI VREDNOSTI	28.891.116	28.838.895	27.411.392
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	11.304.430	13.912.351	16.965.742

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

ELEKTRO LJUBLJANA, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROA (v %)	2,24	2,70
EBITDA marža (v %)	41,88	44,30
Neto finančni dolg/EBITDA	2,22	1,94
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	43,61	43,20
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	87.336,39	90.801,00
ROE (v %)	3,47	4,10
Strateška merila		
SAIDI (minute/uporabnika/leto)	38,83	39,80
Delež izgub na distribuirano EE (v % na leto)	4,09	4,30
OPEX na distribuirano EE (EUR/MWh/leto)	16,48	15,20
SAIFI (število prekinitev/uporabnika/leto)	1,03	0,92
MAIFI (število kratkotrajnih prekinitev/uporabnika/leto)	3,58	5,10

Informacija o poslovanju skupine Elektro Ljubljana

Na poslovanje družbe v letu 2020 so bistveno vplivale spremembe omrežninskega akta, na osnovi katerega je družba realizirala nižje regulirane prihodke zaradi nižjega priznanega donosa na sredstva. Agencija za energijo je namreč zaradi blažitve posledic epidemije priznani donos na regulativno bazo sredstev za leto 2020 znižala s 5,26 na 4,13 %. Elektro Ljubljana je posledično realiziral za 4,5 mio EUR manj prihodkov, kot bi jih sicer.

Čisti dobiček Elektra Ljubljana je bil v letu 2020 nižji za 2,6 mio EUR glede na predhodno leto in za 1,6 mio EUR glede na planiranega. Nižji dobiček je predvsem posledica znižanja reguliranega donosa. Čisti prihodki od prodaje so bili realizirani v višini 82,2 mio EUR in so bili od doseženih v letu 2019 nižji za 4,6 mio EUR oz. za 5,3 %. Vsi poslovni odhodki v letu 2020 so znašali 86,1 mio EUR in so bili za 0,1 % nižji kot predhodno leto. Stroški materiala so znašali 9,9 mio EUR. V primerjavi z letom 2019 so bili nižji za 1,1 mio EUR oz. za 9,8 %., od načrtovanih pa so bili višji za 6,1 %. Odstopanje je v največji meri posledica odstopanja stroškov materiala za lastne investicije in za elektromontažne storitve za trg. Stroški storitev v višini 12,5 mio EUR so bili od realiziranih v predhodnem letu nižji za 549 tisoč EUR oz. za 4,2 %, v primerjavi z načrtovanimi pa so bili višji za 4,9 %. Odmik je v največjem delu posledica odstopanja stroškov tujih storitev pri opravljanju storitev za trg.

Stroški dela, ki so v letu 2020 znašali 34,2 mio EUR, so bili v največji meri zaradi novega načina izkazovanja refundiranih stroškov dela po bruto načelu, izplačila kriznega dodatka in spremenjenih osnov za izplačilo določenih prejemkov iz zaposlitve za 4,1 % višji kot v predhodnem letu in za 1,5 % višji, kot so bili načrtovani.

Investicije so bile realizirane v višini 35,8 mio EUR in so plan dosegle 97,9-odstotno. V primerjavi z realizacijo predhodnega leta so bila vlaganja v letu 2020 nižja za 9,9 %. Nižja realizacija na investicijskem delu je namenska, saj družba v letu 2021 zaradi nižje omrežnine iz znižanega donosa pričakuje manj razpoložljivih likvidnih sredstev, kot pa jih je načrtovala ob planiranju investicij. Družba Elektro Ljubljana je imela konec leta 2020 zaposlenih 858 oseb, 12 več kot 31. decembra 2019.

Donos na kapital (ROE) je dosegel 3,47 % in je bil za 0,9 odstotne točke manjši kot leta 2019. V primerjavi z letom 2019 se je donosnost sredstev (ROA) znižala za 0,6 odstotne točke. ROA je v letu 2020 znašal 2,2 % in je bil primarno zaradi znižanja reguliranega donosa zaradi epidemije covida-19 manjši, kot je bil načrtovan (v višini 2,6 %) in kot je pričakoval upravljavec kapitalskih naložb države SDH (v višini 2,7 %). OPEX na distribuirano električno energijo se je v letu 2020 nekoliko povečal, kar je predvsem posledica zmanjšanja distribuirane količine električne energije zaradi covida-19 in povečanja stroškov dela. V letu 2020 so se stroški dela glede na predhodno leto povečali tudi zaradi spremembe v računovodskem izkazovanju refundiranih nadomestil, ki se po novem ne izkazujejo več le na terjatvah in obveznostih, ampak tudi med stroški dela in v enaki višini med prihodki.

Kazalniki kakovosti oskrbe SAIDI, SAIFI in MAIFI so bili v letu 2020 nižji kot predhodno leto, delež izgub na distribuirano električno energijo pa se je malenkost povečal, a je bil še vedno nižji od priznanega.

Boljša učinkovitost poslovanja na področju kakovosti oskrbe in na področju izgub glede na priznano je tako tudi v letu 2020 pozitivno vplivala na realizirane prihodke.

Glavni cilji in poslovne usmeritve v prihodnje

Družba Elektro Ljubljana, d. d., načrtuje, da bo leto 2021 zaključila s celotnim čistim poslovnim izidom v višini 12,5 mio EUR.

Osnova za pripravo plana investicij za naslednja tri leta sta veljavni Naložbeni načrt distribucijskega operaterja električne energije v Republiki Sloveniji za triletno obdobje od leta 2019 do 2021 in Razvojni načrt za desetletno obdobje na območju podjetja Elektro Ljubljana za obdobje od 2019 do 2028. Investicijska vlaganja so za obdobje 2021–2023 načrtovana v višini 37,3 mio EUR leta 2021, 39 mio EUR leta 2022 in 41 mio EUR leta 2023.

Strateške usmeritve

- V vlogi distribucijskega operaterja zagotavljati kakovostno in zanesljivo oskrbo z električno energijo vsem uporabnikom na območju družbe na okolju prijazen in varen način;
- trajnostno obratovanje, vzdrževanje in razvoj učinkovitega distribucijskega sistema električne energije;
- zagotavljati tehnološko napredno distribucijsko omrežje in dolgoročno zmogljivost sistema za zadovoljitev razumnih potreb gospodarstva in prebivalstva po distribuciji električne energije;
- upoštevati socialne in okoljske vidike poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe;
- povečevati vrednost družbe in izpolnjevati pričakovanja delničarjev in drugih deležnikov;
- ustvarjati delovno okolje, v katerem imajo zaposleni možnost razviti in uveljaviti svoje sposobnosti.

Strateški cilji

- Učinkovitost delovanja in krepitev položaja družbe;
- odgovorno upravljanje sredstev družbe;
- zagotavljanje najboljšega možnega servisa za dobavitelje električne energije in uporabnike sistema ter odgovornost do zaposlenih in delničarjev;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje ter razvoj distribucijskega sistema;
- intenzivno posodabljanje omrežja in povečevanje njegove robustnosti – odpornosti proti naravnim ujmam;
- vzdrževanje, usmerjeno v doseganje primerljive zanesljivosti in kakovosti oskrbe na celotnem oskrbnem območju družbe Elektro Ljubljana, d. d.;
- zagotavljati dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema in razvijati infrastrukturo za podporo naprednim storitvam;
- zagotavljati pogoje za razvoj obnovljivih virov in proizvodnjo z visokim izkoristkom;
- zaposlenim omogočiti kreativna delovna mesta;
- pridobitev visoke stopnje znanja in izobrazbe za zaposlene zaradi učinkovitega izvajanja distribucijske dejavnosti in doseganja strateških ciljev podjetja.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

ELEKTRO MARIBOR, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor
Št. zaposlenih: 834
Lastniški delež RS: 79,86 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupino Elektro Maribor, ki je nastala leta 2011 z izčlenitvijo dela družbe Elektro Maribor, d. d., sestavljajo obvladujoča družba Elektro Maribor, d. d., in dve odvisni družbi Energija plus, d. o. o., in OVEN Elektro Maribor, d. o. o., ki sta v 100-odstotni lasti obvladujoče družbe. Glavna dejavnost družbe Energija plus, d. o. o., je nakup in prodaja energentov (električne in toplotne energije ter prodaja plina in peletov). V zaključni fazi je postopek povezovanja HSE, d. o. o., in Energije plus, d. o. o. Glavna dejavnost družbe OVEN Elektro Maribor, d. o. o., je proizvodnja električne energije v malih hidroelektrarnah in fotonapetostnih elektrarnah. Družba Elektro Maribor izvaja delegirane storitve GJS distribucijskega operaterja.

RTP Dobrava, foto: arhiv Elektra Maribor, d. d.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	79,86
PIVOVARNA LAŠKO UNION, D. O. O.	5,76
AMPELUS HOLDING LIMITED	3,29
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	1,62
COLLIS PLUS, D. O. O.	0,90

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	4,06	5,43	6,31
ROA PRED DAVKI	2,86	3,84	4,48
EBITDA MARŽA	17,87	19,54	22,65
EBIT MARŽA	6,22	8,12	10,24
NETO DOLG/EBITDA	1,02	0,88	0,76
FINANČNI VZVOD	1,42	1,42	1,41

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	–	–	–
DENARNA SREDSTVA	13.927.196	11.524.296	11.129.065
SKUPAJ SREDSTVA	429.040.154	419.418.011	404.016.449
KAPITAL	301.873.974	296.215.772	287.170.547
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	44.067.285	39.450.002	33.896.445
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	40.212.152	41.918.486	40.797.919

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	173.464.076	173.307.896	153.363.632
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	199.403.632	196.888.513	177.757.849
ODPISI VREDNOSTI	23.220.839	22.497.251	22.067.493
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	10.693.866	14.021.539	15.218.892

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

ELEKTRO MARIBOR, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROA (v %)	2,65	3,50
EBITDA marža (v %)	39,33	41,70
Neto finančni dolg/EBITDA	1,20	1,18
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	54,29	52,10
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	73.599,95	76.700,00
ROE skupine (v %)	3,58	4,55
Strateška merila		
SAIDI (minute/uporabnika/leto)	56,22	45,00
Delež izgub na distribuirano EE (v % na leto)	4,83	4,75
OPEX na distribuirano EE (EUR/MWh/leto)	21,45	19,20
SAIFI (število prekinitev/uporabnika/leto)	1,68	1,10
MAIFI (število kratkotrajnih prekinitev/uporabnika/leto)	10,99	8,20

Informacija o poslovanju skupine Elektro Maribor

V letu 2020 so poslovanje družbe Elektro Maribor zaznamovali izjemni izzivi. Med največje sodijo intenzivne vremenske ujme v prvem in tretjem četrtletju, sprememba regulacije dejavnosti, naraščanje potreb uporabnikov, še posebej pa epidemija covida-19.
Če v letu 2020 ne bi prišlo do spremembe v regulaciji dejavnosti distribucije (znižanje priznanega donosa s 5,26 na 4,13 %), bi družba iz naslova priznanega donosa na sredstva realizirala za 3,5 mio EUR višji poslovni izid iz poslovanja. Nižji so bili tudi finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini zaradi zagotovitve višje stopnje likvidnosti odvisne družbe v zahtevnih epidemijskih razmerah in povečanja kapitalske ustreznosti za predvidene zahtevnejše investicije. Zaradi bistvenih zunanjih vplivov na poslovanje je družba pripravila rebalans Letnega poslovnega načrta za leto 2020 (v nadaljevanju rebalans), v katerem je upoštevala do tedaj znane zunanje vplive na poslovanje družbe in načrtovala ukrepe za zmanjšanje negativnih vplivov na poslovanje družbe. Po sprejetju rebalansa je v drugi polovici leta 2020 prišlo do novega vala epidemije.

Skupina Elektro Maribor je v letu 2020 ustvarila čisti poslovni izid v višini 10,7 mio EUR, kar je skladno z rebalansom poslovnega načrta, glede na preteklo leto pa je čisti poslovni izid skupine nižji za 23,7 %.

Čisti prihodki od prodaje so v letu 2020 znašali 173,5 mio EUR in so skoraj enaki glede na preteklo leto (višji za 156 tisoč EUR).

Vsi stroški in odhodki skupine so v letu 2020 znašali 187,6 mio EUR in so za 3,4 % višji glede na preteklo leto. Glede na načrtovane stroške in odhodke so višji predvsem poslovni stroški (stroški materiala in storitev) in odhodki.

Investicijska vlaganja skupine Elektro Maribor so v letu 2020 znašala 33,5 mio EUR, kar je za 2,7 % več glede na preteklo leto. Največji delež (94-odstotni) v strukturi investicijskih vlaganj predstavljajo vlaganja obvladujoče družbe Elektro Maribor. Bilančna vsota skupine na dan 31. decembra 2020 znaša 429,0 mio EUR in je za 2,3 % višja glede na stanje v preteklem letu. V strukturi sredstev prevladujejo dolgoročna sredstva. Struktura se z leti bistveno ne spreminja.

Skupina Elektro Maribor je imela na dan 31. decembra 2020 zaposlenih 834 delavcev, kar je za dva več kot 31. decembra 2019.

Zlasti zaradi spremenjene regulacije dejavnosti v letu 2020 in drugih navedenih zunanjih vplivov niso bila izpolnjena pričakovanja SDH iz LNU 2020, razen kazalnik CAPEX v čistih prihodkih od prodaje, pri katerem je družba presegla pričakovanja za 2,2 odstotne točke. Nedoseganje navedenih pričakovanj, razen kazalnika CAPEX v čistih prihodkih od prodaje, je bilo predvideno tudi v rebalansu.

Kazalniki LNU 2020 so bili namreč sprejeti še pred epidemijo koronavirusne bolezni ter ukrepi in spremembami, povezanimi z njo.

V letu 2020 so se izgube električne energije nekoliko povečale v primerjavi z letom pred tem, na kar je pomembno vplivalo spremenjeno razmerje med odjemom na srednji in odjemom na nizki napetosti v času

epidemije. Dosežen delež izgub v višini 4,83 % je bil nižji tistega, ki ga je priznala agencija, in je za leto 2020 znašal 4,99 %. Na obseg izgub vplivajo tudi specifičnosti oskrbnega območja, za katero je značilna večja razpršenost poseljenosti. Posledično je na območju družbe povprečna dolžina omrežja na uporabnika kar za 16 % večja kot drugje v Sloveniji.

Glavni cilji skupine in poslovne usmeritve v prihodnje

Družba Elektro Maribor za leto 2021 načrtuje čisti dobiček v višini 12,3 mio EUR, kar je za 1,9 mio EUR oziroma za 18 % več glede na doseženega v letu 2020. V družbi z investicijskimi vlaganji načrtno povečujejo jakost, naprednost, robustnost in spoznavnost omrežij z novimi in rekonstruiranimi vodi in napravami in s tem zasledujejo cilj, da so investicijska vlaganja skladna s potrebami uporabnikov ter zahtevami standardov kakovosti in zanesljivosti oskrbe z električno energijo. V letu 2021 bodo realizirali investicijska vlaganja v višini 32 mio EUR. Intenzivno dinamiko investicijskih vlaganj bodo nadaljevali tudi v letih 2022 in 2023.

Strateške usmeritve

- V vlogi distribucijskega operaterja zagotavljati kakovostno in zanesljivo oskrbo z električno energijo vsem uporabnikom na območju družbe na okolju prijazen in varen način;
- trajnostno obratovanje, vzdrževanje in razvoj učinkovitega distribucijskega sistema električne energije;
- zagotavljati tehnološko napredno distribucijsko omrežje in dolgoročno zmogljivost sistema za zadovoljitev razumnih potreb gospodarstva in prebivalstva po distribuciji električne energije;
- upoštevati socialne in okoljske vidike poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe;
- povečevati vrednost družbe in izpolnjevati pričakovanja delničarjev in drugih deležnikov;
- ustvarjati delovno okolje, v katerem imajo zaposleni možnost razviti in uveljaviti svoje sposobnosti.

Strateški cilji

- Učinkovitost delovanja in krepitev položaja družbe,
- odgovorno upravljanje sredstev družbe,
- zagotavljanje najboljšega možnega servisa za dobavitelje električne energije in uporabnike sistema ter odgovornost do zaposlenih in delničarjev,
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje ter razvoj distribucijskega sistema,
- intenzivno posodabljanje omrežja in povečevanje njegove robustnosti – odpornosti proti naravnim ujmam,
- vzdrževanje, usmerjeno v doseganje primerljive zanesljivosti in kakovosti oskrbe na celotnem oskrbnem območju družbe Elektro Maribor, d. d.,
- zagotavljati dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema in razvijati infrastrukturo za podporo naprednim storitvam,
- zagotavljati pogoje za razvoj obnovljivih virov in proizvodnjo z visokim izkoristkom,
- zaposlenim omogočiti kreativna delovna mesta,
- pridobitev visoke stopnje znanja in izobrazbe za zaposlene zaradi učinkovitega izvajanja distribucijske dejavnosti in
- doseganja strateških ciljev podjetja.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

ELEKTRO PRIMORSKA, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Erjavčeva ulica 22, 5000 Nova Gorica
Št. zaposlenih: 525
Lastniški delež RS: 79,68 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupino Elektro Primorska so na dan 31. decembra 2020 sestavljali Elektro Primorska, d. d., kot obvladujoča družba, E 3, d. o. o., kot odvisna družba v 100-odstotni lasti matične družbe in družba Knešca, d. o. o., ki je bila v 47,27-odstotni lasti družbe E 3, d. o. o., kot pridružena družba. V začetku leta 2021 je prišlo do transakcije prodaje 100-odstotnega deleža družbe E 3, d. o. o. (vključno s 47,27-odstotnim deležem v družbi Knešca, d. o. o.), družbi Petrol, d. d. Posledično je družba E 3, d. o. o., v konsolidacijo v letu 2020 vključena kot ustavljeno poslovanje.

Družba Elektro Primorska, d. d., izvaja regulirane storitve gospodarske javne službe distribucijskega operaterja.

Foto: izolacija daljnovodov, arhiv Elektro Primorska, d. d.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last.(%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	79,68
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D .D.	5,98
HOTEL MRAK, D. O. O.	2,75
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	2,00
AMPELUS HOLDING LIMITED	1,28

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	3,82	5,67	5,07
ROA PRED DAVKI	2,58	3,81	3,44
EBITDA MARŽA	14,47	15,84	16,05
EBIT MARŽA	4,55	6,43	6,36
NETO DOLG/EBITDA	1,49	1,44	1,25
FINANČNI VZVOD	1,49	1,48	1,49

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	–	82.979	4.001.343
DENARNA SREDSTVA	1.837.633	2.965.633	3.724.692
SKUPAJ SREDSTVA	254.335.881	247.522.476	241.791.893
KAPITAL	170.699.728	167.372.061	161.853.771
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	41.706.256	45.438.193	26.841.667
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	41.929.896	34.712.222	36.422.050

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	36.754.101	39.599.431	122.815.658
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	49.477.414	50.319.169	133.109.739
ODPISI VREDNOSTI	13.371.996	12.867.841	12.899.783
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	6.236.188	8.185.293	7.028.020

Opomba: Podatki izkaza finančnega položaja in izkaza uspeha vključujejo ustavljeno poslovanje E 3, d. o. o., v letu 2020 in primerjalno v letu 2019.

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

ELEKTRO PRIMORSKA, d. d. (družba)	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROA (v %)	2,70	3,02
EBITDA marža (v %)	39,30	42,73
Neto finančni dolg/EBITDA	1,61	1,20
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	57,05	51,09
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	83.551,26	80.700,00
ROE skupine (v %)	3,68	4,15
Strateška merila		
SAIDI (minute/uporabnika/leto)	37,61	30,50
Delež izgub na distribuirano EE (v % na leto)	5,06	5,00
OPEX na distribuirano EE (EUR/MWh/leto)	27,38	23,60
SAIFI (število prekinitev/uporabnika/leto)	1,27	1,20
MAIFI (število kratkotrajnih prekinitev/uporabnika/leto)	6,71	6,90

Informacija o poslovanju skupine Elektro Primorska

Skupina Elektro Primorska je poslovno leto 2020 zaključila s čistim dobičkom v višini 6,2 mio EUR oziroma s čistim poslovnim izidom poslovnega leta v višini 5,5 mio EUR, kar je manj od načrtovanega in od doseženega v letu 2019, predvsem zaradi epidemije covida-19 v letu 2020 in ukrepov za njeno blažitev (Agencija za energijo je za blažitev posledic epidemije znižala priznani donos na sredstva s 5,26 na 4,13 %). V letu 2020 so skupni prihodki skupine iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja znašali 146,0 mio EUR (2019: 149,0 mio EUR), kar je za 3,0 mio EUR oziroma za 2,04 % manj kot v letu 2019. Največjo skupino prihodkov predstavljajo poslovni prihodki, in sicer v višini 145,8 mio EUR (2019: 148,8 mio EUR), kar predstavlja 99,83 % vseh prihodkov skupine. Največji porast je bil na strani čistih prihodkov od prodaje, zlasti iz naslova prodaje električne energije hčerinskega podjetja, in realiziranih investicij v lastni režiji.

Odhodki skupine iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja v letu 2020 so znašali 139,6 mio EUR (2019: 139,7 mio EUR) in so za 182 tisoč EUR nižji kot v letu 2019. Največjo skupino odhodkov predstavljajo poslovni odhodki, in sicer v višini 139,1 mio EUR (2019: 139,3 mio EUR). Med poslovnimi odhodki pa so najvišji stroški blaga in materiala, ki predstavljajo 68,24 % vseh poslovnih odhodkov skupine in so znašali 94,9 mio EUR, kar je za 940 tisoč EUR manj od lanskih stroškov blaga in materiala.

Vrednost sredstev iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja skupine Elektro Primorska se je v letu 2020 povečala in na dan 31. decembra 2020 znaša 253,4 mio EUR, največje povečanje je bilo na strani opredmetenih osnovnih sredstev, ki znašajo 198,8 mio EUR. Med kratkoročnimi sredstvi predstavljajo največjo vrednost, poleg sredstev za prodajo, kratkoročne poslovne terjatve, ki so na dan 31. decembra 2020 znašale 6,0 mio EUR.

Kapital skupine iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja na dan 31. decembra 2020 znaša 170,7 mio EUR in se je povečal za 3,3 mio EUR glede na preteklo leto. Delež kapitala v virih sredstev skupine konec leta 2020 znaša 67,37 % in je nižji za 0,25 odstotne točke glede na preteklo leto. Dolgoročne obveznosti skupine so konec leta znašale 41,7 mio EUR in so za 3,7 mio EUR manjše kot preteklo leto, predvsem na račun zmanjšanja dolgoročnih finančnih obveznosti do bank.

V objekte, nabavo opreme in izdelavo projektne dokumentacije je bilo v letu 2020 investiranih 21,2 mio EUR oz. 106,2 % načrtovanih letnih sredstev (v letu 2019 je ta znesek znašal 19,5 mio EUR).

Pri ekonomskih in strateških merilih, določenih v LNU 2020, je razvidno negativno odstopanje poslovanja glede na plan na skoraj vseh primerjalnih segmentih. Glavni razlog za nedoseganje načrtovanega dobička je dejstvo, da je bila transakcija prodaje 100-odstotnega deleža hčerinske družbe E 3, d. o. o., družbi Petrol, d. d., zaključena v začetku leta 2021 in ne v letu 2020, kot je bilo predvideno z načrtom. Na realizacijo dobička pa je pomembno vplival tudi izpad prihodkov v višini približno 2 mio EUR, skladno z znižanjem priznanega donosa na sredstva.

Primerjalno z lanskim letom kazalnik CAPEX v čistih prihodkih od prodaje izkazuje nekoliko večjo rast zaradi večjega obsega investicij (+8,8 %) in pa nižjih realiziranih čistih prihodkov od prodaje (–6,8 %). ROA odstopa zaradi nižjega čistega poslovnega izida (–26,4 %) ob hkratnemu povečanju obsega osnovnih sredstev (+2,3 %). EBITDA marža je nižja od planirane vrednosti predvsem zaradi nižje vrednosti EBITDA (–11,3 %). Rast kazalnika neto finančni dolg/EBITD je posledica znižanja vrednosti EBITDA in ne toliko vrednosti neto dolga, ki je skoraj enak kot v letu 2019 (+1,4 %). Dodana vrednost na zaposlenega je primerljiva glede na planirane vrednosti v LNU in na realizirane v letu 2019, je pa opazen vpliv spremenjenega načina knjiženja covidnih refundacij pri stroških dela (bruto princip).

Kazalnika SAIDI in SAIFI sta nekoliko slabša zaradi dogodkov v marcu in avgustu, ki so bili kot sekundarni izpadi posledica vremenskih pojavov, družbi pa ni uspelo uveljaviti kriterija povezave z višjo silo. Dosežene izgube električne energije: relativna vrednost izgub je višja kot predhodni dve leti, a še vedno nižja kot referenčne vrednosti relativnih izgub, ki jih predpisuje Agencija za energijo. Izgube so višje zaradi spremembe strukture odjema. Povečan je bil odjem na nizki napetosti (gospodinjstva) in zmanjšan odjem na srednji napetosti (poslovni odjem).

Glavni cilji skupine in poslovne usmeritve v prihodnje

Družba Elektro Primorska, d. d., načrtuje v letu 2021 čisti poslovni izid v višini 6,9 mio EUR. Potrjen načrt razvoja distribucijskega omrežja električne energije v Republiki Sloveniji za desetletno obdobje od leta 2019 do leta 2028 za geografsko območje oskrbe Elektra Primorska, d. d., za leto 2021 po osnovni varianti predvideva 16,0 mio EUR investicijskih vlaganj v energetsko infrastrukturo. Elektro Primorska za leto 2021 načrtuje 20,0 mio EUR investicijskih vlaganj.

Strateške usmeritve

- Razvoj omrežja, podpora inovacijam in tržne dejavnosti,
- razvoj kadrov, družbena odgovornost in varovanje okolja,
- krepitev sodelovanja z elektrodistributerji in drugimi deležniki v industriji,
- stroškovna učinkovitost.

Strateški cilji

- Vpeljava celovitega sistema razvoja kadrov,
- razvoj odlične organizacije,
- vpeljava celovitega upravljanja sredstev,
- učinkovita izvedba del in nadzor nad njihovim izvajanjem,
- obnova/prenova distribucijske mreže,
- optimizacija poslovanja z uvedbo novega ERP,
- obvladovanje izgub električne energije,
- obvladovanje razpršenih virov,
- zanesljivost in varnost obratovanja omrežja,
- stroškovna učinkovitost izvajanja distribucije,
- učinkovito obvladovanje financ,
- zagotavljanje pričakovanega donosa na kapital,
- digitalizacija poslovnih procesov.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

GEN ENERGIJA, D. O. O.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Vrbina 17, 8270 Vrbina
Št. zaposlenih: 1.159
Lastniški delež RS: 100,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina GEN proizvaja električno energijo in z njo trguje na energetskem trgu RS ter energetskih trgih vzhodne in srednje Evrope in Balkana. Trgovanje z električno energijo je koncentrirano v družbi GEN-I, d. o. o., ki je v 50-odstotni neposredni lasti družbe GEN energija, d. o. o. (GEN ali družba), ki je matična družba Skupine GEN.

Družba ima (i) 100-odstotni lastniški delež v družbah Savske elektrarne Ljubljana, d. o. o. (SEL), in Termoelektrarna Brestanica, d. o. o. (TEB), (ii) 50-odstotni lastniški delež v Nuklearni elektrarni Krško, d. o. o. (NEK), katere upravljanje je določeno z Meddržavno pogodbo med RS in Republiko Hrvaško, (iii) 12,6-odstotni lastniški delež v družbi Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d. o. o. (HESS), skupaj s TEB in SEL pa 51-odstotnega, (iv) 10-odstotni delež v družbi Srednjesavske elektrarne, d. o. o., skupaj s SEL pa 40-odstotnega, in (v) 25-odstotni lastniški delež v družbi GEN-EL, d. o. o., ki ima v lasti 50-odstotni delež v družbi GEN-I, d. o. o.

Fotografija: arhiv GEN (avtor: Urban Štebljaj)

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	100,00

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	9,06	7,11	5,98
ROA PRED DAVKI	6,72	5,15	4,23
EBITDA MARŽA	6,58	4,57	3,67
EBIT MARŽA	3,92	2,83	2,12
NETO DOLG/EBITDA	–0,53	0,07	–0,11
FINANČNI VZVOD	1,35	1,35	1,41

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	119.544.757	98.296.223	103.721.702
DENARNA SREDSTVA	119.683.230	74.537.115	72.774.668
SKUPAJ SREDSTVA	1.223.555.380	1.158.885.843	1.157.011.560
KAPITAL	912.480.438	859.835.945	818.694.892
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	131.085.060	122.852.374	129.830.395
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	179.989.882	145.251.498	184.670.405

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	2.159.914.241	2.215.696.712	2.370.055.399
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	2.192.160.313	2.244.510.407	2.375.306.269
ODPISI VREDNOSTI	58.334.003	38.969.929	36.626.168
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	64.189.084	48.487.641	40.660.712

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

GEN energija, d. o. o.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	7,24	6,00
EBITDA marža (v %)	6,58	4,91
Bruto marža (v %)	12,50	11,51
Neto finančni dolg/EBITDA	–0,53	0,22
Kratkoročni koeficient	2,46	2,11
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	185.224,00	156.000,00
Strateška merila		
Zagotavljanje zanesljivega in varnega obratovanja NEK	1,00	1,00
Obnova in povečanje proizvodnih kapacitet	3.615,00	3.592,00
Obnova in povečanje proizvodnih kapacitet – indeks na preteklo leto	107,04	107,88
Dosežena povprečna stroškovna cena el. energije (v EUR/MWh)	36,41	37,32
Dosežena povprečna stroškovna cena el. energije (v EUR/MWh) – indeks na preteklo leto	111,58	112,48

* Realizacija v modrem je bilančni podatek.

Skupina GEN je kljub epidemiološkim razmeram leto 2020 zaključila zelo uspešno, in sicer s 64,189 mio EUR čistega dobička, kar je za kar 33 % več kot v letu 2019. Dober rezultat je posledica pravočasnega in ustreznega odziva na epidemijo ter sinergij med proizvodnimi, trženjsko-prodajnimi in razvojno-investicijskimi dejavnostmi Skupine GEN. K uspešnem letu je pripomoglo neremontno leto v NEK, ki je zagotovilo višjo letno proizvodnjo energije in manj stroškov nabave nadomestne električne energije. Skupina je z učinkovitim poslovanjem optimalno izkoristila stanje in dogajanja na trgu z elektriko ter se prilagodila naravnim danostim, predvsem podpovprečni hidrologiji.

Proizvodne enote družb, vključenih v Skupino GEN, so skupaj proizvedle 3674 GWh električne energije, kar presega načrtovano proizvodnjo za 1 %. Hidroelektrarne so obratovale zanesljivo in kljub podpovprečni hidrologiji proizvedle 595 GWh električne energije.

NEK je v letu 2020 obratoval stabilno, varno in večino časa s polno močjo ter proizvedel 6041 GWh električne energije, od katerih skladno z Meddržavno pogodbo o NEK pripada GEN oziroma Republiki Sloveniji polovica, torej 3020 GWh. Dosežena proizvodnja je rezultat kakovostno opravljenega remonta leta 2019, skrbnega obratovalnega nadzora in premišljenega vzdrževanja ter hidrologije in dobrega termodinamičnega izkoristka elektrarne, povezanega z njo. Uspeh NEK je tudi odraz velike zavzetosti zaposlenih ter učinkovitega in proaktivnega odziva na epidemijo covida-19.

Skupina je svojo vlogo pri zagotavljanju stabilnosti sistema z zanesljivimi zagoni potrdila tudi TEB. V letu 2020 je za potrebe balansiranja sistema zagotovila 27 zagonov, cene zemeljskega plina pa so omogočale nadplansko obratovanje tudi za potrebe trga.

V tržno-prodajnem delu se je Skupina GEN-I uspešno odzvala na zahtevne tržne razmere in ključno prispevala k ekonomsko učinkovitemu obvladovanju tveganj. Takoj po razglasitvi epidemije je kot edini dobavitelj vsem gospodinjskim odjemalcem in malim poslovnim odjemalcem za tri mesece za 15 odstotkov znižala ceno električne energije.

V prvi polovici leta 2020 je Skupina GEN-I prvič presegla 25-odstotni tržni delež na celotnem maloprodajnem trgu in ostaja največji dobavitelj elektrike v Sloveniji. V letu 2020 je Skupina GEN-I na trg prodrla z novo blagovno znamko Brezogljična energija, ki povezuje brezogljično proizvodnjo in predvideni investicijski projekt JEK2 s prodajo električne energije.

V družbah, vključenih v Skupino GEN, je kar 98,6 % vse električne energije proizvedene iz nizkoogljičnih trajnostnih in obnovljivih virov – jedrske in vodne energije. Cilji razogljičenja elektroenergetskega sistema in doseganja vedno višje stopnje energetske uvozne odvisnosti Slovenije ter pomanjkanje električne energije v širši regiji potrjujejo potrebo po gradnji drugega bloka jedrske elektrarne JEK 2.

Strateški cilji Skupine GEN

PROIZVODNI VIRI

- Začetek gradnje drugega bloka jedrske elektrarne z dokončanjem leta 2030.
- Učinkovita izvedba vseh potrebnih nadgradenj v NEK, uspešno izveden desetletni varnostni pregled ter podaljšanje obratovalne dobe NEK vsaj do leta 2043.
- Razvoj vodnih virov na Savi, z dokončanjem HE Mokrice do leta 2025 ter izgradnjo prvih treh hidroelektrarn na srednji Savi, HE Suhadol, HE Renke in HE Trbovlje, do leta 2035.
- Nadaljevanje zamenjave plinskih blokov v TEB z izgradnjo sedmega plinskega bloka do leta 2021.
- Razvoj poslovnih modelov mikroproizvodnje, shranjevanja energije in distribucije.

NARAVNI KAPITAL

- Blaženje podnebnih sprememb z usmeritvijo v nizkoogljične vire za današnjo in prihodnjo oskrbo z električno energijo.
- Ohranjanje biotske raznovrstnosti s primernim obratovanjem energetskih objektov, s čimer dosegajo najmanjši možni okoljski odtis.
- Ohranjanje naravnih površin z izborom optimalne mešanice trajnostnih virov za prihodnjo energetsko oskrbo, ki s čim manjšim posegom v prostor ne predstavljajo trajnega degradiranja okolja.

FINANČNI KAPITAL

- Ohranjanje donosnosti Skupine GEN na konkurenčni ravni, upoštevajoč sistemski pomen skupine za Slovenijo.
- Zagotavljanje razvoja z lastnimi viri ter skupaj s partnerji na finančno vzdržen način za stabilno, trajnostno in dolgoročno delovanje skupine.

ČLOVEŠKI VIRI

- Ohranjanje najvišjih standardov osebne integritete kot predpogoj varnosti.
- Zagotavljanje jedrskih znanj v celotni hierarhiji in predvsem v vodstvu krovne družbe v Skupini GEN kot predpogoj za varno obratovanje.
- Zagotavljanje najsodobnejših sistemov vodenja in nadzora energetskih objektov ter izobraževanja upravljalcev energetskih sistemov.

RAZVOJ IN OHRANJANJE ZNANJ

- Sistematično načrtovanje nasledstev za poslovodstva v Skupini GEN.
- Zagotavljanje ustreznih oblik prenosa znanj, vključno z digitalizacijo dokumentacije, baz podatkov in postopkov.
- Sistematično izvajanje notranjih in zunanjih programov usposabljanja skladno z najvišjimi standardi, vključno s treningi na simulatorjih.
- Nadaljnji razvoj funkcij trgovanja in prodaje znotraj Skupine GEN, s čimer bosta ti funkciji v celoti obvladovani na ravni skupine.

ODNOS DO DRUŽBENEGA OKOLJA

- Transparentno in odprto delovanje družb v skupini ter zagotavljanje obveščenosti o delovanju Skupine GEN za vse deležnike.
- Krepitev razumevanja in znanja različnihdeležniških skupin o pomembnih vidikih električne energije.
- Vzpostavitev tesnega sodelovanja z lokalnim okoljem na vseh proizvodnih lokacijah z ohranjanjem in razvojem delovnih mest z visoko dodano vrednostjo ter s partnerskim sodelovanjem z lokalnimi ponudniki in izvajalci storitev.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	DA
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	NE

HSE, D. O. O.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 3.151
Lastniški delež RS: 100,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina HSE je ena od dveh največjih elektroenergetskih skupin v Sloveniji, največji proizvajalec in prodajalec električne energije iz lastnih, domačih virov na veleprodajnem trgu v Sloveniji ter največji slovenski proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov. Med druge dejavnosti skupine sodijo pridobivanje lignita, zagotavljanje sistemskih storitev, potrebnih za delovanje elektroenergetskega sistema v Sloveniji, ter vodenje in izvedba energetskih in okoljskih projektov.

Skupino HSE v Sloveniji sestavljajo poleg matične družbe HSE, d. o. o., še Dravske elektrarne Maribor, d. o. o. (DEM), Soške elektrarne Nova Gorica, d. o. o. (SENG), Srednjesavske elektrarne, d. o. o., Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d. o. o. (HESS), ki se zaradi 49-odstotnega deleža ne konsolidirajo, Termoelektrarna Šoštanj, d. o. o. (TEŠ), HSE – Energetska družba Trbovlje, d. o. o., skupina Premogovnik Velenje (PV), HSE Invest, d. o. o., in RGP, d. o. o. Mednarodno mrežo skupine HSE sestavljajo še tri družbe (HSE Balkan Energy, d. o. o., HSE Mak Energy DOOEL, HSE BH, d. o. o.) in ena podružnica (HSE Praga) v tujini.

ČHE Avče, foto: arhiv HSE

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	100,00

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	–16,37	4,01	–0,08
ROA PRED DAVKI	–8,16	2,05	–0,04
EBITDA MARŽA	10,03	9,21	8,51
EBIT MARŽA	–7,35	4,25	2,02
NETO DOLG/EBITDA	3,09	4,25	5,37
FINANČNI VZVOD	2,07	1,95	1,96

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	12.310.346	12.602.021	13.013.546
DENARNA SREDSTVA	78.473.024	42.517.599	83.510.529
SKUPAJ SREDSTVA	1.865.305.533	2.073.747.513	2.134.733.707
KAPITAL	900.395.852	1.064.640.823	1.091.245.475
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	599.997.351	670.146.495	701.239.239
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	264.231.209	254.702.015	269.332.736

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	1.837.247.832	1.710.574.972	1.471.965.221
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	1.873.849.258	1.743.654.723	1.506.208.339
ODPISI VREDNOSTI	325.551.463	86.517.293	97.686.938
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	–184.179.380	29.727.980	–11.802.603

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

Skupina HSE	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila*		
ROE (v %)	–18,75	4,52
EBITDA marža (v %)	10,03	9,58
Bruto marža (v %)	25,67	27,09
Neto finančni dolg/EBITDA	3,09	3,39
Kratkoročni koeficient	1,29	1,05
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	108.092,04	98.085,00
Strateška merila		
Obnova in povečanje proizvodnih kapacitet – realizacija (v GWh)	7.627,00	7.492,00
Obnova in povečanje proizvodnih kapacitet – indeks na preteklo leto	106,60	104,63
Dosežena povprečna stroškovna cena el. energije (v EUR/MWh)	44,92	50,84
Dosežena povprečna stroškovna cena el. energije (v EUR/MWh) – indeks na preteklo leto	104,70	112,94
Ustvarjanje zadostnega operativnega denarnega toka v skupini HSE za redno servisiranje zapadlih finančnih obveznosti v skupini HSE	124.369.395,00	125.310.283,00

* Pri določenih ekonomskih merilih prihaja do manjše razlike med vrednostjo, ki je prikazana v letnem poročilu družbe, in vrednostjo, izračunano po enotni metodologiji, ki jo za družbe v upravljanju uporablja SDH.

Komentar poslovanja v letu 2020

Osnovno poslovanje skupine je bilo v letu 2020 zelo uspešno. Skupina je dosegla rekordne čiste prihodke od prodaje in EBITDA ter tretjo največjo proizvodnjo električne energije v zgodovini (7.627 GWh), od tega kar 52 % iz obnovljivih virov energije (OVE). Skupina je ohranila status največjega proizvajalca električne energije v Sloveniji. Proizvedla je 66 % vse električne energije in več kot 70 % »zelene« električne energije v Sloveniji.

Skupna vrednost investicij skupine je znašala 42,8 mio EUR, kar je za 4,5 % več kot leto poprej. Število zaposlenih v skupini se je glede na leto poprej za malenkost povečalo. Skupna zadolženost se je znižala za cca. 66 mio EUR, na 671 mio EUR.

Kljub dobremu poslovanju matične družbe je skupina konec leta zaradi slabega poslovanja nekaterih podrejenih družb morala napraviti za 245 mio EUR oslabitev. Glavnina se je nanašala na slabitev dolgoročnih sredstev TEŠ (243,5 mio EUR). Slabitev je zlasti posledica neugodnih napovedi prihodnjega gibanja cen CO_2 kuponov oziroma pričakovanega zmanjševanja razlike med ceno električne energije in ceno CO_2 kuponov. Brez izvedenih slabitev sredstev bi skupina HSE realizirala čisti dobiček v višini 61 mio EUR.

Znotraj skupine je najbolje poslovala odvisna družba DEM (69 mio EUR prihodkov in 10 mio EUR dobička), najslabše pa družbi TEŠ (ob 239 mio EUR prihodkov kar 280 mio EUR izgube) in PV (ob 109 mio EUR prihodkov skoraj 10 mio EUR izgube). Tudi matična družba HSE je zaradi slabitev prej omenjenih naložb ob 1,87 mrd EUR poslovnih prihodkih in 107 mio EUR dobička iz poslovanja ustvarila kar 227 mio EUR čiste izgube.

Družba je v letu 2020, glede na LNU 2020 in v primerjavi z letom 2019, dosegla postavljena strateška merila. Pri ekonomskih merilih je zaradi slabitev sredstev dosegla visoko negativen ROE, prav tako je bila nižja od ciljne vrednosti iz LNU tudi bruto marža. Pri ostalih ekonomskih merilih je družba presegla tako rezultate iz leta 2019 kot tudi LNU 2020.

Pomembnejši poslovni dogodki v letu 2020

- V februarju je Vlada Republike Slovenije sprejela Nacionalni energetski podnebni načrt (NEPN).
- V oktobru je bila z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP) podpisana koncesijska pogodba za rabo vode za proizvodnjo električne energije na srednji Savi (od Ježice do Suhadola).
- V oktobru je SDH podal družbi soglasje k dokapitalizaciji PV (46,2 mio EUR) in TEŠ (149,6 mio EUR) v obliki finančnih terjatev HSE do obeh družb iz sklenjenih kreditnih pogodb.
- Zaradi odstopa in odpoklica je bilo v oktobru imenovanih pet novih članov nadzornega sveta družbe.
- V začetku novembra so družbe Plinovodi, Eles, HSE in HESS na evropski Sklad za inovacije oddale prijavo infrastrukturnega projekta zelenega plina ter združevanja sektorjev elektrike in plina SLOP2G.

- V novembru je prišlo do odpoklica dotedanjega in imenovanja novega poslovodstva družbe.
- V decembru je bila sklenjena pogodba za nakup 51 % poslovnega deleža v družbi ECE, d. o. o., in opcijskih sporazumov za nakup preostanka poslovnih deležev od Elektra Celje, d. d., in Elektra Primorska, d. d. Transakcija bo zaključena po pridobitvi soglasja Javne agencije za varstvo konkurence (AVK). S to transakcijo izvaja skupina HSE projekt vertikalne integracije in vstopa tudi na področje maloprodaje energentov in storitev za končne kupce.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje

Strateške usmeritve skupine HSE iz veljavnega razvojnega načrta skupine za obdobje 2019–2023 so:

- dvig stroškovne učinkovitosti in fleksibilnosti obstoječega proizvodnega portfelja ob varni in zanesljivi oskrbi ter izvedba pravične tranzicije premogovnih regij (s pripravo podlag in izvedbo potrebnih ukrepov ter prizadevanji za zagotovitev ustreznih javnih virov za financiranje pravičnega izhoda iz premoga);
- povečanje proizvodnih kapacitet OVE in zniževanje povprečne proizvodne cene proizvodnega portfelja;
- zmanjšanje odvisnosti od veleprodajnega trga z izvajanjem projekta vertikalne integracije ter dvig dodane vrednosti portfelja in celotne skupine HSE z novimi energetskimi produkti.

Zaradi ekstremne rasti cen CO_2 emisijskih kuponov ter ambicioznejših strateških usmeritev Evropske umije na področju zniževanja emisij toplogrednih plinov je HSE aktivno pristopil k pripravi različnih scenarijev bodočega poslovanja skupine (posebej termodivizije) ter s tem povezanih sistemskih ukrepov.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**NE**

PLINHOLD, D. O. O.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Mala ulica 5, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 145
Lastniški delež RS: 60,10 %
Lastniški delež SDH: 0,05 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Družba Plinhold, d. o. o. (Plinhold), kot obvladujoča družba skupine Plinhold je bila ustanovljena leta 2017. Nanjo je družba Geoplin, d. o. o., z oddelitvijo premoženja v skladu z delitvenim načrtom prenesla lastniški delež v družbi Plinovodi, d. o. o. (Plinovodi).

Cilj družbe Plinhold je zagotoviti dolgoročno, zanesljivo, kakovostno in gospodarno upravljanje družbe Plinovodi, neodvisnega operaterja prenosnega sistema (OPS) zemeljskega plina in lastnika celotnega slovenskega prenosnega omrežja zemeljskega plina. Razvojne usmeritve in cilji skupine Plinhold izhajajo iz temeljne dejavnosti Plinovodov, in sicer iz razvoja, gradnje in upravljanja prenosnega sistema, izvajanja prenosa zemeljskega plina, širitve sistema z omogočanjem priključitev ter dostopa do prenosnega sistema vsem zainteresiranim uporabnikom.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	60,10
PETROL, D. D.	29,70
TEB, D. O. O.	2,84
KOLIČEVO KARTON, D. O. O.	2,23
D.S.U., D. O. O.	1,02

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	4,98	3,36	1,89
ROA PRED DAVKI	3,27	2,16	1,15
EBITDA MARŽA	60,98	56,34	52,32
EBIT MARŽA	27,87	21,46	15,78
NETO DOLG/EBITDA	1,34	1,56	2,34
FINANČNI VZVOD	1,51	1,53	1,57

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	6.015.940	9.512.888	800.026
DENARNA SREDSTVA	15.547.003	14.515.994	9.682.489
SKUPAJ SREDSTVA	322.608.066	316.469.029	318.565.039
KAPITAL	213.496.990	206.684.570	202.510.216
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	58.411.790	61.654.761	65.215.149
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	19.787.753	16.010.530	15.189.310

Osnovni podatki iz izkaza poslovnega izida

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	45.171.845	43.543.569	43.890.058
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	46.959.243	44.887.436	45.567.715
ODPISI VREDNOSTI	15.545.781	15.655.283	16.652.154
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	8.696.302	5.727.908	3.259.176

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

Skupina Plinhold	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	4,14	1,70
Bruto marža (v %)	88,39	80,42
EBITDA marža (v %)	60,98	61,70
Neto finančni dolg/EBITDA	1,34	2,90
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	260.969,60	216.500,00
Prenesene količine zemeljskega plina (v GWh)	16.751,30	14.052,00
Prenesene količine zemeljskega plina – indeks na preteklo leto	105,00	117,24

Komentar poslovanja v letu 2020

Skupina Plinhold je v letu 2020 nadaljevala stabilno in uspešno poslovanje. V primerjavi z letom 2019 je dosegla rast vseh pomembnejših finančnih kategorij izkaza poslovnega izida in izkaza finančnega položaja. Dosegla je rekorden čisti dobiček, ROE, EBITDA maržo ter najugodnejše razmerje neto finančnega dolga/EBITDA v zadnjih štirih letih. Poslovni odhodki so bili na enaki ravni kot v letu 2019. Količinski kazalniki prenosa zemeljskega plina so v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 malenkost porasli. Likvidnost skupine je bila dobra. Skupina je v letu 2020 glede na LNU 2020 in v primerjavi z letom 2019 presegla večino ekonomskih meril.

Skupne zakupljene zmogljivosti za prenos zemeljskega plina na mejnih vstopnih točkah so v povprečju dosegale 53.685 MWh/dan, na izstopnih točkah v Sloveniji pa 52.062 MWh/dan. Prenesena količina zemeljskega plina je znašala 16.751 GWh in je v primerjavi z letom 2019 porasla za 5 %. Delež prenosa zemeljskega plina za domače uporabnike je znašal 57,4 % (9.614 GWh).

V letu 2020 so bile naložbe iz desetletnega razvojnega načrta realizirane v vrednosti 22,9 mio EUR, kar je bistveno več kot v letih 2019 (4,6 mio EUR) in 2018 (7,1 mio EUR). Investicijska dejavnost je v letu 2020 obsegala gradnjo prenosnih plinovodov in merilnih regulacijskih postaj (MRP) za priključitev novih uporabnikov ter pripravo dokumentacije za izvedbo projektov v naslednjih letih. V decembru 2020 je bil zgrajen prenosni plinovod Vodice–TE-TOL. Pridobljeno je bilo uporabno dovoljenje in opravljeno zaplinjenje MRP Dobruška vas in MRP Velika Polana. Priprava dokumentacije je potekala na projektih M6 Ajdovščina–Lucija, R42/1 Anže–Brestanica, R15/1 Pince–Lendava–Kidričevo oziroma na celotnem projektu skupnega interesa (PCI projekt) plinskega koridorja Madžarska–Slovenija–Italija.

Nadrejena družba Plinhold ni ustvarila čistih prihodkov od prodaje, stroški storitev so znašali slabih 50 tisoč EUR, finančni prihodki (izplačane dividende Plinovodov) 2 mio EUR in čisti poslovni izid 1,94 mio EUR.

Glavni cilji in usmeritve

Strateške smernice skupine so:

- povečanje uporabe in prenosa plinov,
- trajnostna rast in razvoj,
- vzpostavitev in okrepitev mednarodnih povezav,
- povezovanje znotraj verige vrednosti,
- uvajanje sodobnih energetskih rešitev.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	DA
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	NE

PETROL, D. D., LJUBLJANA

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Dunajska cesta 50, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 4.054
Lastniški delež RS: 10,82 %
Lastniški delež SDH: 12,68 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Petrol, d. d., je največja slovenska energetska družba, največji slovenski uvoznik, eno največjih slovenskih podjetij po prihodkih in ena največjih slovenskih trgovskih družb. Poslovno dejavnost družbe predstavlja trgovanje z naftnimi derivati, plinom in ostalimi energenti. Petrol, d. d., trguje tudi z blagom za široko porabo in s storitvami, s katerimi ustvarja skoraj 20 % prihodka. Družbo odlikujeta močan tržni in finančni položaj ter razvejana in sodobna maloprodajna mreža, kar je njena absolutna konkurenčna prednost. Družba Petrol, d. d., s svojo poslovno dejavnostjo trgovanja z naftnimi derivati, plinom in ostalimi energenti na slovenskem trgu dosega skoraj v vseh segmentih vodilni tržni delež.

Fotografija: arhiv Petrola, d. d.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
CLEARSTREAM BANKING SA – FIDUCIARNI RAČUN	13,69
SDH, D.D.	12,68
REPUBLIKA SLOVENIJA	10,82
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	8,27
OTP BANKA D.D. – CLIENT ACCOUNT – FIDUCIARNI RAČUN	6,81

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	10,44	16,31	15,40
ROA PRED DAVKI	4,68	7,08	6,59
EBITDA MARŽA	5,27	4,47	4,24
EBIT MARŽA	2,88	2,89	2,93
NETO DOLG/EBITDA	1,87	1,79	1,54
FINANČNI VZVOD	2,17	2,29	2,32

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	14.171.509	8.231.539	11.323.986
DENARNA SREDSTVA	88.674.952	41.730.269	58.740.743
SKUPAJ SREDSTVA	1.792.078.451	1.859.593.929	1.730.815.692
KAPITAL	826.669.437	811.252.257	747.478.064
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	362.541.053	354.436.252	146.879.101
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	511.038.903	618.018.928	748.992.362

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	3.079.432.607	4.375.884.019	4.318.128.849
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	3.185.218.793	4.375.884.019	4.385.590.788
ODPISI VREDNOSTI	76.350.398	68.886.670	57.281.752
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	72.330.042	105.217.623	91.563.780

PETROL, d. d., Ljubljana	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	8,83	12,80
Bruto marža (v %)	13,86	10,20
Neto finančni dolg/EBITDA	1,87	1,90
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)*	66.807,49	65.000,00
CIR (v %)	85,76	72,00
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	2,77**	2,20
ROCE (v %)	7,36	10,10

* Po metodologiji SDH se v izračunu dodane vrednosti na zaposlenega ne vključujejo stroški dela najemnikov.
** Neto CAPEX v čistih prihodkih od prodaje.
Realizacija v modrem je bilančni podatek.

V skupini Petrol so v letu 2020 ustvarili 3,079 mrd EUR prihodkov od prodaje, prilagojeni kosmati poslovni izid od prodaje je znašal 426,9 mio EUR, kar je za 10 % manj kot v letu 2019. Čisti poslovni izid leta 2020 je znašal 72,3 mio EUR, kar je za 30 % manj od leta 2019. ROE v letu 2020 je znašal 8,83 %, kar je manj kot pričakovano z letnim načrtom upravljanja in slabše od rezultatov leta 2019. V letu 2020 pa je skupina Petrol dosegla boljšo bruto maržo kot pričakovano z letnim načrtom upravljanja, in sicer je ta višja za 35 % in znaša 13,86 %, prav tako je višja dodana vrednost na zaposlenega.

V letu 2020 je skupina Petrol prodala 3,0 mio ton proizvodov iz nafte, kar je za 19 % manj kot v letu 2019 in za 13 % manj od načrtovanega, kar je v največji meri posledica epidemije. Od tega je skupina Petrol v Sloveniji ustvarila 44 % prodaje, na trgih EU 30 % in na trgih JV Evrope 26 %. Skupina Petrol je v maloprodaji prodala 39 % proizvodov iz nafte, 61 % pa v veleprodaji. V letu 2020 je realizirala 446,9 mio EUR prihodkov od prodaje trgovskega blaga, kar je za 3 % manj kot v letu 2019 in za 4 % manj od načrtovanega. V letu 2020 je skupina Petrol prodala 148,8 tisoč ton utekočinjenega naftnega plina, kar je za 16 % manj kot v letu 2019 in za 25 % manj od načrtovanega, prodanih je bilo tudi 27,2 TWh zemeljskega plina, kar je za 26 % več kot leta 2019 in za 41 % več od načrtovanega. Skupina Petrol je v letu 2020 prodala tudi 19,9 TWh električne energije (od tega 1,7 TWh končnim odjemalcem), kar je za 12 % manj kot leta 2019 in za 16 % manj kot načrtovano.

Nižji dobiček in razmeroma slabši poslovni rezultati glede na poslovno leto 2019 so predvsem posledica nižjih cen nafte in nižje prodaje proizvodov iz nafte zaradi ukrepov v zvezi z epidemijo.

Kapitalska politika, ki temelji na dolgoročnem maksimiranju donosov delničarjev, še vedno sodi med najpomembnejše cilje razvojne strategije skupine. Uprava družbe Petrol, d. d., zagovarja dolgoročno stabilno politiko dividend, kar tudi najbolj ustreza dolgoročnim razvojnim ciljem skupine Petrol. V letu 2020 je Petrol, d. d., kljub pandemiji izplačal najvišjo dividendo do zdaj, in sicer 22,0 EUR bruto na delnico.

Bonitetna hiša Standard & Poor's Ratings Services je 24. junija 2020 družbi Petrol, d. d., potrdila dolgoročno bonitetno oceno BBB– in kratkoročno A–3 ter oceno prihodnjega izgleda bonitetne ocene stabilno.

Družba Petrol, d. d., je 5. januarja 2021 po izpolnitvi odložnih pogojev s prodajalcem Elektro Primorska, d. d., zaključila transakcijo nakupa 100-odstotnega poslovnega deleža v družbi E 3, d. o. o. Družba Petrol, d. d., je 12. januarja 2021 s prodajalcem Ivanom Čermakom podpisala pogodbo o nakupu 100-odstotnega poslovnega deleža v družbi Crodux Derivati Dva, d. o. o. Zaključek transakcije bo sledil po izpolnitvi odložnih pogojev, med katerimi je tudi pridobitev soglasij pristojnih organov za varstvo konkurence.

Strateški cilji Skupine Petrol

Nadzorni svet družbe Petrol, d. d., je 28. januarja 2021 potrdili Strategijo skupine Petrol za obdobje 2021–2025. Osnovni vodili pri oblikovanju in izvajanju strateškega načrta sta zagotavljanje poslovne rasti in povečevanje dobičkonosnosti poslovanja ob hkratni zavezanosti trajnostnemu razvoju.

V tem strateškem obdobju skupina ostaja prisotna na vseh trgih s fokusom na:

- Slovenijo, kjer bo utrdila vodilni položaj energetske družbe in vodilnega partnerja v energetski tranziciji,
- Hrvaško, kjer bo s prodajno mrežo širila portfelj strank na področju energentov in storitev energetske tranzicije ter investirala v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, ter
- Srbijo, kjer bo povečevala tržni delež v prodaji energentov.

Glavni cilji za leto 2025 so:

- prihodki od prodaje v višini 4,7 mrd EUR (prihodki od prodaje za leto 2025 so pripravljeni ob predpostavki, da bodo cene energentov na enakem nivoju kot pri pripravi plana za leto 2021),
- EBITDA v višini 336 mio EUR,
- neto dolg/EBITDA < 1,
- čisti poslovni izid v višini 180 mio EUR,
- naložbe v stalna sredstva v obdobju 2021–2025 v skupni višini 698 mio EUR, od tega 35 % v energetsko transformacijo,
- proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov 160 MW proizvodne moči,
- maloprodajna mreža 627 bencinskih servisov,
- število polnilnic za električna vozila 1575,
- prihranki energije pri končnih kupcih 73 GWh v obdobju 2021–2025.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**NE**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

PROMET

Fotografija: iStock

DARS, D. D.

Sedež: Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje
Št. zaposlenih: 1.269
Lastniški delež RS: 100,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Družba DARS, d. d., je bila ustanovljena z Zakonom o DARS leta 1993 kot koncesionar, upravljavec in vzdrževalec slovenskega avtocestnega omrežja in omrežja hitrih cest. Družba v imenu in za račun Republike Slovenije izvaja naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem, umeščanjem avtocest v prostor in pridobivanjem zemljišč za potrebe gradnje avtocest, v svojem imenu in za svoj račun pa naloge v zvezi z gradnjo avtocest. Družba je v skladu s koncesijsko pogodbo pristojna za kakovostno upravljanje in vzdrževanje ter obnavljanje sistema cestninskih cest v Sloveniji. Edini ustanovitelj DARS je Republika Slovenija.

Fotografija: arhiv DARS, d. d.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	100,00

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	2,51	5,92	6,48
ROA PRED DAVKI	1,39	3,14	3,28
EBITDA MARŽA	77,32	80,84	81,22
EBIT MARŽA	26,18	40,42	45,44
NETO DOLG/EBITDA	5,15	4,23	4,81
FINANČNI VZVOD	1,77	1,85	1,91

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	208.000.000	268.000.000	331.264.113
DENARNA SREDSTVA	62.307.559	35.385.398	48.994.859
SKUPAJ SREDSTVA	5.175.871.112	5.307.039.906	5.656.311.816
KAPITAL	2.922.963.531	2.863.136.409	2.963.264.000
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	1.782.570.540	1.917.205.405	2.176.955.565
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	295.278.784	341.377.547	295.438.931

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	398.581.556	480.750.876	465.605.859
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	416.199.166	522.055.234	489.380.078
ODPISI VREDNOSTI	212.849.987	211.019.620	175.081.720
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	59.526.614	139.611.455	154.421.963

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

DARS, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	2,06	4,60
EBITDA marža (v %)	77,32	80,00
Neto finančni dolg/EBITDA	5,15	4,50
Finančni vzvod	1,77	1,80
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	292.337,54	350.000,00
Strateška merila		
Dolžina obnovljenih vozišč (v km)	52,80	60,00
Vrednost izvedenih gradbenih del pri obnavljanju AC (v mio EUR)	56,37	60,00
Število zastojev/število vseh obnov	0	0,56
Število prometnih nesreč	1.045	zmanjšanje
Opremljenost potencialno nevarnih odsekov AC/HC z ITS (v %)	66,60	60,00
Skupni indeks zadovoljstva s slovenskimi AC	78,70	78,00
Povprečna ponderirana obrestna mera	1,63	1,70
Stopnja lastniškosti financiranja	56,47	55,00
Delež obresti v EBITDA	0,11	0,10

Informacija o poslovanju družbe v letu 2020

Ob koncu leta 2020 je družba DARS v Republiki Sloveniji upravljala 623 kilometrov avtocest, 141 kilometrov priključkov nanje, 22 kilometrov razcepov in 38 kilometrov drugih cest. Na poslovanje družbe v letu 2020 je negativno vplivala epidemija covida-19, kar se je najbolj odrazilo pri prodaji vinjet, saj se je v času prvega in drugega vala epidemije zmanjšalo število dnevnih migracij, skoraj povsem pa so se ustavile turistične dejavnosti in s tem tudi potovanja oz. migracije ljudi po vsem svetu. Slednje je imelo velik vpliv na prodajo kratkoročnih vinjet. Manj prizadet je bil tovorni promet, ki je potekal večino časa nemoteno, a je zaradi padca gospodarske aktivnosti po vsej Evropi tudi beležil upad. Zaradi tega je bila družba primorana izdelati rebalans poslovnega načrta za leto 2020.

Skupni prihodki družbe DARS so v poslovnem letu 2020 znašali 416,8 mio EUR, kar je bilo za 20 % manj kot v letu 2019. Najpomembnejši segment prihodkov družbe so cestninski prihodki, ki so v letu 2020 dosegli 387,0 mio EUR oz. 92,8 % vseh prihodkov in so v primerjavi z letom 2019 beležili znaten upad v višini 17 %. Med njimi so prihodki od vinjet znašali 144,4 mio EUR (–26 %), prihodki od tovornega prometa 231,5 mio EUR (–9 %) ter prihodki od predora Karavanke 11,1 mio EUR (–29 %). Družba je dodatno ustvarila še 16,2 mio EUR drugih poslovnih prihodkov, pretežno iz naslova evropskih sredstev in državnih pomoči, kar je bilo za 59 % manj kot v letu 2019. Odhodki družbe DARS so v letu 2020 znašali 344,1 mio EUR in so bili glede na leto 2019 nižji za 2 %. V strukturi odhodkov so imeli največji delež (61,8 %) odpisi vrednosti, ki so se v letu 2020 glede na leto prej zvišali za 1 %, na 212,8 mio EUR. V okviru odpisov vrednosti so 26,7 mio EUR predstavljali prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so negativno vplivali na čisti poslovni izid družbe in se v veliki meri nanašajo na izločitve sestavnih delov avtocest (npr. obnove zgornjega ustroja cestišč). Za 4 % so se zvišali stroški dela, ki so dosegli 46,8 mio EUR in so predstavljali 13,6 % vseh odhodkov družbe. Stroški blaga, materiala in storitev so se znižali za 12 %, na 44,4 mio EUR. Čisti poslovni izid družbe DARS je v letu 2020 znašal 59,5 mio EUR in je bil v primerjavi z letom 2019 nižji za 57 %.

V letu 2020 je družba namenila za investicije »v imenu in za račun DARS« 118,9 mio EUR ter »v imenu in za račun Republike Slovenije«, kamor sodijo naložbe v pridobivanje nepremičnin in prostorsko načrtovanje, 13,8 mio EUR. Med večjimi projekti velja omeniti pričetek gradnje vzhodne cevi predora Karavanke, obnovo zahodne cevi predora Golovec in pričetek gradnje na odseku severnega dela tretje razvojne osi.

Družbi v letu 2020 zaradi posledic epidemije covida-19 ni uspelo doseči ekonomskih meril, določenih v letnem načrtu upravljanja, medtem ko pri strateških merilih ni

bilo bistvenih odstopanj, razen pri številu zastojev glede na število vseh obnov, saj do zastojev ni prihajalo. ROE v višini 2,06 % je za 2,54 odstotne točke zaostal za cilji iz LNU. Nižja od pričakovanj je bila dosežena EBITDA marža, ki je znašala 77,32 %, prav tako slabši od pričakovanj je bil kazalnik neto finančni dolg v primerjavi z EBITDA, ki se je namesto pričakovanih 4,50 poslabšal na 5,15. Glavni razlog za to je občutno zmanjšanje EBITDA, ki se je v letu 2020 znižal za 24 % oz. za 100,2 mio EUR, na 321,8 mio EUR.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

Družba DARS je v marcu 2021 sprejela novo strategijo za obdobje 2021–2025 in v njej opredelila tri ključne strateške smernice:

1. zagotavljanje varnosti, pretočnosti ter zanesljivih in pravočasnih storitev za uporabnike avtocestnega omrežja,
2. dolgoročna poslovna stabilnost in trajnostna naravnanost ter
3. zavzetost in kompetentnost zaposlenih.

V skladu z novo strategijo si bo družba prizadevala zmanjšati število prometnih nesreč in tako zagotavljati večjo pretočnost prometa ter povečati indeks zadovoljstva uporabnikov. V letu 2021 je bila ustanovljena avtocestna policija, ki bo izvajala okrepljen nadzor prometa na celotnem avtocestnem križu. Družba bo nadaljevala modernizacijo obstoječih cestišč in gradnjo novih odsekov avtocest in hitrih cest, kamor sodi izgradnja druge cevi predora Karavanke in tretje razvojne osi. Prav tako si bo družba prizadevala za digitalno preobrazbo, npr. uvedbo elektronskih vinjet, ki bodo nadomestile dosedanje samolepljive vinjete. S področja trajnostnega poslovanja bodo izvedeni ukrepi za učinkovito rabo energije in zmanjšanje deleža izpustov toplogrednih plinov.

Družba vstopa v obdobje visokih letnih obveznosti iz naslova odplačila dolga in v obdobje povečanih investicij. V letih 2021–2025 zapade v plačilo za 905 mio EUR glavnic kreditov, medtem ko je za investicije do leta 2025 predvidenih preko 1,7 mrd EUR. V tem obdobju bodo letne obveznosti iz naslova odplačila dolga porabile bistveni del denarnega toka iz poslovanja, zato bo del dolga ob izvajanju investicijskih načrtov treba refinancirati. Skupni dolg družbe DARS je ob koncu leta 2020 znašal 1,90 mrd EUR in se je v zadnjih petih letih znižal za 672 mio EUR. Zaradi obsežnih novih investicijskih projektov družba v naslednjih letih pričakuje ponovni dvig skupnega dolga. Za dolgoročno stabilnost poslovanja družbe bo ključno tudi zagotavljanje ustrezne višine cestninskih prihodkov.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

Opomba: Odstopanja od spoštovanja zgoraj navedenih kodeksov so navedena oziroma pojasnjena v Letnem poročilu družbe za leto 2020 (strani 17–21).

LUKA KOPER, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Vojkovo nabrežje 38, 6000 Koper/Capodistria
Št. zaposlenih: 1.698
Lastniški delež RS: 51,00 %
Lastniški delež SDH: 11,13 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Luka Koper je sodobno, večnamensko mednarodno pristanišče, ki sodi med najpomembnejše pristaniške in logistične sisteme na severnem Jadranu. Osnovna dejavnost pristanišča je pretovor in skladiščenje vseh vrst blaga, Luka Koper pa se ukvarja tudi z vrsto dopolnilnih storitev, kar skupaj zagotavlja celovito logistično storitev. Leta 2008 je Luka Koper za obdobje 35 let z državo sklenila koncesijsko pogodbo za opravljanje pristaniških dejavnosti, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture na območju koprskega tovornega pristanišča. Za izvajanje osnovne pristaniške dejavnosti pretovora in skladiščenja je v Luki Koper namenjenih dvanajst specializiranih terminalov. To so kontejnerski terminal, terminal za avtomobile in RO-RO terminal ter terminali za generalne tovore, za les, za hlajene tovore, za živino, za tekoče tovore, za sipke tovore, za glinico, za premog in železovo rudo ter terminal silos in potniški terminal. V Skupini Luka Koper so povezane družbe, ki z različnimi storitvami zaokrožajo celovito ponudbo pristanišča, in sicer odvisne družbe Luka Koper INPO, d. o. o., Adria Terminali, d. o. o., Luka Koper Pristan, d. o. o., Logis-Nova, d. o. o., Adria Investicije, d. o. o., in TOC, d. o. o., ter pridružene družbe Adria Transport, d. o. o., Adria-Tow, d. o. o., Adriafin, d. o. o. in Avtoservis, d. o. o. Pristanišče je mejna vstopna točka za Evropsko unijo in ima status proste cone tipa I. Od leta 2013 je koprsko pristanišče umeščeno v mediteranski in baltsko-jadranski evropski TEN-T koridor, kar povečuje strateški pomen transportne poti skozi Koper.

Luka Koper ima že več let zapored status največjega kontejnerskega terminala na Jadranu in se uvršča med največja tri pristanišča za pretovor avtomobilov v Sredozemlju. Z vidika transportnih poti je Luka Koper največje pristanišče za sosednjo Avstrijo in zelo pomemben partner za Madžarsko, Slovaško, Češko, Poljsko in Nemčijo.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	51,00
SDH, D. D.	11,13
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	4,98
MESTNA OBČINA KOPER	3,14
CITIBANK N.A. – FIDUCIARNI RAČUN	2,77

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	8,42	11,76	19,34
ROA PRED DAVKI	6,02	8,17	12,99
EBITDA MARŽA	28,06	31,28	40,72
EBIT MARŽA	15,21	19,39	28,65
NETO DOLG/EBITDA	0,34	0,27	0,12
FINANČNI VZVOD	1,38	1,43	1,45

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	72.909	79.850	79.802
DENARNA SREDSTVA	61.021.421	73.030.320	79.583.293
SKUPAJ SREDSTVA	607.399.743	597.410.414	572.242.060
KAPITAL	441.660.686	419.089.356	393.878.805
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	71.620.602	82.934.760	78.812.027
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	50.638.269	47.605.935	49.608.638

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	209.920.232	228.677.538	226.305.538
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	220.258.525	233.680.015	243.316.331
ODPISI VREDNOSTI	28.302.384	27.778.543	29.367.175
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	32.029.565	40.425.162	59.760.203

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

LUKA KOPER, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	7,44	10,00
EBITDA marža (v %)	28,06	30,00
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	32,43	26,00
Neto finančni dolg/EBITDA	0,34	0,60
Finančni vzvod	1,38	1,60
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	82.627,67	90.000,00
Strateška merila		
Naložbe v nepremičnine, naprave in opremo, naložbene nepremičnine in neopredmetena sredstva (v EUR)	68.071.021	65.000.000
Ladijski pretovor (v tonah)	19.523.133	25.500.000
Ladijski pretovor vozil (št. vozil)	617.157	800.000
Ladijski pretovor zabojnikov (v TEU)	945.051	1.100.000

Komentar poslovanja v letu 2020

Skupina Luka Koper je v letu 2020 ustvarila 209,9 mio EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je bilo za 8 % oz. 18,8 mio EUR manj kot v letu 2019. Upad je predvsem posledica epidemije covida-19, ki je povzročila zmanjšanje gospodarske aktivnosti tako v Sloveniji kot tudi v vseh zalednih državah, ki sodelujejo z Luko Koper. Padec čistih prihodkov od prodaje je bil delno ublažen s 107-odstotnim porastom drugih prihodkov, ki so znašali 10,2 mio EUR. Med njimi lahko izpostavimo prihodke v višini 3,9 mio EUR iz naslova odprave rezervacij in 2,2 mio EUR iz naslova državnih pomoči zaradi epidemije covida-19. Nižji prihodki so bili glavni razlog za padec EBITDA in EBIT ter čistega dobička, dodatno pa je k temu prispevalo še dejstvo, da padcu prihodkov ni v enaki meri sledil padec stroškov. Dosežen EBITDA v višini 61,8 mio EUR je bil za 15 % nižji kot v letu 2019, EBITDA marža pa je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 upadla za dobre 3 odstotne točke, na 28,1 %. Čisti poslovni izid je v letu 2020 dosegel 32 mio EUR, kar je za 21 % oz. za 8,4 mio EUR manj kot v letu 2019. ROE, ki se je v letu 2020 zaradi padca dobička znižal na 7,44 %, je nižji od pričakovanj po LNU za 2,56 odstotne točke.

Družba je v letu 2020 nadaljevala obsežno izvajanje naložb v povečevanje pristaniških zmogljivosti. Za naložbe v nepremičnine, naprave in opremo je bilo namenjenih 68,1 mio EUR, kar je za 74 % oz. 28,9 mio EUR več kot v letu 2019. Kljub temu je vrednost naložb za 19,5 mio EUR zaostala za načrti družbe. Zaradi epidemije je namreč prišlo do zamikov pri nabavi prekladalne opreme in same izvedbe nekaterih investicij. Med večjimi naložbami v letu 2020 lahko izpostavimo pričetek gradnje podaljška južnega dela I. pomola, izgradnjo novega RO-RO priveza ter dodatnih tirov v zaledju tretjega bazena za potrebe avtomobilskega terminala, nadaljevanje gradnje nove garažne hiše in zaključevanje del na novem, že tretjem kamionskem vhodu, z namenom izboljšanja pretočnosti v pristanišču. Kljub povečanim investicijam družba izkazuje zelo dobro finančno sliko, saj kazalnik neto finančni dolg na EBITDA znaša le 0,34.

Ladijski pretovor je v letu 2020 dosegel 19,5 mio ton, kar je za 14 % manj glede na leto prej. Odstopanje od LNU znaša kar 6 mio ton, kar je posledica dejstva, da je leto 2020 namesto pričakovane rasti prineslo nepričakovan upad pretovora zaradi epidemije covida-19. Spodbudno je dejstvo, da je bil upad tovora pri strateško najpomembnejših blagovnih segmentih, kot sta pretovor kontejnerjev (–2 %) in pretovor avtomobilov (–10 %), relativno majhen, predvsem pa precej manjši kot v nekaterih drugih pristaniščih. Pri preostalih blagovnih skupinah je padec presegel 20 %, in sicer pri generalnih tovorih –26 %, pri sipkih in razsutih tovorih –25 % ter pri tekočih tovorih –23 %.

Pretovor kontejnerjev je v letu 2020 dosegel 945 tisoč TEU, kar je bilo za 1,5 % manj kot v letu 2019. Zaostajanje za ciljem iz LNU je znašalo 155 tisoč TEU. V primerjavi z nekaterimi drugimi evropskimi pristanišči upad ni bil velik (Benetke –11 %, Hamburg –8 %, Rotterdam –3 %, Trst 0 %, Antwerpen +1 %), izjema je bila le Luka Reka, kjer se je pretovor kontejnerjev povečal za 12 %, a je bila rast dosežena na bistveno nižji osnovi, saj je njihov pretovor znašal le slabo tretjino pretovora Luke Koper. Pretovor

Fotografija: Kristjan Stojaković (arhiv Luke Koper, d. d.)

avtomobilov je v letu 2020 dosegel 617 tisoč vozil, kar predstavlja 12,6-odstotni letni padec, ki pa je bistveno nižji od padca pretovora avtomobilov ostalih evropskih pristanišč (Barcelona –38 %, Zeebrugge –26 %, Antwerpen –26 %, Valencia –26 %). Zaradi tega se je Luka Koper povzpela na prvo mesto med pristanišči v Sredozemlju in na peto mesto med največjimi pristanišči v Evropi za pretovor avtomobilov.

Na dan 31. decembra 2020 je bilo v Skupini Luka Koper 1698 zaposlenih, kar je pet manj kot v letu 2019 in za 107 manj od načrta, po katerem naj bi število zaposlenih v letu 2020 naraslo na 1805. Zaradi novega modela izvajanja pristaniških storitev je v primerjavi z letom 2018 število zaposlenih višje za 456 oseb.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

Srednjeročni načrti Luke Koper so ambiciozni in osredotočeni na razvoj osnovne dejavnosti. V naslednjih letih bodo investicije usmerjene v povečanje kapacitet pristanišča, zanje pa bo družba do leta 2025 predvidoma namenila 577 mio EUR. S povečevanjem števila priveznih mest, skladiščnih površin ter cestne in železniške infrastrukture v pristanišču in s projekti na področju digitalne transformacije želi družba pričakati končanje železniškega drugega tira Koper–Divača dobro pripravljena. Možnost še večjega prevoza pretovorjenega blaga po železnici bo pomembna konkurenčna prednost, hkrati pa bo tovrstna oblika transporta pripomogla k čistejšemu okolju. Družba si bo z odločnim komercialnim pristopom skušala zagotoviti povečevanje količin pretovora in s tem ohranjati primat med pristanišči v severnem Jadranu in Sredozemlju. V skladu s strateškim načrtom namerava družba do konca leta 2025 povečati pretovor blaga na 27,3 mio ton, pretovoriti 1,23 mio TEU kontejnerjev in 886 tisoč avtomobilov.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

Opomba: Odstopanja od spoštovanja zgoraj navedenih kodeksov so navedena oziroma pojasnjena v Letnem poročilu družbe za leto 2020 (strani 48–49).

POŠTA SLOVENIJE, D. O. O.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Slomškov trg 10, 2000 Maribor
Št. zaposlenih: 7.917
Lastniški delež RS: 100,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina Pošta Slovenije izvaja univerzalne poštne storitve (sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih pošiljk do mase 2 kg ter poštnih paketov do mase 10 kg v notranjem in mednarodnem poštnem prometu; storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke ter prenos pošiljk za slepe in slabovidne), druge poštne in kurirske storitve, storitev informatike, paketne, logistične in denarne storitve ter prodajo blaga. Dejavnost Skupine Pošte Slovenije je zelo diverzificirana, a med sabo dopolnjujoča. Ker uporabniško okolje, v katerem deluje, postaja vse bolj elektronsko in virtualno naravnano, se temu prilagaja in v to smer razvija tudi Skupina Pošta Slovenije z usmeritvijo v logistične, IT in elektronske storitve. Z integracijo Intereurope postaja vodilni ponudnik logističnih in paketnih storitev.

Skupino Pošta Slovenije na dan 31. decembra 2020 poleg obvladujoče družbe Pošta Slovenije, d. o. o., sestavljajo odvisne družbe z naslednjimi lastniškimi deleži: EPPS, d. o. o. (100 %), PS Moj paket, d. o. o. (100 %), IPPS, d. o. o. (100 %), PS Logistika, d. o. o. (100 %), Intereuropa, d. d. (80,89 %), in odvisne družbe, APS PLUS, d. o. o. (100 %), Zetatrans A.D. Podgorica (20 %) in AD Intereuropa Beograd (10,52 %) ter pridruženo podjetje Športna loterija in igre na srečo, d. d. (20 %).

Fotografija: arhiv Pošte Slovenije

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	100

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	2,13	23,46	4,69
ROA PRED DAVKI	1,25	15,34	3,58
EBITDA MARŽA	9,01	9,14	9,83
EBIT MARŽA	1,92	1,83	3,83
NETO DOLG/EBITDA	1,22	2,35	–1,39
FINANČNI VZVOD	1,76	1,66	1,35

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	9.598.166	1.010.000	–
DENARNA SREDSTVA	77.555.857	50.603.445	51.391.016
SKUPAJ SREDSTVA	572.154.035	545.870.476	307.155.031
KAPITAL	325.382.900	329.639.461	228.128.880
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	130.534.271	59.544.726	13.751.735
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	77.508.003	124.094.716	34.863.199

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	410.694.138	277.857.007	250.655.880
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	426.872.048	283.798.507	257.186.877
ODPISI VREDNOSTI	30.292.257	20.753.686	15.408.602
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	4.829.524	65.532.990	10.400.466

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

POŠTA SLOVENIJE, d. o. o.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	1,47	4,60
EBITDA marža (v %)	9,01	10,40
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	5,37	9,60
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	32.324,93	31.000,00
Razmerje med poslovnimi stroški in prihodki	0,98	0,96
Neto finančni dolg/EBITDA	1,22	1,80
Strateška merila		
ODSTOTEK DOSEŽENE KVALITETE PRENOSA KORESPONDENCE V NOTRANJEM PROMETU		
D + 1 (standard vsaj 95 %)	95,40	95,00
D + 2 (standard vsaj 99,5 %)	99,60	99,50
D + 3 (standard 100 %)	99,85	100,00
ODSTOTEK DOSEŽENE KVALITETE PRENOSA PAKETOV V NOTRANJEM PROMETU		
D + 1 (meritev kakovosti paketnih pošiljk v skladu z internimi standardi: > 95 %)	87,60	95,00
D + 2 (standard vsaj 80 %)	95,20	99,50
D + 3 (standard vsaj 95 %)	96,90	100,00
Višina izvedenih projektov na področju ekologije in varstva okolja (v EUR)	1.154.442,00	1.600.000,00

Komentar poslovanja v letu 2020

Na poslovanje in rezultat Skupine Pošte Slovenije so v letu 2020 pomembno vplivali integracija Intereurope, d. d, izvajanje ostalih večjih projektov Strateškega razvojnega programa 2020–2025 in epidemija covida-19. V podatkih o poslovanju skupine so v letu 2020 vključeni podatki o celoletnem poslovanju Intereurope, d. d., zato ni primerljivosti s predhodnim letom. Na poslovni izid leta 2019 in tudi na kazalnike, izhajajoč iz njega, je imela poseben vpliv razlika med nakupno in knjigovodsko vrednostjo delnic Intereurope (60 mio EUR).

V drugem valu epidemije covida-19 so še bolj spremenjene navade potrošnikov pomembno vplivale na poslovanje skupine, predvsem na strukturo prihodkov. Nadaljeval se je trend upada pisemskih pošiljk, medtem ko je paketna distribucija v zadnjih mesecih leta enormno porastla. Fizična rast paketnih storitev je bila v oktobru 40-odstotna, v novembru in decembru pa je bila skoraj podvojena glede na enako obdobje leta 2019. Prihodki od paketnih storitev so se v celotnem letu 2020 zvišali za 46 %. Hitra rast paketnega poslovanja je povzročila logistične težave, ki jih je Pošta Slovenije rešila z najemom zunanjih izvajalcev. Ocenjeni vpliv covida-19 na prihodke na področju pisemskih pošiljk je znižanje za 6,1 mio EUR, na prihodke od paketnih storitev pa zvišanje za 7,4 mio EUR. V strukturi prihodkov so prihodki od pisem predstavljali 40,4-odstotni delež, s priključitvijo Intereurope se je delež logističnih storitev povišal na 37,3 % (covid-19 je sicer vplival na 6-odstotno znižanje prihodkov Intereurope v primerjavi s preteklim letom), delež paketnih storitev pa je predstavljal 12,3 %.

Poslovno leto je skupina zaključila s čistim dobičkom v višini 4,8 mio EUR. Dosegla je ROE v višini 1,47 %, ki je bistveno nižji od v LNU postavljenega cilja (4,60 %). Posledično večina v LNU postavljenih ekonomskih ciljev ni bila dosežena. Prvič tudi niso doseženi cilji pri strateških merilih, in sicer zato, ker je Pošta Slovenije v času epidemije kakovost dostave univerzalnih poštnih pošiljk prilagodila epidemiološkim razmeram, za kar je imela osnovo v objavi Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS), ki je 16. marca 2020 obvestila javnost, da je epidemija nalezljive koronavirusne bolezni (covid-19) na območju RS višja sila. Za takšne primere 5. člen Zakona o poštnih storitvah (ZPSto-2) dovoljuje, da se izvajanje univerzalne storitve začasno prekine oziroma ustavi.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje

V zadnjih letih se obseg poštnih in denarnih storitev zmanjšuje, spreminjajo se oblika pošiljk, kar je posledica prehoda na e-poslovanje, zakonodaja, navade uporabnikov in konkurenca na trgu poštnih in denarnih storitev. Posledica rasti spletne prodaje in prodajnih aktivnosti je izjemna rast paketnih pošiljk, ki jo mora skupina uspešno obvladati. Kar se tiče logističnih storitev se, tudi zaradi

prevzema Intereurope, načrtujejo novi posli, ki bodo povečali obseg poslovanja družbe in njeno dobičkonosnost. Z uspešno zaključeno integracijo Intereurope bo skupina razvijala poslovanje v okviru petih strateških stebrov: **logistične storitve** (širitev na regionalne trge, optimizacija logističnega omrežja), **paketi** (prenova produktnega portfelja, povečanje kapacitet, širitev na regionalne trge), **pisma z direktno pošto** (ohranjanje vodilne vloge na trgu, prilagoditev univerzalne poštne storitve, optimizacija poštne mreže), **IT rešitve** (konsolidacija, optimizacija in nadgradnja IT storitev za prodajo na ciljnih trgih, povečanje tržnega deleža na področju digitalizacije in brezpapirnega poslovanja) in **prodaja na mreži** (optimizacija prodajnih produktov in prilagoditev tržnim trendom). Pogoj za uspešno preoblikovanje skupine je – ob integraciji Intereurope – nadaljevanje in zaključek velikega števila začetih projektov, ki morajo biti koordinirani na nivoju skupine in imeti usklajeno podporo poslovodstva.

Skladno z zastavljeno strategijo bo skupina ohranjala vodilni tržni delež na področju poštnih storitev in status izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem območju Republike Slovenije.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**NE**

Opomba: Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb je referenčni kodeks za hčerinsko družbo Intereuropo, d. d., ki ga Intereuropa spoštuje. Več v točki 2.1.4 Letnega poročila Skupine Pošta Slovenije in Pošte Slovenije, d. o. o., za leto 2020 na strani 38.

SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 6.925
Lastniški delež RS: 100,00%

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina Slovenske železnice je izvajalec obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja, obratovanja in obnavljanja javne železniške infrastrukture ter obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, in sicer v obsegu, ki ga določa prometna politika na področju javnega potniškega prometa. Tovorni promet pa je tržna dejavnost Slovenskih železnic. Slovenske železnice ponujajo prevoz tovora doma in v tujini, in sicer predvsem masovnih tovorov, vse pomembnejši pa postaja multimodalni transport, ki omogoča enostavno in konkurenčno uporabo optimalnega načina prevoza. V okviru skupine Slovenske železnice se kot strateške dejavnosti izvajajo tudi storitve vleke tovornih in potniških vlakov ter vzdrževanje voznih sredstev, kar omogoča zanesljive in kakovostne storitve, ter trženje storitev inženiringa, obnov in novogradenj železniške infrastrukture.

Skupino Slovenske železnice poleg družbe Slovenske železnice, d. o. o., sestavljajo tudi odvisne družbe SŽ – Infrastruktura, d. o. o., SŽ – Potniški promet, d. o. o., SŽ – Tovorni promet, d. o. o., SŽ – VIT, d. o. o., SŽ – ŽIP, storitve, d. o. o., Prometni institut, d. o. o., SŽ – Železniško gradbeno podjetje, d. d., SŽ – Železniška tiskarna, d. d., in Fersped, d. o. o., v katerih ima družba Slovenske železnice, d. o. o., 100-odstotni ali večinski delež, ter odvisne družbe, v katerih imajo navedene odvisne družbe 100-odstotni ali večinski delež.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	100

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	2,55	9,04	9,15
ROA PRED DAVKI	1,39	4,31	4,27
EBITDA MARŽA	11,79	15,32	13,34
EBIT MARŽA	2,94	7,01	6,45
NETO DOLG/EBITDA	1,08	1,44	0,54
FINANČNI VZVOD	1,84	1,82	2,51

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	63.909.002	6.715.601	60.271.385
DENARNA SREDSTVA	42.467.907	17.808.111	181.522.305
SKUPAJ SREDSTVA	1.008.213.484	984.548.113	895.348.983
KAPITAL	548.275.424	541.144.770	356.023.566

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	407.210.561	443.472.213	422.888.080
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	537.240.856	601.009.374	561.945.256
ODPISI VREDNOSTI	47.556.749	49.970.820	38.689.848
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	10.919.467	35.030.125	29.312.868
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	263.219.044	248.052.733	175.161.108
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	165.071.180	161.950.906	331.053.768

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

SŽ, d. o. o.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	2,00	5,10
EBITDA marža (v %)	11,79	14,40
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	47.885,15	46.000,00
Neto finančni dolg/EBITDA	1,08	2,10
Finančni vzvod	1,84	1,80
Strateška merila		
Prepeljani tovor/potniki		
Tovor (v tisoč tonah)	18.666,00	20.300,00
Tovor (v mio NTKM)	4.644,00	5.000,00
Potniki (v tisoč potnikih)	8.151,00	15.000,00
Potniki (v mio PKM)	397,00	720,00
Izredni dogodki		
Število izrednih dogodkov	18,00	zmanjšanje
Učinkovita izraba infrastrukture – zmanjšanje zamud/izkoriščenost prog		
Tovorni promet (v min/100km)	72,60	106,00
Potniški promet (v min/100km)	2,70	3,10
Izkoriščenost prog (vlkm/km proge)	6,60	9,10

Komentar poslovanja v letu 2020

Skupina SŽ je v letu 2020 realizirala nižje poslovne prihodke, kot je načrtovala. Doseženi rezultati poslovanja so nižji od planiranih in so tudi nižji od rezultatov leta 2019. Glavni vzrok je epidemija covida-19, zaradi katere so se znižali prihodki na področju tovornega prometa, še posebej pa na področju potniškega prometa, saj je v prvem valu epidemije v spomladanskem obdobju promet dva meseca popolnoma stal. Dodaten negativen vpliv na obseg tovornega in potniškega prometa so povzročila obsežna vzdrževalna in investicijska dela na železniški infrastrukturi z daljšimi zaporami odsekov. Na slabši končni rezultat skupine so imeli pomemben vpliv stroški dela, ki so bili povečani za izplačane odpravnine zaradi pospešitve izvedbe kadrovskega prestrukturiranja v višini 32 mio EUR, kar bo imelo vpliv na nižje stroške dela v prihodnjih letih, v tekočem letu pa je poslabšalo kazalnike poslovanja (EBIT, EBITDA, čisti dobiček).

Kljub oteženim pogojem poslovanja je skupina dosegla pozitivni čisti poslovni izid, in sicer v višini 10,9 mio EUR, in ROE v višini 2,0 %, kar je bistveno nižje od postavljenega cilja v LNU (5,10). Zaradi razlogov, opisanih v prejšnjem odstavku, večina ekonomskih in strateških meril iz LNU ni dosežena.

V letu 2020 so potekale aktivnosti za modernizacijo voznih sredstev in prestrukturiranje skupine. Dobavljene so bile že prve garniture iz pogodbenega števila 52 potniških garnitur. Pomemben mejnik v letu 2020 je odločitev o projektu strateškega partnerstva v tovornem prometu, h kateremu je SDH podal soglasje 30. novembra 2020. Z izbranim strateškim partnerjem EP Logistic International bo SŽ ustanovila skupno joint venture družbo predvidoma v drugi polovici leta 2021. Projekt nakupa avtobusnega podjetja je bil zaradi novih razmer prestavljen, a ostaja med strateškimi načrti in bo predvidoma izveden v letu 2021.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje

Strateški cilji, ki jih zasleduje skupina:

- rast obsega prevoza tovora na evropskih koridorjih se bo uresničevala z ustanovitvijo in aktiviranjem družbe skupnega podviga s strateškim partnerjem EPH;
- postati steber integriranega javnega potniškega prometa z večinskim tržnim deležem na trgu javnega medkrajevnega prevoza, kar bo omogočila tudi planirana razširitev dejavnosti na avtobusni potniški promet, in tudi s tem prispevati k večji okoljski trajnostni dejavnosti transportnega sektorja;

Fotografija: Slovenske železnice, d. o. o. (avtor Miško Kranjec)

- vzpostaviti nov potniški center Ljubljana, ki bo združeval infrastrukturo vseh oblik in tako predstavljal multimodalni potniški terminal, skupaj z avtobusno postajo, pripadajočimi parkirnimi prostori in centralno poslovno stavbo;
- zagotavljati učinkovito in zanesljivo vzdrževanje in upravljanje železniške infrastrukture ter vodenje železniškega prometa na njej ter zanesljivo in učinkovito vzdrževanje železniških vozil in izvajanje vleke vlakov;
- digitalizirati strateške dejavnosti in poslovne procese ter kadrovska prenova;
- vzpostaviti delovanje skupine v petih stebrih: logistika, mobilnost potnikov, upravljanje javne železniške infrastrukture, gradbeništvo in podporne dejavnosti.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**NE**

Opomba: Odstopanja od spoštovanja kodeksa so navedena oziroma pojasnjena v Letnem poročilu Slovenske železnice, d. o. o., in skupine Slovenske železnice za leto 2020 (strani 25–27).

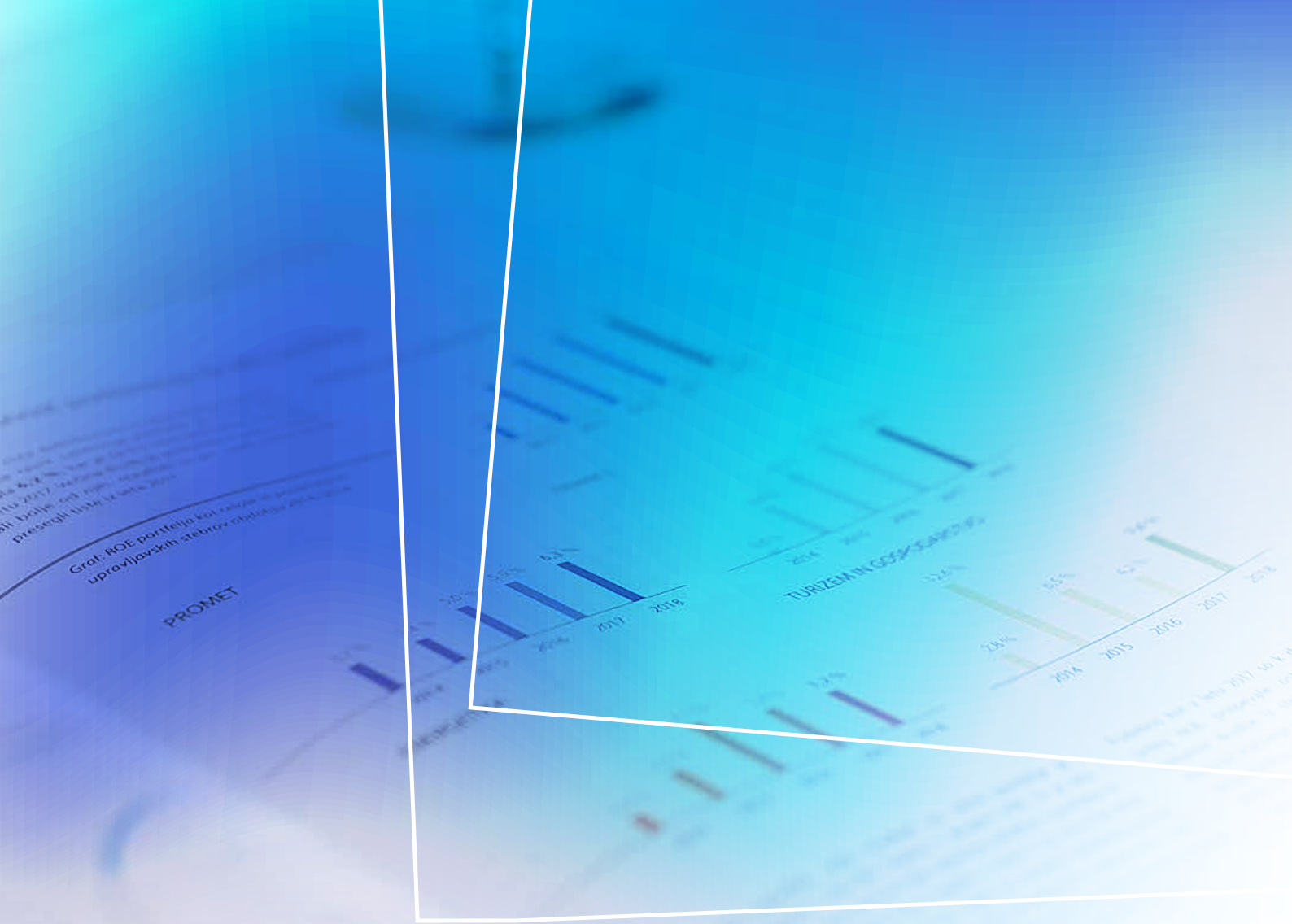

FINANCE

NLB, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Trg republike 2, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih NLB, d. d.: 2.591 **NLB skupina:** 8.792
Lastniški delež RS: 25,00 %, plus 1 delnica

Osnovni podatki o dejavnosti

NLB Skupina je vodilna bančna in finančna skupina s sedežem v jugovzhodni Evropi (JVE) in je osredotočena izključno na te trge. Pokriva trge s približno 17 milijoni prebivalcev. Poleg (i) matične javne delniške družbe NLB, d. d., NLB Skupino sestavlja še (ii) devet hčerinskih bank in (iii) več družb za pomožne storitve (upravljanje premoženja, upravljanje nepremičnin itd.). Glavna dejavnost NLB Skupine je bančništvo, ki ga dopolnjujejo druge finančne dejavnosti, kot so upravljanje premoženja, upravljanje nepremičnin ipd.

Pomembnejši poudarki o NLB Skupini:

- je edina finančna institucija, ki se osredotoča zgolj na trge JVE,
- ima približno 2,6 mio aktivnih strank,
- ima vodilni položaj na izbranih trgih JVE s pomembnim potencialom rasti,
- ima razširjeno poslovno mrežo z več kot 540 poslovalnicami na vseh trgih, kjer deluje,
- je največja ponudnica bančnih storitev v Sloveniji (njen tržni delež glede na bilančno vsoto na dan 31. decembra 2020 znaša 24,7 %), z okrepljenim tržnim položajem v Srbiji,
- posluje dobičkonosno,
- ima kapitalski položaj nad regulatornimi zahtevami,
- ima močan likvidnostni položaj.

[2] Bank of New York Mellon ima delnice v vlogi depozitarja za imetnike GDR in ni upravičeni lastnik teh delnic. Imetniki GDR imajo pravico zamenjati GDR za delnice. Imetniki GDR lahko pravice iz naslova deponiranih delnic uveljavljajo samo preko depozitarja GDR in se nimajo pravice neposredno udeležiti skupščine delničarjev ali izvrševati glasovalne pravice iz naslova deponiranih delnic. Med največjimi posamičnimi imetniki GDR so Brandes Investment Partners, L.P., EBRD in Schroeders plc; vsak ima v lasti več kot 5-odstotni in manj kot 10-odstotni lastniški delež NLB (informacija o lastništvu GDR temelji na samoprijavi posameznih imetnikov GDR na podlagi določil slovenskega prava).

[3] Izračun za leto 2020 ne upošteva pozitivnih učinkov negativnega dobrega imena, ki je nastal ob zaključku postopka nakupa Komercijalne Banke a.d. Beograd (KBB). Upoštevajoč navedene učinke, ROE za leto 2020 znaša 15,4 %.

[4] Podatki za leti 2019 in 2018 so prilagojeni spremenjenim shemam, ki jih je predpisala BS (prestavitev nekaterih postavk iz čistih drugih prihodkov v splošne in administrativne stroške). Podrobnejša pojasnila so razvidna v Letnem poročilu NLB Skupine za leto 2020.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
THE BANK OF NEW YORK MELLON – FIDUCIARNI RAČUN [2]	57,11
REPUBLIKA SLOVENIJA	25,00
OTP BANKA D.D. – CLIENT ACCOUNT – FIDUCIARNI RAČUN	4,36
GLOBAL VALUE INVESTING FUND	1,40
ADDIKO BANK D.D. – PENSION FUND 1 – FIDUCIARNI RAČUN	0,85

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PO OBDAVČITVI [3]	8,11	11,70	11,80
ROA PO OBDAVČITVI	1,8	1,50	1,60
CIR [4]	58,3	59,0	58,8
LTD	58,82	65,50	68,30

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KREDITI BANKAM	197.005.000	93.403.000	118.696.000
KREDITI STRANKAM, KI NISO BANKE	9.619.860.000	7.589.724.000	7.124.633.000
SKUPAJ SREDSTVA	19.565.855.000	14.174.088.000	12.740.029.000
KAPITAL	2.123.040.000	1.730.897.000	1.657.444.000
VLOGE STRANK, KI NISO BANKE	16.397.167.000	11.612.317.000	10.464.017.000
KREDITI BANK	158.225.000	170.385.000	258.423.000

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTE OBRESTI	299.573.000	318.487.000	312.910.000
ČISTE OPRAVNINE (PROVIZIJE)	170.280.000	170.339.000	160.615.000
STROŠKI [3]	–293.941.000	–304.978.000	–288.656.000
REZULTAT PRED OSLABITVAMI IN REZERVACIJAMI	210.543.000	212.194.000	204.613.000
OSLABITVE IN REZERVACIJE	–71.354.000	-994.000	23.277.000
ČISTI DOBIČEK/ IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	269.707.000	201.818.000	211.577.000

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

NLB, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE [2] (v %)	8,11	11,00
CIR [3] (v %)	58,30	57,00
LTD (v %)	58,82	70,00
NPE [5] (v %)	2,60	3,70
Kapitalska ustreznost (v %)	16,61	16,25
Obrestna marža (v %)	2,11	2,52

Avtor fotografije: Iztok Lazar, NLB

NLB Skupina je v letu 2020 zaradi nakupa Komercijalne banke a.d. Beograd (KBB) ustvarila visok čisti dobiček, ROE, izračunan na tej podlagi (15,4 %), pa močno presega ciljno vrednost iz LNU 2020. ROE brez učinkov nakupa KBB je dosegel 8,1 % in je za 2,9 odstotne točke nižji od predvidenega z LNU 2020. Glede na izbruh epidemije covida-19, ki je zlasti v prvem polletju leta 2020 ohromila gospodarstvo in znižala potrošnjo prebivalstva, je NLB Skupina v letu 2020 poslovala dobro. NLB Skupina je v letu 2020 za 4 % znižala stroške in za 0,7 odstotne točke stroškovni količnik CIR. Kapitalska ustreznost je bila skladna s pričakovanji LNU 2020, medtem ko je vrednost NPE pomembno presegla pričakovanja. Kot odraz razmer na trgu je NLB Skupina sicer zaostala za ciljno vrednostjo neto obrestne marže in za ciljnim razmerjem LTD. NLB je zato 1. aprila 2021 uvedla nadomestila za stanja na računih prebivalstva.

Komentar poslovanja v letu 2020

Leto 2020 je bilo za NLB Skupino pomembno predvsem zaradi uspešno zaključenega postopka nakupa KBB, s katerim skupina udejanja strategijo postati vodilna finančna institucija s sedežem in fokusom v domači JVE regiji. Z nakupom je NLB Skupina dobila štiri nove članice, in sicer banke v Srbiji, Bosni in Hercegovini in Črni gori ter družbo za upravljanje investicijskih skladov v Srbiji. S tem je NLB Skupina postala tretja največja bančna skupina v Srbiji, njen tržni delež po bilančni vsoti v Srbiji pa se je pomembno zvišal. Skupina je pridobila več kot 800.000 aktivnih strank na področju poslovanja s fizičnimi osebami in največjo poslovno mrežo v Srbiji s kar 203 poslovalnicami. Z nakupom bank v Bosni in Hercegovini in Črni gori, ki sta v lasti KBB, pa se je njen položaj dodatno okrepil tudi na teh dveh trgih. Z nakupom se je bilančna vsota NLB zvišala za skoraj 40 %, na slabih 20 milijard EUR. Zaključek transakcije se je odrazil tudi v visokih enkratnih pozitivnih učinkih na rezultate poslovanja NLB Skupine v letu 2020 iz naslova negativnega dobrega imena, v višini 137,9 mio EUR.

Kljub zahtevnim razmeram je NLB Skupina v letu 2020 nadaljevala trend dobičkonosnega poslovanja. Uspelo ji je ohraniti stabilno raven dobička pred oslabitvami in rezervacijami ter ustvariti skoraj 270 mio EUR neto dobička. Donos na kapital je znašal 15,4 % oziroma 8,1 %, če iz izračuna izvzamemo omenjene učinke iz naslova nakupa KBB. Na trgih JVE so vse bančne članice poslovale dobičkonosno.

Čisti obrestni prihodki so se znižali za 6 %, medtem ko so čisti prihodki od opravnin nespremenjeni. Zaradi

[5] Podatek brez skupine KBB.

izbruha pandemije je prišlo do negativnih učinkov pri kartičnem poslovanju in plačilnem prometu, kar pa je bilo nadomeščeno z zvišanjem nadomestil za pakete za upravljanje sredstev in za storitve bančnega zavarovalništva ter z nižjimi odhodki na področju kartičnega poslovanja. Epidemija je povzročila tudi dodatno oblikovanje oslabitev in rezervacij v vrednosti 71,4 mio EUR, kar je bistveno več kot preteklo leto, ko so te znašale le 1 mio EUR. Strošek tveganja je ob koncu leta dosegel 62 b. t., kar pa je bistveno manj, kot je izhajalo iz medletnih napovedi banke. Izpad dobička iz zgoraj navedenih razlogov je NLB Skupina delno nadomestila z izrednimi prihodki, v letu 2020 pa se je izboljšala tudi stroškovna učinkovitost. Na letni ravni so se stroški NLB Skupine znižali za 11,0 mio EUR oz. za 4 %, za 0,7 odstotne točke pa se je znižal tudi CIR.

Kapitalski položaj NLB Skupine precej presega regulatorne zahteve. Tudi likvidnostni položaj NLB Skupine ostaja zelo močan, z visokim obsegom razpoložljivih likvidnostnih rezerv.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

- Postati regionalni prvak; okrepiti svojo vlogo kot sistemsko pomembna finančna institucija v regiji JVE ter postati vodilna finančna institucija na vseh svojih ključnih trgih. NLB Skupina si prizadeva zaščititi in okrepiti svoj tržni položaj kot sistemska banka v domači regiji. Trudi se tudi aktivno sodelovati v pričakovani rasti in konsolidaciji trga, pri čemer se osredotoča na povečevanje dobičkonosnosti na podlagi pristopa, usmerjenega k strankam, in digitalizacije.
- Postaviti stranke na prvo mesto; približati se strankam s ključnimi produkti in personaliziranimi, dostopnimi digitalnimi storitvami, ki ustrezajo življenjskemu slogu posameznika.
- Izkoristiti priložnosti in sinergije; NLB zasleduje rast z vstopom v izbrane sorodne segmente oz. krepitvijo svoje prisotnosti v njih (npr. lizing) ter s horizontalnim širjenjem svojih storitev. Obenem spremlja dodatne priložnosti za prevzem ali pripojitev (znotraj procesa konsolidacije v bančnih sektorjih JVE), ki pa niso del kratkoročnega strateškega načrta. Z namenom izkoristka sinergij poteka vključitev skupine KBB v NLB Skupino.
- Nadaljevanje preobrazbe; NLB Skupina izvaja podroben načrt, da bi lahko dosegla finančne cilje. Program preobrazbe je namenjen povečanju učinkovitosti poslovanja in upravljanja stroškov ter izboljšanju uporabe kapitala NLB Skupine.
- Digitalizacija; NLB Skupina bo še naprej veliko vlagala v svojo IT infrastrukturo in zmogljivosti. Osredotočila se bo na izboljšanje hitrosti, ponujanje najboljše spletne izkušnje za stranke v JVE ter povečanje zmogljivosti na področjih obdelave podatkov in modeliranja.
- Vizija trajnostnega razvoja; trajnost je postala pobuda, ki se širi po vsej NLB Skupini. V letu 2020 je NLB Skupina razvila osnovo za intenzivno vključitev ESG meril v svoj poslovni model. Poleg tega je NLB prva banka v Sloveniji, ki se je zavezala trajnosti s podpisom Načel OZN za odgovorno bančništvo. Z izpolnjevanjem potreb in pričakovanj deležnikov ter ustvarjanjem poslovne vrednosti s trajnostnim poslovanjem bo NLB okrepila svoja prizadevanja za uresničitev strategije do leta 2025.

Srednjeročni strateški in finančni cilji NLB Skupine za leti 2021 in 2023

	2021	2023
ČISTI PRIHODKI	> 600 mio EUR	> 700 mio EUR
STROŠKI	≈ 430 mio EUR	< 400 mio EUR
ROE	visoko enomestno število	> 10 %
RAST BRUTO KREDITOV	srednje enomestno število	visok enomestni CAGR 2021–2023
STROŠEK TVEGANJA [6]	20–40 b. t.	40–60 b. t.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	NE
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	DA

[6] Napoved je objavljena v medletnem poročilu NLB Skupine – junij 2021, dne 12. avgusta 2021.

SID BANKA, D. D., LJUBLJANA

Sedež: Ulica Josipine Turnograjske 6, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 223
Lastniški delež RS: 99,41 %

Osnovni podatki o dejavnosti

SID banka, d. d., Ljubljana (SID banka), je specializirana spodbujevalna, izvozna in razvojna banka, s pooblastilom za izvajanje trgu dopolnilnih dolgoročnih finančnih storitev na različnih področjih, pomembnih za trajnostni razvoj RS. Med dejavnostmi, ki jih SID banka izvaja, je temeljna financiranje na področju tržnih vrzeli, kamor spadajo predvsem mala in srednje velika podjetja (MSP), razvojni, okoljevarstveni, infrastrukturni in energetski projekti ter internacionalizacija podjetij.

Pri izvajanju storitev lahko SID banka uporablja finančne instrumente, razpoložljive v EU in slovenski zakonodaji, kot so krediti, garancije in druge oblike jamstev, prevzemanja tveganj, odkupi terjatev, finančni zakup, finančni inženiring, koncesijski krediti in drugi instrumenti mednarodnega razvojnega sodelovanja, kapitalske naložbe in druge oblike financiranja, ter jih vključuje v razvojno-spodbujevalne programe financiranja.

Po pooblastilu RS izvaja naslednje dejavnosti: (i) zavarovanje pred nemarketabilnimi riziki (v imenu in za račun RS zavaruje tiste komercialne in nekomercialne rizike izvoznih transakcij, ki jih zaradi njihove narave in stopnje rizičnosti zasebni pozavarovalni sektor ni pripravljen prevzeti ali pa ima za to omejene zmogljivosti), (ii) upravljanje sklada skladov za izvajanje finančnih instrumentov v okviru evropske kohezijske politike 2014–2020, (iii) izvajanje jamstvene sheme in poroštev za investicije ter (iv) upravljanje emisijskih kuponov in kjotskih enot.

Skupino SID banka poleg matične družbe SID banka, d. d., sestavljata še Skupina Prvi faktor, ki jo na podlagi pogodbenega dogovora skupno obvladuje SID banka, ter Center za mednarodno sodelovanje in razvoj. SID banka od leta 2020 ne izdeluje konsolidiranih računovodskih izkazov.

SID banka je po sistemski pomembnosti na tretjem mestu v slovenskem bančnem sistemu.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	99,41
SID BANKA, D. D., LJUBLJANA	0,59

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PO OBDAVČITVI	1,82	7,15	3,39
ROA PO OBDAVČITVI	0,32	1,36	0,59
CIR	31,09	25,17	45,72
FINANČNI VZVOD (SREDSTVA/KAPITAL)	14,74	16,54	16,25

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KREDITI BANKAM	783.725.000	835.770.000	809.350.000
KREDITI STRANKAM, KI NISO BANKE	1.091.560.000	816.550.000	706.787.000
SKUPAJ SREDSTVA	2.907.358.000	2.406.164.000	2.318.834.000
KAPITAL	476.107.000	463.860.000	422.052.000
VLOGE STRANK, KI NISO BANKE	–	–	39.210.000
KREDITI BANK	565.865.000	597.767.000	991.048.000

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTE OBRESTI	23.193.000	23.932.000	22.986.000
ČISTE OPRAVNINE (PROVIZIJE)	293.000	200.000	291.000
STROŠKI	–18.312.000	–16.476.000	–14.151.000
REZULTAT PRED OSLABITVAMI IN REZERVACIJAMI	40.583.000	48.980.000	16.804.000
OSLABITVE IN REZERVACIJE	–30.121.000	–11.742.000	715.000
ČISTI DOBIČEK/ IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	8.490.000	32.040.000	14.314.000

Merila za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države

SID banka, d. d., Ljubljana	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	1,82	3,00
CIR (v %)	31,09	45,00
Delež NPL v vseh posojilih (v %)	3,58	4,50
Obrestna marža (v %)	0,87	1,00
Kapitalska ustreznost (v %)	29,12	30,00
Strateška merila		
Ustrezen obseg aktivnosti – stanje poslov financiranja (v mrd EUR)	2,07	1,85
Spodbujevalni učinek obrestnih mer skladov finančnega inženiringa in neposrednega financiranja sklada skladov (v %)	99,00	90,00
Proticiklična naravnanost rasti posojil glede na proizvodno vrzel (v mio EUR)	493,00	400,00

SID banka je zaradi koronakrize v letu 2020 prilagodila svoje interventno delovanje, zato ni mogla uresničiti vseh ekonomsko-finančnih ciljev iz LNU 2020, dosegla pa je vse zgoraj navedene strateške cilje, zastavljene z LNU za leto 2020. Vrednost kazalnika ROE je zaostala za ciljno vrednostjo iz LNU 2020, dosežena vrednost pa je bistveno ugodnejša, kot je bila predvidena z rebalansom plana, pripravljenim po začetku koronakrize, ki je za leto 2020 predvidel poslovanje banke z izgubo. Za ciljno vrednostjo iz LNU je nekoliko zaostala tudi obrestna marža, medtem ko sta bili vrednosti stroškovnega količnika CIR in deleža nedonosnih posojil v vseh posojilih ugodnejši, kot je bilo predvideno z LNU 2020. Kapitalska ustreznost je le rahlo zaostala za ciljno vrednostjo iz LNU 2020 zaradi precejšnjega povečanja kreditnega portfelja banke.

Komentar poslovanja v letu 2020

SID banka je v letu 2020 z intenzivno interventno in proticiklično vlogo delovala na področju protikriznega financiranja in zavarovanja ter s tem slovenskemu gospodarstvu in drugim pomagala pri blažitvi posledic koronakrize, tudi s financiranjem nabave nujne medicinske in zaščitne opreme. S spremembo iz razvojnega delovanja v interventno in proticiklično na tržnih in cikličnih vrzelih je banka bistveno povečala obseg poslovanja. Kreditni portfelj je dosegel 1,8 mrd EUR. Število komitentov se je povečalo za 21 %, med njimi je bilo 30 % novih. Za zavarovanje terjatev, kreditov in investicij je banka odobrila skoraj 4000 pozavarovalnih limitov v skupni vrednosti 1,8 mrd EUR. Dodatno sta bili vzpostavljeni dve jamstveni shemi v imenu in za račun RS, s potencialnim obsegom 2,2 mrd EUR.

Poslovni rezultati SID banke so bili zaradi epidemije v letu 2020 slabši kot leta 2019, ki je bilo za banko zaradi enkratnih poslovnih dogodkov (prodaja 100 % lastniškega deleža v SID – PKZ) rekordno. Na rezultat leta 2020 so negativno vplivali višji odhodki za oslabitve, ki pa so precej zaostajali za vrednostmi iz rebalansa plana, pripravljenega po začetku epidemije. Medtem ko so čiste obresti zaostale za planom, so čisti neobrestni prihodki plan presegli predvsem zaradi večjih čistih dobičkov iz kreditov, merjenih po pošteni vrednosti. Stroški, ki so višji kot v letu 2019 predvsem zaradi višjih stroškov dela, so za planom zaostali, vrednost stroškovnega količnika pa se je zvišala, a precej manj, kot je bilo predvideno z LNU 2020.

Bilančna vsota je konec leta 2020 znašala 2.907,4 mio EUR in se je v letu 2020 zvišala za 20,8 %, predvsem kot posledica izdane obveznice v višini 350 mio EUR in dodatne dolgoročne zadolžitve iz primarne emisije pri centralni banki. Kreditni portfelj se je povečal za 14,5 %, pri čemer se je povečal predvsem obseg kreditiranja strank, ki niso banke, kot posledica intenziviranja kreditne dejavnosti v povezavi z izbuhom koronakrize. Med novimi krediti je bilo največ kreditov iz posojilnih skladov, predvsem za financiranje naložb v gospodarstvu in turizmu ter za neposredno financiranje MSP. Kapital banke se je v primerjavi s koncem predhodnega leta zvišal.

Pomembnejši poslovni dogodki

- V letu 2020 je bil v okviru Sklada skladov FI 2014–2020 zaključen razvoj in pričeto je bilo izvajanje finančnega instrumenta Evropske kohezijske politike Portfeljske garancije za MSP, v sodelovanju z MGRT

pa je bil ustanovljen še Sklad skladov COVID-19 v višini 65 mio EUR sredstev evropske kohezijske politike, namenjen podjetjem za omilitev posledic epidemije covida-19 za gospodarstvo, s ciljem izboljšati likvidnost in spodbujati naložbe podjetij v času po epidemiji.
- SID banka je v letu 2020 prek Ministrstva za finance Evropski komisiji priglasila tudi novo shemo državnih pomoči po začasnem okviru državnih pomoči za podporo gospodarstvu, ki ga je prizadela kriza zaradi covida-19. Shema SID banki omogoča dodeljevanje državne pomoči podjetjem vseh velikosti za financiranje investicij in obratnega kapitala po višjih pragovih državne pomoči ter posledično ugodnejših obrestnih merah.
- RS je za omilitev posledic epidemije covida-19 v dveh zakonih (ZIUOPOK/ZIUZEOP in ZDLGPE) pooblastila SID banko, naj v njenem imenu in za njen račun opravlja posamezne aktivnosti pri obeh poroštvenih shemah.
- Julija 2020 je banka na mednarodnih kapitalskih trgih izdala prvo covid-19 obveznico z ročnostjo 5 let, v nominalnem znesku 350 mio EUR in kuponsko obrestno mero 0,125 %, ki kotira na Luksemburški borzi.
- Bonitetna agencija Standard & Poor's je 26. junija 2020 potrdila obstoječo visoko bonitetno oceno SID Banke (AA–/A–1+).
- Konec leta 2020 so bili revidirani srednjeročni strateški načrti SID banke (triletna drseča strategija) in sprejeta je bila Strategija razvoja SID banke za obdobje 2021–2023, ki odraža interventno in proticiklično vlogo banke.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje

Strategija razvoja SID banke 2021–2023 sledi dvema temeljnima ciljema:

- multiplikativnim in trajnostnim učinkom v gospodarstvu in družbi ter
- poslovni uspešnosti, ki zagotavlja dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja banke.

V ospredje je postavljena interventna in proticiklična vloga banke, po drugi pa si SID banka pri vseh programih financiranja prizadeva za doseganje velikih razvojnih učinkov in prispevanje k trajnostni transformaciji gospodarstva.

SID banka bo v letu 2021, v povezavi z novim evropskim svežnjem za okrevanje in odpornost Next Generation EU (NGEU) ter prenovljenim predlogom večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, okrepila aktivnosti za vključitev v okvir naslednje finančne perspektive kot enega od ključnih stebrov svojega delovanja v naslednjem strateškem obdobju. V tem okviru bo med drugim razvila produkte in zagotovila financiranje naložb z garancijo Panevropskega garancijskega sklada (EGF) ter krepila prenos tehnologij med raziskovalno sfero in gospodarstvom z novo regionalno platformo za prenos tehnologij. Okrepila bo delovanje na področju spremljanja in obvladovanja okoljskih tveganj. Še naprej bo delovala proaktivno in skladno z regulatornimi trendi ter se sistematično pripravljala na novosti, povezane z integracijo podnebnih, okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikov v poslovne procese in produkte. SID banka bo vlagala v tehnologijo, podatke in kadre, ki povečujejo kapital znanja na področju trajnostnega financiranja, in s tem potrdila svojo vlogo vodilne banke pri spodbujanju in financiranju prehoda v trajnostno gospodarstvo.

Družba pri svojem poslovanju upošteva sledeče referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

SAVA RE, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 2.924
Lastniški delež RS: 13,89 %
Lastniški delež SDH: 17,68 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Zavarovalna skupina Sava (prej Skupina Sava Re) je ena večjih zavarovalnih skupin v jugovzhodni Evropi.

Sava Re, d. d. (Sava Re), ki je obvladujoča družba v Zavarovalni skupini Sava, opravlja dejavnost pozavarovanja v več kot 100 državah sveta in je največja pozavarovalnica s sedežem v centralni in vzhodni Evropi. Svoje pozavarovalne storitve nudi več kot 350 partnerjem po vsem svetu.

Največja družba znotraj skupine je kompozitna zavarovalnica Zavarovalnica Sava, d. d. (nastala z združitvijo Zavarovalnice Maribor, d. d., Zavarovalnice Tilia, d. d., Velebita osiguranje, d. d., in Velebita životno osigurnje, d. d.).

Poleg Save Re sestavlja na dan 31. decembra 2020 zavarovalniški del Zavarovalne skupine Sava še osem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah regije Adria (Hrvaška, Srbija, Črna gora, Kosovo in Severna Makedonija), ki imajo v svojem lastništvu prav tako odvisne družbe.

Poleg (po)zavarovalnic sestavlja skupino še sedem nezavarovalnih družb.

V letu 2020 se je Zavarovalni skupini Sava pridružila tudi življenjska zavarovalnica Vita. S prevzemom Vite je Zavarovalna skupina Sava izboljšala svoj tržni položaj v Sloveniji, kjer se po tržnem deležu v zavarovalni dejavnosti uvršča na drugo mesto.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
SDH, D. D.	17,68
INTERCAPITAL SECURITIES LTD. – FIDUCIARNI RAČUN	14,34
REPUBLIKA SLOVENIJA	13,89
SAVA RE, D. D.	10,00
EVROPSKA BANKA ZA OBNOVO IN RAZVOJ	6,22

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ČISTA DOBIČKONOSNOST KAPITALA (ROE)	13,30	13,80	13,10
ČISTI ŠKODNI KOLIČNIK	61,60	61,70	57,00
KOMBINIRANI KOLIČNIK	93,90	93,80	92,90
ODHODKOVNI KOLIČNIK	29,50	31,30	32,80

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
FINANČNE NALOŽBE	1.430.149.336	1.064.874.239	1.008.097.470
SKUPAJ SREDSTVA	2.467.251.303	1.885.953.003	1.705.947.263
KAPITAL	460.214.488	384.776.847	340.175.455
PODREJENE OBVEZNOSTI	74.804.974	74.822.710	–
ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE	1.233.312.054	933.952.709	920.491.487
ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE V KORIST ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANCEV, KI PREVZEMAJO NALOŽBENO TVEGANJE	409.604.428	220.613.698	210.032.637

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
(EUR)	2020	2019	2018
OBRAČUNANE KOSMATE ZAVAROVALNE PREMIJE	679.749.305	598.526.157	546.299.539
ČISTI ODHODKI ZA ŠKODE	–426.695.412	–399.191.460	–320.760.586
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	56.386.299	50.194.588	43.011.849
OBRATOVALNI STROŠKI	–203.216.146	–186.955.234	–178.131.437
PRIHODKI OD FINANČNIH SREDSTEV	49.634.816	46.270.470	43.669.485
SPREMEMBA DRUGIH ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ	40.613.572	46.506.883	13.207.584

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

Sava Re, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	13,30	11,00
Čisti kombinirani količnik (brez vpliva tečajnih razlik) (v %)	93,90	95,00
Donosnost naložb (brez vpliva tečajnih razlik) (v %)	1,60	1,50
Kapitalska ustreznost (v %)	200,00	200,00
Čisti stroškovni količnik (brez vpliva tečajnih razlik) (v %)	29,50	33,00

Družba je dosegla oziroma presegla vsa ekonomska merila, ki jih je v LNU za leto 2020 določil SDH.

Komentar poslovanja v letu 2020

Za Zavarovalno skupino Sava je bilo leto 2020 poslovno zelo uspešno. K dobrim poslovnim rezultatom je v veliki meri prispeval prevzem življenjske zavarovalnice Vita (maja 2020), zaradi česar je družba sprejela tudi rebalans strateškega načrta za obdobje 2020–2022. Negativni vpliv na poslovni rezultat so imeli povečano škodno dogajanje na mednarodnih pozavarovalnih trgih in t. i. FOS (Freedom of Service) posli v okviru Evropske unije.

Skupina je v letu 2020 zbrala 679,7 mio EUR zavarovalnih premij, kar je za 13,5 % več od predhodnega leta. Rast kosmatih premij izvira iz življenjskih zavarovanj v Sloveniji (53-odstotna rast), predvsem zaradi prevzema Vite, pozavarovanj (18-odstotna rast), premoženjskih zavarovanj v Sloveniji (8-odstotna rast) in življenjskih zavarovanj v tujini (9-odstotna rast), medtem ko so premoženjska zavarovanja v tujini zbrala za 6 % manj premije kot v predhodnem letu.

Stroškovni količnik se je glede na predhodno leto izboljšal, na kar je prav tako pomembno vplivala vključitev Vite v skupino, pa tudi rast prihodkov v večini segmentov in ukrepi za optimizacijo poslovanja, ki jih je skupina sprejela za ublažitev negativnih vplivov covida-19 na poslovanje. Kosmate škode premoženjskega odseka so se v Sloveniji znatno znižale, predvsem na avtomobilskih zavarovanjih, kot posledica manjše škodne pogostosti. Je pa leto 2020 zaznamovalo okrepljeno škodno dogajanje v pozavarovalnem odseku, na kar je vplivalo predvsem povečanje večjih škod, med njimi v pomembni meri tudi iz naslova epidemije covida-19 (na izid leta 2020 so škode zaradi covida-19 v tem segmentu vplivale v višini 10,8 mio EUR).

Z epidemijo je povezano tudi povišanje čistih odhodkov za škode pri FOS-poslih, kjer je skupina oblikovala škodne rezervacije za morebitne stroške obrambe, in škode zaradi negotovosti v povezavi z novo sodno in regulatorno prakso pri sklenjenih zavarovanjih na trgih Republike Irske in Velike Britanije, v zvezi s kritjem izpada dohodka zaradi posledic epidemije v okviru premoženjskih zavarovanj. Iz tega naslova je konec leta 2020 skupina oblikovala rezervacije v višini 6,4 mio EUR. Kljub navedenemu je merodajni škodni količnik skupine ostal na ravni leta 2019. Kombinirani količnik na ravni skupine je znašal 93,9 %, kar je v okviru načrtovanega.

Skupina je leto 2020 zaključila s 56,4 mio EUR čistega dobička, kar je za 12,3 % več kot v letu 2019. Na povečanje je vplivala uspešnost poslovanja poslovnih odsekov življenje in premoženje, zmanjšalo pa ga je predvsem večje škodno dogajanje odseka pozavarovanje na mednarodnih trgih. K večji dobičkonosnosti je pripomogel tudi prevzem družbe Vita, pri katerem je skupina ustvarila prihodek enkratne narave iz pozitivne razlike med nakupno in pošteno vrednostjo pridobljenih neto sredstev v višini 9,9 mio EUR.

Obe bonitetni agenciji (Standard & Poor's in A. M. Best) sta po rednem letnem pregledu Savi Re potrdili bonitetno oceno finančne moči A (odlično), pri čemer imata bonitetni oceni stabilno srednjeročno napoved. Družba v letu 2020 ni izplačala dividend.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

Skupina napreduje pri uresničevanju začrtane strategije. V letu 2020 se je pospešeno lotila razvoja digitalnih rešitev in poseben poudarek namenila tudi vlaganju v okoljske in trajnostne naložbene projekte.

Ključne strateške usmeritve Zavarovalne skupine Sava v obdobju 2020–2022 so:

- digitalna preobrazba in postavitev stranke v središče,
- IT-transformacija,
- rast s prevzemi, ki bo dopolnjevala učinkovito organsko rast.

Fotografija: Arhiv Sava Re

Skupina se osredotoča na stranke in storitve oblikuje skladno z njihovimi potrebami.

Ključni vrednostni cilji skupine v obdobju do leta 2022 so:

- prihodki: rast povprečno > 5 % letno; doseganje 720 mio EUR v letu 2022;
- donosnost kapitala (ROE) > 12 %,
- solventnostni količnik med 180 in 220 % (med spodnjo in zgornjo mejo optimalne ravni kapitaliziranosti glede na pripravljenost za prevzem tveganj),
- čisti kombinirani količnik < 95 % (premoženjska zavarovanja in pozavarovanja),
- donosnost naložb: > 1,5 % (brez stroškov podrejenega dolga),
- rast premoženjskih zavarovanj: Slovenija > 2 % letno, regija Adria > 4 % letno,
- rast kosmatih premij življenjskih zavarovanj v letu 2022 glede na leto 2019: Slovenija za 80 %, regija Adria za 25 %,
- rast pozavarovanj: > 3 % letno,
- pokojnine – rast vrednosti sredstev v upravljanju: > 9 % letno,
- v sestavi portfelja najmanj 80 % obveznic, depozitov in denarnih ustreznikov in vsaj 75 % naložbenega portfelja z bonitetno oceno investicijskega razreda.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**NE**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

Vir: Sava Re, letno poročilo 2020.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih (skupina): 5.299
Lastniški delež RS: 34,47 %
Lastniški delež SDH: 28,09 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina Triglav posluje na sedmih trgih v šestih državah jugovzhodne Evrope. Je vodilna zavarovalno-finančna skupina v Sloveniji in regiji Adria ter ena vodilnih v jugovzhodni Evropi. Zaradi partnerskega povezovanja s tujimi družbami za zavarovalno posredovanje in zastopanje ter pozavarovanja pa posluje tudi v širšem mednarodnem okolju.

Skupino Triglav je 31. decembra 2020 sestavljalo 43 družb. Poleg matične družbe (Zavarovalnica Triglav, d. d.) je obsegala še 28 odvisnih in 14 pridruženih družb. Ključna dejavnost Skupine Triglav je zavarovalništvo, pomembne pa so tudi dejavnost upravljanja premoženja ter servisne in druge storitve.

Zavarovalništvo je najobsežnejša strateška dejavnost Skupine Triglav, ki obsega premoženjska, zdravstvena, življenjska, pokojninska zavarovanja in pozavarovanja.

Zavarovalniški del Skupine Triglav sestavljajo:
– v Sloveniji: Zavarovalnica Triglav, d. d., Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in Triglav, pokojninska družba, d. d.,
– zunaj Slovenije: osem zavarovalnic na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Severni Makedoniji.

Dejavnost upravljanja premoženja v Skupini Triglav izvajajo: Zavarovalnica Triglav, življenjske zavarovalnice in pokojninske družbe ter Triglav Skladi, d. o. o., Triglav, Upravljanje nepremičnin, d. o. o., in Trigal, d. o. o. Ta dejavnost obsega varčevanje prek zavarovalnih storitev skupine in vlaganje v vzajemne in pokojninske sklade in sklade zasebnega kapitala.

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
ZPIZ	34,47
SDH, D. D.	28,09
ADDIKO BANK D. D. – PENSION FUND 1 – FIDUCIARNI RAČUN	6,71
UNICREDIT BANK AUSTRIA AG – FIDUCIARNI RAČUN	2,62
CITIBANK N.A. – FIDUCIARNI RAČUN	2,43

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ČISTA DOBIČKONOSNOST KAPITALA (ROE)	8,90	10,90	10,80
ČISTI ŠKODNI KOLIČNIK	63,10	63,20	62,50
KAPITALSKA USTREZNOST (RAZPOLOŽLJIVI KAPITAL/ MINIMALNI ZAHTEVANI KAPITAL)	240,00	223,00	–
KOMBINIRANI KOLIČNIK	91,20	91,50	91,80
ODHODKOVNI KOLIČNIK	28,10	28,30	29,30

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
FINANČNE NALOŽBE	2.887.380.559	2.740.030.952	2.588.904.297
SKUPAJ SREDSTVA	4.139.441.072	3.936.999.820	3.645.277.487
KAPITAL	870.151.947	791.951.788	746.862.805
PODREJENE OBVEZNOSTI	49.423.693	64.847.293	15.462.711
ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE	2.523.229.144	2.393.927.336	2.310.503.061
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	511.038.903	618.018.928	748.992.362
ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE V KORIST ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANCEV, KI PREVZEMAJO NALOŽBENO TVEGANJE	509.984.710	484.942.835	402.598.039

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
OBRAČUNANE KOSMATE ZAVAROVALNE PREMIJE	1.233.775.365	1.184.174.107	1.068.394.407
ČISTI ODHODKI ZA ŠKODE	683.631.775	684.147.828	626.560.398
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	73.664.698	83.864.429	80.826.245
OBRATOVALNI STROŠKI	240.912.735	244.452.851	233.637.425
PRIHODKI OD FINANČNIH SREDSTEV	123.516.059	188.065.532	89.910.236
SPREMEMBA DRUGIH ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ	62.636.590	59.308.590	39.860.373

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	8,90	10,50
Kombinirani količnik (v %)	91,20	95,00
Donosnost naložb (v %)	2,60	0,50
Kapitalska ustreznost (v %)	240,00	225,00
Odhodkovni količnik (v %)	28,10	29,50
Strateška merila		
Ohranjanje vodilnega položaja na domačem trgu (v %)	36,50	35,60
Širitev na regionalne trge (v %)	18,20	18,00

V letu 2020 so bile dosežene oziroma presežene vrednosti večine ekonomskih kazalnikov, le ROE je bil za 15 % nižji od vrednosti v LNU 2020. Skupina Triglav je strateško usmerjena v ohranjanje vodilnega položaja na domačem trgu, ta cilj je v letu 2020 dosežen, vrednost kazalnika je višja od zapisanega v LNU 2020. Strateški cilj Skupine Triglav je tudi širitev na regionalne trge. Tudi vrednost tega kazalnika iz LNU 2020 je skupina v letu 2020 dosegla oziroma nekoliko presegla.

Komentar poslovanja v letu 2020

Leto 2020 je zaznamovala epidemija covida-19, ki je vplivala na krčenje večine zavarovalnih trgov (izjemi sta slovenski in srbski zavarovalni trg) in na padec BDP držav, v katerih posluje Skupina Triglav. Kljub epidemiji in nizkim obrestnim meram sta Skupina Triglav in njena matična družba v letu 2020 poslovali dobičkonosno in uspešno. Skupina je obdržala visoko bonitetno oceno A, s stabilno srednjeročno napovedjo bonitetnih agencij.

Skupina je okrepila svoj tržni delež v regiji Adria, kjer je vodilna zavarovalna skupina, dosegla je rast premije na večini zavarovalnih trgov in povečala vrednost premoženja v upravljanju. Vodilni tržni položaj je ohranila v Sloveniji, Črni gori in Severni Makedoniji. Tržni delež je izboljšala v Bosni in Hercegovini, Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji.

Delničarji Zavarovalnice Triglav so v letu 2020 skladno s stališči slovenskega zavarovalnega regulatorja potrdili predlog uprave in nadzornega sveta zavarovalnice, da bilančni dobiček za leto 2019 ostane nerazporejen. Dividendna politika je pri tem ostala nespremenjena.

Obseg kosmatih zavarovalnih premij se je v letu 2020 povečal za 4 %, na 1.233,8 mio EUR. Obseg premije se je povečal v segmentu premoženjskih (4 %) in zdravstvenih zavarovanj (11 %), medtem ko je premija življenjskih in pokojninskih zavarovanj ostala na ravni leta 2019.

Konsolidirani kosmati zneski škod so se znižali za 3 %, kombinirani količnik (91,2 %) je bil v spodnjem delu območja povprečne ciljne strateške vrednosti, v primerjavi z letom prej je nižji za 0,3 odstotne točke, zaradi izboljšanja tako škodnega kot odhodkovnega količnika, skupni konsolidirani kosmati obratovalni stroški skupine so ostali na ravni leta prej. Leto 2020 je bilo sicer glede množičnih škodnih dogodkov manj ugodno kot leto prej.

Skupina Triglav je leto zaključila s poslovnim izidom pred obdavčitvijo, ki je znašal 90,9 mio EUR, kar je nekoliko nižje, kot je načrtovala, in s 73,7 mio EUR čistega dobička (–12 % glede na leto 2019), predvsem zaradi nekoliko nižje donosnosti finančnih naložb.

Finančne naložbe Skupine Triglav, vključno z naložbenimi nepremičninami in naložbami v pridružene družbe, so ob koncu leta 2020 dosegle 3.496,4 mio EUR in so bile za 5 % višje kot ob koncu leta 2019. Njihov delež v sestavi vseh sredstev skupine se je povišal za 0,3 odstotne točke, na 84,5 %. Največji delež v portfelju finančnih naložb predstavljajo obveznice. Finančni trgi so se na epidemijo hitro odzvali, in sicer zlasti po tem, ko so države pričele sprejemati omejevalne ukrepe za širjenje virusa, kar pa je vplivalo na gospodarsko aktivnost. Zato je skupina v tekočem letu poleg rednega procesa lastne ocene tveganj in solventnosti izvedla tudi več analiz ocene učinka epidemije na poslovanje, vključno z izredno lastno oceno tveganj in solventnosti tako za matično družbo kot tudi za skupino. V tem izrednem procesu je ocenila, da se njen profil tveganj ni pomembno spremenil, da sta zavarovalni in naložbeni portfelj ostala dovolj odporna in je kapitalska pozicija ustrezna, da se skupina lahko uspešno sooča s povečanimi tveganji, ki izhajajo iz razmer epidemije covida-19.

Skupina je dosegla visoko raven finančne stabilnosti, kar izražajo višina celotnega kapitala (870,2 mio EUR) in kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije (2.523

Fotografija: Nejc Lasič (Zavarovalnica Triglav, d. d.)

mio EUR). Obe kategoriji sta se v letu 2020 povečali. Kapitalska ustreznost skupine se je glede na preteklo leto povečala za 17 odstotnih točk, predvsem zaradi povečanja lastnih virov sredstev, ki so se v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 75,6 mio EUR (k temu je prispevalo tudi neizplačilo dividend v letu 2020, ki so v zadnjih letih znašale 56,8 mio EUR).

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

Strateške usmeritve:

- dolgoročna stabilna donosnost poslovanja in povečanje vrednosti Skupine Triglav,
- osredotočenost na stranko in razvoj povezanih storitev,
- sprememba organizacije in kulture v še bolj sodelovalno in agilno.

Načrtovani kazalniki za leto 2022:

- ROE v obdobju 2019–2022 nad 10 %,
- povprečni kombinirani količnik okoli 95 %,
- povečan obseg poslovanja,
- tržni vodja,
- povečanje premije izven Slovenije,
- ohranitev visokih bonitetnih ocen.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	**DA**
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	**DA**

Vir: Sava Re, letno poročilo 2020.

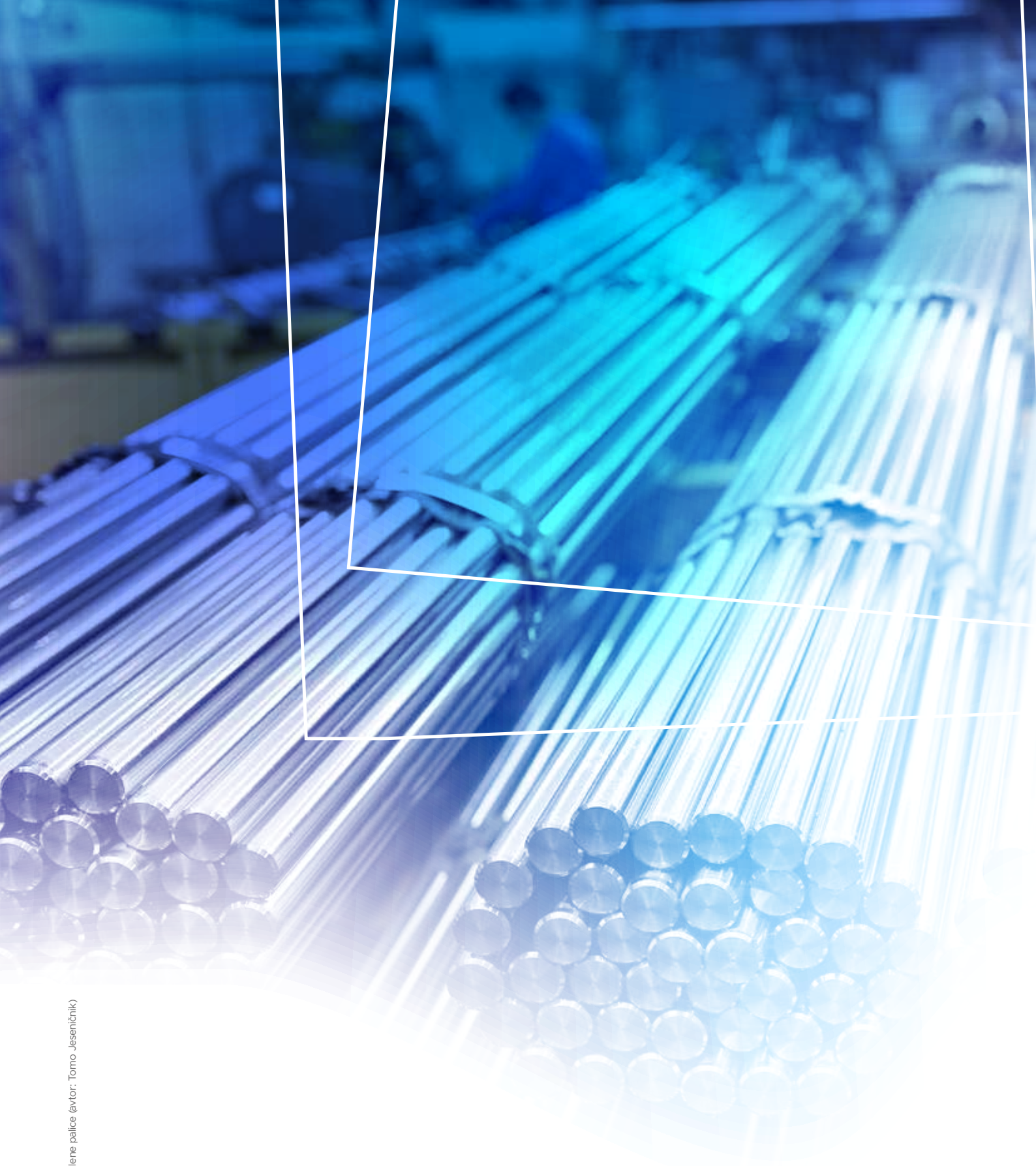

Fotografija: Metal Ravne (SIJ), jeklene palice (avtor: Tomo Jeseničnik)

GOSPODARSTVO IN TURIZEM

KRKA, D. D., NOVO MESTO

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto
Št. zaposlenih: 11.631
Lastniški delež RS: 7,21 %
Lastniški delež SDH: 9,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupino Krka poleg obvladujoče družbe Krka, d. d., Novo mesto, sestavljajo ena odvisna družba v Sloveniji in 30 odvisnih družb v tujini. Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in zdraviliškoturističnih storitev. Proizvodnja izdelkov poteka v obvladujoči družbi v Sloveniji in Krkinih odvisnih družbah v Ruski federaciji, na Poljskem, Hrvaškem, v Nemčiji in na Kitajskem. V navedenih odvisnih družbah, razen v družbi Krka – Rus v Ruski federaciji, se poleg proizvodnje ukvarjajo tudi s trženjem in prodajo. Ostale odvisne družbe zunaj Slovenije se ukvarjajo s trženjem in/ali prodajo in nimajo proizvodnih zmogljivosti. Družba Terme Krka, d. o. o., se ukvarja z zdraviliškoturistično dejavnostjo. Skupina Krka je ena vodilnih generičnih farmacevtskih skupin na svetu. Na domačem trgu ima vodilni položaj, močno pa je prisotna tudi na generičnih farmacevtskih trgih vzhodne, srednje in jugovzhodne Evrope in že vrsto let tudi na zahodnoevropskih trgih. Svojo prisotnost skupina Krka povečuje tudi na čezmorskih trgih. Osredotočena je na ponudbo generičnih zdravil na recept, ki jih trži pod lastnimi blagovnimi znamkami. Ponuja številna zdravila za zdravljenje bolezni s ključnih terapevtskih področij, in sicer za bolezni srca in žilja, prebavil in presnove ter osrednjega živčevja, hkrati pa vstopa tudi na nova terapevtska področja (onkološka zdravila, protivirusna zdravila, antidiabetiki) in tudi na izbrana področja z izdelki brez recepta. Skupina Krka več kot 50 milijonom bolnikov v več kot 70 državah po vsem svetu zagotavlja nemoteno preskrbo s kakovostnimi, varnimi in učinkovitimi zdravili, kar ji omogoča vertikalno integrirani poslovni model.

Fotografija: Notol 2 (avtorstvo: Krka, d. d.).

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	10,65
SDH, D. D.	9,00
REPUBLIKA SLOVENIJA	7,21
KRKA, D. D., NOVO MESTO	4,92
OTP BANKA D. D. – CLIENT ACCOUNT – FIDUCIARNI RAČUN	4,91

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	19,83	17,73	13,38
ROA PRED DAVKI	15,34	13,64	10,38
EBITDA MARŽA*	31,70	24,91	25,04
EBIT MARŽA*	24,65	17,72	16,97
NETO DOLG/EBITDA	–0,75	–0,66	–0,39
FINANČNI VZVOD	1,28	1,31	1,29

* SDH izračunava EBITDA maržo in EBIT maržo kot % v kosmatem donosu.

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	64.273.000	34.006.000	26.211.000
DENARNA SREDSTVA	313.568.000	218.667.000	117.801.000
SKUPAJ SREDSTVA	2.235.542.000	2.184.618.000	1.985.069.000
KAPITAL	1.751.812.000	1.667.516.000	1.540.270.000
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	30.306.000	31.793.000	12.271.000
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	310.934.000	356.197.000	321.741.000

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	1.534.941.000	1.493.409.000	1.331.858.000
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	1.584.922.000	1.547.323.000	1.370.877.000
ODPISI VREDNOSTI	134.707.000	139.136.000	138.610.000
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	288.949.000	244.272.000	174.008.000

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

KRKA, d. d., Novo mesto	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	16,90	12,00
EBITDA marža (v %)	32,70	26,00
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	5,00	8,00
Finančni vzvod	1,28	1,30
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	80.891,07	68.000,00
Delež stroškov razvijanja v prihodkih od prodaje (v %)	10,00	10,00

Poslovanje skupine Krka v letu 2020

Epidemija covida-19 je tudi skupino Krka postavila pred velike izzive. V skupini Krka so se na epidemijo hitro odzvali s sprejetjem ukrepov za zaščito zaposlenih in z ostalimi ukrepi za zagotovitev neprekinjenega poslovanja. V letu 2020 je skupina Krka proizvedla rekordno količino izdelkov, 16,5 mrd tablet, obloženih tablet in kapsul, kar je za 9 % več kot v letu 2019. Skupina Krka je v letu 2020 dosegla prodajo v višini 1.534,9 mio EUR, kar je za 3 % več kot v letu 2019, in tako dosegla največjo prodajo v zgodovini podjetja. Količinska rast prodaje je bila sicer 7-odstotna. Rast prodaje je bila dosežena v regijah vzhodna Evropa, jugovzhodna Evropa, zahodna Evropa in srednja Evropa. Prodaja je upadla v Sloveniji (zaradi padca zdraviliškoturističnih storitev) in na čezmorskih tržiščih (–6 %). Čisti dobiček skupine Krka je znašal 288,9 mio EUR, kar je za 18 % oziroma 44,7 mio EUR več kot v letu 2019. Ustvarjena EBITDA v letu 2020 je znašala 502 mio EUR, kar je za 30 % več kot v letu 2019. Vrednost naložb je bila v letu 2020 zaradi vpliva epidemije covida-19 nižja kot običajno in je znašala 76,6 mio EUR. Zmanjšane investicije ne bodo vplivale na realizacijo strateških usmeritev. Skupina Krka je v letu 2020 registrirala 20 novih izdelkov, prvega tudi na Kitajskem. Za raziskave in razvoj je bilo namenjenih 153,4 mio EUR, kar predstavlja 10 % prodaje. Zaradi mednarodnega poslovanja je skupina Krka izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev. Ob izbruhu epidemije covida-19 v letu 2020 je prišlo do velike nestabilnosti valut držav v razvoju, zato je bil rezultat valutnih tveganj negativen v višini 52,7 mio EUR. Konec leta 2020 je bilo v skupini Krka 11.677 zaposlenih. Skupina Krka posebno pozornost posveča tudi trajnostnemu razvoju, zato se na tem področju vsako leto izboljšuje in vlaga sredstva v varovanje okolja in narave, izobraževanje zaposlenih, spodbujanje talentov in gradnjo partnerskih odnosov z vsemi deležniki.

Skupina Krka je v letu 2020 poslovala izjemno uspešno in tako presegla načrtovane kazalnike v LNU 2020. Kazalnik capex v čistih prihodkih ni dosegel zastavljenega kazalnika v LNU 2020, saj so bile investicije nekoliko znižane zaradi vpliva epidemije covida-19. Presežen je bil tudi plan skupine Krka za leto 2020.

Glavni cilji in usmeritve v prihodnje (strategija)

V letu 2021 skupina Krka načrtuje prodajo izdelkov in storitev v višini 1.535 mio EUR in dobiček v vrednosti 265 mio EUR. Poslovni rezultati v letu 2021 bodo odvisni tudi od razvoja epidemije, ukrepov, povezanih z njo, in globalnega okrevanja po epidemiji. V letu 2021 naj bi skupina Krka za naložbe namenila 73 mio EUR, kar je manj od načrta in primerljivo z letom 2019.

Skupina Krka posodablja strategijo razvoja vsaki dve leti. Uprava in nadzorni svet sta novembra 2019 posodobila strategijo razvoja skupine Krka za obdobje 2020–2024. Ob upoštevanju patentnih možnosti so bili v strategijo dodani izdelki za različne terapevtske skupine. Posodobljen je načrt naložb, ki predvideva tudi vlaganja na Kitajskem. Med strateškimi usmeritvami je tudi nadaljnja digitalizacija poslovanja. Izpostavljena je tudi zavezanost h kakovosti izdelkov, ki je ena od glavnih konkurenčnih prednosti družbe. Predvidena je količinska oziroma vrednostna rast prodaje v višini najmanj 5 % povprečno na leto. Cilj skupine Krka je, da ob organski rasti zagotovi tudi rast z dolgoročnimi poslovnimi povezavami. Eden izmed ključnih strateških ciljev je na izbranih trgih prvi med generiki lansirati izbrane izdelke. Za razvoj in raziskave je predvidenih 10 % od prodaje.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	NE
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	DA

Opomba: Odstopanja od spoštovanja zgoraj navedenega kodeksa so navedena oziroma pojasnjena v Letnem poročilu družbe za leto 2020 (strani 37 in 38).

SIJ, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Gerbičeva ulica 98, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 3.843
Lastniški delež RS: 25,00 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina SIJ je s skupno več kot 3900 zaposlenimi eden največjih slovenskih zaposlovalcev in steber jeklarske panoge v Sloveniji. Skupina SIJ je vertikalno integrirana metalurška skupina, ki je od leta 2019 v celoti usmerjena v metalurško dejavnost.

V skupino SIJ je povezanih 36 družb. Skupina je aktivna na petih poslovnih področjih: (i) jeklarstvo (dve največji slovenski jeklarski podjetji SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne), (ii) predelava (družbe SIJ Ravne Systems, SIJ Elektrode Jesenice, SIJ SUZ), (iii) servisno-prodajna mreža (na trgih Slovenije, EU in ZDA), (iv) surovinska baza (Slovenija in države nekdanje Jugoslavije) ter (v) upravljanje in druge storitve.

Nerjavna pločevina, orodno paličasto jeklo, specialna debela pločevina in legirana orodna jekla so proizvodi z visoko dodano vrednostjo, s katerimi skupina SIJ zaseda vodilne tržne položaje na evropskih in svetovnih nišnih jeklarskih trgih. Program jeklenih polizdelkov se nadgrajuje z dodelavo in proizvodnjo končnih kovinskih izdelkov z visoko dodano vrednostjo. To so industrijski noži (skupina SIJ se uvršča med deset največjih proizvajalcev industrijskih nožev na svetu), strojegradnja, valji in varilni materiali. Skupina SIJ ustvari 84,46 % prihodkov na tujih trgih, kar jo uvršča med največje slovenske izvoznike.

Fotografija: Metal Ravne (SIJ), jeklene palice (avtor: Tomo Jeseničnik)

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
DILON, D. O. O.	72,22
REPUBLIKA SLOVENIJA	25,00
SIJ, D. D.	2,77
UNIOR, D. D.	10 delnic

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	–10,97	12,68	0,14
ROA PRED DAVKI	–4,83	4,96	0,05
EBITDA MARŽA	5,37	7,59	7,70
EBIT MARŽA	–5,07	–0,67	–0,49
NETO DOLG/EBITDA	5,52	2,75	4,74
FINANČNI VZVOD	2,27	2,27	2,86

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	–	18.942.000	24.767.000
DENARNA SREDSTVA	41.208.000	120.250.000	64.080.000
SKUPAJ SREDSTVA	866.892.000	950.205.000	1.143.831.000
KAPITAL	381.281.000	418.928.000	399.256.000
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	178.848.000	182.668.000	232.231.000
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	306.763.000	348.609.000	487.156.000

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	696.037.000	767.351.000	793.277.000
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	703.000.000	774.687.000	800.857.000
ODPISI VREDNOSTI	73.376.000	63.972.000	65.572.000
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	–49.904.000	44.908.000	6.501.000

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

SIJ skupina	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	–12,47	4,10
EBITDA marža (v %)	5,37	8,90
Neto finančni dolg/EBITDA	5,52	2,60
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	5,10	5,90

Informacija o poslovanju skupine SIJ v letu 2020

Poslovanje skupine SIJ je v letu 2020 močno zaznamovala epidemija covida-19. Družbe v skupini SIJ so v času razglasitve epidemije sicer nemoteno poslovale, sprejeti so bili številni ukrepi za zavarovanje zdravja zaposlenih. V skupini SIJ je bilo v letu 2020 proizvedenih 451,6 tone odlitega jekla in gotovih proizvodov, kar je za 5,5 % manj kot v letu 2019, ko je bila proizvodnja realizirana v višini 477 tisoč ton. Skupina SIJ je v letu 2020 ustvarila čiste prihodke od prodaje v višini 696 mio EUR, kar je za 9,3 % manj kot v letu 2019. Skupina je na tujih trgih ustvarila 84,4 % prodaje. Okoliščine epidemije so zlasti v drugem četrtletju povzročile upad industrijskih aktivnosti (kriza avtomobilske industrije) na ključnih trgih skupine SIJ in manjše povpraševanje po proizvodih. Upad povpraševanja je vplival tudi na zniževanje prodajnih cen, kar je negativno vplivalo na doseganje EBITDA. EBITDA je bil ustvarjen v višini 37,8 mio EUR in je za 21 mio EUR oz. za 35,8 % nižji kot leta 2019. Skupina SIJ je leto 2020 zaključila z izgubo v višini 49,9 mio EUR. Del izgube je nastal zaradi slabitve sredstev (22 mio EUR oslabitve opredmetenih osnovnih sredstev).

Proizvajalni stroški skupine SIJ so se sorazmerno padcu proizvodnje in prodaje znižali za 10 % in so v letu 2020 znašali 585,9 mio EUR (lani 640,1 mio EUR). Stroški prodaje so se zvišali za 18,5 % in so znašali 41,4 mio EUR. Skupina je realizirala negativen EBIT v višini 35,6 mio EUR.

Neto finančni dolg (NFD) se je v letu 2020 povečal s 180,5 na 208,4 mio EUR. Kazalnik NFD/EBITDA je konec leta 2020 znašal 5,5 (v istem obdobju lani 2,7).

Rezultati skupine SIJ močno odstopajo od pričakovanj SDH do družbe iz LNU 2020 ter tudi od plana družbe za leto 2020. Razlogi za slabše rezultate so posledica več dejavnikov: nižja prodaja, neenakomerna proizvodnja, oteženo upravljanje zalog surovin in spreminjajoče se poslovno okolje. Pričakovanja SDH so bila pripravljena v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere, saj skupina SIJ sodi v panogo, ki je bila v letu 2020 zaradi epidemije soočena z visokim padcem povpraševanja.

Glavni cilji skupine SIJ in usmeritve v prihodnje (strategija)

Cilj skupine SIJ v letu 2021 je izboljšati sodelovanje s kupci, od zaznavanja njihovih potreb do izvedbe učinkovitih rešitev. Stabilnost poslovanja namerava skupina SIJ doseči z razvojem novosti in rešitev po meri kupcev.

Ključni strateški cilji in usmeritve skupine SIJ v skladu s poslovno strategijo v prihodnosti so:

- stroškovna in proizvodna optimizacija, prehod na vitko proizvodnjo;
- optimizacija strukture proizvodnje ter povečanje proizvodnih zmogljivosti za proizvodnjo visokotehnoloških jekel z visoko dodano vrednostjo;
- na ključnih trgih povečati delež prodaje izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami, vstop na nove trge in povečanje tržnih deležev v perspektivnih nišah;
- utrditev položaja vodilnega proizvajalca naglavnih tržnih segmentih in uvrstitev med tri največje proizvajalce v vsakem od njih;
- dolgoročno ohraniti nizko neto finančno zadolženost in doseči optimalno razmerje NFD/EBITDA (nižje od 3);
- visokokvalificirani in motivirani zaposleni;
- konsolidacija skupine in centralizacija osrednjih podpornih poslovnih procesov;
- intenziven razvoj kompetenc na vseh ravneh.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	DELNO
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	DA

TELEKOM SLOVENIJE, D. D.

(Bilančni podatki za skupino)

Sedež: Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Št. zaposlenih: 3.392
Lastniški delež RS: 62,54 %
Lastniški delež SDH: 4,25 %

Osnovni podatki o dejavnosti

Skupina Telekom Slovenije sodi med najbolj celovite ponudnike komunikacijskih storitev v regiji jugovzhodne Evrope, ki poleg nacionalnega operaterja telekomunikacij v Sloveniji preko odvisnih družb deluje tudi na trgih jugovzhodne Evrope (JVE), in sicer na Kosovu, v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori in Severni Makedoniji. Družba Telekom Slovenije, d. d., ima največje, najbolj kakovostno in najbolj zanesljivo telekomunikacijsko omrežje v Sloveniji, skupina Telekom Slovenije pa upravlja ključno omrežje v regiji JVE. Dejavnost skupine Telekom Slovenije obsega fiksne in mobilne komunikacije ter IKT rešitve (informacijsko-komunikacijske tehnologije), digitalne in multimedijske vsebine in storitve, sistemsko integracijo in storitve v oblaku, razvoj in implementacijo rešitev za upravljanje poslovnih vsebin ter orodij za vodenje in spremljanje poslovanja, gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, kibernetsko varnost in internet stvari, druge storitve, kot so finančne storitve, e-oskrba, zavarovanja in električna energija, pametna mesta in domovi, ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline. Skupino Telekom Slovenije sestavljajo obvladujoča družba Telekom Slovenije, d. d., in odvisne družbe GVO, d. o. o., Avtenta, d. o. o., TS media, Soline, d. o. o., invalidsko podjetje TSinpo, d. o. o., IPKO Telecommunications LLC Kosovo (IPKO) ter ostale odvisne družbe (6) na trgih JVE, ki so bile ustanovljene z namenom upravljanja ali izgradnje regionalnega optičnega omrežja. Strategija delovanja skupine Telekom Slovenije zajema enotno upravljanje podjetij v skupini, saj s tem optimizira delovanje družb, zagotavlja boljši pretok informacij in dosega sinergije na ravni skupine.

Tržni delež družbe Telekom Slovenije, d. d., se zaradi močne konkurence na trgu znižuje, vendar družba še vedno ohranja vodilni tržni delež mobilnih storitev v Sloveniji: tržni delež v segmentu mobilne telefonije je znašal 37,9 %, na trgu fiksnih storitev in v segmentu fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta 28,9 % in v segmentu televizije prek internetnega protokola IPTV 44,4 % (podatki za četrto četrtletje 2020).

Lastniška struktura (Top 5) na dan 30. junija 2021

Lastnik	Delež last. (%)
REPUBLIKA SLOVENIJA	62,54
KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	5,59
SDH, D. D.	4,25
CITIBANK N.A. – FIDUCIARNI RAČUN	2,63
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG (RBI) – FIDUCIARNI RAČUN	1,75

Osnovni finančni kazalniki

	2020	2019	2018
ROE PRED DAVKI	4,30	0,49	5,21
ROA PRED DAVKI	2,06	0,24	2,62
EBITDA MARŽA*	32,05	30,13	25,37
EBIT MARŽA*	6,51	4,56	2,45
NETO DOLG/EBITDA	1,52	1,67	1,90
FINANČNI VZVOD	2,08	2,09	1,99

* SDH izračunava EBITDA maržo in EBIT maržo kot % v kosmatem donosu.

Osnovni podatki iz izkaza finančnega položaja

(EUR)	2020	2019	2018
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	512.000	679.000	91.000
DENARNA SREDSTVA	8.167.000	13.219.000	10.684.000
SKUPAJ SREDSTVA	1.227.839.000	1.232.860.000	1.232.719.000
KAPITAL	590.484.000	590.588.000	619.628.000
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	320.195.000	457.640.000	326.721.000
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	317.160.000	201.983.000	198.632.000

Osnovni podatki iz izkaza uspeha

(EUR)	2020	2019	2018
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	647.177.000	664.892.000	715.051.000
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	654.871.000	670.830.000	731.220.000
ODPISI VREDNOSTI	167.279.000	173.791.000	167.592.000
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	24.865.000	941.000	33.322.000

Merila za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države

TELEKOM SLOVENIJE, d. d.	Realizacija 2020	LNU 2020
Ekonomska merila		
ROE (v %)	4,20	8,00
EBITDA marža (v %)	32,00	30,50
Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	94.699,00	94.000,00

Poslovanje Skupine Telekom Slovenije v letu 2020

Skupina Telekom Slovenije je v letu 2020 ustvarila 647,2 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je za 4,3 % manj, kot je bilo planirano, in za 2,7 % manj kot v preteklem letu. V računovodskih izkazih za leti 2020 in 2019 je upoštevana prilagoditev iz ustavljenega poslovanja za odvisno družbo Planet TV, d. o. o., ki je bila prodana 30. septembra 2020. Na prihodke so vplivali ukrepi, povezani z razglasitvijo dveh valov epidemije covida-19 na ravni države, in sicer nižji prihodki iz gostovanja uporabnikov v omrežjih tujih operaterjev in gostovanja tujih uporabnikov v mobilnih omrežjih družbe Telekom Slovenije, d. d., ter nižji prihodki odvisnih družb izven telekomunikacijske dejavnosti. Prihodki se zmanjšujejo tudi zaradi optimizacije naročnikov in zniževanja prihodkov klasične fiksne telefonije. V primerjavi z letom 2019 se povečuje delež novih virov prihodkov na področjih e-zdravja, energetike in zavarovanja, za 55 % so se povečali tudi prihodki spletne prodaje.

Skupina Telekom Slovenije je ob razglasitvi epidemije covida-19 sprejela številne ukrepe za omilitev negativnih vplivov na prihodkovni, stroškovni in investicijski strani. V letu 2020 je tako skupina Telekom Slovenije realizirala 42,6 mio EUR dobička iz poslovanja, kar je za 3,4 % več kot leto prej, in 209,9 mio EUR EBITDA, kar je na nivoju plana za leto 2020 oziroma za 2,4 % manj kot v letu 2019. EBITDA marža se je povečala na 32,0 %, medtem ko je v letu 2020 znašala 30,1 %. Skupina Telekom Slovenije je v letu 2020 realizirala čisti dobiček v višini 24,9 mio EUR; rezultat je bil nižji za 9,2 mio EUR na račun negativnega učinka prodaje odvisne družbe Planet TV, d. o. o., čisti dobiček iz delujočega poslovanja je namreč znašal 34,1 mio EUR. Na poslovni izid preteklega leta je pomembno vplivala negativna odločitev Arbitražnega sodišča Mednarodne trgovinske zbornice v zvezi z nakupom 34 % deleža v družbi Antena TV SL, brez tega bi skupina Telekom Slovenije v letu 2019 dosegla 28,5 mio EUR čistega dobička.

Skupina Telekom Slovenije je v letu 2020 za naložbe namenila 173 mio EUR, kar je manj od plana investicij za leto 2020, ki je znašal 209,7 mio EUR. Večji del naložb je namenila širitvi dostopovnega optičnega omrežja, nadaljnji modernizaciji mobilnega omrežja in vzpostavitvi prvega nacionalnega omrežja pete mobilne generacije (5G) ter za razvoj novih storitev in nadaljnjo optimizacijo poslovanja.

V letu 2020 se vrednost lastniškega kapitala skupine Telekom Slovenije ni bistveno spremenila. Neto finančni dolg skupine se je v letu 2020 znižal, prav tako se je znižal kazalnik neto finančni dolg/EBITDA. Ob koncu leta 2020 je bilo v skupini Telekom Slovenije 3392 zaposlenih oziroma pet oseb več kot leto prej. Z vidika spremljanja ekonomskih meril uspešnosti je skupina Telekom Slovenije v letu 2020 dosegla višjo EBITDA maržo in dodano vrednost na zaposlenega kot leto prej in presegla merila iz LNU 2020. Kazalnik ROE je bil sicer višji kot leto prej, vendar pa je zaostajal za merilom iz LNU 2020, med drugim tudi zaradi negativnega učinka prodaje Planet TV, d. o. o., na poslovni izid skupine Telekom Slovenije.

Glavni cilji Skupine Telekom Slovenije in usmeritve v prihodnje

Ključni strateški cilji skupine Telekom Slovenije v obdobju 2021–2025 so zagotavljanje vodilne uporabniške izkušnje s ciljem ostati prva izbira uporabnikov, digitalizacija poslovanja s ciljem izboljšanja učinkovitosti poslovanja, rast IKT (informacijsko komunikacijske tehnologije) storitev in rešitev, kar bo omogočilo digitalizacijo različnih vertikal (energetika, transport, logistika, industrija, pametna mesta, zdravstvo, zaščita in reševanje), ohranjanje ravni prihodkov iz osnovne dejavnosti v Sloveniji, konsolidacija na posameznih trgih z osredotočenostjo na pridobivanje novih kompetenc ter vstop na nove trge in nova področja, optimalna kadrovska struktura, finančna stabilnost ter družbena odgovornost in trajnostni razvoj. Ključni cilji skupine Telekom Slovenije za leto 2021 so poslovni prihodki v višini 653 mio EUR, EBITDA v višini 210,6 mio EUR, čisti poslovni izid v višini 30,8 mio EUR in investicije v vrednosti do 203,7 mio EUR.

Družba pri svojem poslovanju upošteva naslednje referenčne kodekse:	
Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	DA
Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb	DA

12 MALE OSEBNE IZKAZNICE VSEH DRUGIH DRUŽB V LASTI RS IN SDH

ADRIA, D. O. O., ANKARAN

(Turizem)

Dejavnost družbe Adria, d. o. o., je usmerjena predvsem v počitniško-rekreativni turizem. Družba ponuja hotelske namestitve in apartmaje, kamp ter gostinske in wellness storitve, ki jim je dodana tudi športnorekreacijska ponudba. Družba želi z obnovo obstoječih in izgradnjo dodatnih namestitvenih kapacitet, programsko razširitvijo ponudbe, dvigom kakovosti storitev ter izobraževanjem in motiviranjem kadrov postati ena najbolj zaželenih počitniških točk severnega Jadrana, najboljše izhodišče za organizirane turistične skupine na slovenski obali ter najboljši ponudnik za osebna in poslovna srečanja do 250 oseb.

Poslovanje družbe v letu 2020 je zaznamovala epidemija covida-19, saj so bile skladno z Odlokom Vlade RS namestitvene kapacitete velik del leta zaprte. Kljub težavam zaradi prekinitve poslovanja v prvem in drugem valu epidemije covida-19 je družba v letu 2020 realizirala prihodke v višini 6,5 mio EUR, kar predstavlja 92,4 % prihodkov preteklega leta, povečala EBIT za 38,9 %, EBITDA za 28,1 % in dosegla čisti dobiček v višini 742,9 tisoč EUR, kar je za 35,7 % več kot v letu 2019. Družba je kljub zaostrenim pogojem poslovanja, z izjemo prihodkov, presegla letni načrt poslovanja za leto 2020. Glede na zgolj 7,5-odstotni upad prihodkov v letu 2020 družba ni bila upravičena do državne pomoči iz interventne zakonodaje, zato je finančno pomoč, ki jo je prejela v prvem valu, še pred koncem leta vrnila. Na prihodke družbe so v letu 2020 pozitivno vplivali turistični boni, k dobrim rezultatom pa so pripomogle pravočasno izvedene investicije v namestitvene kapacitete, optimizacija procesov, višja kakovost storitev in intenzivno obvladovanje stroškov. Ekonomski finančni kazalniki za leto 2020 so v celoti presegli pričakovanja iz LNU 2020.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	3,46	3,06
EBITDA MARŽA (V %)	22,77	18,00
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	53.597,19	42.705,00

BODOČNOST MARIBOR, D. O. O.

(Invalidska podjetja)

Družba Bodočnost Maribor, d. o. o., izpolnjuje zakonske pogoje za poslovanje s statusom invalidskega podjetja. Ne glede na ta status je družba na trgu izenačena z drugimi podjetji in konkurira za pridobivanje naročil pod enakimi pogoji kot ostala podjetja. V letu 2020 se je potrdila smotrnost odločitve uprave družbe, ki je v letu 2019 sprejela novo organizacijo družbe (novo organizacijsko shemo). Družba na podlagi nove organizacije v dveh oddelkih izvaja pet proizvodnih/storitvenih programov, v katerih se delovanje prilagaja vsakokratnim potrebam trga. V oddelku proizvodnje družba izvaja tri programe (grafika, mizarstvo in kovinarstvo), v oddelku storitev pa program storitev pakiranja in druge storitve.

Družba s programom storitev pakiranja ustvari okrog 90 % vseh prihodkov. Program zajema pakiranje kozmetičnih izdelkov za znanega kupca.

Družba je na dan 31. decembra 2020 zaposlovala 181 oseb, od tega 85 invalidov.

Lastniški delež RS znaša 77,52 %.

Leto 2020 je zaznamovala epidemija covida-19, ki je močno vplivala na globalni in domači trg ter od vseh deležnikov zahtevala prilagoditev na spremenjene pogoje poslovanja. Hitre spremembe in številne izzive je družba združila z novimi priložnostmi in kljub spremenjenim pogojem poslovanja zelo uspešno zaključila poslovno leto 2020.

Prihodki od prodaje so v letu 2020 znašali 3,9 mio EUR in so bili glede na leto 2019 višji za 11,6 % ter presegli načrtovane prihodke za 9,1 %. Družba je poslovno leto zaključila s pozitivnim poslovnim izidom v višini 171,9

tisoč EUR, kar predstavlja za 3,6-krat višji dobiček kot leta 2019. Del dobička se je namenil za pokrivanje pretekle izgube in oblikovanje zakonskih rezerv. Po mnogih letih poslovanja je družba ustvarila bilančni dobiček v višini 84,8 tisoč EUR. Vpeljana je bila avtomatizacija skladiščnega poslovanja, v letu 2021 pa družba načrtuje digitalno nadgradnjo proizvodnih procesov in posodobitev opreme.

Družba je presegla načrtovane kazalnike v LNU 2020.

Z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ima družba sklenjeno petletno pogodbo o izvajanju Programa socialne vključenosti, kar pomeni nadgradnjo poslanstva družbe.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	9,56	5,90
EBITDA MARŽA (V %)	6,65	6,40
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	23.374	18.700

CETIS, D. D., CELJE

(Splošni gospodarski sektor)

Družba Cetis, d. d., je eno vodilnih evropskih podjetij na področju rešitev varnostnih tiskovin. S tiskovinami in komplementarnimi rešitvami je družba partner podjetij in držav na štirih celinah. Skupino Cetis sestavlja sedem družb. Odvisne družbe so Cetis Zg, d. o. o., Cetis Graf, d. o. o., Cetis Madagascar SARL, Cetis, Empresa Grafica, S.A.R.L., EGP, d. o. o., in Cetis Flex, d. o. o. Na področju rešitev varnostnih tiskovin družba izdeluje potovalne in osebne dokumente (npr. biometrične potne liste, osebne izkaznice, vizume, rojstne liste in druge certifikate civilnega statusa, vozniška in prometna dovoljenja) ter celovite rešitve na ključ za upravljanje identitete in izdajo dokumentov. Leto 2020 je zaznamovala tudi večja statusno-organizacijska sprememba v skupini Cetis. V decembru 2020 je bila v sodni register vpisana izčlenitev s prevzemom, v okviru katere se je iz družbe Cetis, d. d., izčlenila dejavnost rešitev komercialnih tiskovin, ki se je prenesla na družbo AMBA CO., d. o. o., ta pa se je preimenovala v družbo Cetis Flex, fleksibilna embalaža in etikete, d. o. o. S tem korakom je skupina Cetis uspešno končala pomembno reorganizacijo, s katero je združila dva podobna programa, ki imata veliko sinergij. Zaradi te spremembe družba pričakuje predvsem večji nadzor nad stroški ter lažji razvoj obeh področij (rešitve varnostnih tiskovin, ki ostajajo v okviru Cetisa, d. d., in rešitve komercialnih tiskovin).

Skupina Cetis je v letu 2020 poslovala uspešno in je ustvarila 67,7 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je za 2 % več kot v letu 2019, ko so ti znašali 66,4 mio EUR (od tega je prodaja rešitev varnostnih tiskovin predstavljala 25,3 mio EUR). V letu 2020 so v strukturi prihodkov prevladovali prihodki, ustvarjeni v Sloveniji, in sicer je delež znašal 51,2 %.

V letu 2020 je skupina Cetis glede na leto 2019 ustvarila višji čisti dobiček, ki je znašal 5,8 mio EUR. Proizvajalni stroški so ostali na enakem nivoju kot v letu 2019, v skupini so se nekoliko povišali nabavna vrednost prodanih količin in proizvajalni stroški, in sicer s 44,2 mio EUR na 45,3 mio EUR. V skupini je bilo konec leta 2020 577 zaposlenih.

Skupina Cetis je v letu 2020 presegla vsa ekonomska merila, ki jih je v LNU za leto 2020 določil SDH.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	13,71	11,20
EBITDA MARŽA (V %)	17,49	14,30
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	46.438,75	37.600,00

Opomba: Podatki za skupino.

CINKARNA CELJE, D. D., CELJE

(Proizvodni sektor)

Cinkarna Celje, d. d., je eno najpomembnejših slovenskih industrijskih podjetij s širokim proizvodno-prodajnim programom. Nosilna proizvodno-prodajna skupina je pigment titanov dioksid, ki obsega 83 % celotne prodaje in se uporablja v industriji lakov, barv, umetnih mas, laminatov in papirja. Družba trži pigment na globalnih trgih, kjer uspešno konkurira mednarodnim korporacijam.

Družba je kljub nižjim povprečnim prodajnim cenam pigmenta v letu 2020 ustvarila 172,4 mio EUR prihodkov, kar je na ravni preteklega primerljivega leta. Družba je namreč s 7-odstotnim dvigom količinske prodaje nosilnega proizvoda premostila vpliv nižjih cen pigmenta (–4 %).

Čisti dobiček je znašal 18,95 mio EUR in je, tudi zaradi zmanjšane splošne gospodarske aktivnosti, za 12 % nižji od predhodnega leta. Zaradi učinkovitega upravljanja stroškov, prestavitve remonta v leto 2021, podaljšanja proizvodnega leta in visokega povpraševanja v zadnjem četrtletju, ki ga sicer tradicionalno zaznamuje nizka aktivnost kupcev, je doseženi čisti dobiček za 34 % višji od načrtovanega.

Donosnost kapitala je dosegla 11,01 % in presega načrtovano donosnost za leto 2020 in načrtovano vrednost kazalnika z LNU 2020. V družbi je bilo konec leta 2020 824 zaposlenih.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	11,01	8,50
EBITDA MARŽA (V %)	18,76	16,50
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	76.426,40	65.700,00

CSS, D. O. O.

(Invalidska podjetja)

Osnovna dejavnost družbe je proizvodnja struženih in hladno preoblikovanih kovinskih izdelkov. Družba je specializirana predvsem za proizvodnjo struženih in izsekanih kovinskih izdelkov po zahtevah in načrtih kupca. Poleg tega nudi storitve dodelave, kot so vrtanje, "raziglevanje", vrezovanje navojev, rezkanje ter toplotne in površinske obdelave v sodelovanju s kooperanti. Družba ima status invalidskega podjetja.

Lastniški delež RS znaša 97,96 %.

V letu 2020 naj bi družba nadaljevala poslovno in finančno prestrukturiranje, ki se je začelo leta 2018, ko je RS družbo dokapitalizirala z denarnim vložkom v višini 500 tisoč EUR. Temeljni cilj družbe, da posluje z dobičkom, žal ni bil dosežen, saj se je družba zaradi epidemije covida-19 soočila z drastičnim upadom naročil in posledično nižjimi prihodki. Prihodki so znašali le 1,5 mio EUR oziroma za 11 % manj kot leta 2019 in za 23 % manj od načrtovanih prihodkov za leto 2020. Izguba poslovnega leta je znašala 106,1 tisoč EUR. Bilančna izguba na dan 31. decembra 2020 pa je znašala 477,6 tisoč EUR oz. 37 % osnovnega kapitala.

Kazalniki ROE, EBITDA marža in dodana vrednost na zaposlenega zaradi epidemije niso bili doseženi oziroma so močno odstopali od pričakovanj v LNU, ki pa so bila postavljena pred pojavom epidemije in niso odražala realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere. Družba je koristila ukrepe interventne zakonodaje in prejela državno pomoč v skupnem znesku 47,9 tisoč EUR ter najela dolgoročni namenski bančni kredit v znesku 120 tisoč EUR.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–12,67	9,25
EBITDA MARŽA (V %)	–2,55	6,28
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	21.512	25.434

D. S. U., D. O. O., LJUBLJANA

(Finančni holdingi)

Družba opravlja dve temeljni dejavnosti, in sicer (i) investiranje v nepremičnine in upravljanje nepremičninskega portfelja ter (ii) izvajanje javnih pooblastil s področja lastninskega preoblikovanja družbene lastnine, privatizacije in denacionalizacije ter v zvezi s premoženjem, povezanim z njimi.

Družba ima v lasti več večjih poslovnih objektov, namenjenih oddajanju, katerih skupna površina znaša cca. 115.000 m^2 (ki jih večinoma oddaja v najem organom državne uprave), in zemljišča v velikosti več kot 26.000 m^2.

Denarna sredstva, pridobljena na podlagi izvajanja javnih pooblastil, pomenijo obveznost do proračuna RS in se ugotavljajo na podlagi posebne bilance pritoka sredstev iz naslova kupnin. Del kupnin iz naslova unovčevanja premoženja se skladno z zakonsko podlago nakazuje tudi drugim zakonskim upravičencem (SDH in KAD).

Družba je v letu 2020 poslovala uspešno in dosegla oz. presegla večino ekonomsko-finančnih ciljev LNU 2020. Doseženi so bili rast prihodkov, dvig EBITDA marže in zmanjšanje zadolženosti. Višina ROE je malenkostno zaostala za načrtovano zaradi epidemije koronavirusne bolezni, ki je povzročila izpad prihodkov od prodaje stanovanj hčerinske družbe. Na finančnem področju je družba v letu 2020 z delnim reprogramom obstoječih dolgoročnih posojil zagotovila dolgoročno ugodnejše pogoje financiranja, hkrati pa z obrestnim ščitenjem zavarovala večino kreditnega portfelja. Dodana vrednost na zaposlenega je presegla z LNU 2020 opredeljeno ciljno vrednost. Rezultati leta 2020 so sicer nekoliko zaostali za rezultati leta 2019, ki so bili rekordni tudi zaradi nekaterih enkratnih poslovnih dogodkov (skupni efekt navedenih učinkov znaša cca. 1 mio EUR).

Iz naslova prejetih kupnin od odprodaje premoženja po zakonodaji o lastninjenju je bilo v proračun RS v letu 2020 nakazanih 1,8 mio EUR oziroma skupaj z drugimi zakonskimi upravičenci (SDH in KAD) 2,2 mio EUR, kar je več, kot je bilo načrtovano.

Investicijske aktivnosti na nekaterih projektih so se v letu 2020 zaradi epidemije sicer nekoliko upočasnile, kljub temu pa je družba D.S.U. od KAD kupila preostali delež poslovnega objekta Smelt in pričela obnovo poslovne stavbe Metalna v Mariboru ter urejanje preostalih praznih prostorov v objektu Dunajski kristali, hčerinska družba pa je nadaljevala tudi izgradnjo stanovanjskega objekta v Ljubljani, ki je bila v celoti zaključena v letu 2021. Potekale so tudi obsežnejše razvojne aktivnosti raznovrstnih projektov, npr. študentskih domov, domov za upokojence in različnih poslovnih objektov, družba pa je pričela tudi razvijanje lastne lokacije Litostroj jug v Ljubljani.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	4,84	5,00
EBITDA MARŽA (V %)	65,70	63,00
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	6,35	7,10
KRATKOROČNI KOEFICIENT	1,06	1,00
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	366.489,28	340.000,00

DRUŽBE TVEGANEGA KAPITALA (DTK) – V LIKVIDACIJI

(Finance)

Družbe tveganega kapitala (DTK) so gospodarske družbe, ki imajo skladno z Zakonom o družbah tveganega kapitala (ZDTK) poseben status. Njihova osnovna dejavnost je lastniško financiranje visokotehnoloških, razvojno-inovativnih malih in srednje velikih podjetij (MSP). DTK, ustanovljeni v Sloveniji, so sredstva za svoje poslovanje pridobili od RS (49 %) in zasebnih investitorjev (51 %). DTK imajo lahko, skladno z ZDTK, lastniške deleže v posameznih naložbah največ 12 let. Posledično so bili DTK ustanovljeni za časovno omejeno obdobje, ki mu sledi likvidacija.

Po prodaji deleža RS v družbi tveganega kapitala Meta Ingenium, d. o. o., avgusta 2020, so bili konec leta 2020 v upravljanju SDH lastniški deleži RS še v treh družbah tveganega kapitala: Prvi sklad, STH Ventures in DTK Murka. Vse tri družbe so v letu 2020 izvajale aktivnosti za unovčitev naložb v svojih naložbenih portfeljih.

V začetku leta 2021 je likvidacijski upravitelj **Prvega sklada, d. o. o. – v likvidaciji**, družba RSG Kapital, d. o. o., uspešno izvedel prodajo preostalega lastniškega deleža sklada v družbi Celtra Technologies Inc., iz naslova katere je RS prejela 1,3 mio EUR kupnine (kot delno vračilo naknadnih vplačil družbenikom). Upravitelj je izvajal aktivnosti za odprodajo deležev tudi v preostalih naložbah (TMG-BMC, d. o. o., Efos, d. o. o., ...), vendar se te do trenutka pisanja tega poročila še niso realizirale. Likvidacijski upravitelj družbe **STH Ventures, d. o. o. – v likvidaciji**, družba STH Management, d. d., izvaja trženjske in prodajne aktivnosti za prodajo deležev v družbah Plasmait Project, d. o. o., in Visionect, d. o. o., likvidacijski upravitelj **DTK Murka, d. o. o. – v likvidaciji**, družba UD, d. o. o., pa v družbah Print boks, d. o. o., in Hostel Čopova, d. o. o.

ELEKTROGOSPODARSTVO SLOVENIJE – RAZVOJ IN INŽENIRING, D. O. O.

(Energetika)

Elektrogospodarstvo Slovenije – razvoj in inženiring, d. o. o. (energetika), družba EGS-RI, d. o. o., se uvršča med mikrodružbe. Družba je bila ustanovljena leta 1991. Njen ustanovitelj in 100-odstotni lastnik je RS. Družba EGS-RI, d. o. o., ima terjatve do RTE Ugljevik, ki so nastale v času samoupravnega sporazuma o naložbah v druge republike nekdanje SFRJ in so predmet arbitražnih postopkov pred Mednarodnim centrom za reševanje investicijskih sporov (International Centre for Settlement of Investment Disputes), in ad hoc arbitražni postopek proti RiTE Ugljeviku v Beogradu.

V letu 2020 je družba ustvarila čisti dobiček v višini 19.514 EUR, ki je za 18.666 EUR višji kot predhodno leto. Čisti prihodki od prodaje družbe so v poslovnem letu 2020 znašali 107.919 EUR in so se glede na predhodno leto zvišali za 9 %. Družba je ustvarila prihodke z oddajanjem opremljenih poslovnih prostorov in garaže v najem, kar je njena edina dejavnost. Stroški blaga, materiala in storitev so znašali 47.604 EUR, od tega so stroški za vzdrževanje osnovnih sredstev, poslovne zgradbe in pisarniške opreme 42.906 EUR. Ostalo so stroški računovodskih storitev. Podjetje nima zaposlenih.

Kratkoročna sredstva na dan 31. decembra 2020 so izkazana v višini 1.155.866 EUR, od tega iz naslova danih posojil RTE Ugljevik, Termoelektrarni Tuzla ter Termoelektrarni in rudnikom Kosovo C v višini 802.409 EUR.

Družba v letu 2020 na osnovi vlaganj izkazuje pogojne obveznosti, ki predstavljajo tečajne razlike za kratkoročno prejeta posojila, ki so bila vložena v republike bivše SFRJ, v vrednosti 164.641.735,49 EUR. Po sklepu vlade Republike Slovenije z dne 4. junija 2009 so bile tečajne razlike prenesene iz kratkoročnih terjatev in obveznosti med izvenbilančna sredstva in obveznosti. Preostalo vrednost v višini 42.825,08 EUR pa predstavljajo potencialne terjatve iz naslova združenih sredstev za sanacijo bank.

Poslovanje družbe je močno odvisno od nadaljnjega poteka pravnega postopka, ki se nanaša na naložbo v RTE Ugljevik. Cilji družbe so osredotočeni na sodelovanje s HSE, d. o. o., v arbitražnih postopkih glede vlaganj RTE Ugljevik.

Družba ne izvaja tržne dejavnosti, razen oddaje nepremičnin v najem, zato se z letnimi načrti upravljanja zanjo ne določajo posebni ciljni finančni kazalniki, finančno in drugo poslovanje pa se spremlja tekoče.

ELEKTROOPTIKA, D. D.

(Splošni gospodarski sektor)

Družba je bila ustanovljena leta 2007 z oddelitvijo dela premoženja od družbe Fotona, d. d. Aktivnosti družbe se nanašajo le še na izterjavo terjatve, ki ji je bila v obliki premoženjskopravnega zahtevka priznana s pravnomočno kazensko sodbo, s katero je sodišče obsodilo storilca, ki sta v škodo družbe zlorabila elektronsko izvršbo.

Družba ne ustvarja prihodkov iz poslovanja in nima redno zaposlenih. Posluje z minimalnimi stroški, ki še omogočajo njen obstoj, zato izračun kazalnikov ni smiseln.

Večina aktivnosti družbe v letu 2020 je bila namenjena uveljavljanju in zaščiti njenih premoženjskopravnih interesov v potekajočih sodnih postopkih ter pripravi na prenehanje poslovanja z likvidacijo.

Ekonomska merila v LNU 2020 za družbo niso določena.

SDH ima 70,48-odstotni lastniški delež.

GEOPLIN, D. O. O.

(Energetika)

Družba Geoplin, d. o. o., opravlja energetske dejavnosti dobave zemeljskega plina, trgovanja z njim ter njegovega zastopanja in posredovanja na domačem in tujih trgih. Za zagotavljanje zanesljive oskrbe ima ustrezne in razpršene nabavne vire ter transportne in skladiščne zmogljivosti. V družbi Geoplin, d. o. o., ima večinski delež Petrol, d. d., in sicer 61,7 %, Republika Slovenija pa ima 25,01-odstotni delež. Geoplin, d. o. o., ima tri hčerinske družbe, in sicer Geocom, d. o. o., Trgovina i opskrba energentima, d. o. o., in Geoplin, d. o. o., Beograd. Od 28. junija 2017 v skupini Geoplin ni več družbe Plinovodi, d. o. o., ki je bila na podlagi sklepa skupščine oddeljena na namensko družbo Plinhold, d. o. o. Na Hrvaškem sta Petrol, d. d., in Geoplin, d. o. o., Ljubljana, vstopila v lastniški delež podjetja Zagorski metalac, d. o. o., ki distribuira zemeljski plin na območjih Zagrebške in Krapinsko-zagorske županije. Družba se uvršča med 10 največjih distributerjev na Hrvaškem, Geoplin, d. o. o., je pridobil 25-odstotni delež v njej.

Skupina Geoplin je v letu 2020 poslovala zelo uspešno in presegla pričakovanja, opredeljena v letnem načrtu upravljanja, in rezultate leta 2019. Skupina Geoplin je v letu 2020 ustvarila 390,2 mio EUR prihodkov od prodaje. EBIT je konec leta 2020 znašal 15,777 mio EUR, kar je za 161 % več kot v letu 2019, in dobiček v višini 11,679 mio EUR, ki je v primerjavi z letom 2019, ko je znašal 8,682 mio EUR, višji za 136 %. ROE za leto 2020 znaša 9,02 % in je višji od leta 2019, ko je znašal 7,03 %.

V letu 2020 je skupina Geoplin prodala 26,6 TWh zemeljskega plina, od tega 73 % izven Slovenije. Realizirana skupna prodaja je bila 5,6 TWh. Finančni in poslovni rezultati presegajo pričakovanja v letnem načrtu upravljanja in rezultate iz leta 2019 predvsem zaradi višje količinske prodaje zemeljskega plina, pravočasnega prepoznavanja ugodnih dogajanj na trgu, stroškovne učinkovitosti ter širjenja dejavnosti in vzpostavljanja novih trgov.

Cilji družbe so usmerjeni predvsem v razvoj poslovanja na tujih trgih. Globalne trende prestrukturiranja energetike z uvajanjem zelene energije in novih tehnologij pa je družba razumela kot potrebo po razvoju lastnih projektov za proizvodnjo in dobavo dekarboniziranega zemeljskega plina industrijskim odjemalcem, zato je med cilji družbe tudi nadaljevanje dejavnosti, povezanih z razvojem in izvedbo energetskih rešitev.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	8,82	4,10
BRUTO MARŽA (V %)	7,15	1,75
EBITDA MARŽA (V %)	6,66	1,10
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	466.863,64	130.750,00

HIT, D. D., NOVA GORICA

(Igralništvo)

Osnovna dejavnost družbe HIT, d. d., Nova Gorica, je prirejanje posebnih iger na srečo. Skupino Hit sestavljajo matična družba, dve odvisni družbi s sedežem v Sloveniji (HIT Alpinea, d. o. o., Kranjska Gora, in HIT Larix, d. d., Kranjska Gora) ter dve odvisni družbi v tujini, in sicer HIT Coloseum, d. o. o., Sarajevo, Bosna in Hercegovina, in HIT, International, d. o. o., Beograd, Srbija (družba je trenutno v mirovanju). Družba ima sklenjenih sedem koncesijskih pogodb za igralnice Casino Park, Casino Perla in Casino Drive-in v Novi Gorici, Casino Korona v Kranjski Gori, Casino Fontana v Rogaški Slatini, Casino Mond v Šentilju in za Igralnico Kobarid v Starem selu. S prirejanjem posebnih iger na srečo v Republiki Sloveniji se v okviru Skupine Hit ukvarja tudi odvisna družba Hit Larix, d. d., Kranjska Gora, s koncesijo za igralni salon.

Epidemija covida-19 je zaznamovala poslovanje skupine Hit v poslovnem letu 2020, saj so bile igralniške in hotelske kapacitete skladno z odlokom Vlade RS velik del leta zaprte. Koronavirusna bolezen je popolnoma spremenila pogoje poslovanja ter življenje in navade gostov, posegla pa je tudi v njihovo finančno stanje in okrnila potrošnjo. Omejitve poslovanja so družbo in skupino Hit soočile z izzivi, pomembno pa je, da je družba Hit v epidemiološko krizo vstopila z najnižjo zadolženostjo v zadnjih dvajsetih letih. Pričakovanja SDH so bila pripravljena v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere, saj se igralništvo in turizem uvrščata med panoge, ki jih je epidemija najbolj prizadela.

Bruto realizacija od iger na srečo in vstopnin v igralnice skupine Hit je v letu 2020 znašala 79,9 mio EUR in je bila za 50 % nižja od dosežene v letu 2019. Realizacija drugih iger in vstopnine je znašala 3,4 mio EUR, kar je za 94 % več kot leto prej. K porastu je prispevala predvsem spletna igralnica matične družbe. V letu 2020 je bilo v igralnicah in igralnem salonu skupine Hit zabeleženih 621 tisoč obiskov, kar je za 887 tisoč oziroma 59 % manj kot v predhodnem letu. Hoteli skupine Hit so v letu 2020 zabeležili 238 tisoč prenočitev, kar je za 47 % manj glede na preteklo leto.

Skupina Hit je v letu 2020 ustvarila 95,6 mio EUR poslovnih prihodkov, kar je za 41 % manj od doseženih prihodkov v letu 2019. Glavnino je prispevala matična družba, ki je dosegla 80,7 mio EUR poslovnih prihodkov, in tako glede na leto 2019 beležila padec v višini 42 %. Prihodki igralniške dejavnosti (že zmanjšani za davek od iger na srečo) so predstavljali 67,9 % poslovnih prihodkov skupine, prihodki hotelirstva in drugih turističnih dejavnosti 16,0 %, 16,1 % prihodkov pa je bilo realiziranih z ostalimi dejavnostmi oziroma pretežno iz naslova prejetih pomoči po interventni zakonodaji. Skupina Hit je poslovno leto zaključila z 10,6 mio EUR konsolidirane čiste izgube. V letu 2019 je Skupina Hit dosegla 7,6 mio EUR čistega dobička. Matična družba je v letu 2020 poslovala z 10,4 mio EUR čiste izgube, medtem ko je v letu 2019 dosegla 7,1 mio EUR čistega dobička. Rezultate matične družbe so v letu 2020 poleg izbruha epidemije ter skoraj polletnega neobratovanja okrnile še slabitve sredstev. Pozitivno so k rezultatom prispevali kapitalski dobiček, ustvarjen s prodajo nepremičninskega kompleksa Cimos v višini 1,2 mio EUR, in državna pomoč iz naslova interventne zakonodaje za omilitev posledic epidemije na poslovanje v višini 13,4 mio EUR.

Igralnice in igralni salon Skupine Hit so v letu 2020 skupaj plačali 24,2 mio EUR igralniških dajatev. Skupna vrednost dajatev je bila v primerjavi z letom 2019 nižja za 50 % in je predstavljala 30,3 % dosežene bruto realizacije od iger na srečo.

Na zadnji dan leta 2020 je Skupina Hit imela 1905 zaposlenih, kar je za 9 % oz. 197 delavcev manj kot konec leta 2019. Matična družba je ob koncu leta zaposlovala 1619 delavcev, kar je za 7 % oz. 122 delavcev manj kot leto prej. Razlog je zaradi epidemije okrnjeno poslovanje in s tem nepodaljšanje pogodb za določen čas ter sporazumne prekinitve delovnega razmerja.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	-20,00	10,20
EBITDA MARŽA (V %)	6,83	16,10
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	32.400,00	45.300,00

Opomba: Podatki za skupino.

INFRA, IZVAJANJE INVESTICIJSKE DEJAVNOSTI, D. O. O.

(Energetika)

Družba je bila ustanovljena kot javno podjetje, pristojno za izvedbo ureditve vodne infrastrukture ter druge državne in lokalne infrastrukture na območju energetskega izkoriščanja vodnega potenciala spodnje Save ter za vzdrževanje objektov vodne infrastrukture na spodnji Savi. To se nanaša tudi na obratovanje, vzdrževanje in spremljanje stanja vodne infrastrukture, namenjene ohranjanju in uravnavanju vodnih količin na obravnavanem območju. Družba je pristojna tudi za izvedbo izrednih ukrepov v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda, izvaja pa tudi vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč na svojem vplivnem območju. Tudi v letu 2020 je družba izvajala aktivnosti pridobivanja zemljišč, vzdrževanja že zgrajenih infrastrukturnih ureditev in objektov po posameznih hidroelektrarnah ter gospodarsko javno službo (GJS). Veliko aktivnosti je bilo v letu 2020 vloženih tudi v pripravo izvedbe infrastrukturnih ureditev pri bodoči gradnji hidroelektrarne Mokrice, ki pa zaradi zastoja upravnih postopkov še ni stekla.

Družba je v letu 2020 ustvarila prihodke v višini 1.502.542 EUR, in sicer iz naslova GJS 1.476.660 EUR, iz naslova "in-house" Rakovnik pa 25.882 EUR. Stroški v letu 2020 so znašali 1.502.542 EUR, in sicer iz naslova gospodarske javne službe 1.476.660 EUR, iz naslova "in-house" Rakovnik pa 25.882 EUR. V letu 2020 znaša celotni poslovni izid družbe 0 EUR. Iz opravljanja GJS znaša poslovni izid 0 EUR. Iz naslova opravljanja "in-house" naročila upravljanja odlagališča odpadkov Rakovnik družba ravno tako izkazuje poslovni izid 0 EUR. Na dan 31. decembra 2020 je bilo v podjetju zaposlenih 16 delavcev.

Javno podjetje realizira prihodke:

- s sredstvi, ki se zagotavljajo v okviru sklada za vode, v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje voda;
- s sredstvi, ki se zagotavljajo v okviru proračuna ministrstva, pristojnega za okolje, in Direkcije Republike Slovenije za vode, za izvajanje gospodarske javne službe upravljanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje voda;
- z namenskimi sredstvi sklada za podnebne spremembe;
- iz drugih proračunskih virov;
- iz sredstev koncesionarja po predhodnem dogovoru s koncesionarjem in
- z opravljanjem drugih dejavnosti.

Družba ni profitno naravnana, zato se z letnimi načrti upravljanja zanjo ne določajo posebni ciljni finančni kazalniki, finančno in drugo poslovanje pa se tekoče spremljata.

JAVNO PODJETJE URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, D. O. O.

(Gospodarske javne službe)

Družba opravlja tri dejavnosti gospodarske javne službe, ki so natančno opredeljene z zakonom in obsegajo zalaganje, objavo in vzdrževanje elektronske oblike Uradnega lista RS, upravljavske naloge, povezane z delovanjem pravnoinformacijskega sistema PIS v delu razvoja in vzdrževanja Registra predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, ter upravljanje in razvijanje Portala javnih naročil, ki je postal gospodarska javna služba v letu 2010. Tržne dejavnosti obsegajo prodajo tiskane izdaje uradnega glasila, portalno storitev UL info tok za potrebe obveščanja naročnikov s področja zakonodaje, predpisov in javnih naročil, organizacijo različnih izobraževalnih dogodkov v obliki delavnic, seminarjev in kongresov ter zalaganje, izdajo in prodajo knjig in ostale pravne literature.

Družba je kljub epidemiji covida-19 in ukrepom, povezanim z njo, leto 2020 zaključila s pozitivnim poslovnim rezultatom.

Družba je v letu 2020 ustvarila 2,1 mio EUR prihodkov, kar je za 11 % manj kot v letu 2019, od tega je ustvarila 56,5 % prihodkov iz naslova tržne dejavnosti, preostalih 43,5 % prihodkov pa z izvajanjem gospodarske javne službe. EBITDA je bil pozitiven in od realiziranega v letu 2019 nižji za 24 %, čisti dobiček pa je bil dosežen v višini 49,8 tisoč EUR in je za 50 % nižji od dobička v letu 2019. Slabši rezultat je v celoti povezan z epidemijo covida-19, saj družba med drugimi negativnimi posledicami v določenem obdobju tudi ni izvajala kongresne dejavnosti. Na področju gospodarske javne službe so bili prihodki nižji zaradi manka objav na uredbenem delu, saj je bilo zaradi epidemije tudi manj objav države in občin.

Merila LNU 2020 niso bila dosežena, saj so bila pričakovanja SDH pripravljena v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	1,24	3,00
EBITDA MARŽA (V %)	10,37	12,00
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA (V %)	–5,29	–2,43
FINANČNI VZVOD	1,09	1,16
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	49.497,81	50.000,00

Strateška merila	Realizacija 2020	LNU 2020
INDEKS PRIHODKOV IZ TRŽNE DEJAVNOSTI	85,63	102,75
EBITDA MARŽA IZ TRŽNE DEJAVNOSTI (V %)	6,60	11,11
DOSEGANJE POZITIVNEGA POSLOVANJA SEGMENTA NETRŽNE DEJAVNOSTI (V EUR)	38.350,00	15.000,00

KONTROLA ZRAČNEGA PROMETA SLOVENIJE, D. O. O.

(Promet, transport in infrastruktura)

Družba je bila ustanovljena leta 2004 na podlagi Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa. Družba ima status javnega podjetja, saj svojo osnovno dejavnost zagotavlja v pogojih obvezne gospodarske javne službe. Glavni dejavnosti družbe sta vodenje in kontrola zračnega prometa. Družba skrbi za varen in nemoten potek zračnega prometa v slovenskem zračnem prostoru v vseh fazah letov in varen potek prometa na letališčih, skrbi pa tudi za uvedbo ter vzdrževanje sistemov in naprav za vodenje in kontrolo zračnega prometa.

Čisti prihodki od prodaje, ki jih družba primarno ustvari iz naslova preletnih in terminalnih pristojbin, so v letu 2020 znašali 15.457.515 EUR. Slednji so se zaradi globalne epidemije covida-19 na začetku marca 2020 in posledičnega strmega upada letalskega prometa, ki so ga narekovali hitri ukrepi oblasti za preprečevanje in zajezitev njenega širjenja, v primerjavi z najuspešnejšim letom 2019 znižali za 63 %. Iz naslova preletnih pristojbin je družba v letu 2020 ustvarila prihodke v višini 13.550.098 EUR, kar je za 63 % manj, kot jih je ustva-

rila v letu 2019. Na drugi strani je družba v letu 2020 iz naslova terminalnih pristojbin ustvarila 914.515 EUR prihodkov, kar predstavlja 23-odstotni padec v primerjavi z letom 2019. V strukturi prihodkov od prodaje predstavljajo prihodki iz naslova preletnih pristojbin slabih 88 %, prihodki iz naslova terminalnih pristojbin 6 % in drugi prihodki od prodaje 6 %. Drugi poslovni prihodki so znašali 2.093.677 EUR, od tega so znašali prihodki iz naslova državne pomoči za ublažitev posledic epidemije covida-19 1.899.987 EUR oz. 91 % drugih poslovnih prihodkov. Strm padec čistih prihodkov od prodaje je, kljub stroškovni racionalizaciji, botroval temu, da je družba prvič od ustanovitve v letu 2004 izkazala čisto izgubo v višini 14.395.672 EUR. Primerno temu rezultatu so izkazane realizirane vrednosti ekonomskih kazalnikov, ki nikjer niso dosegle planskih kazalnikov družbe in planskih kazalnikov, določenih z LNU 2020. Družba je v letu 2020, v primerjavi s koncem leta 2019, izrazito spremenila strukturo (samo)financiranja svojega poslovanja, saj se je delež financiranja z lastnimi viri zaradi pokrivanja izgube v letu 2020 s 65 % v letu 2019 zmanjšal na 34 %. Na drugi strani se je delež financiranja z dolžniškimi viri zaradi povečanega kratkoročnega in dolgoročnega zadolževanja pri komercialnih bankah povečal s 35 na 66 %.

Skladno z Izvedbeno uredbo Komisije 2019/317/EU morajo države članice EU pripraviti načrt izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa. Načrt izvedbe (Performance plan) je skladno z evropskimi predpisi o enotnem evropskem nebu (Single European Sky) za državo članico zavezujoč dokument, ki povzema zavezujoče in druge cilje uspešnosti, ki jih morajo države članice EU dosegati v posameznem referenčnem obdobju pri zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa. Družba je za poslovno leto 2020 opredeljene vseevropske cilje in kazalnike uspešnosti – strateška merila na področjih zmogljivosti, varnosti in okolja (tudi zaradi upada letalskega prometa) dosegla in presegla.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–82,16	2,92
EBITDA MARŽA (v %)	–58,95	11,50
FINANČNI VZVOD	2,97	1,40
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	46.250,84	126.368,00

Strateška merila	Realizacija 2020	LNU 2020
UČINKOVITOST UPRAVLJANJA VARNOSTI (EOSM)	C	C
POVPREČNA PRELETNA ZAMUDA UPRAVLJANJA PRETOKA ZRAČNEGA PROMETA (ATFM) NA LET	0,001	0,22
POVPREČNA HORIZONTALNA PRELETNA UČINKOVITOST LETA ZA DEJANSKO POT LETA	1,51	1,81

KOPP, D. O. O.

(Promet, transport in infrastruktura)

Družba KOPP je bila ustanovljena 20. februarja 2020 za izvajanje gospodarske javne službe pomorske pilotaže na področju pomorskih dejavnosti koprskega tovornega pristanišča. Svojo dejavnost je pričela opravljati 10. maja 2020. Pomorska pilotaža je temeljni atribut varnosti plovbe, je dejavnost v pomorski stroki, ki zahteva najvišjo stopnjo strokovnosti in zajema skupek strokovnih nasvetov, ki jih glede vodenja ladje daje poveljniku ladje pomorski pilot, da ladja varno pluje po pristaniščih in drugih območjih teritorialnega morja in notranjih morskih voda. Družba izvaja gospodarsko javno službo neprekinjeno, 24 ur na dan, vsak dan v letu. Pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev gospodarske javne službe ter način oblikovanja cene storitve določa Uredba o pomorski pilotaži (v nadaljevanju: Uredba). Cenik storitev pomorske pilotaže skladno z Uredbo vsako leto, na predlog MZI, potrdi Vlada Republike Slovenije. Družba opravlja izključno gospodarsko javno službo v skladu z določili Pogodbe o izvajanju gospodarske javne službe pomorske pilotaže, Uredbe, Pravilnika o pomorski pilotaži in Pomorskega zakonika.

Družba je v letu 2020, v desetih mesecih poslovanja, opravila 2002 manevra in ustvarila čiste prihodke od prodaje v višini 1.195.431 EUR. Podjetje je dejavnost izvajalo z enim lastnim in enim najetim plovilom. Kljub zmanjšanju števila prihodov ladij v koprsko tovorno pristanišče zaradi oslabljenega gospodarstva in epidemije covida-19 je družba realizirala poslovni načrt za prvo leto delovanja. V skladu z določili Uredbe in pravilnika je prva skrb namenjena varnemu in neprekinjenemu izvajanju pilotaže, zaradi česar so se v prvem letu delovanja v družbi šolali dodatni pomorski piloti, zaposliti pa je bilo treba tudi dodatne upravljavce pilotskih plovil in njihove pomočnike. Zaradi tega stroški dela obsegajo največji delež stroškov v prihodkih.

V skladu s statusom, ki ga družba kot izvajalka javne gospodarske službe ima, in določili Uredbe, sme družba ustvariti čisti dobiček največ v višini cca. 1 % vrednosti kapitala.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	0,42	n. p.
EBITDA MARŽA (V %)	1,62	n. p.
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	48.602,07	n. p.
ŠTEVILO ZAPOSLENIH KONEC LETA	23,00	n. p.

Strateška merila	Realizacija 2020	LNU 2020
NEPREKINJENO IZVAJANJE DEJAVNOSTI (UR/DNI)	24/7	n. p.
VLAGANJA V OPREMO ZA VARNO IN KVALITETNO IZVEDBO STORITVE (V EUR)	26.975	n. p.
ŠTEVILO NESREČ	0	n. p.
ŠTEVILO IZOBRAŽEVALNIH UR	900	n. p.

* Ker je bila družba ustanovljena v letu 2020, za to leto niso bila določena ekonomska in strateška merila za njeno poslovanje. Slednja se spremljajo od leta 2021.

KOTO, D. O. O.

(Splošni gospodarski sektor)

Družba KOTO, d. o. o., je proizvodno in trgovsko podjetje, katerega glavna dejavnost je zagotavljanje celovitih rešitev pri prevzemu in predelavi vseh vrst živalskih stranskih proizvodov ter zbiranje živalskih kož. Poslovanje pomembno dopolnjujejo storitve prevzema in predelave muljev iz komunalnih in industrijskih čistilnih naprav ter zbiranje in predelava odpadkov, ki so primerni za predelavo v lastni bioplinski napravi. Družba s svojimi rešitvami nudi pomembno podporo slovenski živilskopredelovalni industriji in komunalnemu gospodarstvu, poleg tega igra pomembno vlogo pri zagotavljanju varovanja zdravja ljudi in živali, s svojo vizijo, poslanstvom in storitvami pa prispeva tudi k trajnostnemu razvoju. Družba ima sklenjeno koncesijsko pogodbo za zbiranje, obdelavo in uničevanje živalskih stranskih produktov kategorije 1 in 2 z veljavnostjo do 31. marca 2022. Družba ima tudi dve manjši odvisni družbi, in sicer Koto trade, d. o. o., katere dejavnost je posredovanje pri čezmejnem premeščanju odpadkov, in Nupper, d. o. o., katere dejavnost je spletna prodaja hrane za hišne

ljubljenčke. Naložba KOTO, d. o. o., je prešla v upravljanje SDH v oktobru 2018 z odplačnim prenosom večinskega 66,23-odstotnega deleža z DUTB na RS na podlagi sklepa Vlade RS.

Družba je v letu 2020 kljub epidemiji covida-19 poslovala nemoteno in brez zastojev, saj je pravočasno sprejela stroge ukrepe za preprečevanje širjenja virusa med zaposlenimi. V primerjavi s preteklim letom je za 4,7 % povečala čiste prihodke od prodaje, za 58,8 % izboljšala rezultat iz poslovanja in za 84,6 % povečala končni poslovni izid ter v celoti presegla plan. Vzrok za višji dobiček iz poslovanja in bistveno višji čisti dobiček so presežene prevzete in predelane količine surovin in odpadkov v kombinaciji z njihovimi ugodnimi prodajnimi oziroma nabavnimi cenami, na končni izid pa sta pozitivno vplivala tudi uspešno refinanciranje zadolženosti pri bankah in znižanje finančnih odhodkov. Družba je v letu 2020 v celoti izpolnila zaveze do bank in v največji možni meri izpolnila pričakovanja SDH ter izvedla ključne investicije skladno s planom oziroma strategijo. Zadolženost družbe je višja od planirane oziroma določene v LNU 2020 zaradi dodatnega najema posojila v prvi polovici leta 2020 za financiranje investicije v sušenje muljev, ki ni bila predvidena v okviru letnega plana, ampak odobrena naknadno.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	3,07	1,68
EBITDA MARŽA (V %)	11,19	10,59
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	3,28	2,34
STOPNJA LASTNIŠKOSTI FINANCIRANJA (V %)	52,47	59,50
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	57.831,00	52.067,00

LOTERIJA SLOVENIJE, D. D., LJUBLJANA

(Igralništvo)

Loterija Slovenije, d. d., trajno prireja klasične igre na srečo. V skladu z Zakonom o igrah na srečo lahko te prireja le delniška družba, ki ima sedež na območju Slovenije in pridobi koncesijo, ki jo podeli Vlada RS. Prireditelj plačuje koncesijsko dajatev, njeno višino pa določi Vlada RS. Z vidika strategije upravljanja kapitalskih naložb države je Loterija Slovenije, d. d., strateška naložba, ki skrbi za družbeno odgovorno prirejanje loterijskih iger ter sofinanciranje invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij. Med vsemi igrami, ki jih družba prireja, sta najpomembnejši igri Loto in Eurojackpot, ki predstavljata 80-odstotni delež v celotnem prometu družbe. Loterija Slovenije, d. d., v povprečju 55 do 60 % čistih prihodkov od prodaje iger na srečo nameni izplačilu dobitkov igralcem, cca. 20 % pa izplačilu koncesijske dajatve, ki je v celoti namenjena Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO), in Fundaciji za financiranje športnih organizacij (FŠO). Loterija Slovenije, d. d., iz naslova prirejanja iger na srečo plačuje tudi 5-odstotni davek od iger na srečo in od leta 2013 tudi 10-odstotni davek od srečk. Oba davka v celoti pripadata proračunu RS in znižujeta čiste prihodke od prodaje iger na srečo. V družbi je bilo konec leta 2020 zaposlenih 58 oseb.

SDH ima 15 % delnic, 25 % delnic pa ima KAD.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	24,34	18,50
EBITDA MARŽA (V %)	7,74	5,90
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	180.820	152.000

Strateška merila	Realizacija 2020	LNU 2020
OHRANJANJE KONCESIJSKE DAJATVE	16.882.386	17.600.000

NAFTA LENDAVA, PROIZVODNJA NAFTNIH DERIVATOV, D. O. O.

(Proizvodni sektor)

Skupino Nafta sestavljajo matična družba Nafta Lendava, d. o. o., ki je v 100-odstotni lasti RS, Eko-Nafta, d. o. o., Nafta Varovanje in požarna varnost, d. o. o., ter Geoenergo, d. o. o. Družbe se ukvarjajo s prodajo in skladiščenjem naftnih derivatov ter upravljanjem rezervoarskega prostora, zaščito in reševanjem pri požarih in nesrečah ter raziskovanjem in pridobivanjem surove nafte in zemeljskega plina. V skupini deluje tudi družba Geoenergo, d. o. o., ki je v 50-odstotni lasti Nafte Lendava in 50-odstotni lasti družbe Petrol, d. d.

Skupina Nafta Lendava je poslovno leto 2020 zaključila z izgubo v višini 53.756 EUR. Čisti prihodki od prodaje so v Skupini Nafta Lendava znašali 3.210.626 EUR. V letu 2020 so se povečale tudi kratkoročne finančne obveznosti, in sicer za pripis obresti h glavnici kredita, ki je bil pridobljen na podlagi Sporazuma o mirovanju z bankami iz leta 2015.

Sanaciji Eko Nafte, d. o. o., ter Nafte Varovanje in požarna varnost, d. o. o., sta zaključeni, dokončno prestrukturiranje Skupine Nafte Lendava, d. o. o., pa je povezano z razvojem projekta pridobivanja slovenskega plina iz nahajališč na Petišovskem polju v Prekmurju.

Cilji družbe so osredotočeni na aktivnosti, povezane s prizadevanji za čim hitrejšo izvedbo Projekta pridobivanja slovenskega plina, vendar je nadaljnji razvoj projekta povezan z dolgotrajnimi postopki pridobivanja okoljskih dovoljenj. Družba zato svoje poslovne priložnosti razvija tudi na drugih energetskih področjih.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–2,72	–2,08
EBITDA MARŽA (V %)	1,82	1,43
KRATKOROČNI KOEFICIENT	0,71	3,89
POSPEŠENI KOEFICIENT	0,46	3,63

Opomba: Podatki za skupino.

PS ZA AVTO, D. O. O., LJUBLJANA

(Splošni gospodarski sektor)

Družba PS za avto, d. o. o., večino prihodkov ustvarja z oddajanjem nepremičnin v najem in z upravljanjem finančnega premoženja. V družbi so v teku sodni postopki, predvsem v zvezi z denacionalizacijo nepremičnin. Izvajajo pa se tudi postopki, potrebni za kasnejšo likvidacijo družbe, čeprav ta zaradi odprtih sodnih sporov še ni bila začeta. V družbi je bila v letu 2020 zaposlena ena oseba. Poleg SDH, ki ima 90-odstotni lastniški delež, je lastnik tudi KAD z 10-odstotnim lastniškim deležem.

Družba PS za avto, d. o. o., je v letu 2020 kljub epidemiji covida-19 in težavam nekaterih najemnikov nepremičnin realizirala za 7,3 % višje prihodke kot v letu 2019 in presegla plan. Dobiček iz poslovanja in EBITDA sta višja kot leto prej, čisti dobiček pa je zaradi nižjih finančnih prihodkov iz naslova dividend za 36,6 % nižji kot leto prej in znaša 36,3 tisoč EUR. Konec leta 2020 je bil kapital rahlo nižji kot predhodno leto zaradi izplačila dividend v letu 2020 in znižanja presežka iz prevrednotenja, kar je povezano z gibanjem tržne vrednosti finančnih naložb. Na rezultate poslovanja družbe v posameznem letu vplivajo izidi sodnih sporov in s tem povezani stroški, ki jih ni mogoče predvideti, zato SDH ekonomskih meril v LNU ne določa. Družba za dosego ciljev izvaja ukrepe skladno s pričakovanji in zahtevami SDH. Na rezultat poslovanja in finančne kazalnike negativno vpliva tudi visok strošek nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Predvideno je, da bo družba po zaključku denacionalizacijskih in ostalih sodnih postopkov likvidirana.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	0,73	n. p.
EBITDA MARŽA (V %)	31,55	n. p.
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	125.132,00	n. p.

RŽV, JAVNO PODJETJE ZA ZAPIRANJE RUDNIKA URANA, D. O. O.

(Energetika)

Osnovna naloga družbe Rudnik Žirovski vrh, javno podjetje za zapiranje rudnika urana, d. o. o. (v nadaljevanju RŽV), je izvedba trajnega prenehanja izkoriščanja in raziskovanja uranove rude, preprečevanje posledic rudarjenja v rudniku urana Žirovski Vrh ter zavarovanje okolja in ljudi pred posledicami izkoriščanja rudnika urana. Javno podjetje izvaja z lastnimi delavci dolgoročno upravljanje, zagotavlja pogoje za delo zunanjih izvajalcev in delovanje vseh poslovnih funkcij javnega podjetja. Trajna ureditev podzemnih objektov je bila končana leta 2006.

RŽV je imel v letu 2020 zaposlene štiri delavce za polni delovni čas. Dela so opravljali tudi zunanji izvajalci. Vzdrževalna dela, vzorčenja, analize in meritve, za katere ima RŽV ustrezno opremo in je usposobljen, so bili izvedeni v celoti. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je v letu 2020 financiralo stroške dolgoročnega upravljanja (prenehanje obratovanja odlagališč, monitoring, vzdrževanje in oprema, varstvo pri delu, skupne naloge) v višini 202.168,33 EUR, stroške dela v višini 144.301,37 EUR, odškodnine (nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, nadomestilo zaradi omejene rabe prostora, najemnine, odškodnine, cenitve) pa v višini 439.261,42 EUR. MOP je financiral stroške zapiralnih del v letu 2020 v višini 785.731,12 EUR.

Družba RŽV je v letu 2020 poslovala z izgubo, ki je znašala 30.998,56 EUR (predvsem iz naslova nepovračila amortizacije osnovnih sredstev, ki so kupljena iz lastnih sredstev).

Družba ni profitno naravnana, zato se z letnimi načrti upravljanja zanjo ne določajo posebni ciljni finančni kazalniki, finančno in drugo poslovanje pa se spremljata tekoče.

SAVA, D. D.

(Finančni holdingi)

Skupina Sava je največja slovenska turistična skupina in pomemben ponudnik turističnih storitev v alpski, termalni panonski in mediteranski Sloveniji; v letu 2020 je ustvarila 9,1 % vseh nočitev v Sloveniji.

Skupino Sava sestavljajo matična družba Sava in Skupina Sava Turizem, v katero so vključeni nosilna odvisna družba v dejavnosti turizem, to je Sava Turizem, d. d. (Sava Turizem), s sedmimi destinacijami (Bled, Moravske Toplice, Ptuj, Radenci, Bernardin Portorož, resorta Salinera in San Simon pa upravlja), izobraževalni zavod SEIC Ptuj ter družbi v mirovanju Sava Zdravstvo, d. o. o., in BLS Sinergije, d. o. o. Na dan 1. aprila 2020 je bila v sodni register vpisana pripojitev družbe Hoteli Bernardin, d. d., k družbi Sava Turizem.

Poslovanje skupine Sava v letu 2020 je zaznamovala epidemija covida-19, saj so bile hotelske kapacitete skladno z odlokom Vlade RS zaprte velik del leta. Kapacitete skupine **Sava Turizem** so bile v letu 2020 v povprečju zaprte več kot pet mesecev. Sava Turizem je v okviru subvencij na ravni države v letu 2020 prejela 6,9 mio EUR sredstev pomoči. Večji del pomoči je bil namenjen subvencioniranju čakanja na delo zaposlenih doma ter uveljavljanju povračil fiksnih stroškov. Poleg tega so turistični boni RS v času odprtja kapacitet med prvim in drugim valom epidemije spodbudili povpraševanje domačih gostov in posledično višje prihodke prodaje. Družba Sava Turizem je 27 % prihodkov oziroma 16,4 mio EUR v letu 2020 ustvarila iz naslova turističnih bonov. V letu 2020 je realizirala 836.858 nočitev (za 45,3 % manj kot v letu 2019), od tega kar 79 % nočitev domačih gostov, in tako v letu 2020 ustvarila 55,1 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je za 49,6 mio EUR manj kot v letu 2019, in EBITDA v višini 6,3 mio EUR (ta je v letu 2019 znašal 21,8 mio EUR).

Zadolženost družbe Sava Turizem je na dan 31. decembra 2020 znašala 83,1 mio EUR. Neto finančni dolg, izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi brez poslovnih najemov in denarnimi sredstvi ter kratkoročnimi depoziti, je dosegel vrednost 54,2 mio EUR. Kljub epidemiji covida-19 je Sava Turizem nadaljevala investiranje tudi v letu 2020. V zadnjih štirih letih je bilo za investicije namenjenih 62,3 mio EUR, od tega 26,4 mio EUR v letu 2020 (Histrion, Hotel Park).

Skupina Sava je v letu 2020 dosegla prihodke od prodaje v višini 55,2 mio EUR, ki so skoraj v celoti realizirani v Savi Turizem in so bili za 44 % nižji od načrtovanih. Skupina Sava je v letu 2020 realizirala izgubo v višini 10,5 mio EUR. Zaradi epidemije so se spremenile tudi razmere na finančnih trgih, kar je matični družbi Sava onemogočilo refinanciranje na trgu. Upniki Save (KAD, SDH in York) so tako podaljšali rok zapadlosti obstoječih finančnih obveznosti do 30. junija 2021.

Skupina Sava je imela konec leta 1129 zaposlenih, kar je za 256 manj kot konec leta 2019.

Skupina Sava ni dosegla načrtovanih rezultatov, prav tako rezultati poslovanja izrazito odstopajo od načrtovanih ekonomskih kazalnikov v LNU 2020. Pričakovanja SDH so bila pripravljena v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere, saj je turistična panoga ena izmed panog, ki jo je epidemija najbolj prizadela.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–8,90	4,40
EBITDA MARŽA (V %)	7,96	21,00
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	20,23	4,70
CAPEX V ČISTIH PRIHODKIH OD PRODAJE (V %)	47,90	23,10
SKUPEN REV PAR (V %)	47,10	108,00
STOPNJA IZKORIŠČENOSTI KAPACITET (V %)	28,60	60,20
EBITDA MARŽA SAVA TURIZEM (V %)	9,61	22,00

Opomba: Podatki za skupino.

STUDENTENHEIM KOROTAN GMBH

(Turizem)

Družba je organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo s sedežem na Dunaju, Republika Avstrija; njen edini lastnik je od leta 2009 RS. Korotan po trenutno veljavnem aktu o ustanovitvi zasleduje izključno in neposredno splošnokoristne namene v smislu (avstrijskega) Zakona o pobiranju zveznih dajatev, njegov namen pa je pospeševanje slovenske umetnosti, kulture, izobraževanja in znanosti ter oskrbovanje študentov. Status družbe, ki deluje s splošnokoristnimi nameni, družbi dopušča opravljanje dopolnilne hotelske dejavnosti do največ 47 % celotne površine stavbe. Nepremičnino, ki obsega stavbo z 2314,32 m^2 površine v šestih nadstropjih in na podstrešju, s pripadajočim garažnim delom, kletjo in pritličjem po pogodbi vodi in upravlja Mohorjeva družba. Za študente je v poprečju na voljo 46 mest v 10 dvoposteljnih in 26 enoposteljnih sobah.

Pričakovanja SDH so bila pripravljena v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere, saj je turizem ena izmed panog, ki jo je epidemija najbolj prizadela. Finančno stanje Korotana je že vrsto let slabo. Izguba tekočega leta skupaj s preneseno izgubo obsega že 45 % osnovnega kapitala. Celotne obveznosti družbe so se v zadnjih petih letih povečale za 2,9-krat, trenutne ravni EBITDA pa ne omogočajo kritja dolga.

Čisti prihodki od prodaje v letu 2020 znašajo 353 tisoč EUR in so glede na leto 2019 nižji za 55 %. Družba je študentom za april in maj 2020 odobrila 50-odstotni popust pri plačilu najemnine v skupni višini 11.227,34 EUR.

Mohorjeva družba je s pomočjo davčnega svetovalca pripravila tri vloge za koriščenje subvencij Republike Avstrije. Iz naslova izenačenja za "kratko delo" in povračil nadomestil za obratovanje je družba prejela 69 tisoč EUR.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–9,88	–6,50
EBITDA MARŽA (V %)	–24,69	1,00

TERME OLIMIA, D. D., PODČETRTEK

(Turizem)

Skupino Terme Olimia sestavljata matična družba Terme Olimia, d. d., ki je ena najbolj prepoznavnih slovenskih družb v turistični dejavnosti, in odvisna družba Terme Tuhelj, d. o. o., ki opravlja dejavnost zdraviliškega in wellness turizma na Hrvaškem. Terme Olimia, d. d., za opravljanje dejavnosti storitev na področju sprostitve, oddiha, zdravja, lepote in dobrega počutja razpolaga z namestitvami kapacitetami Wellness hotel Sotelia, Hotel Breza, Aparthotel Rosa, apartmajsko naselje Vas Lipa, Kamp Natura, Glamping Olimia Adria Village ter kopalnimi in sprostitvenimi kapacitetami. Terme Tuhelj, d. o. o., razpolagajo z namestitvenimi kapacitetami Hotel Well, Hostel Vila, Kamp Vita in Glamping Village Terme Tuhelj, ki je svoja vrata odprl junija 2020. Cilj skupine Terme Olimia je postati najboljša skupina za ustvarjanje dobrega počutja, z zadovoljnimi gosti in zaposlenimi ter zagotavljati dolgoročno rast in maksimiranje dobičkonosnosti za lastnike ob upoštevanju družbene odgovornosti in prizadevanju za razvoj trajnostnega oziroma zelenega turizma. Skupina Terme Olimia je ob koncu leta 2020 zaposlovala 440 delavcev, od tega je bilo v Termah Olimia, d. d., zaposlenih 288, v Termah Tuhelj, d. o. o., pa 152 delavcev. Z vidika strategije upravljanja kapitalskih naložb države je družba pomembna naložba.

Na poslovanje skupine Terme Olimia so v letu 2020 pomembno vplivali negotovost in izzivi, povezani z epidemijo covida-19, vladni ukrepi in prekinitev poslovanja v prvem in drugem valu skupaj za 150 dni oziroma 41 % vseh razpoložljivih dni. Skupini Terme Olimia je uspelo hitro prilagoditi poslovanje in ponudbo razmeram na trgu in ob koriščenju državne pomoči na različnih področjih ohraniti vsa delovna mesta ter zagotoviti nujno likvidnost v času popolnega zaprtja poslovanja. S premišljeno prodajno politiko ter na račun dobrega imena in ugleda je skupina Terme Olimia v letu 2020 realizirala 21,4 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je za 38,5 % manj kot v letu 2019 in 38,4 % manj, kot je bilo planirano, k rezultatu pa so pomembno pripomogli tudi turistični boni. Iz naslova državnih pomoči je skupina Terme Olimia prejela 2,6 mio EUR. Zaradi neugodnega izida sodbe za odvisno družbo Terme Tuhelj, d. o. o., v višini 1,5 mio EUR in dodatnega oblikovanja rezervacij za odprte sodne spore v odvisni družbi v višini 341 tisoč EUR je skupina Terme Olimia iz poslovanja ustvarila izgubo v višini 514,4 tisoč EUR, končna izguba pa je znašala 1,6 mio EUR. Za investicije je skupina Terme Olimia v letu 2020 namenila 4,5 mio EUR. Kazalniki za leto 2020 odstopajo od LNU 2020 zaradi epidemije covida-19 in sodnih sporov v odvisni družbi, kot je opisano zgoraj, kljub temu pa je skupina zaradi pravočasne in inovativne promocije poslovala bolje od konkurence.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–4,34	8,95
EBITDA MARŽA (V %)	18,09	26,66
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	6,84	2,94
CAPEX V ČISTIH PRIHODKIH OD PRODAJE (V %)	24,03	12,38
REV PAR BREZA IN SOTELIA V EUR	94,02	88,40
REV PAR TERME TUHELJ V EUR	35,85	64,52
ZASEDENOST SOB BREZA IN SOTELIA (V %)	67,10	72,95
ZASEDENOST SOB TERME TUHELJ (V %)	50,30	63,35

Opomba: Podatki za skupino.

REV PAR – prihodki poslovnih oddelkov na razpoložljivo sobo.

UNIOR, D. D., ZREČE

(Proizvodni sektor)

Delniška družba Unior, d. d., se s svojimi tremi programi – odkovki, ročno orodje in strojegradnja – uvršča med največja in izvozno najpomembnejša slovenska podjetja. Družba je izrazito izvozno usmerjena, saj 90 % prihodkov ustvari na tujem trgu. Največji delež v prodaji predstavlja program odkovki (64 %), sledita program ročno orodje (20 %) in program strojegradnja (13 %).

Skupino Unior poleg obvladujoče družbe sestavlja še 16 odvisnih in štiri pridružene družbe v 16 državah, ki so namenjene predvsem podpori poslovanja – prodaji na tujih trgih, v nekaterih primerih pa tudi proizvodnji odkovkov oziroma orodij (Kitajska, Hrvaška in Srbija).

Epidemija covida-19 je imela v letu 2020 velik negativen vpliv na poslovanje skupine Unior, ki deluje pretežno v avtomobilski industriji, hčerinsko podjetje UNITUR, d. o. o., pa tudi v dejavnosti turizma. Obe dejavnosti sta bili med najbolj prizadetimi. Negativni učinki epidemije so se že januarja 2020 pojavili v povezanem podjetju Ningbo UNIOR FORGING Company Ltd. na Kitajskem, v marcu 2020 pa so zajeli praktično vsa podjetja v skupini. Pričakovanja SDH in s tem kazalniki v LNU so bili pripravljeni v obdobju pred epidemijo, zato ne odražajo realnih pričakovanj glede na spremenjene razmere.

Skupina Unior je v letu 2020 dosegla 210,3 mio EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 17,9 % manj kot v letu 2019. Skupina Unior je leto 2020 zaključila z 2,2 mio EUR izgube, kar je za 12,6 mio EUR slabše kot v letu 2019. Na rezultat poslovanja skupine Unior in matične družbe je v letu 2020 negativno vplivalo tudi prevrednotenje naložbene nepremičnine v Mariboru na pošteno vrednost v višini 4,3 mio EUR.

Zadolženost skupine Unior se je v letu 2020 znižala. Finančne obveznosti so se znižale za 16,9 mio EUR, na 106,4 mio EUR, delno z rednim odplačilom glavnic kreditov, delno pa s prejeto kupnino iz prodaje naložbene nepremične v Mariboru. Skupina redno izpolnjuje zaveze do bank po sindiciranih kreditnih pogodbah.

Prihodki od prodaje družbe Unior so v letu 2020 znašali 138,1 mio EUR in so bili v primerjavi s preteklim letom nižji za 21,3 %. V letu 2020 je družba ustvarila 7,9 mio EUR negativnega čistega poslovnega izida, kar je v primerjavi s preteklim letom 2019, ko je zabeležila 6,1 mio EUR čistega pozitivnega poslovnega izida, za 14 mio EUR slabše.

Na podlagi analiz gospodarskih gibanj in napovedi, da bo okrevanje v panogi trajalo najmanj dve leti, je družba v drugi polovici leta začela zmanjševati število zaposlenih. V Skupini UNIOR je bilo konec leta 2020, upoštevajoč poleg matične družbe še odvisna podjetja, 2808 zaposlenih, kar je za 210 manj kot konec leta 2019.

Obvladovanje poslovanja v preteklem letu je bilo zahtevno zaradi sunkovitega in dolgotrajnega padca prodaje in velikih nihanj prodaje med meseci. S projektom obvladovanja stroškov je družba na področju fiksnih stroškov materiala in storitev ter variabilnih stroškov dela prihranila 5,7 mio EUR. Skupina Unior je pridobila državno podporo za sofinanciranje stroškov dela v višini 7,8 mio EUR, še pred razglasitvijo epidemije pa je zagotovila dodatne vire financiranja in se v skladu z interventno zakonodajo z bankami dogovorila za odlog plačila glavnic kreditov.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	–1,31	7,90
EBITDA MARŽA (V %)	10,87	12,10
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	3,66	2,90
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	32.197,04	34.950,00

Opomba: Podatki za skupino.

VARNOST SISTEMI, D. O. O.

(Splošni gospodarski sektor)

Družba je registrirana za tehnično svetovanje in izvajanje drugih inženirskih storitev in ima v lasti poslovno stavbo (z bruto površino 2800 m^2 in neto uporabno površino približno 2500 m^2). Edina dejavnost družbe je oddajanje poslovnih prostorov v najem. V družbi so zaposlene štiri osebe.

Lastniški delež SDH predstavlja 9,54 %.

Čisti dobiček je znašal 60.709 EUR. Poslovni prostori, s katerimi razpolaga družba, so vsi oddani, tako da se prihodki lahko povečujejo le še z dvigom cen najema, kar pa je pogojeno s tržnimi razmerami. Zgradba, ki je v 90-odstotni lasti družbe, je stara in energetsko potratna, zato bodo v prihodnjih letih potrebne večje investicije.

Kazalnik ROE je za 2,46 odstotne točke višji kot v LNU 2020, sicer pa je EBITDA marža za 1,51 odstotne točke nižja od LNU 2020 in dodana vrednost na zaposlenega za 3.704,50 EUR nižja od pričakovanj.

V letu 2021 je SDH začel postopek odsvojitve 9,54 % deleža družbe, ki poteka.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	13,20	10,74
EBITDA MARŽA (V %)	22,99	24,50
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	44.295	48.000

VODNOGOSPODARSKA PODJETJA

(Gospodarske javne službe)

Upravljanje voda je v Sloveniji organizirano tako, da Ministrstvo za okolje in prostor na osnovi zahtevanih kriterijev in javnega razpisa podeljuje koncesijo tistim družbam, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje. Razpis za podelitev koncesij za izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda za obdobje 2019–2026 je bil objavljen jeseni 2018 in zaključen spomladi 2019.

Vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč se izvaja na podlagi letnega programa gospodarske javne službe, ki ga za posamezno območje izvaja izbrani koncesionar na podlagi koncesijske pogodbe. Koncesionarji so vodnogospodarska podjetja. Ker se vodni režim neprestano spreminja in se pogosto pojavljajo neurja s poplavami, se letni program javne službe lahko med letom spremeni oziroma dopolni z dodatnimi sanacijskimi deli.

Dela v okviru koncesijske pogodbe obsegajo vzdrževanje, zavarovanje, čiščenje, košnjo, poseke, sanacijo jezov, brežin in pragov, izgradnjo kamnito-betonskih pregrad, podpornih zidov in talnih pragov, čiščenje in vzdrževanje požiralnikov in prodnih pregrad ter odstranjevanje sipin in naplavin.

Vodnogospodarske družbe del ustvarjenega prihodka pridobijo iz naslova izvajanja koncesijskih obveznosti, del prihodka pa z opravljanjem tržnih dejavnosti, povezanih z izgradnjo komunalne infrastrukture, objektov varstva okolja, kmetijskimi deli, geotehniko ipd.

V vodnogospodarskih družbah Pomgrad VGP, d. d., VGP Drava, d. o. o., VGP Novo mesto, d. d., in Vodnogospodarsko podjetje, d. d., Kranj, ima RS manjšinski, 25-odstotni lastniški delež. Vse družbe imajo v Strategiji upravljanja kapitalskih naložb države status pomembne naložbe.

Direkcija Republike Slovenije za vode in Ministrstvo za okolje in prostor, naj bi zagotavljala učinkovito izvajanje javnih služb z zagotavljanjem finančnih virov za učinkovito upravljanje voda in za nove investicije v vodno infrastrukturo za zagotavljanje poplavne varnosti.

Pomgrad – vodnogospodarsko podjetje, d. d.

Glavna dejavnost družbe je izvajanje vodnogospodarskih del na območju reke Mure v skladu z dodeljeno koncesijo ter opravljanje storitev za druge družbe v sklopu Skupine Pomgrad, zlasti za družbo Pomgrad - CP, d. d., in Pomgrad, d. d., vse z namenom optimizacije zasedenosti kapacitet in strojne opreme. Družba si s tem zagotavlja izboljšanje poslovnega rezultata. V družbi je zaposlenih 23 oseb.

Poleg 25-odstotnega lastniškega deleža RS ima v družbi 15,21-odstotni lastniški delež tudi Kritni sklad prvega pokojninskega zavarovanja. Družba je del Skupine Pomgrad.

Družba ima sklenjeno koncesijsko pogodbo z RS za obdobje 2019–2026.

Prihodki iz poslovanja so v letu 2020 za 12,1 % presegli prihodke iz poslovanja preteklega leta. Čisti dobiček je znašal 12.448 EUR in je dosegel le 26,7 % dobička preteklega leta. Manjši čisti dobiček je posledica odpisov slabih poslovnih terjatev iz preteklih let.

Kazalnik ROE je bil zaradi nižjega čistega dobička nižji, kot je bil načrtovan v LNU 2020, EBITDA marža pa znatno višja, zaradi 81 % višjega dobička iz poslovanja pred amortizacijo in drugimi odpisi vrednosti – EBITDA, kot je bil dosežen v letu 2019. Družba ima zadržane dobičke preteklih let plasirane kot kratkoročna posojila družbam v skupini. Dodana vrednost na zaposlenega je bila za 34 % višja od načrtovane v LNU 2020.

Družba je likvidna in bo delničarjem izplačala dividendo za leto 2020, primerljivo z dividendo, izplačano v letu 2019. Epidemija covida-19 na družbo ni imela pomembnejšega vpliva.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	0,32	2,65
EBITDA MARŽA (V %)	15,09	7,50
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	–9,41	–16,00
FINANČNI VZVOD	1,27	1,20
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	36.523	27.300

Vodnogospodarsko podjetje Drava, d. o. o., Ptuj

Družba večji del prihodkov ustvari iz tržne dejavnosti. Ob koncu leta je imela 111 zaposlenih in je delovala na območjih reke Drave in jadranskih rek z morjem ter je izvajala dela in storitve čiščenja gladine celinskih voda.

Družba opravlja številne dejavnosti:

- javna služba upravljanja voda (vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav na podlagi koncesijske pogodbe z državo),
- javna služba varstva voda (opravljanje nekaterih nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb čiščenja gladine celinskih voda ter preprečevanja onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč celinskih voda v primeru izrednega onesnaženja zaradi naravne ali druge nesreče za celotno območje na podlagi koncesijske pogodbe z državo),
- gradnja vodnogospodarskih objektov (osnovni specializirani program družbe, ki se izvaja za naročnike),
- gradnja objektov komunalne hidrotehnike (gradnja čistilnih naprav, kanalizacije, vodovodov itd. za naročnike),
- gradnja objektov varstva okolja (gradnja odlagališč, projekti sanacije okolja, sanacije in revitalizacije vodnogospodarskih, energetskih in drugih objektov, za naročnike),
- gradnja geotehničnih objektov (sanacija plazov, pilotiranja, geotehnične vrtine ipd. za naročnike),
- gradnja namakalnih sistemov za naročnike.

Vse te raznolike dejavnosti omogočajo naročnikom celovite rešitve, družbi pa možnost pridobivanja prihodkov iz tržne dejavnosti, lažje prilagajanje gospodarskim razmeram in tudi pridobivanje projektov na tujih trgih.

Družba je pridobila koncesijo za novo koncesijsko obdobje 2019–2026 za vsa tri področja delovanja.

Družba je ustvarila 13,8 mio EUR prihodkov, kar je za 8 % manj kot v letu 2019 in za 5,4 % nad planom za leto 2020. Čisti dobiček je znašal 0,5 mio EUR in je bil za 15 % nižji kot v letu 2019 ter za 13,9 % nad planom za leto 2020. Dodana vrednost na zaposlenega je za 2,5 % višja od ciljne vrednosti LNU 2020. Kazalnika ROE in EBITDA marža sta nižja od načrtovanih vrednosti v

LNU 2020, predvsem zaradi višjih stroškov materialov. Družba nima likvidnostnih težav in bo družbenikom izplačala 49 % dobička tekočega leta 2020. Družba bo preostala likvidna sredstva uporabila za načrtovane investicije in za zagon obsežnejših del na tujih trgih, ki se v letu 2021 že izvajajo. Epidemija covida-19 na družbo ni imela pomembnejšega vpliva.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	13,22	17,80
EBITDA MARŽA (V %)	7,37	9,54
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	–2,61	–1,74
FINANČNI VZVOD	2,29	2,05
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	40.999	40.000

Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, d. d.

Družba je del Skupine Perspektiva.

Primarna dejavnost družbe je izvajanje vodnogospodarskih del po koncesijski pogodbi na območju spodnje Save. Če prihodki iz koncesijske pogodbe niso zadostni, družba pridobiva razliko prihodkov na trgu, z delom na infrastrukturnih objektih, ob pomoči Skupine Perspektiva. Družba je imela v letu 2020 poprečno 39 zaposlenih.

Poleg 25-odstotnega deleža RS ima v družbi 5,3-odstotni delež tudi Modra zavarovalnica, d. d.

Družba ima sklenjeno koncesijsko pogodbo z RS za obdobje 2019–2026.

Čisti prihodki v letu 2020 so bili za 9 % nižji kot v letu 2019, čisti poslovni izid pa je znašal 276 tisoč EUR in je za 1 % višji kot v letu 2019. Kazalnika ROE in EBITDA marža sta presegla pričakovanja iz LNU 2020. Prav tako je bila dodana vrednost na zaposlenega za 9 % višja od načrtovane v LNU 2020.

Družba nima likvidnostnih težav in je delničarjem izplačala 54 % dobička tekočega leta.

Epidemija covida-19 na družbo ni imela pomembnejšega vpliva.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	7,06	7,00
EBITDA MARŽA (V %)	17,15	14,16
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	–4,22	–3,78
FINANČNI VZVOD	1,24	1,18
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	34.761	32.000

Vodnogospodarsko podjetje, d. d., Kranj

Družba je specializirana za izvajanje vodnogospodarskih dejavnosti. Od leta 2002 do leta 2020 je bila državni koncesionar za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda na območju zgornje Save. Za naslednje koncesijsko obdobje do leta 2026 je bil za območje zgornje Save izbran konzorcij treh družb z nosilno družbo Nivo Eko, d. o. o., iz Celja.

Ob koncu leta 2020 je imela družba 61 zaposlenih.

Poleg 25-odstotnega lastniškega deleža RS imajo v družbi lastniške deleže tudi KAD s 3,33 %, Kritni sklad prvega pokojninskega zavarovanja z 10,97 % in Modra zavarovalnica, d. d., s 5,54 %.

Od leta 2020, ko družba ni pridobila koncesije za izvajanje vodnogospodarskih del, ima to pomemben vpliv na prihodke in poslovni uspeh. Družba si zato prizadeva nadomestiti izpad prihodkov v drugih tržnih dejavnostih, zlasti na področju gradbeništva, nizke gradnje, vendar težko konkurira na trgu, saj je s strojno opremo in kadri specializirana za vzdrževanje vodne infrastrukture in izgradnjo vodnih objektov.

Prihodki iz naslova izvajanja koncesijske dejavnosti so v povprečju predstavljali 60 % vseh prihodkov. Zaradi izgube koncesije in posledičnega padca prihodkov je družba v letu 2020 poslovala neuspešno. Prihodki so bili za 38 % nižji kot v letu 2019, izguba pa je znašala 280 tisoč EUR.

Načrtovani kazalniki v LNU 2020 niso bili doseženi. Kazalnika ROE in EBITDA marža sta bila negativna, dodana vrednost na zaposlenega se je znižala za 30 %.

Težave v poslovanju družbe se nadaljujejo tudi v letu 2021, kar vzbuja resen dvom o nadaljnjem obstoju družbe. Ogrožen je 44,84-odstotni kapitalski delež RS in drugi posredni deleži v lasti RS.

Ekonomska merila	Realizacija 2020	LNU 2020
ROE (V %)	12,15	4,07
EBITDA MARŽA (V %)	–0,41	5,48
NETO FINANČNI DOLG/EBITDA	–24,40	–3,05
FINANČNI VZVOD	1,57	1,37
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA (V EUR)	30.567	34.655

13 METODOLOŠKA, PRAVNA IN DRUGA POJASNILA

Pravna podlaga

Za državo je zelo pomembno, da je zagotovljeno strokovno, odgovorno, transparentno in gospodarno upravljanje njenih kapitalskih naložb. ZSDH-1 določa, da SDH enkrat letno, najpozneje do 31. oktobra, Državnemu zboru RS pošlje letno poročilo o poslovanju v preteklem letu.

Podatki družb o poslovanju

Pri družbah, ki pripravljajo konsolidirane izkaze, so bili upoštevani podatki na ravni skupine, razen v primerih, izrecno navedenih v opombah pod tabelami. Upoštevani so bili vsi revidirani izkazi, če so bili na voljo v času izdelave tega poročila.

Velike osebne izkaznice so izdelane za 20 največjih družb po kriteriju knjigovodske vrednosti deleža SDH in RS skupaj na 31. december 2020.

Male osebne izkaznice so izdelane za vse družbe, razen za:

- družbe v postopku stečaja ali likvidacije (skupni seznam teh družb je objavljen na spleti strani SDH);
- družbe, v katerih je lastniški delež SDH ali RS manjši od 1 %,
- družbe, za katere je SDH sprejel prevzemno ponudbo ali sklenil SPA oziroma drug pisni dogovor, ki pa še ni dokončno realiziran,
- kapitalske naložbe, ki so prešle v upravljanje SDH dne 26. decembra 2018 na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 – ZIPRS-1819-A (Uradni list RS, št. 83/18, z dne 24. decembra 2018) in so pridobljene izključno iz naslova dedovanja (seznam objavljen na spletni strani SDH) in
- za ostale manj pomembne družbe:
  - Savaprojekt, d. d., v kateri lastniški delež RS znaša 3,47 %; SDH si prizadeva lastniški delež odprodati,
  - A. L. P. Peca, d. o. o. (mikrodružba), v kateri lastniški delež RS znaša 9,09 %; SDH si prizadeva lastniški delež odprodati.

Kazalnik	Formula za izračun kazalnika
ROA – čista dobičkonosnost sredstev	čisti dobiček obdobja po davkih/povprečna sredstva obdobja
ROE – čista dobičkonosnost lastniškega kapitala	čisti dobiček obdobja po davkih/povprečni lastniški kapital obdobja
povprečni last. kapital (sredstva) obdobja	(last. kapital (sredstva) na začetku obd. + last. kapital (sredstva) na koncu obd.)/2
EBITDA	poslovni izid iz poslovanja + odpisi vrednosti v obdobju
EBITDA marža	EBITDA/kosmati donos iz poslovanja v obdobju
EBIT	poslovni izid iz poslovanja v obdobju
EBIT marža (marža iz poslovanja)	EBIT/kosmati donos iz poslovanja v obdobju
finančni dolg	kratkoročne + dolgoročne finančne obveznosti
neto dolg/EBITDA	(finančni dolg – denarna sred. – kratk. fin. naložbe)/EBITDA
finančni vzvod	celotna sredstva konec obdobja/lastniški kapital konec obdobja
št. zaposlenih	v skupini
št. zaposlenih v Sloveniji	v skupini v Sloveniji
dodana vrednost na zaposlenega	(kosmati donos iz poslovanja – str. mat. blaga in stor. – drugi posl. odh.)/št. zaposlenih
znesek dividend RS/SDH	znesek bruto dividend RS/SDH, izglasovanih na skupščinah družb (sprejeti sklepi ustanovitelja), v tekočem letu za preteklo poslovno leto
dividendnost kapitala	znesek dividend RS/SDH/knjigovodska vrednost last. deležev RS/SDH konec preteklega leta

Posamezne kratice, ki se nanašajo na strateške ali ekonomske cilje nekaterih družb, so podrobneje obrazložene v Merilih za merjenje uspešnosti poslovanja družb s kapitalsko naložbo države, ki so objavljena na spletni strani www.sdh.si.

SDH pri izračunih finančnih kazalnikov za potrebe analiz in primerjav podjetij uporablja lastno metodologijo, s katero želi na standardiziran način primerjati poslovanje podjetij na enakih osnovah. Ker podjetja pri objavi podatkov v svojih letnih poročilih uporabljajo lastne definicije kazalnikov, lahko določene vrednosti kazalnikov podjetij odstopajo od vrednosti, zapisanih v tem poročilu. Nabor kazalnikov v poročilu je prilagojen specifičnostim panoge, v katero sodi posamezna kapitalska naložba.

Ostala pojasnila

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-A) dne 25. decembra 2018 je postal SDH pristojen tudi za upravljanje kapitalskih naložb, ki jih Republika Slovenija pridobi na podlagi zakona, ki ureja dedovanje.

Viri

- Banka Slovenije, september 2021. www.bsi.si.
- Finančna in letna poročila gospodarskih družb z lastništvom RS in SDH.
- Informacijski sistem Bloomberg.
- Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, sprejel Državni zbor RS 13. julija 2015.
- OECD, Smernice za korporativno upravljanje družb v državni lasti, 2015.
- Slovenski državni holding, 2020. Priporočila in pričakovanja SDH.
- Slovenski državni holding, 2021. Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.
- Slovenski državni holding, 2019. Politika upravljanja SDH.
- Slovenski državni holding, Izhodišča SDH za glasovanje na skupščinah družb v letih 2020 in 2021.
- Slovenski državni holding, 2021. Pravilnik o pogojih, merilih in postopku za vrednotenje, ugotavljanje primernosti in selekcioniranje potencialnih kandidatov za člane organov nadzora družb s kapitalsko naložbo države.
- Urad za makroekonomske analize in razvoj, september 2021. www.umar.gov.si.
- Združenje nadzornikov Slovenije, Ljubljanska borza, 2016. Slovenski kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Seznam kratic in strokovnih izrazov

5G – omrežje pete mobilne generacije
ACEA – Evropsko združenje proizvajalcev avtomobilov (angl. *European automobile manufacturers association*)
AKOS – Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje
AVK – Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence
ATX Indeks – Avstrijski indeks trgovanja; najpomembnejši borzni indeks Wiener Börse
BDP – bruto domači proizvod
BS – Banka Slovenije
CIR – količnik stroškovne učinkovitosti (angl. *cost-to-income ratio*)
covid-19 – bolezen, ki jo povzroča virus SARS-CoV-2
CO_2 – ogljikov dioksid
CSA – upniški stranski sporazum (angl. *Creditor Side Agreement*)
CROBEX indeks – indeks delnic Zagrebške borze
DAX indeks – vodilni nemški delniški indeks (*Deutscher Aktienindex*)
d. d. – delniška družba
DG Reform – podporna služba Evropske komisije za strukturne reforme
d. o. o. – družba z omejeno odgovornostjo
D. S. U. – Družba za svetovanje in upravljanje
DARS – Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DEM – Dravske elektrarne Maribor, d. o. o.
DTK – družbe tveganega kapitala
DUTB – Družba za upravljanje terjatev bank
EBRD – Evropska banka za obnovo in razvoj
ECB – Evropska centralna banka
ED – energetsko dovoljenje
EDP – elektrodistribucijsko podjetje
EE – električna energija
EGF – Panevropski garancijski sklad (angl. *European guarantee fund*)
EIB – Evropska investicijska banka
EPH – Energetski in industrijski holding (češ. Energetický a průmyslový holding, a. *s.*)
ERM – sistem celovitega upravljanja tveganj v podjetju (angl. *enterprise risk management*)
ERP – poslovni informacijski sistem (angl. *enterprise resource planning*)
ESG – merila za okolje, družbo in upravljanje
ESM – Evropski mehanizem za stabilnost (angl. *European stability mechanism*)
ESSO – Ekonomsko-socialni strokovni odbor
EU – Evropska unija
EUR – evro
FED – Ameriška centralna banka (angl. *Federal reserve system*)
FI – finančni instrumenti
FIHO – Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij
FOS – svoboda storitev (angl. *Freedom of service*)
FŠO – Fundacija za financiranje športnih organizacij
GDR – globalna potrdila o lastništvu
GJS – gospodarske javne službe
GWh – gigavatna ura energije
HE – hidroelektrarne
HESS – Hidroelektrarne na spodnji Savi, d. o. o.
HSE – Holding slovenske elektrarne
IT – informacijska tehnologija
IKT – informacijska komunikacijska tehnologija
IMF – Mednarodni denarni sklad
IPTV – sistem, pri katerem se digitalna televizijska storitev naročniku dostavi preko tehnologije internetnega protokola (angl. *Internet protocol television*)

ipd. – in podobno
idr. – in drugo
JEK – Jedrska elektrarna Krško
JEK 2 – drugi blok Jedrske elektrarne Krško
JVE – jugovzhodna Evropa
KAD – Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d.
Kodeks – Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države
Komisija – Komisija za obravnavanje domnevnih nepravilnosti v družbah s kapitalsko naložbo RS na SDH
LLC – družba z omejeno odgovornostjo (angl. *Limited liability company*)
LNG – utekočinjen zemeljski plin (angl. *Liquefied natural gas*)
LNU – letni načrt upravljanja kapitalskih naložb RS in SDH
MAIFI – parameter povprečne frekvence kratkotrajnih prekinitev napajanja v sistemu (angl. *Momentary average interruption frequency index*)
MGRT – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
mio – milijon
MOP – Ministrstvo za okolje in prostor
mrd – milijarda
MRP – merilne regulacijske postaje
MSCI – indeks, ki spremlja uspešnost delnic za določeno skupino podjetij/borz znotraj določenih kategorij ali regij
MSP – mala in srednje velika podjetja
MSRP – Mednarodni standardi računovodskega poročanja
MZI – Ministrstvo za infrastrukturo
MW – megavat
MWh – megavatna ura energije
NEK – Nuklearna elektrarna Krško
NEPN – Nacionalni energetski podnebni načrt
NGEU – Načrt okrevanja za Evropo (angl. *Next Generation EU*)
NLB – Nova Ljubljanska banka, d. d.
NPL – nedonosna terjatev (angl. *nonperforming loan*)
NS – nadzorni svet
NS SDH – nadzorni svet Slovenskega državnega holdinga
OECD – Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
OPS – operater prenosnega sistema (zemeljskega plina)
OVE – obnovljivi viri energije
PCI – projekt skupnega interesa (plinskega koridorja Madžarska–Slovenija–Italija)
PELTRO – dodatne izredne operacije dolgoročnejšega refinanciranja ob pandemiji z namenom zagotavljanja učinkovitega likvidnostnega varovala (angl. *Pandemic emergency longer term refinancing operations*)
PEPP – Izredni program nakupa vrednostnih papirjev za čas pandemije (angl. *Pandemic emergency purchase programme*)
PIS – Pravnoinformacijski sistem
Politika – politika upravljanja SDH
RO-RO terminal – terminal za transportiranje tovora na kolesih (angl. *roll-on/roll-off*)
RS – Republika Slovenija
RŽV – Rudnik Žirovski Vrh
SAIDI – parameter povprečnega trajanja prekinitev napajanja v sistemu (angl. *System average interruption duration index*)
SAIFI – parameter povprečne frekvence prekinitev napajanja v sistemu (angl. *System average interruption Frequency index*)
SARS-Cov-2 – koronavirus, povzročitelj covida-19
SCR – zahtevani solventnostni kapital (angl. *Solvency capital requirement*)
SDH – Slovenski državni holding, d. d.
SBITOP – Slovenski borzni indeks; benchmark indeks, ki nudi informacije o gibanju cen najbolj likvidnih in največjih delnic na organiziranem trgu
SLOP2G – prvi slovenski infrastrukturni projekt zelenega vodika
SOD – Slovenska odškodninska družba, d. d.
SODO – Sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo, d. o. o.
SPA – kupoprodajna pogodba (angl. *Sales and purchase agreement*)

S&P 500 – delniški borzni indeks Standard and Poor's 500
Strategija – strategija upravljanja kapitalskih naložb države
STH – Slovenski turistični holding
TEU – merska enota za kontejner
TEN-T koridor – Panevropska prometna mreža, ki je del vseevropske prometne mreže
TE-TOL – Termoelektrarna toplarna Ljubljana
TLTRO – ciljne operacije dolgoročnega financiranja; operacije evrskega sistema, ki financirajo kreditne institucije (angl. *Targeted long term refinancing operations*)
TLTRO-III – posodobljen koledar izvajanja tretje serije ciljno usmerjenih operacij dolgoročnega refinanciranja
TWh – teravatna ura ,3energije
UL info tok – storitev, ki omogoča obveščanje o javnih naročilih in zakonodaji, njihovo sledenje in napredno iskanje po njih
UMAR – Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
USD – ameriški dolar
VGP – vodnogospodarsko podjetje
VIX indeks – indeks strahu investitorjev, ki meri volatilnost opcij
Zban-2 – Zakon o bančništvu
ZBS – Združenje bank Slovenije
ZDA – Združene države Amerike
ZGD-1 – Zakon o gospodarskih družbah
ZIOOZP – Zakon o izdaji obveznic za plačilo odškodnine za zaplenjeno premoženje zaradi razveljavitve kazni zaplembe premoženja
ZIPRS1819-A – Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019
ZIS – Zakon o igrah na srečo
ZIUOPDVE – Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19
ZPre-1 – Zakon o prevzemih
ZPIZ – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZPPOGD – Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti
ZSDH-1 – Zakon o Slovenskem državnem holdingu
ZSOS – Zakon o Slovenskem odškodninskem skladu
ZSOS-C – Zakon o dopolnitvi Zakona o Slovenskem odškodninskem skladu
ZSPOZ – Zakon o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja
ZTFI – Zakon o trgu finančnih instrumentov
ZZavar-1 – Zakon o zavarovalništvu
ZIUOPOK – Zakon o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti
ZIUZEOP – Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19
ZDLGPE – Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu
ZDTK – Zakon o družbah tveganega kapitala
ZPSto-2 – Zakon o poštnih storitvah

Omejitev odgovornosti

Letno poročilo o upravljanju kapitalskih naložb RS in SDH za leto 2020 (v nadaljevanju: dokument) je SDH izdelal na podlagi določbe prvega odstavka 67. člena ZSDH-1. Naslovnik dokumenta je Državni zbor Republike Slovenije, v skladu z določbo prvega odstavka 64. člena ZSDH-1 pa se dokument objavi tudi na javni spletni strani SDH, kar zagotavlja dostopnost poročila širšim javnostim. Dokument je izdelan v skladu z načelom vestnosti in poštenja, s potrebnim strokovnim znanjem in v skladu s standardom profesionalne skrbnosti. Podatki o družbah oz. skupinah družb, uporabljeni v dokumentu, so bili pridobljeni iz javno dostopnih virov podatkov in neposredno od družb. Morebitne okvirne ocene vrednosti in drugi podatki so le informativne narave in z ničimer ne zavezujejo in ne predvidevajo ravnanj ali odločitev SDH. Uporabnik dokumenta se strinja, da ne bo uporabil dokumenta kot nadomestilo za neodvisno in strokovno raziskavo, analizo ali finančno in poslovno presojo. SDH uporabnikom podatkov iz tega dokumenta priporoča, naj podatke pred uporabo preverijo pri drugih ustreznih virih in se pri odločanju o vlaganju v družbe iz dokumenta oziroma o vsakem drugem ravnanju posvetujejo s strokovnjakom ustrezne stroke. SDH je sicer z vso potrebno skrbnostjo poskušal zagotoviti aktualnost in pravilnost podatkov, vendar ne daje nobenih zagotovil glede popolnosti, točnosti, pravilnosti, ustreznosti in zanesljivosti podatkov ali drugih zagotovil glede podatkov ali glede njihove uporabe, ki so takšni, kot so in kot so dostopni. SDH, RS, družbe s kapitalsko naložbo države ali njihovi zaposleni zato uporabnikom ne odgovarjajo za kakršnokoli škodo ali druge posledice, ki bi temeljile na vsebini tega dokumenta.

Javno objavljanje, reprodukcija, prodajanje, spreminjanje ali preoblikovanje vsebine dokumenta so brez pisnega soglasja SDH prepovedani.

SLOVENSKI DRŽAVNI HOLDING, d. d.

Letno poročilo o upravljanju kapitalskih naložb RS in SDH za leto 2020
Poročilo SDH Državnemu zboru RS

Izdajatelj in nosilec avtorskih pravic: Slovenski državni holding, d. d.
Naslov: Mala ulica 5, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 300 91 13
E-pošta: info@sdh.si
Spletna stran: http://www.sdh.si
Besedilo: Slovenski državni holding, d. d.
Lektoriranje: Nuša Mastnak
Oblikovanje: Publicis Slovenija

Fotografije: SDH in posamezne družbe s kapitalsko naložbo države
Datum izdaje: oktober 2021

SLOVENSKI DRŽAVNI HOLDING, d. d.